

Diversitat i educació intercultural als esplais del MCEC.

**Anàlisi de la participació d'immigrants no comunitaris i
dinamització de l'educació intercultural amb infants i
joves que fan els centres d'esplai del Moviment de
Centres d'Esplai Cristians**

Laura Mencía, Míriam Tintoré

JULIOL 2000

Diversitat i educació intercultural als esplais del MCEC.

Anàlisi de la participació d'immigrants no
comunitaris i dinamització de l'educació
intercultural amb infants i joves que fan els
centres d'esplai del Moviment de Centres d'Esplai
Cristians.

Laura Mencía
Míriam Tintoré

Novembre del 1999-Juliol del 2000

FUNDACIÓ PERE TARRÉS

Amb el patrocini de:

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Bloc I: El punt de partida

1. Presentació	3
2. Fitxa tècnica de l'estudi	4
2.1. Objectius	4
2.2. Metodologia	4
2.3. Continguts	5
2.4. Equip	5
2.5. Recursos	6
2.6. Difusió	6
2.7. Calendari	6
3. Del món en moviment a l'espai intercultural	7
3.1. Les migracions	7
3.2. La recepció d'immigrants a les comarques barcelonines	11
3.3. L'educació intercultural, una eina per a la convivència	13
3.4. L'educació en el lleure, un espai per a la participació intercultural	17

Bloc II: Els resultats

4. Els espais dels MCEC davant la diversitat	20
4.1. Anàlisi quantitativa i qualitativa de la participació dels immigrants als centres	20
4.2. Models d'intervenció educativa a la diversitat	32
4.3. Estratègies organitzatives	41
4.4. Síntesi dels resultats	45
5. Conclusions	46

Bloc III: Propostes d'acció

6. Un impuls a l'educació intercultural en el lleure	47
7. Bibliografia	49
8. Annexes:	50
Annex 1: Qüestionari per a l'estudi d'interculturalitat als centres del MCEC	51
Annex 2: Guió de l'entrevista a responsables dels centres d'espai	52
Annex 3: Guió de l'entrevista a un representant d'una associació d'immigrants	55
Annex 4: Guió de l'entrevista a un tècnic d'un ajuntament	56
Annex 5: Entrevistes realitzades	57

Bloc 1:

El punt de partida

1. Presentació

La inquietud d'on arrenca aquest estudi qüestiona la contribució del món de l'esplai al camí cap a una societat intercultural, és a dir la resposta que els centres d'educació en el lleure poden i saben donar a la situació creixent de diversitat cultural que estem vivint als nostres municipis: hem pretès analitzar les estratègies que s'han engegat des del món de l'esplai i amb quins recursos i organització han comptat per a fer-ho.

Essent ja considerable la tradició de l'educació en el lleure a Catalunya, és important que no sigui aquesta tradició la que arrossegui d'inèrcia els centres i projectes, sinó que aquests sàpiguen ser sensibles als canvis que afecten a la nostra societat i sàpiguen adaptar-s'hi i trobar-hi el seu lloc.

És per això que, davant la nova situació de diversitat cultural que els països de l'Europa mediterrània convertida en els darrers anys en receptora de la immigració del Sud, i en particular la que trobem als nostres municipis de les comarques barcelonines, volem no només analitzar l'aportació dels espais, sinó també generar reflexió, despertar l'interès i iniciar una dinàmica entorn del tema als centres del MCEC.

Aportem doncs aquest estudi als espais del MCEC (i en general a tot els centres d'educació en el lleure) per a què l'utilitzin a la seva manera: ja sigui com a font de reflexions i debat o bé com a incitador a l'acció.

Això és el que pretenem i el motiu pel qual hem invertit el nostre esforç, el nostre temps personal i el nostre compromís en aquest projecte que, d'altra banda, sense el suport econòmic de la Fundació Jaume Bofill no s'hagués pogut realitzar.

2. Fitxa tècnica de l'estudi

2.1. Objectius

- Conèixer quantitativa i qualitativament la participació d'immigrants estrangers no comunitaris als centres d'esplai del MCEC.
- Fer un diagnòstic del treball intercultural que fan els centres d'esplai amb els infants i joves, analitzant quines estratègies (organitzatives i educatives) posen en marxa davant la situació de diversitat.
- Impulsar i reforçar el treball intercultural dels centres d'esplai a partir de propostes d'acció i de reunions amb impulsors i dinamitzadors directes.
- Revifar, en l'àmbit de l'educació en el lleure, la recerca i la reflexió encaminades a impulsar i orientar estratègies educatives coherents amb l'entorn.
- Sumar esforços a la línia de treball encetada per la FUS d'acolliment a la immigració a Catalunya.

2.2. Metodologia

Fase 1: Hem passat un qüestionari¹ molt breu amb l'objectiu de detectar la presència d'immigrants extracomunitaris als centres d'esplai del MCEC.

L'hem fet arribar als centres (i els centres l'han retornat) mitjançant els canals de relació i comunicació que té ja establerts el MCEC (consell de responsables de zona i reunions de zona) i a través d'un dels tècnics encarregat de la relació amb els centres i les zones. Hem rebut 68 respostes de 198 centres, un 34% de resposta.

Fase 2: La segona fase ha consistit a fer setze entrevistes² individualitzades als responsables dels centres seleccionats prèviament segons els següents criteris:

- si la comarca i la població eren receptores d'immigrants
- si l'esplai era receptor d'immigrants o no

També en aquesta fase hem entrevistat altres persones que, per la seva pertinença a organitzacions, ens han semblat vàlides per contrastar la nostra anàlisi i obtenir una visió més àmplia:

- A dos centres d'esplai no federats al MCEC, amb alta participació d'immigrants i estratègies desenvolupades d'educació intercultural.
- A un tècnic d'un ajuntament encarregat d'un districte amb alta presència d'immigrants extracomunitaris.
- A la representant d'una associació d'immigrants.

¹ Veure'n el nuquí a l'Annex

Fase 3: La tercera fase (feta després d'analitzar els resultats de les dues primeres) ha consistit a convocar diferents grups de persones implicades directament als centres del MCEC i a persones implicades amb institucions de suport als centres d'esplai:

Grup 1 i 2: responsables i monitors d'esplais i zones del MCEC (pendents).

Grup 3: tècnics i càrrecs electes de l'estructura central del MCEC.

Grup 4: professors i coordinadors dels cursos adreçats als monitors i directors (IF).

El desenvolupament de la discussió en grups ha consistit en:

- explicació sintetitzada dels resultats de l'estudi.
- debat sobre la participació d'immigrants als esplais i impressions de l'estudi
- debat i propostes sobre l'educació intercultural i el rol dels esplais

2.3. Continguts d'aquest document

En primer lloc, trobareu les bases conceptuals que fonamenten el treball que hem realitzat estructurades en tres temes:

- el fenomen migratori
- l'educació intercultural
- l'educació en el lleure

En el segon bloc, veureu els resultats de l'anàlisi efectuada a partir del material recollit entorn de:

- la participació d'immigrants no comunitaris als esplais del MCEC
- les estratègies educatives desenvolupades
- les estratègies organitzatives desenvolupades

En el tercer bloc, trobareu un resum de les propostes d'acció sorgides dels grups de discussió que hem analitzat i ordenat per a facilitar la seva comprensió.

2.4. L'equip

Laura Mercia: llicenciada en sociologia, ex membre de l'Esplai Sant Ildefons (federat al MCEC), cap del departament de Cultura i Societat de l'Institut de Formació de la F. Pere Tarrés, treballa a l'Oficina Tècnica de l'SCI-Catalunya.

Miriam Tintoré: llicenciada en sociologia, ex membre de l'Esplai de Corbera (federat al MCEC), membre del departament de Cultura i Societat de l'Institut de Formació de la F. Pere Tarrés, treballa al Servei Ocupacional i a Projectes Socials de l'Institut de Formació de la F. Pere Tarrés.

3. Del món en moviment a l'espai intercultural

3.1. Les migracions

Fenomen històric i present

Les migracions són un fenomen present al llarg de la història de la humanitat. Per exemple: els pobles doris i jonis cap a Grècia al 1000 a.C.; l'expansió europea colonitzadora del segle XVI al XIX; els 30 milions d'indis repartits per Àfrica i el Carib pels britànics; la forta emigració dels països perifèrics (Portugal, Espanya, Itàlia i Grècia) cap a països centreeuropeus amb la reactivació econòmica europea dels anys 1950; o bé els primers grans moviments de refugiats (de Corea, Cambotja, Vietnam, Cuba).

Cada un d'aquests fluxos migratoris està condicionat per un context històric concret, una situació socio-econòmica marcada per una relació determinada entre països i/o grups socials. El que ens ocupa en aquest estudi, les migracions procedents de països amb dificultats econòmiques, socials i polítiques (l'anomenat Tercer Món) i adreçades cap a països del Primer Món, està marcat per un context de globalització i d'interdependència econòmiques entre països del Sud i del Nord, on els països del Nord controlen els processos de producció, els fluxos monetaris i, en més d'un cas, les orientacions polítiques dels països del Sud, i els del Sud aporten la mà d'obra, pateixen les inflacions i les discriminacions polítiques i socials.

Les migracions internacionals s'expliquen per tres factors: 1) les desigualtats de classe (socio-econòmiques), de gènere, i d'ètnia (culturals); 2) les percepcions, expectatives i imaginaris dels migrants; i 3) les estratègies familiars i de les xarxes comunitàries. Els motius argumentats en la majoria d'enquestes a immigrants són força variats: millorar la situació laboral, tenir més llibertat, reunir-se amb familiars, guanyar més diners, estudiar, obtenir protecció política, entre d'altres. Així com és un fenomen social, és alhora un projecte individual, on cada persona o grup familiar decideix quan, on i com vol fer aquesta migració. També pot ser una migració forçada per una situació determinada (per exemple, molts dels refugiats es troben en aquesta situació).

El context socio-econòmic del món actual dona a les migracions estrangeres d'avui unes característiques que compleixen cinc tendències: d'acceleració, de globalització, de diversificació de perfils, de feminització i de regionalització.

Entre dos móns

Migrar és alhora emigrar d'un lloc i immigrar en un altre lloc. En un procés migratori sempre hi ha dos llocs relacionats, dos móns, dues cultures, costums, imaginaris, maneres d'entendre el món i la vida diferents en contacte. Aquest contacte transforma les cultures i les fa ésser vives, dinàmiques i obertes, tot modificant-ne els costums, les llengües, les cases, les modes, les maneres de viure, de treballar, de pensar i fins i tot de relacionar-se i de sentir, etc. La nostra cultura, que ara definim com a catalana, és fruit d'incomptables mestissatges i contactes entre diferents cultures que han passat i conviscut en el territori que avui, amb les imaginàries fronteres tan ben definides, anomenem Catalunya.

L'articulació de les dues realitats comporta una gran dificultat per a l'immigrant a l'hora de construir-se la pròpia identitat i la dels descendents, i d'aclarir el sentiment de pertinença a un grup. Hi ha moltes maneres d'establir la relació de l'immigrant (amb tota la seva cultura, única eina que té a mà per adaptar-se al nou medi i donar sentit a la vida) amb l'entorn social i cultural del lloc d'arribada: des del tancament en guetos a l'assimilació completa, hi ha molts matisos que cal comprendre.

Immigrants o estrangers?

De manera informal, sovint fem una distinció entre els diferents tipus d'immigrants, en funció del país d'on procedeixen: si vénen de països del Nord o de països del Sud. Diem *estranger* quan ens referim a un francès o alemany que viuen aquí, però si es tracta d'un argelí, un paquistaní o una peruana, en diem *immigrant*.

Essent *estranger* una categoria jurídico-administrativa que defineix aquells que provenen d'un altre estat i *immigrant* una categoria socio-econòmica que defineix aquells que provenen dels països del Sud, podem afirmar que tots els immigrants són estrangers, però no tots els estrangers són immigrants.

La connotació pejorativa que se li dona al mot *immigrant*, i la connotació més aviat neutra que té el mot *estranger*, il·lustren el biaix etnocentrista que hi ha en el nostre llenguatge.

Els immigrants, un sector de la societat molt heterogeni:

Quan parlem d'immigrants, encara que ens referim als estrangers provinents del Sud, no ens referim a un col·lectiu homogeni i compacte. El sector de la societat que ocupen els anomenats immigrants agrupen un ventall de perfils molt ampli diferenciats per una sèrie de característiques:

- Sexe,
- Edat,
- País de procedència,
- Nivell socio-econòmic de procedència,
- Nivell adquisitiu adquirit amb la nova situació,
- El projecte migratori propi o de la seva família o comunitat (amb els seus tres aspectes: el motiu per marxar cap a un destí concret, els plans d'establir-se i les expectatives de retorn),
- La situació legal: amb papers, sense papers, amb residència, amb permís de treball per un temps determinat, etc.
- Situació familiar: ha vingut sol, acompanyat, amb família al seu càrrec, deixant la família, amb un grup dispers, etc.

Els perfils dels immigrants (en terme ampli) poden variar molt, per exemple: jubilats alemanys i francesos en busca del sol s'instal·len als pobles mediterranis, joves xilens que vénen a estudiar, treballadors no qualificats que busquen feina, dones peruanes i equatorianes amb estudis universitaris i secundària que troben feina de cuidadores de gent gran i infants, asiàtics que posen el negoci, empresaris europeus que s'instal·len amb la família i munten una empresa, etc.

En definitiva, els quatre tipus d'immigrants més freqüents al nostre país i que dibuixen aquesta heterogeneïtat són:

- Treballadors qualificats de serveis i empreses multinacionals.
- Rentistes i jubilats europeus atrets pel clima i el cost de vida
- La migració econòmica per millorar la precarietat del país d'origen.
- La migració per motius polítics.

Menors immigrants:

No només migren els adults, aquests porten en el mateix moment de la seva migració o al llarg d'un temps la seva família, o bé en fan aquí una amb una parella del seu mateix origen o del país d'arribada formant així una parella mixta.

Per això trobem que els menors poden tenir una relació molt diferent amb el fet migratori. Poden ser:

- nascuts aquí de pares nouvinguts o parella mixta
- nascuts en un altre país i vinguts de molt petits o de més grans amb els pares
- nascuts en un altre país i vinguts aquí per iniciativa pròpia (menors immigrants indocumentats no acompanyats)

Cada una d'aquestes procedències juntament amb la relació que els infants i joves mantinguin amb els agents de socialització diversos, fan que el procés d'integració dels menors aquí i l'articulació de les seves dues cultures sigui molt particular de cada família o persona.

Segona generació:

Expressió que pretén resumir un col·lectiu d'infants i joves, fins i tot adults joves, descendents de famílies que han efectuat una migració. Tant comprèn els que han nascut a Catalunya (encara que no són migrants pròpiament), com els que han nascut fora i han vingut aquí de petits.

Un dels dilemes culturals més grans que es planteja a la segona generació és de caire identitari: els seus agents de socialització (la família, l'escola, els amics, els mitjans de comunicació, les activitats...) els donen pautes de dos móns molt diferents i es troben a l'encreuament entre ambdues cultures, dificultant així la plena identificació tant amb els autòctons com amb la part de la família que s'ha quedat al país d'origen.

Veure un grup de mares amb *vel i xador* i parlant àrab juntament amb un grup de les seves filles amb *samarreta, texans i bambes* i parlant català expressa la diferència entre les generacions i la complexitat de relació i identificació que hi ha d'haver entre elles.

Lleis d'estrangeria i política d'immigració:

El doble discurs polític actual està basat en la necessitat que té el nostre país per acollir treballadors no qualificats que facin la feina que els espanyols no volem fer, però d'altra banda, existeix una llei d'estrangeria que restringeix els seus drets com a ciutadans i que reforça les fronteres i expulsa aquells que no tenen "permís".

Encara que la nova llei d'estrangeria (que va entrar en vigor l'1 de febrer de 2000) reconeix més drets (educació, sanitat) que la darrera (la del 1985) continua posant límits al fet que l'"estranger" (de certs països) pugui esdevenir ple ciutadà del nostre país.

El racisme i els prejudicis:

El racisme és un conjunt de creences respecte a les característiques racials que sovint el que intenten és explicar i/o justificar la desigualtat social basada en la raça. El terme raça té una significació de fenomen físic-morfològic, biològic. Les diferències entre els humans són mínimes i no es poden separar amb facilitat en races biològicament diferenciades.

Raça és un concepte més aviat zoològic, el component cultural diferenciador vindria donat pel terme ètnia, que vol indicar el grup humà que comparteix una cultura i que té consciència d'una certa identitat històrica comuna; comparteix trets comuns de tipus cultural: llengua, religió, costums...

El racisme modern de les societats industrials (el nazisme, per exemple) subordinava unes races a les altres. El racisme postmodern creu que les ètnies són tant diferents que si es volen desenvolupar, millor que es quedin als seus països.

3.2. La recepció d'immigrants a les comarques barcelonines

Estrangers a Catalunya:

La dificultat de fer-se una idea real del volum de la immigració recau en què hi ha una bona part dels immigrants que no queden "registrats" enlloc, ja que no tenen papers.

Així, de moment, podem saber que a Catalunya hi viuen actualment uns 105.000¹ immigrants extracomunitaris amb permís de residència (1,75% de la població total de Catalunya), a més d'uns 20.000 sense papers (xifra aproximada i constantment variable). En total a Catalunya, els estrangers amb permís de residència representen el 2,4% de la població (a la província de Girona, el 4,6%).

L'evolució dels darrers 20 anys ha anat a l'alça del nombre d'immigrants, per bé que a altres països europeus ha estat més gran el creixement i el volum:

Any	Permisos de residència atorgats a Catalunya
1981	34.385
1991	55.309
1995	104.145
1998	148.803

Extret de: "Presència" 20/2/00.

(Font: Dept. de Benestar Social. Generalitat de Catalunya).

La distribució per comarques i municipis de la província de Barcelona és la següent (dades del 1997):

Comarca	Total immigrants	% procedents del Estranger comunitari	% procedents del Estranger no comunitari
Alt Penedès	768	28	72
Anoia	499	23	77
Bages	875	22	78
Baix Llobregat	8.098	40	60
Barcelonès	37.060	40	60
Berguedà	223	22	78
Garraf	1.750	65	35
Maresme	6.574	32	68
Osona	1.830	8	92
Vallès Occidental	5.502	46	54
Vallès Oriental	2.286	30	70
Altres	29	86	14
Total Barcelona	65.494	38	62

Extret de: 2on Informe d'immigració i treball social. Diputació de Barcelona.
Àrea de Serveis Socials. 1997. (Font: Govern Civil. Elaboració: CED)

¹ Dades extretes del Dossier La immigració a Catalunya a "Presència" del diumenge 20 de febrer del 2000.

Immigrants a Catalunya		
Barcelona	33.051	-
Badalona	1.124	39% marroquins
Hospitalet	1.944	34% marroquins 12% peruans
Santa Coloma de Gramanet	744	57% marroquins
Sant Cugat del Vallès	1.600	20% alemanys 12% britànics 9% francesos 7% marroquins
Terrassa	1.231	41% marroquins
Sabadell	808	10% marroquins
Castelldefels	1.839	23% alemanys
Sitges	892	18% britànics 14% alemanys 10% francesos
Mataró	1.406	43% marroquins 14% gambians
Premià	831	38% marroquins 23% gambians
Vic	659	82% marroquins
Manresa	528	marroquins
Vilafranca	301	marroquins
Igualada	178	marroquins
Berga	130	marroquins

Extret de: *2on Informe d'immigració i treball social*. Diputació de Barcelona.
Àrea de Serveis Socials. 1997. (Font: Govern Civil. Elaboració: CED)

Rebre o acollir?

Ser societat receptora d'immigrants demana, si hi ha una voluntat d'articulació del teixit social, esdevenir-ne societat acollidora. A Catalunya s'han desenvolupat múltiples estratègies, però encara no suficients, per acollir i salvar les dificultats específiques que es troben els nouvinguts: hi ha escoles d'adults, on poden aprendre la llengua, associacions de foment de l'intercanvi cultural, de denúncia d'abusos i discriminacions, fons documentals de diferents llengües, festes de barri, programes d'educació compensatòria, entitats de recolzament a la tramitació de papers per a la regularització, programes de suport materno-infantils, suport i acompanyament a la recerca de feina, centres de reforçament escolar i de lleure per a infants i adolescents, centres d'acolliment de menors immigrants indocumentats no acompanyats, entre d'altres.

La integració social i cultural de la immigració requereix un esforç d'apropament i de coneixement mutu, tant per part del qui arriba com de la societat d'acollida, així tant és exigible que la societat acollidora es doti de condicions dignes d'assentament (habitatge, ensenyament, sanitat, serveis...), com la voluntat d'assentament per part dels nouvinguts.

Els processos de configuració col·lectiva demanen no només estratègies adreçades als nouvinguts, ni tan sols un esforç per part de tots, també és essencial l'existència d'espais de

3.3. L'educació intercultural, una eina per a la convivència

Les relacions en la diversitat: el multiculturalisme, el pluriculturalisme i l'interculturalisme

Com ja hem vist dins el punt de les migracions, la diversitat cultural humana dins d'un mateix territori és una realitat. Els valors, les normes de comportament varien enormement d'una cultura a una altra. En funció del tipus de relacions que s'estableixen entre els membres d'aquesta diversitat sorgeixen tres plantejaments diferents: el multiculturalisme, el pluriculturalisme i l'interculturalisme.

Quan diem que una societat és *multicultural* reconeixem l'existència de més d'una cultura en un mateix territori. Aquesta diversitat es limita a una regió on hi viuen diferents cultures. La simple coexistència física entre grups ètnicoculturals diferents a la que ens referim, no genera una convivència social positiva i enriquidora.

El *pluriculturalisme* és una forma d'intervenció que tendeix a posar l'èmfasi en el manteniment de la identitat de cada cultura. En aquest sentit, l'educació *pluricultural* prioritza que les persones que puguin seguir una educació tinguin la possibilitat de mantenir i desenvolupar la seva pròpia cultura.

Una segona via d'intervenció és l'*interculturalisme*. A diferència de l'anterior, aquest plantejament posa l'accent en la relació entre cultures. Deixa de ser una simple coexistència (multiculturalisme) i no es limita a mantenir purament cada una de les cultures (pluriculturalisme). L'eix central i diferenciador és la relació entre persones que pertanyen a cultures diferents basada en el respecte, la valoració de la diferència, la comunicació, la igualtat. L'interculturalisme és l'objectiu final d'una educació intercultural que valora positivament la convivència social de persones d'ètnies diferents en un mateix espai.

Homogeneïtat, diversitat i igualtat de les diferències:

La diversitat cultural existent és tractada, dins l'àmbit de l'educació, des de tres percepcions diferents: l'etnocentrista, la relativista i la comunicativa.

L'enfocament *etnocentrista* elimina les diferències ètnicoculturals imposant una sola cultura homogènia dominant. Considera els estils de vida, les idees i els valors observats en altres grups culturals com a inferiors i menys naturals que els del propi grup. Aquest enfocament creu en l'educació com a mitjà per a arribar a l'adaptació total de les minories ètniques a la cultura del país on han immigrat.

En molts centres d'educació formal (escoles, instituts,...) els col·lectius de gitanos, magrebis o d'altres ètnies han hagut d'aprendre la llengua del país receptor, els costums, la història i totes les característiques culturals sense cap tipus d'intercanvi o diàleg. Aquest procés de submissió cultural significa abandonar la cultura d'origen o reduir-ne el seu ús a espais privats molt reduïts i adoptar els comportaments i els valors del grup majoritari pel qual és absorbit. En aquest sentit s'està produint un procés d'*assimilació cultural*.

Un primer pas per superar l'etnocentrisme, però insuficient, és l'*enfocament relativista* el qual potencia el manteniment de la identitat de cadascuna de les cultures a través de l'educació pluricultural. En aquest sentit, prioritza que les persones puguin seguir una educació que els

ofereixi la possibilitat de mantenir i desenvolupar la seva pròpia cultura sense que aquesta arribi a barrejar-se amb una altra. Veu la relació entre cultures com a una dinàmica de descomposició de la pròpia cultura, identitat, poble i persones.

L'enfocament porta a la *guetització* i a la segregació de les diferents ètnies o cultures en nom d'un pretès respecte cultural. Aquesta afirmació de les diferències lluny del concepte d'igualtat d'oportunitats mantén les desigualtats socioculturals i dificulta el canvi.

Finalment trobem l'*enfocament comunicatiu* basat en el diàleg com a forma de relació entre les cultures i com a via per a superar les desigualtats i exclusions socials. Les eines primordials per a dur a terme aquest enfocament són el diàleg, la implicació en la presa de decisions, etc.

Aquest enfocament proposa el *principi d'igualtat de les diferències* per tal d'aconseguir una posició igualitària de les diverses cultures i individus. *Igualtat* en tant que tothom gaudeixi del dret de ser diferent i de ser educat en la pròpia diferència i en tant que hi hagi una igualtat d'oportunitats dins la societat actual. *Diferència*, per a basar l'educació en la diversitat cultural dels educadors i educands, i per promoure el desenvolupament de les pròpies cultures i identitats.

D'altra banda, proposa una evolució i trencament amb l'homogeneïtat de totes les cultures en considerar que aquestes s'enriqueixen en la barreja amb les altres a través de processos de *mestissatge*. Pràcticament no hi ha cap cultura que no sigui mestissa. Les cultures són el resultat de mescles i aquestes continuen donant-se.

Tolerància o respecte?

El concepte de *tolerància*, utilitzat en el punt més extrem, conté connotacions relativistes ja que fomenta la indiferència i, per tant, reafirma les desigualtats. Fomenta la indiferència quan es tolera tot, independentment dels principis morals que té una persona, quan es redueix a l'expressió "deixar fer". Reafirma les desigualtats quan aquestes estan associades a les diferències. Per tant, tolerar aquestes diferències significa tolerar les desigualtats.

Contràriament, el *respecte* porta implícit un punt de vista, un posicionament, a través del qual s'observa, es reflexiona, es coneix les limitacions i possibilitats de l'altre, es dialoga i s'intenta comprendre.

Integració versus assimilació i guetització:

La integració implica el dret a la diversitat, a l'elecció de la pròpia identitat cultural i l'opció d'acceptar la diferència. Un dels objectius de l'educació intercultural és la integració sense assimilació ni guetització. En aquest sentit, la integració s'allunya del procés en què els grups minoritaris se sotmeten culturalment i són absorbits per grups majoritaris (assimilació) i també del procés en què el paisatge cultural es limita a un simple mosaic de cultures amb límits clarament dibuixats (guetització).

Una educació intercultural per a una societat intercultural:

L'aposta per una societat intercultural passa necessàriament (però no exclusivament) pel desenvolupament de l'educació *intercultural* a tots nivells, formal, no formal i informal. L'educació intercultural, a diferència de l'educació pluricultural, és un element de dinamització social.

No tant sols s'educa en l'acceptació a la diferència i a la diversitat, sinó que s'eduquen valors que tendeixen al respecte mutu, a la convivència i a la igualtat d'oportunitats. Es formula en termes d'interrelació entre cultures que es tradueix en tenir interès per l'altre diferent, en conèixer, respectar, dialogar, intercanviar, aprendre, compartir, valorar. Les cultures són dinàmiques, mestisses i plurals en el seu propi interior i, partint de la mútua acceptació i valoració en la convivència es poden, i de fet se solen, enriquir entre si.

Elements de l'educació intercultural:

L'educació intercultural en el lleure és una resposta pedagògica a la necessitat actual de preparar futurs ciutadans per a conviure en una societat cada cop més diversa i amb la finalitat de passar de ser una societat multicultural a ser una societat intercultural. Per això treballa les actituds interculturals positives, l'autoconcepte personal, cultural i social i potencia la convivència i la cooperació.

Les actituds interculturals es treballen a partir de:

- el respecte a la diferència
- la necessitat de valorar aspectes positius de les altres cultures com poden ser les seves contribucions científiques, artístiques, musicals
- l'empatia amb els valors i comportaments d'altres cultures com pot ser la comprensió de la diferent visió dels rols sexuals que tenen altres cultures
- la superació dels prejudicis respecte a persones i grups etnicoculturals diferents
- el desenvolupament d'una crítica constructiva amb les altres cultures i la pròpia

L'autoconcepte personal de l'infant i jove implica aconseguir el desenvolupament d'una afectivitat equilibrada i sincera, de descoberta del propi jo i dels altres, d'acceptació recíproca i, lliurement expressada. Per fer-ho, el monitor o educador: ressaltar els punts forts i valuosos de tots els infants valorant les seves habilitats i actituds; introdueix elements culturals dels diversos infants i adolescents; i incentiva la participació evitant qualsevol tipus de marginació.

Finalment, **potenciar la convivència** a través de la relació, el diàleg, la reflexió col·lectiva, la crítica, l'intercanvi de coneixements i la participació, esdevé un element clau per a una educació intercultural.

Per a treballar la convivència entre diferents cultures és important descobrir el màxim de semblances culturals existents entre les diferents ètnies, un exemple podria ser ressaltar els aspectes comuns de les religions. Repetides vegades ens fixem en petites coses que ens diferencien i en cap moment tenim en compte els múltiples aspectes semblants. Aquest plantejament pot, en molts moments, convertir un conflicte en un lligam.

En quan al conflicte, l'educació intercultural es basa en la resolució de conflictes de manera constructiva a partir del diàleg i la discussió oberta. Es tracta de facilitar una comunicació intercultural des de diferents punts: el conflicte, l'intercanvi cultural, i la informació, tot plegat per tal de desenvolupar habilitats cíviques enfocades a la vida col·lectiva.

Consideracions errònies sobre l'educació intercultural:

A més dels aspectes esmentats, hi ha una sèrie d'aspectes que sense ser-ho, s'han considerat freqüentment com a definidors de l'educació intercultural.

Un primer aspecte és el fet de concebre l'educació intercultural com un ideal pedagògic pluralista i humanista amb poca repercussió pràctica. Aquest ideal es redueix a la pràctica d'un conjunt d'activitats culturals folklòriques sense anar més enllà. En són exemples les jornades multiculturals que s'organitzen puntualment en les que hi ha demostracions culinàries, musicals, artístiques...

És també errònia la idea que l'educació intercultural només té sentit quan existeix un nombre important d'infants i/o joves de cultures diferents. Idea basada en un concepte d'educació entesa com a reacció i no com a procés de preparació de l'infant i jove per a la vida, en un sentit ampli.

Finalment, és erroni creure que l'educació intercultural tan sols ha de ser adreçada als alumnes culturalment minoritaris i per tant organitzar activitats especialment per a aquest col·lectiu diferenciats, fomentant així actituds paternalistes i la consideració d'exotisme d'alguns dels trets culturals d'aquestes minories.

3.4. L'educació en el lleure, un espai per a la participació intercultural

La intencionalitat educativa:

La intencionalitat educativa és la característica principal que distingeix els centres d'educació en el lleure (en les seves múltiples formes: espais, escoltes, casals, centres oberts, centres diaris, colònies, campaments, rutes, etc.) d'altres espais d'entreteniment per a infants i joves en el temps d'oci.

La transmissió de valors i actituds (sovint expressats en l'ideari del centre) en què està basada dita intencionalitat educativa en el lleure, es realitza mitjançant diversos elements com:

- La relació entre el monitor/a i l'infant o adolescent: de manera que el monitor exerceix un rol de referent en quant a comportament, pensaments, valors, relacions, etc. i de mirall en què els infants i adolescents hi troben la seva pròpia imatge i això els ajuda a conèixer-se a si mateixos i a créixer com a persones.
- La relació entre els infants i joves d'un grup: propicia la relació entre iguals en un marc de convivència, confiança, amistat, on també hi ha però certes rivalitats i conflictes i s'aprèn a mediar-los i solucionar-los.
- Les activitats, jocs i projectes duts a terme: amb els seus tres moments sentir (ser sensible a les coses que passen interna i externament), pensar (ser crític i reflexiu) i actuar (dur a la pràctica accions que tenen unes conseqüències), el posar-se en lloc de, el joc simbòlic, la cooperació, el tenir un objectiu comú i col·laborar per a la seva consecució...
- Les situacions de quotidianitat i de convivència: experimentar els hàbits del dia a dia fora dels marcs habituals de l'escola, la família o el centre d'acolliment, etc. i a partir d'uns valors que pretenen ser alternatius al consumisme, individualisme i altres ismes per l'estil.
- El marc institucional (esplai, associació, parròquia, escola...): amb la seva organització, els seus representants, les seves opcions i actuacions, les persones que hi estan vinculades, el rol social que desenvolupa la institució en el marc local, etc.

Més enllà de l'educació:

La combinació de tots aquests elements facilitadors de l'educació en el lleure fan que els espais puguin esdevenir molt més que mers agents educadors.

- Espai de relació: entre les persones, de trobada i d'intercanvi entre edats diferents, sexes, grups socials, orígens culturals, etc. La dimensió afectiva pot manifestar-se, en el marc del centre d'educació en el lleure, en les relacions interculturals, intergeneracionals, en la coeducació, en el sentiment de pertinença a un grup, etc.
- Espai de reflexió col·lectiva i personal: entorn el sentit de l'educació en el lleure, és a dir, el contingut de l'ideari, l'ideal de persona i de societat que té, el que critica de la societat i de les actituds actuals, etc. Els centres d'educació en el lleure poden oferir als infants i joves un espai de debat sobre allò que ens envolta: el sistema socio-econòmic dominant, les maneres

de viure i d'organitzar-nos, les opcions personals, els fenòmens grupals, la pròpia identitat, etc.

- **Espai de socialització:** El procés en què un individu esdevé membre de la seva societat està mediatitzat per una sèrie d'agents de socialització. Els centres d'educació en el lleure ho són per als infants i joves que hi participen: són un espai on aquests es desenvolupen com a persones, on desenvolupen la seva pròpia escala de valors, identitat individual i grupal, preferències, actituds, gustos, maneres d'entendre el món, on coneixen a partir de l'experimentació el món, les relacions i els codis per a interpretar-los.
- **Espai de participació:** on els infants i joves tenen l'oportunitat de participar en els afers col·lectius, es poden fer responsables i implicar-se en allò que els afecta a ells, al grup i a la comunitat (barri, poble,...), donant peu al desenvolupament de la democràcia participativa.

Marc idoni per a l'educació intercultural:

Aquestes potencialitats dels centres d'educació en el lleure els fan escenaris idonis per a treballar l'educació intercultural, el diàleg i l'entesa entre les persones que conviuen en un mateix territori.

- Per la seva dimensió local i comunitària
- Per la força i l'abast de les relacions informals que s'hi estableixen
- Pel seu caràcter d'espai obert a tothom
- Per la seva intencionalitat educativa
- Per l'edat del destinatari

Els reptes de l'educació en el lleure d'avui:

Encara que són moltes les potencialitats dels centres d'educació en el lleure, val a dir que no s'han desenvolupat a tot arreu de la mateixa manera, i que algunes d'elles no s'han arribat a desenvolupar mai en la seva totalitat. Són nombrosos i variats els factors que ho han obstaculitzat o ho estan obstaculitzant:

- **Institucionalització del món de l'esplai** (cursos, titulacions, publicacions periòdiques, amplitud dels pressupostos, trobades i reunions) en els darrers 30 anys, comporta una rutinització dels compromisos.
- La rutinització comporta crisi d'implicació i d'entusiasme i, per tant, un cert conservadurisme desmobilitzador.
- Llentitud en la percepció del canvi de l'entorn i en la reacció als canvis.
- Baixada del nombre de nens i adolescents als espais per efecte de la baixada de la natalitat.
- Forta competència en l'oferta d'activitats d'oci adreçades a infants i adolescents. L'esplai no cobreix una necessitat, sinó que és una oferta més.
- Privatització de les activitats d'educació en el lleure i conseqüent canvi de concepció: es veuen més com un servei (producte de consum) que com una organització ciutadana (associació de persones amb un objectiu comunitari).
- Poca permanència dels equips de responsables i monitors, cosa que afebleix el projecte de centre, es trenca la continuïtat de l'actuació, no hi ha relleus sinó trencaments i es recomença molts cops partint de zero.

- Dèbil relació amb les entitats de les que es forma part.
- Feble capacitat d'explicació i difusió del sentit de l'educació en el lleure a possibles destinataris no vinculats als ambients propers als centres d'educació en el lleure.
- Dinàmiques internes poc obertes als canvis estructurals de la societat: poc agosarat en educar el lleure de nous destinataris (com per exemple dels «caps rapats»).
- Debilitat en el seu projecte educatiu i de transformació social i poca capacitat d'il·lusió i creació de nous escenaris de futur (culturals, socials, polítics, religiosos...).

Bloc 2:

Els resultats

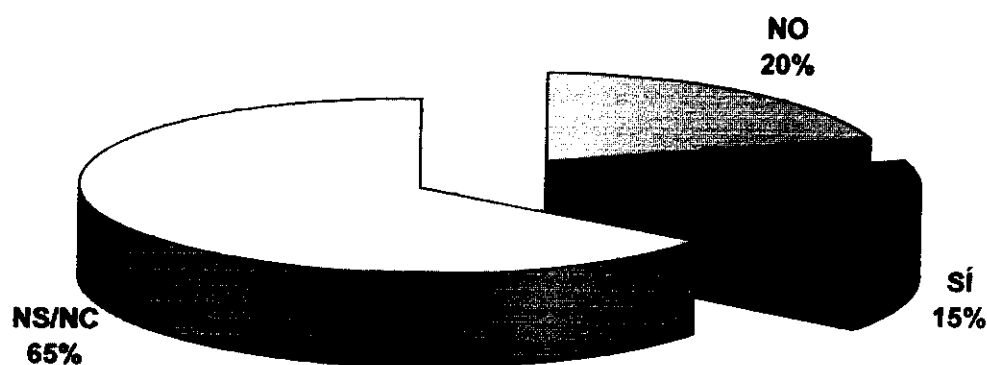
4. Els espais del MCEC davant la diversitat

4.1. Anàlisi quantitativa i qualitativa de la participació dels immigrants en els centres

Espais amb i sense participació:

A primera vista, a partir de les respostes dels centres¹ a la pregunta de si tenen o no immigrants extracomunitaris en els espais, semblaria que el percentage de centres que tenen immigrants, tot i que no superi al percentatge de centres que no tenen immigrants, és força alt (14,7%).

Participació d'immigrants extracomunitaris en els centres del MCEC

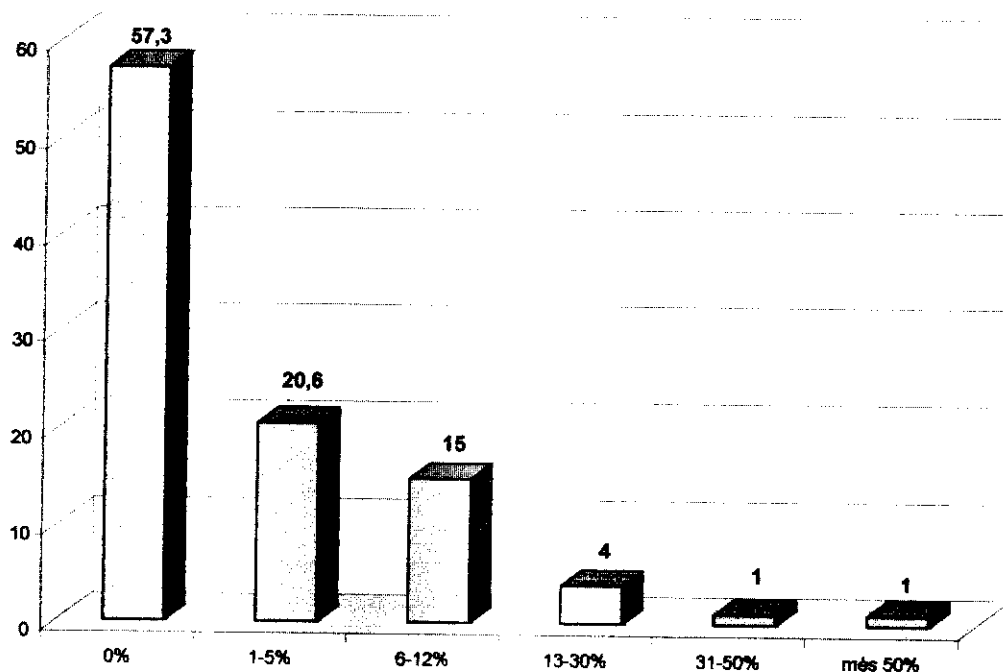

¹ Del total de centres actualment federats al MCEC han respost al qüestionari un 34,3 %. (68 centres).

Però, per a una percepció més realista de la participació d'immigrants als centres del MCEC, cal tenir present:

- el percentatge d'immigrants que participa en cadascun dels centres que tenen immigrants

Participació d'immigrants extracomunitaris als centres del MCEC

Aquesta dada ens permet percebre que la majoria dels centres en els que participen immigrants tenen una participació que no supera el 5% del total d'infants i joves matriculats.

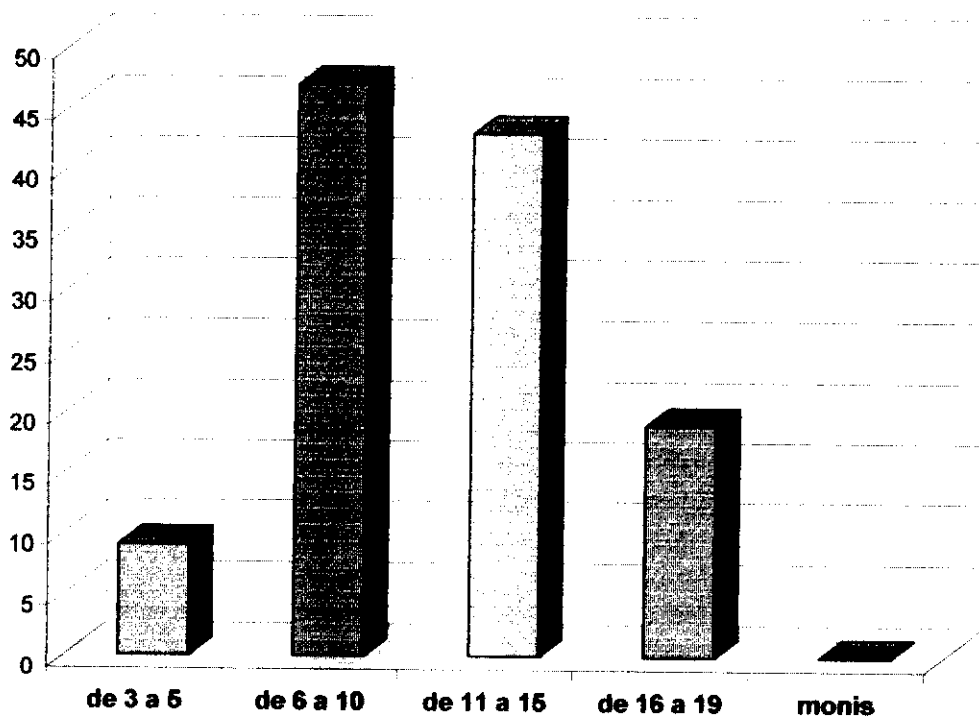
Motius explícits pels quals no hi ha participació d'immigrants als centres d'esplai: (Anàlisi de la pregunta del qüestionari *Per què no hi ha immigrants al teu centre?*)

Els immigrants no saben què és un espai, què si fa, qui hi pot participar, quan s'hi va, fins i tot, potser mai han sentit la paraula "espai" o mai han vist l'espai al barri malgrat aquest hi està ubicat. Aquest és el principal motiu pel qual, segons els responsables dels centres, els immigrants no comunitaris no participen a l'espai. Per altra banda, el fet que la presència d'immigrants al barri o municipi sigui molt reduïda o que en l'escola on pertany l'espai no n'hi hagi, és un segon motiu important per la no participació.

<i>Per què no hi ha immigrants al teu centre?</i>	Percentatge de resposta
No coneixen què és un centre d'esplai. Manca informació	28%
Al barri o escola hi ha pocs immigrants	25%
Al barri hi ha altres centres d'esplai	22%
Als infants i joves immigrants no els interessa	13%
Diferències culturals, religioses i dificultats per l'idioma	9%
No saben el motiu	3%

Entre els sis i els quinze anys:

A l'edat de sis a quinze anys és quan trobem més infants immigrants extracomunitaris en els centres d'espai. Per contra, els adolescents i joves entre setze i dinou anys són els que menys participen seguit dels infants menors de cinc anys (molts centres d'espai comencen a obrir inscripcions a partir dels sis anys).

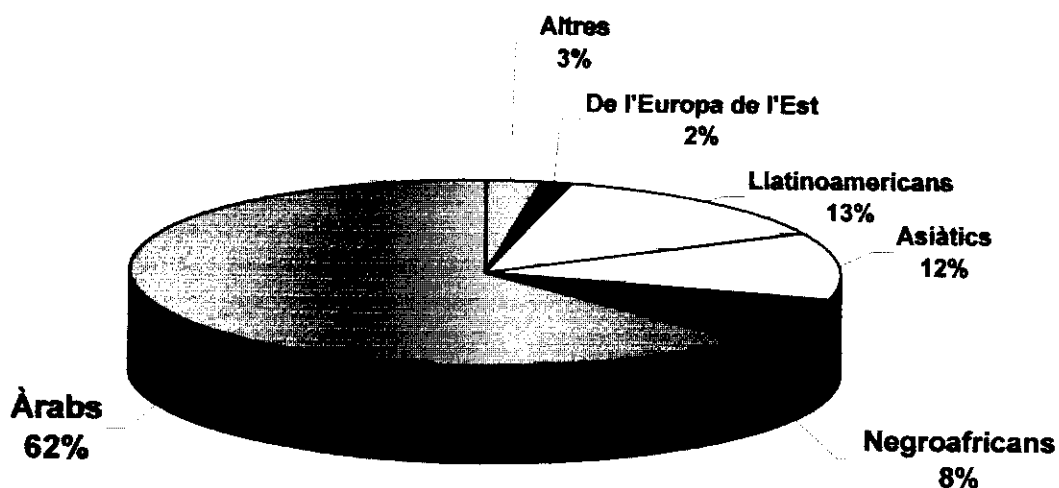
Participació segons edat

La diversitat en els centres

Si a Catalunya el major nombre d'immigrants extracomunitaris provenen del Magrib, concretament el 44% del total d'immigrants que provenen de països que no són comunitaris², en els centres d'espai del MCEC també hi trobem més infants i joves d'origen àrab (62,6%) que provinents d'altres zones.

Altres països dels quals trobem infants i joves són, per ordre de major a menor percentatge de participació: llatinoamericans, asiàtics, negroafricans i de l'Europa de l'est.

Participació d'immigrants extracomunitaris segons origen

Com han vingut a l'espai?

Quan ens endinsem en les característiques d'aquesta participació i busquem de quina manera els infants i joves immigrants que actualment participen a l'espai han arribat a ell, la resposta majoritària amb escreix és "per derivació". Una derivació que la majoria de vegades és des de Serveis Socials, algunes vegades des de Càritas i escasses vegades des d'altres associacions o institucions com l'escola, l'institut. Per tant, no vénen a l'espai per pròpia iniciativa.

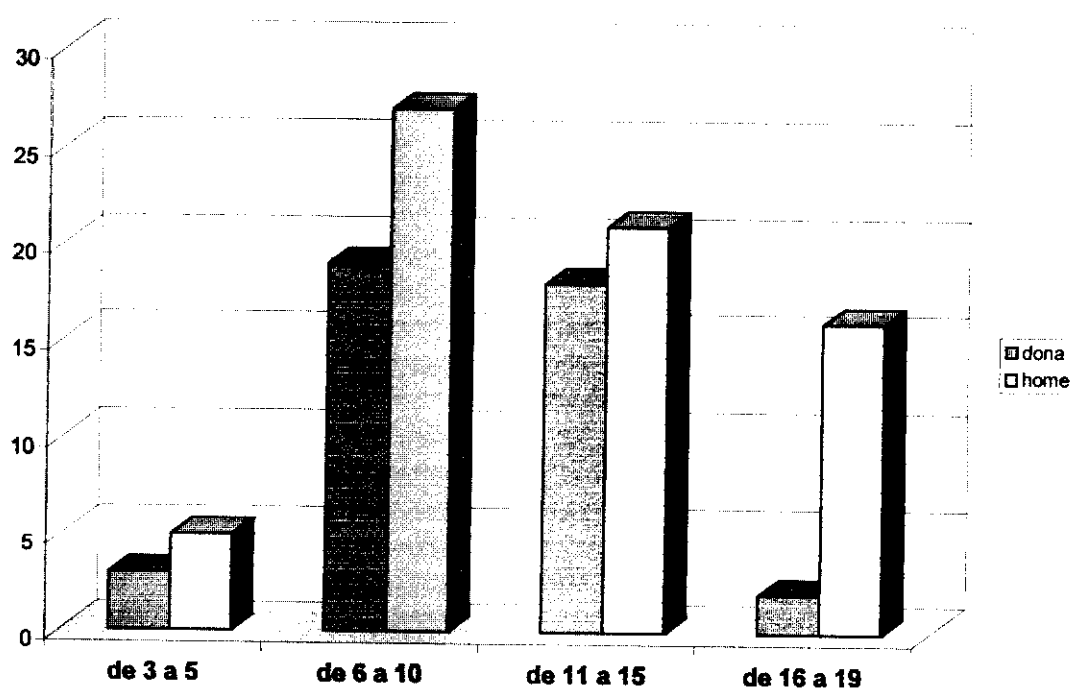
És una derivació que en molts casos esdevé un simple tràmit en el que el treballador o educador social omple la inscripció al centre, els papers de la beca i ho comunica al centre sense haver-hi un seguiment i una implicació en el procés d'integració social de les famílies immigrants.

² Segons dades del Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya.

Participació, edat i gènere:

La diferència de gènere en quant a la participació dels immigrants als centres d'esplai és comuna en totes les edats. La dona participa menys que l'home. Aquesta diferència, però, és molt acusada en edats compreses entre els setze i dinou anys. Dins del col·lectiu de noies que deixen de participar en aquesta edat trobem especialment joves d'origen àrab. Aquestes es veuen obligades a deixar l'esplai per complir amb les obligacions familiars com cuidar els seus germans, cuinar, netejar, anar a comprar i amb obligacions religioses i morals.

"L'asiduitat és difícil perquè una nena d'aquestes que moltes vegades amb dotze anys ja porten una casa i que han d'anar a comprar, no li pots dir vine a la tarda de tal hora a tal hora, cal entendre."

Participació, edat i gènere

Perill de gueto:

Un moment en el que es vol potenciar la participació d'immigrants extracomunitaris en els centres d'educació en el lleure és a l'estiu quan, des de l'Ajuntament o des d'alguna associació, s'organitzen casals d'estiu subvencionats. Es considera necessari que els immigrants a l'estiu participin en aquest tipus d'activitat i per això desenvolupen estratègies per a potenciar aquesta participació. Les estratègies van des de subvencionar àmpliament als casals, fins a canviar el funcionament organitzatiu del casal (major flexibilitat horària, assistència no obligatòria, contractació de monitors...).

L'objectiu dels casals és la participació d'immigrants però no la integració, com a conseqüència apareixen casals d'estiu en els que la participació dels immigrants supera el 80%. Són casals que es converteixen en guetos d'immigrants donat a que molts dels infants autòctons s'han pogut pagar un casal que els hi ofereix activitats esportives, aquàtiques, sortides a Port Aventura... o s'han apuntat al casal que organitza l'escola privada on hi van tots els companys i amics.

Traves i incentius de la participació:**Traves i incentius de la participació:**

- Cultural-religiós
- Diferent vivència de l'oci per part dels immigrants
- Nul coneixement del què és i què es fa en un espai

Traves i incentius de la participació:

- Econòmic
- El fet de ser un centre confessional

Traves i incentius de la participació:

- Intencionalitat del centre de tenir infants d'altres cultures
 - Sortir al carrer a conèixer-los, a fer espai
 - Fer xarxa entre entitats, institucions
 - Flexibilitzar el funcionament del centre
 - Treballar la relació directa amb els pares
 - Sensibilització per part dels monitors en quant al tema de la convivència intercultural
 - Formació per part dels monitors, responsables, educadors en educació intercultural
- Ubicació del centre en el barri on la presència d'immigrants és elevada
- Ajuts econòmics

Factors que obstaculitzen la participació:

■ Cultural-religiós

El concepte cultura és tant ampli que resulta difícil considerar "la cultura" com un factor que obstaculitzi o afavoreixi la participació. El que sí que considerablement s'ha percebut com a factor condicionant de la participació és el rol de la dona dins la cultura àrab, i les normes que suposa la pròpia religió musulmana.

• Diferenciació de rols segons gènere

Des de l'educació en el lleure, la diferenciació de rols entre l'home i la dona afecta en el moment que la dona ha de renunciar a participar a l'esplai per obligacions familiars, de la llar o religioses. Algunes de les respostes dels responsables que ens fan arribar a aquesta conclusió diuen:

"Va haver un temps que les noies semblava que no podrien venir"

"Quan les nenes arriben a una certa edat, el pare sobretot diu: s'ha acabat l'esplai perquè la nena ha d'anar a la Mesquita i ha d'aprendre el que ha d'aprendre una noia musulmana."

"També el que els hi imposa molt són les sortides. Si fas les sortides de trimestre, de cap de setmana,... per les noies és complicat"

"A una certa edat s'elimina, la nena ja no ve. Ja no fa esplai ni res d'això."

Quan se li va plantejar aquesta qüestió al membre d'una associació d'immigrants, primer de tot ens va clarificar que el motiu no era religiós sinó purament cultural i tradicional:

"Jo crec que davant d'això és un problema més cultural i tradicional que no pas de la religió. Crec que el treball que es fa en aquest problemes és totalment al contrari del que s'hauria de fer quan passen aquestes coses. Per exemple, el que va passar fa temps que una noia la van treure de l'escola perquè l'havien de casar hi va haver un boom de la tv, mitjans de comunicació, la premsa... atacant els pares. Era una cosa extraordinària, veies a la noia que anava a l'escola amb dos mossos d'esquadra.(...) I veus que no es tracta el tema, no s'intenta conscienciar el pare i la mare, sinó que simplement se'ls ataca.(...) S'hauria de treballar molt més amb el pare, la mare. Al pare i a la mare se'ls pot conscienciar de que no és bo, de cinquanta mil coses que no pas atacar-los d'aquesta manera. L'únic que s'aconsegueix atacant d'aquesta manera és que la gent es tanqui totalment en banda. És el que estan fent moltes famílies. El tema dels espais, intentar parlar amb les pares, amb les mares, explicar-li que no passa res. (...) Si tots fóssim iguals jo no estaria aquí. No es tendeix a parlar, es tendeix a atacar. " (entrevista exploratòria)

- **Religió:**

El fet de tenir una religió diferent pot arribar a ser un condicionant a la no participació en el moment que han de deixar d'anar a l'espai per complir amb les obligacions religioses. El fet, per exemple, d'anar a la Mesquita, en algun moment, ha suposat no poder participar en les activitats dels centres. Un exemple el tenim amb l'afirmació que ens va fer un responsable d'un centre d'espai de cap de setmana:

"Hi va haver una família que va començar a deixar de venir perquè els dissabtes havien d'anar a la mesquita. Havien d'anar allà i prou. A llegir el Coràn o jo què sé."

■ **Diferent vivència de l'oci**

Concretament a Catalunya abans de la guerra civil ja s'havien organitzat colònies d'estiu amb la finalitat d'oferir als infants i joves amb una situació socioeconòmica desfavorable la possibilitat de passar uns dies a la muntanya amb una alimentació adequada a l'edat. Després de la guerra, no és fins a final dels anys 40 quan es torna a reprendre aquest tipus d'activitat de la que mica en mica anirien sorgint els centres d'espais de caps de setmana. Seguidament amb l'evolució de l'àmbit socioeducatiu i partint de les necessitats socials del moment es van començar a crear les diferents tipologies de centres de lleure. Fa doncs més de 60 anys que a Catalunya són molts els centres que es dediquen a l'educació en el temps lliure d'infants, adolescents i joves.

Si anem als països d'on vénen els immigrants extracomunitaris que viuen a Catalunya, ens trobem que el seu temps d'oci es basa únicament en trobar-se amb els amics, explicar-se històries i practicar algun esport. No existeixen centres que organitzin activitats de lleure, on dins d'un interval de temps es concentri un grup de joves per desenvolupar una sèrie de jocs, tallers, danses, cançons, on dins dels centres existeixin unes normes que no els permetin sortir al carrer a comprar el berenar, que certes conductes no estiguin permeses i que s'eduquin una sèrie de valors.

"Com es viu l'oci al Marroc? -Jo crec que l'oci de les noies, almenys al lloc on jo visc, en el meu barri i en el poble on viu la meua àvia, l'oci de les noies no es existeix. L'oci dels nois, es basa en l'esport, les trobades a les tardes, a les nits el fet d'explicar-se les històries,... L'oci de les noies no! La noia estudia fins al grau superior o mitjà, es posa a treballar a les fàbriques. La dona de camp estudia els primers anys d'escola, aprèn a llegir i a escriure, potser va a classes de recitació del Coràn i quan arriba a una certa edat es queda a casa. Ella treballa a casa i amb el bestiar. I la noia de Tanger, ja et dic, estudia però no hi ha oci, potser els dissabtes i diumenges, sí, sortim i si li dius oci el sortir els diumenges i els dissabtes a passejar el cap de setmana. I els infants? Sí això sí. Els carrers al Marroc són una passada. Juguen a pilota. a tot el que puguin. Es fabriquen unes joguines increïbles ells mateixos. Aquí, a Barcelona no hi ha nens. Allà n'hi ha moltíssims, cada dona cinc, sis i a més un darrera l'altre. Els nens a les 7h del matí els diumenges ja estan assentats jugant al carrer, és diferent. Dóna alegria i tot!" (entrevista exploratòria)

El carrer sol ser un espai on la majoria d'infants i joves passen el seu temps lliure. Aquest fet implica que es mouen en uns marges de llibertat molt amplis. Aspectes com fixar un horari per fer una activitat, tenir l'obligació d'estar a un lloc durant un període de temps concret, seguir unes pautes per tal de desenvolupar una activitat en funció d'uns criteris... no formen part de l'estil d'oci al que estaven acostumats.

"allà no hi ha espais, allà no hi ha temps lliure. Llavors clar, és un concepte que costa molt d'entendre. El nen està o a casa o al carrer.(...) Llavors costa molt més que els pares..."

"El que passa és que els nens d'aquestes famílies, i sobretot els que són més, no?, estant moltes hores al carrer, tenen molta llibertat. (...)Els nens tenen molta autonomia."

"Llavors a partir d'aquí havíem de canviar el plantejament de l'espai, perquè l'espai té unes normes, hi ha uns horaris de berenar, horaris d'arribada... i amb aquests nens no pot partir de la mateixa. (...)I com tu li prohibeixes a un nen que està tot el dia al carrer, de que no pot sortir a berenar? Clar, eren normes que hi havien de ser-hi però buscar també més flexibilitat, no?"

■ **Nul coneixement del què és i què s'hi fa en un espai:**

"Els nens immigrants que no han vingut mai a l'espai, coneixen l'espai? de conèixer, coneixen però segur que no saben el que es fa"

"Al venir d'un altre país, no coneixen el que és un espai. (...) Llavors allà al Marroc no hi deu haver el costum aquest d'enviar els nens els dissabtes a la tarda a l'espai que fan activitats que també els hi va bé."

Ens molts casos ens trobem que els immigrants desconeixen què és un centre d'espai, què si fa, com arribar-hi, a qui va adreçat. Aquest desconeixement ve donat per la poca disponibilitat per part del centre de donar-lo a conèixer a nous col·lectius, per la manca noves vies de difusió de les activitats i projectes del centre, i a la no proximitat d'immigrants al barri on està ubicat el centre.

Factors que no obstaculitzen la participació:

■ Econòmic:

En aquests moments, degut als ajuts econòmics provinents dels propis centres d'esplai, de Serveis Socials o entitats com Càritas, el factor econòmic no és un motiu per l'escassa o nul·la participació, tot i que ho podria ser si no hi hagués accés a aquestes beques. Un exemple d'aquesta darrera afirmació és el d'un centre que organitza esplai de cap de setmana i esplai diari i en el que la participació d'immigrants a l'esplai diari és d'un cinquanta per cent, mentre la del cap de setmana és nul·la. El motiu d'aquesta diferència és, segons el responsable, perquè l'esplai diari disposa d'una beca que no té l'esplai de cap de setmana.

"La participació es centra a l'esplai diari perquè està becat. El cap de setmana no està becat i no hi ha cap tipus de participació. El motiu pel qual no vénen el dissabte suposo que són els diners perquè l'ajuntament no dona calers per l'esplai de cap de setmana."

En general però, no es creu que el factor econòmic obstaculitzi la participació ja que existeixen diversos ajuts econòmics. Independentment d'aquests ajuts econòmics però, la gran majoria de centres fan pagar un "preu simbòlic i educatiu" per tal que es valori la tasca que es fa des del centre. La quantitat a pagar és en molts casos negociable amb el centre o l'assistent social.

"En quant a pagar, l'esplai val X peles. Nosaltres els hi diem 3000 ptes al mes - tu demana una beca pel que vulguis i amb l'assistent social parla a veure què és el que et pot pagar. Ells van a l'assistent social i ho omplen plegats. S'han de posar d'acord. La majoria paguen 100 ó 200 pessetes al mes per tots els germans. Es per obligar-los a pagar una tonteria. Tots estan becats i funciona així. És molt simbòlic, és més pedagògic."

"(els ajuts econòmics) bastants són derivats de Serveis socials, però no pel fet de ser immigrants els diferencia uns dels altres. Els que vénen de Serveis socials també paguen alguna cosa. A tothom se'ls exigeix lo mínim. I per part de la família ha d'haver un mínim de compromís, això és innegociable, ¡de gratis su hijo no viene a l'esplai! I ho tenen clar eh? Negociarem, però, gratuït, no! A no ser que sigui un cas que ens interressi molt que vingui."

El fet de pagar un preu simbòlic és, en alguns casos, una estratègia que ells utilitzen perquè es prenguin l'esplai com a quelcom important i al mateix temps sigui una via per mantenir la participació dels seus infants i joves.

■ Ser un esplai confessional:

El fet de ser espais confessionals no obstaculitza la participació dels immigrants als centres. En cap moment el fet de ser centres d'espais cristians suposa per la família immigrants un obstacle a la participació:

"El fet de ser un centre parroquial a privat a alguna família d'una altra religió que no fos la catòlica a participar en el centre? No, no ha portat mai cap problema" "El ir a un esplai confessional creo que no, pero ir a una iglesia creo que sí."

Fins i tot algun centre afirma que el fet de ser un centre parroquial és mirat positivament per les famílies d'immigrants.

"Les mares estan encantades de que sigui un esplai confessional, que el nen vagi a pregària, que el nen vagi a missa".

"És una mica integrar-los, intentar que entenguin el que nosaltres fem i intentar que participin. Si ells volen fer-ho a través del seu Déu, com si ho fessin al seu Déu, doncs ho fan tranquil·lament. Sinó, doncs res, ho fan allà i participen.

El fet però que la religió no sigui un obstacle per la participació no vol dir que els immigrants segueixin els ritus catòlics. Queda repetidament clar que existeix un respecte per part d'ells, sense cap tipus d'implicació. En alguns casos es parla de que participen com observadors dels actes religiosos, com pot ser una missa o una pregària, però en cap moment hi ha una participació activa.

"El que passa és que no participen activament. Estan allà, quan fan les pregàries però no se'ls obliga a participar activament."

Tant sols en un centre s'ha fet esmena a l'intencionalitat per part de l'esplai d'arribar a cercar elements comuns d'ambues religions, la musulmana i la catòlica, per celebrar un sol acte religiós.

"Quan fem una eucaristia intentem adaptar-la perquè hi ha parts que són comunes, la seva religió i la nostra. Intentem participar d'alguna manera."

Factors que afavoreixen la participació:

El principal factor que afavoreix la participació dels immigrants en els centres **és la intencionalitat del propi espai de tenir infants i joves d'altres cultures**. En el moment que un centre pren l'opció d'integrar immigrants comença a desenvolupar tot un seguit d'accions. Algunes de les estratègies que utilitzen actualment són:

- Sortir al carrer a conèixer aquests infants i joves. Els centres surten a fer espai al carrer per tal que coneguin què s'hi fa en aquests centres, a qui van adreçades les activitats... Especialment van a buscar els llocs on els immigrants acostumen a passar el seu temps lliure. Hi ha centres que ho fan durant tot l'any, n'hi ha que ho fan a començament de curs.
- Fer xarxa entre entitats i institucions. El treball amb Serveis Socials, amb l'escola, instituts, associacions d'immigrants, altres entitats del barri o municipi. S'estableixen xarxes de relacions i d'intercanvi de recursos que en algun moment donen forma a un projecte comú.
- Flexibilitzar el funcionament del centre. Hi ha centres que s'han plantejat la possibilitat de canviar l'horari, que la participació pugui ser esporàdica i no necessàriament cada cap de setmana. Es tracta de buscar noves maneres de treballar en una societat cada cop més diversa.
- Sensibilització per part dels monitors i responsables en quan al tema de la convivència intercultural. Els monitors parlen del tema, tenen interès en treballar la integració social fugint de l'assimilació, volen conèixer les altres cultures, coneixen l'entorn sociocultural en el que viuen i on està ubicat l'espai, són observadors, perceben les necessitats socials.
- Formació per part dels monitors i responsables en educació intercultural. Davant la necessitat de conèixer alguns conceptes clau en el tema de la convivència intercultural, de tenir orientacions en experiències concretes, des dels centres es considera important formar-se en el tema. Per això hi ha centres que organitzen xerrades o cursos interns, i n'hi ha d'altres que faciliten la formació externa.

D'altra banda, consideren que la **ubicació d'un centre en un barri on la presència d'immigrants és elevada** afavoreix la participació d'immigrants a l'espai. En un centre ubicat en un barri amb un alt percentatge de població immigrant serà més fàcil una que hi hagi acostament entre l'espai i la població del barri i dues, que els monitors i responsables del centre siguin més sensibles a aquest tema.

Finalment, el fet de tenir accés a **ajuts econòmics** per pagar la matrícula a l'espai facilita la participació. A canvi de portar el nen o la nena a l'espai, rebrà una beca pel menjador o altres tipus de recursos.

4.2. Models d'intervenció educativa a la diversitat:

En les entrevistes realitzades a setze centres d'educació en el lleure del MCEC es reflecteixen tres models d'intervenció diferenciats entre si. Per tal d'analitzar-los, hem treballat sobre les següents tres variables:

1. La mentalitat del centre o perspectiva amb la que el centre tracta el tema de la diversitat cultural.
2. Els recursos educatius mobilitzats per a treballar la diversitat cultural.
3. L'orientació de la funció educativa de l'espai.

De manera esquemàtica i resumida, el quadre ens dona una primera visió dels tres models a partir de les variables mencionades. No hi ha cap centre que segueixi estrictament el model, en funció de com desenvolupen les diferents variables s'aproximen a un model o a un altre sense seguir-los a la perfecció.

	Enfocament comunicatiu. Principi d'igualtat de les diferències. + Educació intercultural	Principi d'igualtat de les diferències però amb un discurs implícit que conté elements etnocentristes. + Educació intercultural (coneixement de les cultures).	Cap plantejament + Escassament treballen l'educació intercultural.
	• Des del quotidià: - actituds interculturals - autoconcepte personal - convivència • A través d'activitats interculturals. • Mediator cultural	• A través d'activitats interculturals (tallers, centres d'interès...). • Des del quotidià	• Puntualment, fan activitat per conèixer altres cultures (jocs, gimkanes)
	• Facilita la integració social d'infants i joves. • Agent socialitzador. • Reforçar l'autoconcepte personal.	• Via per conèixer altres cultures. • Facilita la integració social d'infants i joves. • Agent socialitzador	• Espai per divertir-se i fer amics. • Facilita la integració. • Educa valors com la tolerància.

Model A

Fonamentació:

La mentalitat o perspectiva del centre s'allunya d'enfocaments etnocentristes i relativistes per desenvolupar la seva tasca educativa fonamentada en el principi d'igualtat de les diferències el qual pretén aconseguir una posició igualitària de les diverses cultures i individus respectant sempre la diferència. Un dels centres ens deia literalment:

"Jo crec que, a veure, l'acceptació a la diferència, el que jo sóc també diferent, crec que és una de les coses primordials, el respecte per les demés cultures i per lo diferent. En qüestió d'integració, ni jo sóc millor ni pitjor, sinó jo sóc diferent. Jo no sóc com el que tinc al costat, però bueno, tots tenim la complementarietat, no? que és una de les coses fonamentals per a treballar això de la integració."

En cap moment consideren la integració com a procés d'assimilació. A diferència de l'enfocament etnocentrista, on la integració dels immigrants significa en el millor dels casos adquirir una ciutadania social i legal amb la condició de deixar la major part de la cultura pròpia en el procés d'assimilació, aquest model considera la integració com a un procés compartit on la comunicació i la mentalitat oberta hi juguen un paper primordial.

Un segon aspecte destacable dins d'aquest model és la capacitat que tenen d'adaptar-se als canvis socials i la sensibilitat a les necessitats actuals. En aquest sentit i lligat al tema de la immigració, aquests centres han detectat un seguit de necessitats socioeducatives de l'entorn on s'ubica el centre i s'han plantejat maneres d'actuar al respecte. La intencionalitat d'atendre a unes necessitats concretes és un dels aspectes que clarament diferencia aquest model dels dos restants.

"... en els carrers s'hi va començar a notar molt més la presència d'immigrants amb els nens que jugaven al carrer i coses així. Llavors en aquell moment un grup de persones vam pensar que ja que estem aquí, ja que tenim locals i els nanos estan al carrer, podríem aprofitar i obrir l'esplai al seus carrers."

"Hi ha hagut una aposta aquest any per part de l'equip d'educadors. No és que hagin vingut sols sinó perquè hem anat a buscar-los".

Lligat a aquesta capacitat de percebre els canvis socials i la intencionalitat d'atendre les necessitats, aquests centres consideren un element cada cop més important el fet de ser flexibles en el funcionament, pautes i normes dels centres per integrar al màxim la diversitat sociocultural en el seu projecte. Un dels centres ens diu:

"Llavors, a partir d'aquí havíem de canviar el plantejament de l'esplai perquè l'esplai té unes normes, hi ha uns horaris de berenar, horaris d'arribada... i amb aquests nanos no pots partir de la mateixa manera. Amb aquells (referint-se als nens i nenes autòctons que fins aleshores havien anat a l'esplai) per exemple, no els deixaven sortir a l'hora de berenar. I com tu li pots prohibir a un nen que està tot el dia al carrer de que no pot sortir a berenar? Clar eren normes que hi havien de ser-hi però també buscar més la flexibilitat. (...) també entendre una mica la situació de l'altre."

Recursos educatius mobilitzats:

La intervenció educativa que desenvolupen aquests centres davant aquesta realitat de diversitat sociocultural valora la convivència d'infants i joves de diverses ètnies en un mateix centre posant l'èmfasi en una sèrie de valors com són el respecte, la comprensió, l'empatia, el diàleg, l'acceptació de l'altre i la igualtat. Clarament aposten per una educació intercultural centrada en tres objectius: educar un conjunt d'actituds imprescindibles en una societat intercultural, treballar l'autonomia de la persona i potenciar la convivència i la cooperació.

Pel que fa al primer objectiu, un dels valors que repetidament mencionen els centres és el respecte a la diferència. Concretament la religió és un dels aspectes que més es té en compte. Des dels centres es donen facilitats per tal que la pràctica de la seva religió no sigui una barrera per a la convivència. En aquest sentit es respecta el fet de complir amb el Ramadà, el no menjar porc, el fet d'anar a la Mesquita fins i tot en horari del centre... Un centre deia:

"Ara hi haurà el Ramadà... s'ha d'anar amb cuidado de mirar l'horari, els àpats. El menjar es respecta al màxim en aquest sentit. Respecte inclús d'afavorir si algú vol anar a la Mesquita durant l'horari del centre."

Així com el respecte es considera que és una de les actituds indispensables a treballar dins l'educació en el lleure, l'empatia amb valors i comportaments d'altres cultures és un pas posterior que encara no s'ha percebut dins els centres d'educació en el lleure. A molts de nosaltres ens resulta difícil comprendre la diferent visió de rols sexuals que tenen altres cultures .

Pel què fa al segon objectiu, els centres valoren com a molt important que els infants es sentin acollits i acceptats. Tots els infants i joves, independentment de l'ètnia o cultura amb la que es sentin identificats, tenen necessitats afectives que s'intenten atendre des dels centres treballant a partir del quotidià: "en els centres d'esplai cal treballar des del quotidià, i això no vol dir que no facis activitats, però lo imprescindible és la relació afectiva i humana que estableixis i treballar el conflicte." Els monitors o educadors ressalten els punts forts i valoren les habilitats d'aquests.

Aquest treball socioafectiu basat en la capacitat de manifestar els sentiments és un element necessari juntament amb el desenvolupament harmònic d'altres dimensions de la personalitat com la sociabilitat, les capacitats intel·lectuals, el coneixement de l'entorn on creix i de la cultura amb la que progressivament et vas identificant, per tal de potenciar l'autonomia de l'immigrant:

"l'objectiu que nosaltres tenim en un principi és que tothom es pugui defensar, pugui arribar a una autonomia de poder-se integrar plenament, per això, conèixer la llengua, els costums, el conviure entre tots normalment."

Els centres pròxims a aquest model consideren que una eina important perquè els immigrants es sentint acollits és la figura del mediador cultural. Aquest mediador pot ser un educador o monitor no autòcton, d'origen argelí, marroquí,... o un mediador cultural del propi ajuntament o d'una associació. El mediador com a tal facilita la comunicació entre immigrants i autòctons i per tant és un mitjà perquè l'infant o jove immigrant es senti més acollit i es pugui establir una comunicació:

"...entre l'equip d'educadors actualment hi ha dos marroquins i ara probablement contractarem a un argelí. Ens interessa tan de conèixer tot això, per poder-ho plantejar des d'ells. Si no som nosaltres qui intentem apropant-se, que sigui des d'ells. La mateixa llengua, ells parlen àrab i llavors hi ha una comunicació molt més fluida."

Finalment, el darrer objectiu, i molt lligat als ja mencionats, és la convivència. I és en aquest conviure on el diàleg es converteix en un mitjà imprescindible. Un diàleg que en molts moments cal iniciar-lo des dels centres: "a part d'això et suposava anar a les cases perquè en un principi l'apropament l'has de fer tu. I clar, el fet d'anar a fer la inscripció perquè et coneguessin (els pares) estaven contents perquè els nens venien contents a l'esplai." En aquest sentit si bé des d'aquests centres no han trobat difícil la comunicació dels monitors/educadors amb els infants i joves immigrants i encara menys entre els infants i joves de diferents orígens culturals, sí que repetidament s'ha trobat amb la dificultat d'establir vies de comunicació amb els pares.

En aquest sentit l'idioma ha suposat en molts moments el primer obstacle per la comunicació amb els adults. No és així amb els infants perquè aquests estableixen tot tipus de mecanismes per comunicar-se com són els gestos i els sons

"Hem trobat nanos que no havien parlat res el castellà o català, per exemple aquests a vegades que vénen de la Creu Roja i entre ells no hi ha cap dificultat i es posen a jugar amb gestos i el que sigui. En canvi amb la família és més difícil."

Si bé aquests centres consideren que l'educació intercultural es basa principalment en educar un conjunt d'actituds interculturals, treballar sobre l'autonomia de la persona en totes les seves dimensions, i finalment educar per a la convivència, sempre des del quotidià, també treballen a través d'activitats pròpiament interculturals. Aquesta segona via de treball intercultural vindria a complementar les tasques quotidianes que tenen com a objectiu preparar a joves per a ser membres actius de la societat intercultural. Així activitats com gimkanes, jocs, danses, tallers, jornades multiculturals, centres d'interès... vindrien a ser mitjans per treballar la diversitat cultural a través de les peculiaritats i trets comuns de les diferents cultures.

Funció de l'esplai:

Els centres consideren que l'esplai és un mitjà que permet integrar els infants i joves immigrants a la societat en general, una via normalitzada per conèixer la cultura del país de destí, la llengua, les costums... Lligat a aquesta funció integradora, consideren clarament l'esplai com a agent socialitzador que permet treballar la capacitat o aptitud per viure amb els altres, en grup i en societat a partir del procés d'aprenentatge que és la socialització.

Per altra banda, l'educació en el lleure complementa l'educació formal de l'escola en tant que treballa també aspectes més individuals com són l'autoestima, la creativitat, la capacitat de relació i l'autonomia.

Model B

Fonamentació:

El discurs expressat per aquests centres segueix un enfocament comunicatiu basat en el principi d'igualtat de les diferències. Consideren que els immigrants s'han d'integrar socialment sense ser absorbits pels grups majoritaris a partir de conèixer les peculiaritats i similituds de les cultures que coexisteixen i de respectar la diferència.

"A part, cada vegada més anem més amb compte de tenir present sobretot coses de religió. Un exemple: l'excursió d'aquesta setmana passada vam fer un joc d'uns descobridors d'Amèrica i que havien de buscar patates, cafè, xocolata, havien de buscar una biblia i havien de buscar el Coran... Tots els nens saben què és el Coran, tant els musulmans com els que no ho són."

No es tracta doncs de fer canviar l'estil de vida, les creences religioses, les peculiaritats culturals de la cultura minoritària sinó de respectar les diferències i integrar-les dins d'una mateixa activitat, dins d'una mateixa realitat.

"...no pretenem convertir a ningú perquè nosaltres, volem educar la dimensió transcendent. Ens agrada que els musulmans tinguin Alà, les seves creences i poder-les compartir."

Fins i tot en algun moment aquesta integració ha generat un petit canvi en la manera de celebrar els actes sense que hagi suposat cap renúncia

"...l'eucaristia abans es feia a les colònies i ara ja no en fem. Fem un acte diferent de lectures i d'explicar la vida de Jesús però més tipus anecdòtic. El consiliari explica més Jesús com a valors, els valors d'una persona".

Fins aquí ens trobem amb una clara similitud entre aquest model i el primer. La diferència ve quan amb l'anàlisi del discurs implícit percebem pinzellades d'etnocentrisme: afirmacions que denoten la necessitat d'educar tots els infants i joves d'una manera homogènia, seguint les pautes de la societat d'acollida al cent per cent, sense tenir present les diferències culturals ni la possibilitat de variar-ne alguns aspectes.

"És el més complicat, intentar que es vegin que és com tu, que faci les mateixes coses que tu".

"Evidentment no podem canviar les costums de l'esplai o d'una casa de colònies per uns nens"

"Clar, nosaltres integració sí però no canviar els nostres hàbits. Clar, evidentment el que no farem és donar-los-hi de menjar a les dotze del vespre".

Els immigrants que participen en aquests centres vénen majoritàriament derivats de Serveis Socials i és a partir de la participació d'aquests infants i joves que els centres van desenvolupant estratègies educatives pròximes a les seves necessitats. A diferència del primer model on hi ha una prèvia observació de l'entorn on s'ubica, seguit d'una detecció de necessitats i el desenvolupament d'un projecte educatiu enfocat a les necessitats, els centres pròxims a aquest segon model intervenen únicament sobre el col·lectiu que participa als centres sense definir una opció de centre que permeti anar més enllà. Així, en cap moment es busquen vies per potenciar la participació d'altres col·lectius al centre.

Recursos educatius mobilitzats:

Apareixen dues tipologies d'intervenció: una primera considera que no cal fer cap tipus d'intervenció educativa intercultural amb l'objectiu de treballar la convivència entre infants i joves de diferents ètnies perquè la relació entre ells dins l'espai genera de per si relacions interculturals. El fet de compartir un mateix espai i establir una comunicació entre diferents, ja és interculturalitat.

A diferència d'aquesta primera opció, la segona aposta per una educació intercultural considerant-la com a mitjà per conèixer les peculiaritats i similituds de les diferents cultures o ètnies. És a partir de conèixer les altres cultures quan veuen possible que s'estableixin relacions i s'arribi a una convivència.

El coneixement de les altres cultures es treballa a partir d'activitats interculturals les quals o bé són jocs, danses, cançons pròpies d'altres països o bé jocs, tallers, gimkanes, centres d'interès, demostracions gastronòmiques, que intenten tenir una percepció més global de diversitat coneixent algunes de les peculiaritats de cada ètnia o cultura.

"...l'altre dia vam anar a una ludoteca on tenen jocs del Marroc"

"L'any passat vam fer a través d'un llibre on el centre d'interès era conèixer les diferents cultures. Als nens els hi presentàvem el gripau com a mascota que viatjava en globus i anava a visitar els diferents països"

Si bé es cert que consideren l'educació intercultural com una via per conèixer les característiques culturals dels diferents països o les peculiaritats de diferents ètnies també mencionen la necessitat d'educar unes determinades actituds. No és suficient conèixer la cultura, s'han d'interioritzar un conjunt d'actituds i valors que facin possible la convivència. Aquest segon aspecte, el porten a la pràctica com a centres educatius, però no consideren altres elements que defineixen l'educació intercultural pròpiament. Redueixen el concepte educació intercultural a un conèixer les cultures a través d'activitats i jocs.

Funció de l'esplai:

Una de les funcions que té l'esplai com a institució que forma part d'aquesta societat actualment multicultural, és establir una via per conèixer les similituds i diferències entre les cultures que componen aquest mosaic.

Els mateixos centres també consideren que l'educació en el lleure és també un mitjà que facilita la integració i treballa la capacitat o aptituds per viure amb els altres, en grup i en societat.

"És una manera més d'integrar però jugant, fent excursions"

"Des de l'esplai és més fàcil socialitzar que des de l'escola"

Finalment, consideren que l'esplai té la funció d'educar en una sèrie de valors dels que repetidament mencionen l'amistat i la tolerància. Recordem la connotació pejorativa del valor tolerància quan al desglossar el significat del concepte veiem que implica una certa indiferència.

Model C

Fonamentació:

La mentalitat que tenen aquests centres en quan a la diversitat és molt difusa. Alguns fan referència al tracte per iguals en el sentit que neguen la discriminació però sense mencionar el diàleg, el respecte, l'intercanvi cultural; altres fan referència a la necessitat que els immigrants han de fer l'esforç d'integrar-se sense definir gairebé els límits d'aquesta integració; finalment ens trobem amb centres que mai s'han plantejat el tema tan sols pel fet que no tenen immigrants en el centre.

"Entenem que ells s'han d'integrar totalment, s'han d'integrar conjuntament tothom igual. Potser con que són una minoria , no s'ha fet res (ref. activitats interculturals). No s'ha mirat mai de fer una cosa diferent".

La majoria d'aquests centres no tenen participació d'immigrants o els pocs que tenen vénen derivats de Serveis Socials. Per tant, no hi ha cap esforç ni cap opció de centre que tingui com a objectiu potenciar la participació dels immigrants en els centres. En alguns casos el fet que el centre no estigui ubicat al barri on hi ha el major nombre d'immigrants ja és argument suficient per justificar la seva passivitat per treballar les relacions interculturals. Perceben la diversitat cultural com quelcom extern que no els afecta i, per tant, no es plantegen cap acció.

"que jo recordi l'última vegada que va estar més present el tema (de la interculturalitat) va ser quan el MCEC va fer la campanya del Tercer Món, allà sí que es va parlar molt. Però ara no."

El fet de no tenir immigrants en els centres, o que aquests siguin molt pocs, els ha portat a creure que no es podia plantejar un projecte educatiu que aportí els elements necessaris per aprendre a conviure en una societat intercultural. L'argument que en alguns casos justifica el fet que no treballin l'educació intercultural és la no presència d'infants d'altres cultures en els seus centres. Per ells l'educació intercultural només té sentit quan existeix un nombre importants d'infants i joves de cultures o ètnies diferents.

"Participen immigrants a l'esplai? "no. en el municipi n'hi ha, però el que passa és que potser no ens toca al barri"

Alguns d'aquests centres demostren una actitud tancada en tant que creuen que amb els infants i joves que els hi vénen a l'esplai ja en tenen prou i en tant que difícilment canviaran el funcionament del centre. És el costat oposat del model A que considerava imprescindible que els centres fossin cada cop més flexibles i oberts als possibles canvis necessaris per a una convivència basada en el respecte.

"jo prefereixo treballar amb els nens que tenim ara, amb els nens que tenim, que no anar a buscar-ne"

"Es treballa molt i jo crec que massa lo de la integració. No, massa vull dir, l'altre dia ho parlàvem amb el mossèn, un nen àrab no pot menjar porc, vale, el respectes i al menjador tu no li dones porc, però els cristians que a Quaresma en teoria no poden menjar carn i no ho respecten. O sigui a lo millor s'ha arribat un punt que és més per l'altre gent que no mirem pels de casa"

Recursos educatius mobilitzats:

Aquests centres consideren l'educació intercultural com a una eina per conèixer altres cultures però en cap moment s'han plantejat treballar-la dins els centres. Els motius pels quals no s'han fet el plantejament és perquè no existeix una diversitat cultural dins dels seus centres, per la manca de temps per preparar pensar activitats, definir objectius, ... i en alguns casos perquè sembla que l'esplai no tingui una funció d'educar o socialitzar sinó únicament de distreure i de que els nens i les nenes s'ho passin bé.

Reduïts són els casos que desenvolupen una sèrie d'activitats que tenen com a objectiu treballar la diversitat. En aquests casos, els objectius d'aquestes activitats (jocs, centres d'interès...) es limiten a conèixer les tradicions o estils de vida d'altres cultures. En el seu discurs utilitzen molt escassament conceptes com "respecte", "diàleg", "convivència", "diversitat" i en canvi utilitzen conceptes com "tolerància", "problemes", "culpa", "acceptació", "adaptació".

Funció de l'esplai:

Tots els centres tenen present que l'esplai té la funció d'educar una sèrie de valors com l'amistat, l'amor, la cooperació,... També aquests centres consideren que l'esplai és un agent socialitzador i capaç de facilitar la integració dels infants i joves, tot i que apareixen excepcions en les que consideren que l'esplai és únicament un espai i un temps per passar-s'ho bé, deixant de banda la intencionalitat educativa que diferencia un centre d'esplai de, per exemple, un centre comercial.

Molts es remunten a l'ideari per definir quina és la funció d'un centre d'esplai, quins són els valors que ha de transmetre. En aquest sentit apareix el concepte de país, de comunitat, de participació:

"nosaltres tenim l'ideari i aquest any principalment, pues això, que és un centre cristià, comunitat amb la parròquia, amb l'associació... Fem festa, fem país, tenim un mapa de Catalunya i cada vegada que fem una sortida ho senyalitzem. Fem barri, que és el principal. També fem per la pau, s'ha de començar de petitons."

4.3. Estratègies organitzatives

Entre els centres organitzats hem vist dues posicions entorn el desenvolupament d'estratègies per a l'acolliment d'immigrants i el treball intercultural:

1. Els que sí que desenvolupen estratègies
2. Els que no desenvolupen estratègies

Els centres que desenvolupen estratègies:

Els pocs centres que desenvolupen estratègies organitzatives que afavoreixen l'acolliment de la immigració són els que es corresponen amb els models A i B d'intervenció educativa (anteriorment explicats). La finalitat social que s'autoadjudiquen aquests centres és el que desencadena tota la resta d'estratègies educatives, de recerca de destinataris, d'organització interna, de col.laboració i de recerca de recursos.

Els diferents tipus d'estratègies desenvolupades en el si dels espais abarquen diferents dimensions de la vessant organitzativa:

- E. de treball en xarxa amb l'entorn
- E. formatives per als monitors i responsables
- E. de contractació d'educadors
- E. d'estructura jurídica
- E. de racionalització de la distribució de tasques

Estratègies de treball en xarxa:

El treball en xarxa suposa que els diferents agents d'un mateix barri, poble o àrea territorial concreta, es posin d'acord per a treballar sota unes línies estratègiques de desenvolupament social comunes, pactades en un procés d'apropament, observació, reflexió i programació. Cada una de les entitats (siguin associacions, organismes públics o privats) aporta el seu treball particular per a la consecució d'objectius comuns.

Els centres que desenvolupen aquest tipus de treball parteixen d'un plantejament socioeducatiu orientat a l'atenció a sectors de població en situació socioeconòmica desfavorable. És compartint aquest objectiu que coincideixen en el treball amb altres institucions. Molt pocs d'ells treballen per als immigrants exclusivament, sinó que entre els seus destinataris hi ha la part de la immigració econòmica.

Aquests centres tenen una estructura de personal preparat i amb temps per a dedicar-lo a aquest procés de treball en col.laboració.

Pel què fa a les relacions amb Serveis Socials dels ajuntaments, cal dir que aquests tenen un paper molt actiu en la derivació d'infants i joves immigrants en situació desafavorida cap als espais però que no s'impliquen en el procés d'integració/adaptació dels infants derivats als centres, ni orienten als monitors. En aquest sentit el treball en xarxa és més aviat superficial, poc aprofundit.

Estratègies de contractació d'educadors:

La necessitat de fer un centre preparat per acollir població immigrada i no immigrada en situació de marginació o amb dificultats socials ha portat a aquests centres, d'activitat diària tots ells (pel què fa als que hem analitzat), a contractar educadors ja formats per a desenvolupar aquest tipus de tasca, amb un compromís pactat i remunerat.

Els centres que treballen amb la figura d'educadors contractats, tenen també monitors voluntaris. La combinació de les dues figures és per ara el model més ric d'equip humà que pot fer front les necessitats educatives d'uns col·lectius concrets per als quals es treballa, ja que es garanteix una continuïtat i compromís així com la renovació periòdica dels equips humans.

En algun cas hem trobat establerta la figura del mediador cultural, una persona d'origen cultural d'algun país d'on hi ha força immigració, que fa de pont entre les comunitats d'immigrats i el centre, que ajuda a l'entesa, si no es coneix l'idioma (bidireccionalment), que dóna confiança als immigrants perquè s'apropin al centre, que ajuda a mediar mals entesos i conflictes generats per la incomprensió de les diferències culturals, etc.

Estratègies formatives per als monitors i educadors:

Hi ha centres que, més enllà de fer els cursos pertinents de formació de monitors (cursos externs) organitzats per escoles de lleure, organitzen per si mateixos cursets, xerrades i altres accions formatives de caire intern per orientar i donar suport a la tasca dels monitors i educadors voluntaris i remunerats.

L'aprenentatge significatiu sobre la pròpia experiència i amb els propis companys que ofereix la formació interna és d'un gran ajut per a les tasques que han de desenvolupar els monitors, però es dóna en molt pocs centres. No hem trobat en cap dels casos analitzats el plantejament d'un pla de formació a llarg termini.

Estratègies d'estructura jurídica:

L'educació en el lleure en el MCEC s'ha fet tradicionalment en espais situats en el si de parròquies majoritàriament, o bé en centres escolars i altres institucions religioses. Els centres que desenvolupen una acció adreçada a immigrants s'han desmarcat d'aquesta tradició i s'han constituït com a associacions amb personalitat jurídica pròpia.

Estratègies de racionalització de la distribució de tasques:

En els centres on a més del dia a dia hi ha un treball estratègic, els grups de treball van més enllà dels grups d'edat: hi ha comissions per tasques i per activitats.

Els centres que s'organitzen en funció de les tasques tenen càrrecs com: responsable general, economia, secretaria, material, consiliari, responsable pedagògic, farmaciola, pares, animació, etc. Aquests càrrecs poden ser personals o en equip.

A part dels càrrecs i dels nivells (o grups de monitors per edats dels infants), existeixen comissions per activitats: comissió festa de Nadal, comissió Carnestoltes, etc.

En un tercer nivell, existeixen espais de treball com el consell de coordinadors, el consell directiu, l'assemblea, l'equip tècnic, etc. que són espais on es troben alguns dels càrrecs i un monitor representant de cada grup d'edat. És aquest l'espai de treball on es fan els plantejaments, avaluacions i revisions de fons. I és aquest l'espai que diferencia els espais amb estratègies dels que no en tenen.

Els centres que no desenvolupen estratègies:

Són els que es corresponen als model C (i a alguns casos del model B) d'intervenció educativa. No tenen una finalitat social autoadjudicada, i si la tenen, aquesta no és gens clara, és fruit de la tradició i els equips actuals la tenen oblidada, poc reflexionada i poc actualitzada.

Altres característiques són:

- Personalitat jurídica delegada per part de la parròquia (en la major part dels casos).
- Periodicitat setmanal en les activitats.
- Activitat anual i a l'estiu (colònies, campaments, rutes, casals).
- Equips humans constituïts amb monitors voluntaris i en base a grups d'amics.
- No treballen en xarxa amb altres entitats o organismes públics.

Impediments al desenvolupament d'estratègies:

- Inexistència o feblesa de plantejaments educatius i reflexions teleològiques.
- Funcionament per inèrcia de les activitats i les relacions humanes, no per objectius plantejats (el dia a dia per davant d'objectius estratègics).
- Quan hi ha plantejament d'objectius, aquests són molt generalistes (ideal d'actituds i valors), però no hi ha una anàlisi en profunditat ni de les mancances de l'entorn, ni de les opcions socioeducatives del centre.
- Sobrevaloració de la programació d'activitats.
- Equip de treball més important o únic: els equips de monitors per grups d'edat dels infants. I per tant inexistència d'altres espais de treball per a debatre, avaluar...
- Equips humans voluntaris i amb altres prioritats per davant de l'esplai, amb poca permanència al centre, i molt sovint amb un esforç nul de traspàs i acompanyament als nous equips, amb les conseqüències:
 - de pèrdua de referents per als pares i per tant manca la confiança i comunicació amb les famílies (igualmente amb els infants i joves),
 - de no continuïtat d'una mateixa línia de treball,
 - de trencament de les relacions amb altres entitats amb les que es pot treballar

- Gens o poca presència d'immigrants i forta homogeneïtat de perfils dels infants i joves i famílies que participen a l'esplai. Els centres busquen la participació d'infants i joves amb perfils sociològics diferents.
- La implicació dels pares és, excepte algun cas, feble i esporàdica.
- La relació amb els ajuntaments es redueix a demanar beques, subvencions, signar convenis, assistir a algun curset que organitza l'ajuntament, i a organitzar el casal que l'ajuntament subvenciona. Molt sovint manca reflexió conjunta i una programació, avaluació i reformulació d'objectius compartida. La relació és més aviat paternalista-clientelista que de treball en xarxa.

4.4. Síntesi dels resultats

Síntesi dels resultats	Model Estratègic	Model Combinat	Model Espontani
	De 31% a 50%	De 16 a 30%	De 8 a 15%
	3	4	9
	Participació continuada i heterogènia segons edat i origen. Fruit d'un plantejament estratègic del centre.	Participació diferenciada segons activitat: alta en els centres diaris i en les activitats d'estiu, baixa i esporàdica en els setmanals.	Participació nul·la o escassa, no buscada.
	• Opció del centre fonamentada en una reflexió i en un projecte educatiu. • Observació de les necessitats socioculturals de l'entorn. • Treball diari basat en el quotidià, el conflicte, l'autoconcepte, el diàleg, el consens com a pilars de l'educació intercultural. • Existència de la figura del mediador cultural. • Contractació d'educadors. • Combinació de formació interna i externa. • Personalitat jurídica pròpia. • Treball en xarxa amb entitats i administració pública. • Interactuen amb l'entorn.	• Formació externa. • Educació intercultural com a via per conèixer altres cultures. • Combinació d'activitats setmanals i diàries. • Casals d'estiu i colònies oberts a nous destinataris.	• Alta intensitat en les relacions informals. • No hi ha un tancament explícit a tractar amb nous destinataris
	• Relació amb serveis socials limitada a derivacions i tràmits amb immigrants i població desafavorida. • Dependència de subvencions públiques. • Escassa participació de les mares i pares. • Atenció a la diversitat orientada només als que pateixen una situació socioeconòmica desafavorida. • Escassos recursos per a sistematitzar l'observació de l'entorn.	• Atenció reduïda als participants a l'espai. • Escassa observació de les necessitats socioeconòmiques de l'entorn. • Equips humans canviants, voluntaris i amb altres prioritats per davant de l'espai • Homogeneïtat sociocultural dels participants.	• Prioritzen l'espai com a espai de trobada i no com a espai d'atenció a la diversitat social. • Manca de projecte socioeducatiu en quant a l'educació intercultural i l'acolliment a la immigració. • Escàs plantejament d'objectius i projecte educatiu feble en general. • Poca formació: esporàdica i externa. • Atribució de la manca d'educació intercultural a la no participació d'immigrants. • Imatge projectada de l'espai com a guarderia. • Nul·la observació de les necessitats socioculturals de l'entorn. • Canvis ràpids d'equips de monitors sense traspàs de plantejaments, projectes ni orientacions.
	Esplai com a agent de desenvolupament social.	Esplai com a agent socialitzador d'infants i joves.	Esplai com a espai de relació i trobada d'infants, adolescents, joves i famílies.

5. Conclusions

En el moment en què una petita part dels centres d'educació en el lleure es planteja una acció orientada al desenvolupament i promoció socioeducativa d'un sector desafavorit de la població (incloent aquí la immigració econòmica), està despuntant una transformació profunda en el món de l'esplai.

D'una banda, en aquest petit cercle l'esplai s'està utilitzant més com una metodologia d'intervenció socioeducativa que com a espai de trobada. Amb aquesta metodologia i amb un paper de corresponsable en el desenvolupament social d'un territori, pren un posicionament crític cap a la societat i orienta el seu treball al benestar social, la igualtat d'oportunitats, la justícia social i la lluita contra les discriminacions socials palpables al seu entorn.

D'altra banda, abandona la funció tradicional de reforçament de la identitat i cultura catalanes (que en el moment del seu sorgiment tenia sentit per la repressió de la dictadura) i sota el perill de caure en una actitud assistencialista, orienta la seva força socialitzadora cap a destinataris en situació de desigualtat sociocultural i econòmica, fins i tot en risc social. No només canvia per acollir la immigració del Sud, són també per adaptar-se a les necessitats dels barris desafavorits.

L'esplai s'erigeix així com a agent transformador de les desigualtats socials oferint als desafavorits un espai de desenvolupament personal, on es reforcen certes habilitats socials de la persona, l'autoestima, la relació amb els altres, i on l'educació intercultural és una necessitat davant la situació de diversitat dels destinataris de les seves accions.

Aquesta transformació de l'esplai (que es modernitza, s'institucionalitza, contracta educadors professionals i vocacionals, augmenta el seu pressupost, etc.), té lloc en un context creixent de recepció d'immigrants estrangers dels països empobrits. Cosa que els fa ser centres acollidors i integradors de la immigració mitjançant l'educació intercultural.

La immigració és integrada no per assimilacionisme sinó per mestissatge de les múltiples cultures en contacte. Acollir els immigrants suposa acceptar-los com a ciutadans amb els mateixos drets i oportunitats que els "autòctons", cosa que passa per obrir les estructures de participació comunitària com ara els espais, per lluitar contra el racisme i el rebuig i per activar mecanismes d'acolliment.

Si bé tota aquesta transformació es veu en una part molt reduïda dels centres que, ja lluny de les tendències generals dels centres parroquials, s'acosten a models de centres de dia o centres oberts institucionalitzats i professionalitzats, el qüestionament que ens plantejem aquí és si cal que els espais segueixin el model d'esplai estratègic per a fer educació intercultural o es pot fer des dels espais espontanis i quines estratègies poden desenvolupar a partir d'ara.

BLOC III:

Propostes d'acció

6. Un impuls a l'educació intercultural en el lleure

Arrel dels dos grups de discussió que hem fet a més dels suggeriments de les persones entrevistades, hem elaborat aquest apartat que pretén ser un recull de propostes entorn de quatre línies d'acció:

Línies d'acció	propostes	observacions
	Incloure en els cursos de monitors i directors, el tema de l'educació intercultural de manera transversal i/o específica.	Ja ho està fent una subcomissió d'immigració (escoles + SGJ + F. Bofill)
	Potenciar/Facilitar recursos i metodologies d'apropament i coneixement de l'entorn dins dels cursos.	
	Acompanyar d'una reflexió i eines teòriques l'aprenentatge d'"activitats d'arreu del món" (dances, cançons, contes, etc.).	
	Crear espais de debat i començar a fer present el tema dins del món de l'educació en el lleure	Crear un "àmbit" o alguna plataforma similar (dins del MCEC o en un espai compartit per les federacions o escoles d'educació en el lleure).
	Jornades, activitats, trobades de debat per fomentar l'autopercepció del/la monitor/a i del/la professor/a com a impulsors/es de la interculturalitat.	
	Donar a conèixer l'espai com a eina educativa, espai d'acolliment actiu d'immigrants i de treball intercultural per a fomentar el treball en xarxa.	Campanyes específiques als diversos àmbits (educació formal, administració pública, associacions i serveis a la immigració).
	Intercanvi de recursos entre els centres o escoles d'educació en el lleure i les associacions d'immigrants i/o entitats que treballen la immigració.	
	Plantejar quina és l'opció i posicionament referent al tema de la immigració de la pròpia entitat (FPT) i relacionar-se amb entitats afins a aquest posicionament.	
	Aprofundir en el treball de col·laboració entre el món del lleure i els Serveis Socials.	Treballar el fet que les derivacions de nens/es i joves als centres d'espai sigui, més enllà d'un pur tràmit, un treball de promoció de les persones i famílies en col·laboració.
	Apropament directe a les famílies immigrants mitjançant els seus espais de trobada i relació (associacions d'immigrants, comunitats, espais de culte...).	
	Aprofitar les coordinadores d'entitats dels barris i municipis com a espai de divulgació i cooperació en el treball d'acolliment.	
	Creació de materials pedagògics.	Atinant a la manca de disponibilitat de temps dels monitors per a mirar-se'ls.
	Assessorament, seguiment, acompanyament, suport, ajuda des de les federacions i/o escoles als centres que vulguin aprofundir en el seu treball intercultural.	
	Reforçament del projecte educatiu de centre, ampliant-lo en temes que no s'han treballat fins ara, enfocant-lo a l'observació de l'entorn, etc.	Reforçament de la figura del responsable pedagògic com a impulsor del treball intercultural.
	Recull de recursos existents i facilitar el seu accés i comprensió als monitors i professors de lleure.	Iniciativa F. Bofill
	Contrastar i completar aquest diagnòstic amb altres punts de vista (immigrants, participants a l'espai, ajuntaments, altres institucions de l'entorn de l'espai, etc.).	

Bibliografia

- AA.VV. (1998): *Multiculturalisme i educació*. Barcelona. Universitat Oberta de Catalunya i PROA.
- AA.VV.(1994): *Planteamientos de la Pedagogía Crítica. Comunicar y transformar*. Barcelona. Editorial Graó.
- AAVV. (1996): «La interculturalitat». Dins *dCIDOB*. Núm 56. Barcelona. Fundació CIDOB.
- AAVV. (1997): *II informe sobre immigració i treball social*. Barcelona. Diputació de Barcelona. Àrea de Serveis Socials.
- Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat. (1998): *Memòria de Política Social de l'Ajuntament de l'Hospitalet de l'any 1998*. Hospitalet. Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat.
- ALEGRE, M.A. i HERRERA, D (2000): *Escola, oci i joves d'origen magribí*. "Materials de Joventut". Barcelona. Institut d'Edicions de la Diputació de Barcelona .
- BARTOLOMÉ, M.(1995): «L'educació intercultural: Entre el repte i la utopia.» Dins *Temps d'educació. Revista de la Divisió de Ciències de l'Educació*. núm 13. Barcelona. Universitat de Barcelona.
- CABRÉ, A. (1989): «Les migracions a Catalunya, 1900-2000». Dins ROQUE, M.A.(ed.): *Els moviments humans en el Mediterrani occidental*. Barcelona. Institut Català d'Estudis Mediterranis.
- CARDÚS, S.(1999): " L'esplai, vist des de fora". Dins *Estris*. núm.100. Barcelona. MCEC.
- Colectivo IOÉ (1992): " Introducció metodològica: és possible de conèixer la situació dels immigrants?." Dins *La Immigració estrangera a Catalunya. Balanç i perspectives*. Barcelona. Institut Català d'Estudis Mediterranis.
- DE MIGUEL, A.G.(1997): «Educació intercultural: ¿Qué podem fer?». Dins *Etnopolis SOS Racisme* . núm 11. Barcelona. SOS Racisme. p. 28-29.
- FLECHA, R i GÓMEZ, J.(1995): *Racismo; no, gracias. Ni moderno, ni postmoderno*. Esplugues de Llobregat. El Roure.
- GIRONA J. (1995): « Educació intercultural: una utopia?». Dins *Temps d'educació. Revista de la Divisió de Ciències de l'Educació*. núm 13. Barcelona. Universitat de Barcelona.
- GIROUX, H.A. i FLECHA, R. (1992): *Igualdad educativa y diferencia cultural*. Barcelona. El Roure.
- GRUPPER, E.(1999): « Discurs narratiu i diàleg intercultural. Envers una pedagogia de la relació». Dins *Educació Social Revista d'intervenció socioeducativa*. núm. 11. Barcelona. Escola Universitaria d'Educació Social. p. 39-44.
- HANNOUN, H.(1992): *Els ghettos de l'escola. Per una educació intercultural*. Vic. Eumo Editorial.
- JORDÁN J. (1995): " Catalunya davant l'educació intercultural." Dins *Temps d'educació. Revista de la Divisió de Ciències de l'Educació*. Núm 13. Barcelona. Universitat de Barcelona.
- JORDAN, J.A.(1992): *L'educació multicultural*. Barcelona. CEAC
- OLIVEIRA, S.(2000): "Dossier La immigració a Catalunya". Dins *Presència* del diumenge 20 de febrer de 2000.
- PINEDA, L i VACCARO, I.(1999): *Les cares del viatge. Una aproximació a la immigració estrangera de Rubí*. Rubí. Ajuntament de Rubí.
- SÁNCHEZ, S.(1998): *Ciudadanía sin fronteras, Cómo pensar y aplicar una educación en valores*. Bilbao. Desclee de Bronwer.

Annexos

Annex 1:

Qüestionari per a l'estudi d'interculturalitat als centres del MCEC

Qüestionari per a l'estudi d'interculturalitat als centres del mcec - octubre de 1999.

Nom del C.E. _____
 Adreça _____
 CP _____ Població _____
 Telf. _____ Fax _____
 Zona _____ pers. contacte _____

☛ Teniu infants, joves i/o monitors d'origen extracomunitari a l'esplai?

☐ no respon les preguntes A

☐ sí respon les preguntes B

A. 1A. Hi ha immigrants extracomunitaris al teu municipi?

☐ no aquí s'acaba el qüestionari . Gràcies per la teva col·laboració!!

☐ sí passa a la pregunta 2A

2A. Per què creus que no vénen a l'esplai?

B. Quants? Per edat i sexe:

	3 a 5 anys	6 a 10 anys	11 a 15 anys	16 a 19 anys	monitors/es
Dones					
Homes					

Quants? Per origen:

origen	àrab	negro-africà	asiàtic	llatino-americà	nord-americà	europa de l'est	altres
núm							

Annex 2:

Guió de l'entrevista a responsables dels centres d'esplai

1. Dades de l'esplai:

Mitja d'infants i adolescents matriculats en els darrers cinc anys.

Matriculats enguany:

Mitja de monitors/es en els darrers cinc anys

Monitors/es actuals:

Nombre de nens/es per edat (aprox):

L'esplai està dins d'una estructura com pot ser la parròquia, l'escola, el casal?

Quina forma jurídica té?

Quin any es va crear l'esplai?

Quina evolució ha seguit?

Estructura organitzativa. Treballeu per comissions (pares/mares, pedagògica, gestió i organització, interculturalitat???)...

Teniu col·laboradors/es? Quin tipus? (familiars, ex-monis, ex-pares...)

2. Presència d'immigrants

Al municipi o barri

Podeu ubicar en el mapa:

a) on viuen els immigrants

b) on està l'esplai

Origen dels immigrants.

Quan fa que estan al municipi/ barri?

A l'esplai

Quants nens/es immigrants teniu a l'esplai? (per edat, gènere, origen)

Com han conegut l'esplai (els nens/es immigrants)?

Teniu monitors/es immigrants? Quants/es?

Com han conegut l'esplai (els monitors/es immigrants)?

Com han vingut a l'esplai? (per escola, per si sols, per assistent social...)

Quant temps fa que vénen?

Participen en activitats d'estiu? (campaments, colònies, ...)

Participen en tot tipus d'activitats (excursions, celebracions...)? A quines sí? A quines no? Per què?

Vénen a l'esplai regularment?

Estan inscrits?

Disposen d'ajuts econòmics (beques externes a l'esplai, beques que ofereix el propi esplai, beques del MCEC...)? Quin tipus?

Els fan servir?

3. Treballar l'educació intercultural a l'esplai

Trebal·leu l'educació intercultural a l'esplai? Com?

Feu activitats específiques sobre el tema?

a) quines?

b) com?

c) recursos -on treieu els recursos?

on es treuen les idees?

A nivell organitzatiu, hi ha una comissió específica d'interculturalitat?

a) com es treballa?

b) els pares/mares hi participen?

Se'n parla a les reunions?(de l'educació intercultural, integració,...)

Us plantegeu objectius en aquesta línia?

Està recollit a l'ideari?

Quins valors i actituds transmeteu? Quins creus que caldria transmetre?

Com es veu la interculturalitat des de l'esplai? i la immigració?

Els immigrants creus que estan integrats a l'esplai? Per què?

Com és la relació entre nens/es immigrants i autòctons/es?

Com és la relació entre monitors i infants immigrants?

Varia en funció de l'edat, gènere o origen? De quina manera?

Què creus que facilita/dificulta la relació?

Quins avantatges i/o inconvenients té venir a l'esplai per un nen/a immigrant o fill d'immigrants?

per un autòcton?

Quina és l'actitud dels pares/mares enfront la participació d'immigrants al centre d'esplai?

4. L'esplai, els immigrants i més enllà de l'esplai.

Hi ha espais exclusivament dels immigrants?

Hi ha espais compartits al municipi entre immigrants i autòctons?

L'esplai participa en aquests espais?

L'esplai es relaciona amb altres institucions (escola, associacions, instituts, coordinadores, Serveis Socials...)? De quina manera?

Annex 3:

Guió de l'entrevista a un representant d'una associació d'immigrants

Sobre l'associació

- Quants membres sou a l'associació?
- Quan es va crear?
- A partir de què?
- On està ubicada l'associació?
- Quins eren i són els objectius de l'associació?
- Quines activitats feu?
- Tots els socis, membres de l'associació sou d'origen no espanyol?

Sobre la interculturalitat

- Què és per vosaltres la interculturalitat?
- Com creieu que es pot educar la interculturalitat si és que cal fer-ho? Quins valors cal prioritzar?
- Cal fer activitats específiques d'interculturalitat?
- Esteu d'acord amb aquella frase que diu que els immigrants s'han d'integrar a la societat on van a viure-hi? Què és per vosaltres la integració?
- Us sentiu integrats? En quin sentit?
- Voleu que els vostres fills es sentin integrats? En quin sentit? Fins a quin punt?
- Creieu que serà més fàcil per als vostres fills viure en aquest país que per a vosaltres? Per què?

L'educació en el lleure

- Com vivíeu l'oci al vostre país? Què és per vosaltres l'oci?
- Com el viviu ara a Catalunya? Què trobeu a faltar? Què us agrada que no us agrada?
- I els vostres fills? Com vivien i com viuen l'oci?
- Heu sentit a parlar de l'educació en el lleure, els espais, els casals d'estiu, les colònies?
- Sabeu què es fa en aquest centres? Qui hi participa? Qui organitza i ho porta a terme? Quin són els objectius d'aquesta educació en el lleure?
- Què canviàreu?
- Com els hi explicàreu a companys vostres, amics,... també immigrants, què és un centre d'esplai? Què li diries per proposar-li al teu fill d'anar-hi?
- Creieu que pot ser una via de socialització per als vostres infants que pot facilitar la convivència al municipi, ciutat on viviu?
- Què li pot aportar a un nen/a, jove immigrant el fet d'anar a l'esplai?

Annex 4:

Guió de l'entrevista a un tècnic d'un ajuntament

Quin és el panorama general de la immigració al seu municipi?

- quantitat
- orígens
- llocs on viuen
- tipus de feines que fan
- motius per els quals han emigrats dels seus països d'origen
- perfil edats i sexes

Com és la convivència dels immigrants amb els anomenats autòctons?

- com són les relacions interculturals
- com han intervingut els diferents agents que actuen a la ciutat? (ajuntament, associacionisme, escoles, etc.)

Educació en el lleure: com intervé/actua en aquesta convivència?

- què opina dels centres d'esplai, com els veu?
- quin paper tenen o podrien tenir els esplais en aquesta realitat de diversitat cultural cada cop més palesa a la nostra societat?
- com ho fa ara i com ho hauria de fer, o farà?
- quina implicació té l'Ajuntament?
- coneix altres experiències d'altres municipis?

Annex 5:

Entrevistes realitzades

Entrevista 1:

Parla del teu centre.

Mira, el centre té divuit monitors molts d'ells de fa molt temps. De nanos tenim vora els 120, una cosa així. Tenim la sort o la desgràcia de tenir l'escola al costat. És una escola de Salesianes, l'esplai és un esplai salesià i llavors això fa que hi hagi molts xavals normalitzats. El que passa és que l'opció de fons que va agafar el centre fa tres anys va ser anar a per xavals amb unes especials dificultats, tant fossin immigrants com diguem-ne persones més autòctones d'aquí que estiguessin en una situació de risc. I això es va fer l'opció fa tres anys. Ha costat molt perquè la integració de dintre de l'esplai d'aquest tipus de destinatari doncs, bueno, degut també a les seves desestructures familiars o socials fa difícil que dissabte rera dissabte puguin... fa un anys el mateix centre va posar en servei un centre obert. Un centre diari i molta de la població dels destinataris del centre obert eren immigrants. Jo era director dels dos llocs i això em facilitava també que els xavals que jo tenia durant la setmana els poguessin derivar cap al centre d'esplai. I bueno, durant el primer any, que va ser l'any passat va costar bastant però aquest any, aquestes xifres que tens aquí de 9 negro-africans i un llatinoamericà doncs no són certes. Són més, el que passa és que hi ha una errada aquí. De negro-africans en tenim dos ara mateix, abans no hi eren, i quan em refereixo a 9 em referia a d'origen àrab. Suposo que això ho vaig omplir en una reunió del MCEC. D'aquí ara mateix deu haver-hi uns dotze. Però són moltes sagues eh! Al centre obert tenim 7 persones de la mateixa saga, són cosins, tiets, ... i en el moment que entren d'una saga tothom vol entrar i sobretot si es senten a gust.

Crec que sí que estem aconseguint, sobretot en el centre d'esplai, perquè el centre obert és més, entre comentos, gueto perquè tots els xavals que hi ha, o la majoria de xavals tenen una problemàtica especials. Sí que dins d'un medi més normalitzat, com pot ser l'esplai, s'aconsegueix més o menys una integració i fer unes històries junts. Tampoc es vol anar més enllà.

El centre diari acull només immigrants?

No, acull tota persona que tingui unes necessitats educatives especials. Xavals que estan marginats o en procés d'una marginació social. Hi ha 24 places combinades amb la DGAi i amb l'Ajuntament de X i llavors qui ens deriva l'Ajuntament és qui entra. De fet, hi ha més demanda que oferta, llavors, bueno, tota la xarxa de Serveis Socials de X treballa molt amb immigrants magrebins.

Els nens de l'esplai vénen també derivats?

No, a l'esplai no hi ha cap tipus de derivació. Que un servei social et derivi a un esplai immigrants és més raro. Sí que n'hi ha dos derivats, però no són immigrants. Són persones amb un risc social més elevat. De fet, la derivació ve més que res del centre diari. Si podem parlar de les dues entitats, l'entitat del centre diari és qui ens deriva xavals a part dels que podem conèixer al barri, o tinguem una relació més propera que fem una oferta directament. Però si hi ha una oferta directa és més difícil que vinguin a no ser que et coneguin perquè han estat amb tu a Casals d'estiu o hi hagi algun tipus de relació més personal. Si no hi ha aquest tipus de relació més personal és bastant difícil que els xavals immigrants s'apunten a l'esplai. Serveis Socials els ha derivat al centre diari o ha sigut al revés, el centre diari ha trobat aquesta necessitat i els ha derivat a Serveis Socials.

Hi ha algun tipus d'acció que es vagi a fora a buscar els immigrants?

De cara a l'esplai et puc dir que se'n fa una. Nosaltres el que vam fer aquest any va ser fer l'esplai al carrer, vam estar durant un mes i mig, sis dissabtes seguits, al començament de curs, finals de setembre i octubre, fent les activitats a les places on hi havia una majoria de nens que estaven al carrer i, per lo tant, bueno no és així de categòric l'afirmació no? però si estaven a les hores que estem fent esplai els dissabtes vol dir que potser tenen una necessitat d'estar a l'esplai, a lo millor, potser no! Però bueno anàvem de plaça en plaça, vam recórrer sis places del municipi i doncs bueno, vam poder tenir un primer contacte amb els xavals. D'alguns n'ha sortit que han vingut a l'esplai, d'altres no. Hi ha precisament un parell de places on hi ha un col·lectiu magrebi bastant important, llavors en el moment de la participació a l'activitat molt bé. A l'hora de continuar amb una constància de venir cada dissabte ja és més complicat, més complicat.

Els que teniu estan inscrits? Vénen regularment?

Sí, es fa un seguiment. Tothom està inscrit a l'esplai. A veure, podem passar una, dues, tres setmanes fins que hi pot haver una major confiança per demanar la inscripció obligatòria però tothom està inscrit. Hi ha un control d'assistència en els casos que nosaltres diem de seguiment, que normalment tot el col·lectiu està en casos de seguiment a no ser que, per exemple, si que hi ha un llatinoamericà que està en una família estructurada totalment i molt integrada i no hi ha cap tipus de seguiment perquè tampoc no es veu una necessitat especial. Però si hi ha aquest seguiment sé que es detecta si ve o no ve, i si no ve sí que es truca a casa. Hi ha molta gent que està esperant poder entrar a l'esplai perquè es tanca inscripcions perquè els grups tampoc volen ser molt grans i .. bueno una manera d'obligar, entre cometes, a que vinguin és dient que si no s'assisteix regularment la plaça queda vacant.

Han de pagar alguna quota?

Depèn del tipus de família. Hi ha una quota establerta, la normal per tothom. En els casos d'immigrants mai paguen la quota sencera, en molts casos en un percentatge molt alt no paguen la quota ni aquesta ni cap tipus, però sí que s'intenta que no sembli que tot és de franc, malgrat sigui mínima, 500 pessetes l'any. Alguna cosa molt simbòlica, però que s'intenta. Algunes vegades no s'ha aconseguit i tampoc s'insisteix massa. Preferim becar aquest xaval o aquesta noia i que vingui a perdre'l per una quota que no hi ha la necessitat darrera del centre.

Feu colònies, casals d'estiu?

Fem colònies perquè els casals d'estiu els fa l'ajuntament, on el col·lectiu magrebí és molt nombrós. Massal! Perquè l'any passat no com a entitat d'esplai però sí com a coordinador de centres d'esplais de la qual fins fa un mes era president, l'ajuntament ens encarregava la gestió dels casals d'estiu que es feia al municipi, els sis casals d'estiu que es feia al barri. En principi, fa anys ja, molt bé. Però sobre tot aquest darrer any, ha sigut una cosa que jo he posat de manifest a l'Ajuntament i he dit que l'any que ve en principi no voldríem organitzar els casals d'estiu, és que cada vegada més són guetos perquè els xavals que poden accedir a un altre casal d'estiu per la seva situació econòmica n'hi ha molts casals organitzats per les ampa, grups esportius i una sèrie d'entitats que poden pagar-se el que costa i llavors van allà. Què passa amb els de l'Ajuntament? Doncs que vénen tots els xavals de Serveis Socials, de Càritas, i xavals amb problemes econòmics i socials i dins d'aquest segment hi ha un col·lectiu de magrebins molt elevat. Jo vaig estar a tots els casals dirigint un de molt concret del mateix barri on visc i allò era impossible de portar-ho per la gran varietat de persones amb dificultats per dir-ho d'una manera. Llavors d'integració no n'hi havia cap, perquè bueno, era un gueto. I a part amb totes les conseqüències que pot tenir un gueto, que fan força i comencen a treure actituds que poden distorsionar l'activitat.

Per què creus que en el Casal d'estiu hi ha tanta participació d'immigrants i a l'esplai no tant?

Jo crec que en el barri de X, que és el que millor conec, jo crec que la veu a veu quan a les famílies magrebines és impressionant. Tu només cal que diguis a una família "escolta tenim aquest servei on els teus fills poden fer reforça escolar", parlo només ara del centre diari, reforç escolar i de seguida et ve tota la saga i amb la saga tots els veïns, i llavors comença a haver-hi una sèrie de gent que et desborda i dius "és que ja no es pot més". Això com la campanya de reis, per exemple, que també organitzem des de l'esplai no? És impressionant el número d'immigrants i de magrebins que et vénen a demanar que els ajudis amb lo dels juguets.

Podíem parlar d'una alta participació en els espais per part dels immigrants a X, és així?

Bueno, jo crec que els altres esplai jo veig que és menys. A veure, els immigrants no et vénen. És a dir tu no pots dir veniu teniu l'esplai i et vénen 8, 10 magrebins. Si tu no hi vas i no hi ha darrera un altres servei que sembli que és una continuïtat, l'esplai per l'esplai no és algo útil. No és com el centre obert que sí que hi ha tota una sèrie de serveis de reforç que veuen que els seus fills no tenen uns aprenentatges que a les escoles els hi estant dient el teu fill no sap parlar... llavors sí que li veuen un, un dir, i si tenen que pagar un professor particular, no s'ho poden permetre. Llavors sí que hi ha una utilitat i con que aquesta utilitat està també a l'esplai doncs també és un gran... Ara, l'esplai per l'esplai només és més difícil.

Quina és la relació amb els pares?

La relació amb els pares és pràcticament nul·la, parlo de l'esplai. A l'esplai és pràcticament nul·la, al centre diari sí que hi ha un relació molt més fluida, tampoc és que...

Per què?

Perquè es van tenir reunions i a penes surt una qüestió ja se'ls crida i han de venir. Estan una mica obligats a venir. I l'esplai és més juega, entre cometes, guarderia. Bé això també passa entre persones més, també entre cometes, normalitzades, no? Tu fas una reunió a l'esplai i nosaltres que tenim això, vora els 120 o així, i fas una reunió a inici de curs i veus les mateixes cares de sempre. Que dius "a vosaltres què us explicaré si ja ho sabeu perquè l'any passat ho vaig dir i l'altre també?" Crec que això és un mal comú, el sentiment de guarderia. Em sembla que fa temps que hi és dins dels centres d'esplai. És més entretenir que educar, per part dels pares, la concepció que tenen els pares per molt que ho reparteixis, que dius, a X i a X que també he estat, aquí a [un altre centre]... sigui on sigui. Això és un mal comú.

Els pares vénen a matricular els fills/es?

A veure, les matrícules les han de signar els pares i per lo tant sempre s'intenta que els pares vinguin. La majoria dels casos vénen, no? També vénen i no saben què s'està signant. Hi ha casos que fins i tot vénen amb els fills, que és qui els hi fa d'interpret. Però bueno, dificultats a banda sí que et vénen el primer dia. I si la nena o el nen és molt petita sí que ve la mare o el germà gran a recollir-la, o alguna cosa d'aquestes. Sí que s'espataven per ells sols.

Participen en tot tipus d'activitat?

Sí, sí, sense el problema econòmic eh? Ja anem directament. En el moment que fem una sortida de dos dies fora ja el paper que tinc en ells ja no és el mateix. Si tu no vols cobrar a una família de la que potser vénen dos o tres, tres mil peles per nano per anar un cap de setmana llavors ja es parla directament amb els nanos. Així com a nivell

tres mil peles per nario per anar un cap de setmana llavors ja es parla directament amb els nanos. Així com a nivell general es diu que si hi ha algun tipus de problema econòmic que el nen es quedi a casa, amb ells ja es parla directament. Se'ls hi diu que han de venir.

Hi ha hagut algun problema alhora de, a principi de curs, canvia la tipologia de les tardes d'esplai i anar a les places?

No, al ser una cosa plantejada des de començament de curs, és a dir, comencem l'esplai estant a les places, no? També muntant una sèrie d'activitats, tot un centre d'interès que diu ara anem per les places com si fóssim un tren, bueno una cosa d'aquestes. Llavors no hi va haver cap tipus de rebuig. I tampoc els xavals van tenir la sensació de què s'anava a buscar xavals. Que fèiem esplai a les places com quan fem la castanyada que ho fem en una plaça i no ho fem dins de l'esplai. Tenim la sort de tenir uns espais molt grans, totes les instal·lacions d'una escola. Però si algú no ens agrada, per opció de l'equip de monitors i sortim doncs un cop al trimestre o dos cops al trimestre, segons les festes més grans: castanyada, carnestoltes. Llavors als xavals no els hi va estranyar que sortíssim fora. Tampoc van tenir la sensació de anem a buscar nens immigrants, o nens extracomunitaris, o nens que estan patint una mica més que nosaltres.

A nivell de pares tampoc, no? Perquè bueno també és una cosa normal, no? L'esplai no és l'escola, llavors aquí te cabuda tothom. I com que tampoc no veuen el dia a dia de l'esplai, tampoc sap molt bé. I tampoc hi ha hagut conflictes molt grans. Hi ha hagut algun conflicte, però n'hi ha conflictes amb els altres. Així especial que diguis hi ha hagut un brot de racisme... bueno potser hi ha hagut alguna història així, però un insult. Com altres diu... una altra història no? potser més forta fins i tot, no? O sigui que amb això no hem tingut problemes.

El immigrants viuen concentrats en una zona, barri de X. Jo crec que hi ha separacions. Si que veus blocs sencers on no tothom són immigrants però si que hi ha persones amb un cert risc social, o amb una situació econòmica bastant precària. Però no diem que hi ha quatre o cinc carrers, no? Jo això sí que no ho he... el que passa és que el barri de X enganya molt, sembla un barri molt normal, i ho és, però sí que es veu molta pobresa i també hi ha molt immigrant. Però bueno, després també sí que hi ha porteries on has trobat tres o quatre però a lo millor perquè el bloc de pisos té uns lloguers molt accessibles.

Quin és l'origen de la majoria d'immigrants?

Àrab, hi ha això els dos i després el mexicà. I a X cada vegada n'hi ha més i són àrabs. La descoberta de la població en general ha sigut recent, un parell d'anys o una cosa així, però jo crec que alguns fa bastant temps que hi són, alguns. El que passa és que aquests, alguns hauran anat portant més gent. I jo crec que, bueno jo he estat vivint, tampoc et puc parlar d'una visió molt llarga, però els tres anys que jo he estat vivint allà, encara hi visc ara, he vist com un augment de sobte, molt ràpid, molt accelerat. Això no és que preocupi, però preocupa la reacció de la gent. Això sí! Tampoc és qüestió de fer catastrofisme o coses d'aquestes, però ho veiem amb això del El Ejido, sí que veus que comença ha haver un sentiment de que els espanyols o els catalans, entre cometes, un sentiment, no dic que jo tingui aquest sentiment, evidentment que no, que ens estan envaint. A la gent quan parles amb ells, sobretot gent més gran i fins i tot gent jove, de la meua edat o més jove que jo, vull dir, que "vien aquí, que tienen todo tipo de ayudas". I és cert, jo crec que aquí hi ha una sensibilitat especial a alguna administració concreta i alguna entitat en concret, no parlo del nostre esplai, que té una sensibilitat especial vers aquest grup. Veus que el banc d'aliments que funciona allà hi ha unes cues molt llargues de gent àrab i... hi ha un sentiment de dir, ens estan traient lo que és nostre. Les ajudes que jo puc rebre, no? Si parles amb algun pare amb problemes econòmics "les ajudes que jo puc rebre, doncs, no les rebo jo i les rep un altre". Hi ha aquest sentiment. Fins i tot amb gent que se'ls està ajudant.

Dins l'esplai trebal·leu l'educació intercultural?

A veure durant un any, un dels valors que vam tenir era la tolerància a nivell molt general i el respecte vers les altres cultures. Pots imaginar que hi havia aquest centre d'interès i tot tipus d'activitats anaven encaminades amb això. Aquest any sí que hi ha l'atenció a la diversitat però sí que dins les mateixes activitats. No hi ha algú molt especial.

Cada grup funciona una mica autònomament dins d'un projecte marc i llavors es fan uns objectius depenent dels xavals que tinguin a la seva secció i llavors doncs veuen ja quins valors han de treballar. Als més petits potser han de treballar més hàbits o altres coses que en els més grans. I tampoc és el mateix en el grup dels més grans que hi ha un col·lectiu de persones amb un rotatge a l'esplai, però bueno, de valors es treballen molt per seccions i molt variats.

Quins valors creus important treballar en una educació intercultural?

Jo crec que a veure, l'acceptació a la diferència, el que jo sóc també diferent. Crec que és una de les coses primordials, el respecte per les demés cultures, i per lo diferent. En qüestió d'integració, ni jo sóc millor ni pitjor, sinó jo sóc diferent. Jo no sóc com el que tinc al costat, però bueno, tots tenim la complementarietat, no? que és una de les coses fonamentals per treballar això de la integració.

Creus que es pot treballar a l'esplai?

Jo crec que sí, que hi ha una aposta, ha d'haver-hi una aposta molt clara vers això. Sobretot si el barri o la zona on estàs tu hi ha població extracomunitària, àrabs... el que sigui perquè el servei que tu pots oferir és per tothom sense cap tipus de distinció.

Se'n parla a les reunions, de la interculturalitat?

Sí, sí, és una de les coses que de fet sí que hem pogut fer una xerrada casi monogràfic i alguna persona que entén més que nosaltres ens pot venir, i ens pot dir: nosaltres estem treballant aquest joc d'una altra manera. Pot donar idees que algunes seran bones i d'altres no ho seran tant. Sí que se'n parla i sí que es té molta consciència. Fins i tot jo crec que a vegades una mica massa, no? Perquè dius bueno no tenim problemes, no hi ha hagut res, no donem voltes a un problema que hi ha hagut ara. Hi ha comportaments que hauria i no per això... però bueno, sí que es parla.

Estan integrats els immigrants?

Jo crec que ells mateixos a vegades són els que posen dificultats alhora d'integrar-se. O sigui, si tu amb un nano li fas una observació o li dius això que ha fet, o que es quedi aquí perquè ja n'estàs fins aquí dalt, si tu li dius al xaval dels més normalitzats et podrà contestar, et podrà dir... si li dius a un immigrant, jo m'he trobat de dir "tu eres un racista!" I dir-li "jo t'estic tractant igual que podia tractar a un altre" "tu eres un racista y me estás castigando y me estás diciendo eso porque yo soy moro". Això sí que hi és, i es tenen la seva autoestima, també es refugien una mica amb això, de que soy moro y llavors és el meu mur. Bueno jo he fet això malament però tu m'estàs castigant perquè...

Relació entre immigrants i autòctons?

Nosaltres no hem tingut problemes. Jo crec que ho podríem qualificar, almenys des de l'experiència que tenim, de bona. Què pot sortir alguna cosa? Jo crec que podrà sortir, però això ja són cavil·lacions.

Em deies que aquest any hi ha més immigrants que altres anys...

Hi ha hagut una aposta molt més aquest any per part de l'equip d'educadors. No perquè, és el que et deia abans, hagin vingut, sinó perquè hem anat a buscar-los.

Quins avantatges té anar a l'esplai per un nen autòcton?

Jo crec que troben tot el que és el relacionar-se, la sociabilitat amb altres nens, tot una sèrie de valors, jo no dic que a casa seva no hi siguin, però que en el temps de lleure aquest dels dissabtes o dels diumenges jo crec que és un temps privilegiat per educar una sèrie de valors més que a l'escola, més que mirant la TV. Crec que és algo alternatiu, i quan dic algo alternatiu, dic algo bo, o el millor que es pot tenir. Hi ha a més tot el que és la creativitat del nen. Jo crec que es nota quan un nen ha anat a l'esplai i hi ha anat des de petit, el ser més extravertit... crec que es nota. Amb alguns més d'altres menys.

I per un immigrant extracomunitari?

Jo crec que és diferent. Crec que per un immigrant és diferent. També pot trobar tot això però pot trobar el poder integrar-se, aquesta paraula tant, el poder socialitzar-se i poder sortir del cercle que pot ser el seu, no ho dic despectiu, ehl, el seu gueto més familiar o més de persones extracomunitàries, àrabs. És una mica més l'obertura no? l'obertura que també es troba amb un nen autòcton, però que amb ell crec que li fa més falta.

El mateix que l'altre, a més a més d'un lloc on poder desenvolupar-se com un altre xaval com ell. La diferència amb el que pot trobar a l'escola... crec que l'esplai és una cosa més oberta, sense tanta estructura. Hi ha estructura però no és una estructura col·legial on tot això de la reforma educativa sí que hi ha atenció a la diversitat però que jo crec que les estructures fan que això no sigui possible. Tu has d'aprendre una sèrie de coses i si no ho aprens passes de curs igualment. Jo crec que hi ha una diferència entre el que és aprendre i lo que és ensenyar. Crec que en certs col·legis el que es va molt és a aprendre, l'ensenyança pura i dura i no s'ensenyava a ser persona. Hi ha aquesta diferència. Crec que a l'esplai sí que es pot potenciar si hi ha l'interès, si no hi ha la intenció educativa en aquest aspecte potser és això, un entreteniment.

Creus que el fet de ser un esplai confessional suposa o pot suposar una barrera a la participació d'immigrants extracomunitaris a l'esplai?

Jo crec que no, no! el que passa és que els problemes els tens tu davant de situacions. Quan són més grans ja sí que et demanen el poder fer la seva pregària i llavors jo crec que amb això ens falta cultura als educadors de com afrontar a certes coses que nosaltres no estem habituats. Som confessionals però a vegades la nostra pràctica religiosa no és... et sobta que un nen ens digui "es la hora del rezol!" Dius bueno, i amb això altres coses: les celebracions nostres que puguem fer, com integrar tot això... És que no ho sabem. És el repte que podem tenir. És a dir, hem de fer una celebració i com integrem aquest xaval, malgrat n'hi ha molts que s'integren molt bé, que no posen problemes ells. Potser els pares posen més problemes.

I els pares han posat algun problema?

Per fet religiós no, hi ha hagut alguna anotació en quan amb els menjars. Per la seva cultura religiosa hi ha algunes coses que estan molt marcades, no? i que això no se't passi perquè pot ser un problema molt gran.

Hi ha espais exclusius d'immigrants?

Sí que hi ha un espai on es reuneixen per pregar i cada divendres van allà... Tots els nens van allà quan tenen ja una certa edat per pregar. Això sí que sé que hi és. Altres espais no conec.

Quina és la relació de l'espai amb altres entitats?

Té relacions amb el MCEC, la Coordinadora de Centres d'Espai de X, i amb la congregació Salesiana i amb els espais Salesians de Catalunya.

Porteu projectes en comú?

Després hi ha la relació molt gran amb el que és l'Obra Salesiana de X, que està l'escola, la Parròquia, l'espai i el centre de dia.

Estructura del centre:

Hi ha un responsable general i després hi ha un coordinador per cada secció. La secció, 1r i 2on de primària, 3r i 4t de primària, va de dos en dos, hi ha cinc seccions diferents. Els més grans que és a partir del segon cicle de la ESO. Un cop al mes ens reunim els coordinadors i els directors i mirem una mica la història com va en pla general, l'espai en la seva totalitat. Setmanalment cada secció es reuneix per si sola i es programa, revisa i fa una mica el seguiment dels nens més problemàtics.

Després hi ha altres comissions que són els encarregats d'organitzar les coses que fem més en comú, no? Si manem un cap de setmana a fer una sortida doncs hi ha una comissió per la sortida, hi ha una comissió de sortida de pares, n'hi ha una del carnestoltes... i després altres comissions que són més anuals com pot ser la comissió de l'equip d'economia, està el secretari, l'administradora en aquest cas, que està el director i persones que van buscant recursos. Hi ha la pedagògica també que és qui dóna pautes per poder fer el seguiment, ens dóna material per si volem treballar alguna cosa i això de la fe que... és qui ens dóna la pauta per poder treballar això de l'evangelització en la fe. I què més? Potser em deixo alguna cosa, bàsicament és això.

Entrevista 2:

Esplai:

Mitja d'infants i joves que vénen a l'esplai: ara ha baixat força perquè el grup de joves entra com a monitors i llavors clar eren ja uns 15 que han baixat i hem començat tard perquè aquests eren nous. Aquest any som uns 50, l'any passat érem 100. Normalment la mitja és entre 100, 100 i algo, a l'època en la que érem un grup gran, perquè quan vam començar, només érem un grup. L'assistència no sempre eren 100. L'esplai fa uns 13 anys aproximadament.

Teniu immigrants?

Dos asiàtics, els dos llatinoamericans són de Buenos Aires i són germans. I els 4 asiàtics són dos germans i dues germanes que són cosins. Les dues noies no vénen aquest any, els dos germans sí. El seu pare té un restaurant japonès. El seu pare és ... posava profesió del padre: ejército militar secreto japonés.

L'any passat érem més i aquesta baixada ha sigut també de monitors. L'any passat érem de l'equip humà 21 i ara aquest any quedem 15. Hi ha molts monitors que aquest any després de colònies ho han deixat. En comptes de deixar-ho de mica en mica. L'any passat a la reunió de finals de setembre van ser molts que ho van deixar. Molts pocs que quedem vells i clar és difícil. La gent jove té uns 18 anys.

L'edat dels monitors?

La mitjana és d'uns 18-19. Som uns quants que som els grans 24, 25 anys.

Quant porteu a l'esplai?

Quasi tots portem 5 anys o 6.

Quants grups sou?

Menuts de 5 a 6 anys, mitjans de 7,8, 9, grans de 10,11,12 i després els adolescents 13 a 16.

L'esplai està dins d'una estructura més gran?

Sí, la parròquia.

Evolució que ha seguit?

Va anar creixent. Va començar amb un grup, molts monitors d'ara eren nens. Va començar a pujar, pujar. Va haver problemes interns però no va afectar al nombre de nens i ara ha sigut aquest any que ha sigut la baixada. Deguda també a que començar una mica ràpid vam pensar que era un problema, o sigui, encara no teníem grups fets de monitors no s'havia treballat amb aquests monitors, començar al setembre era horrible. Nosaltres sempre comencem a l'octubre, el primer cap de setmana d'octubre. Vam dir als pares que per a nosaltres era millor començar una mica tard i millor, que no començar de pressa i d'aquella manera. I per fer una mica més de formació d'aquests monitors. I bueno..., hi ha pares que trigàvem molt al novembre, una cosa o una altra. Això que es deixa una mica, els monitors no són els mateixos, una mica el seguiment dels infants de dir-li, què passa? I això ha portat una mica la davallada. Tenim nens nous o sigui?! I sobretot vénen molts de colònies. No vénen durant el curs perquè tenen futbol, handbol, tenen no sé que no se quantos. I si no poden anar el cap de setmana no fa falta que vagin a entrenar i és clar es troben entre l'esplai i el futbol. I clar, trien el futbol perquè hi han d'anar durant tota la setmana. Hi ha grups que tots són de futbol o del mateix equip i llavors miraven quan feien partit però clar,... ens trobem ...i que després les activitats l'escola te les agafa. Als menjador sobretot, jo treballava de monitora, he treballat 5 anys. I t'obliguen a fer coses que dius no això és d'esplai. Jo no he de fer un taller. Si està totes les hores ficat a classe doncs que surti i jugui. Muntar algun joc, sí però no cada dia!! Clar es troben també una mica que ens hem acostumat a activitat massa de peles. No anar d'excursió a la muntanya i caminar. Ara ens trobem que no tenim ni un duro perquè hem tingut que pagar la subvenció de la Generalitat que ens va cedir i encara no ha arribat i tot això i clar és que no tinc peles. Però per anar a la muntanya no fa falta peles. Que et pots gastar per anar al Tagamanent.

Com us organitzeu?

Com ens organitzem? buaf! Tenim un equip directiu format per la responsable, el consiliari com a responsable de la parròquia, després estic jo que sóc la secretaria. Normalment si és un cas específic..., després vénen els responsables de cada grup. Llavors, que hi ha algun problema de no sé què pues ve la responsable. L'any passat per exemple l'economista no feia falta que vingúes a totes les reunions de responsable.

Teniu responsable pedagògica?

Sí, bueno, mas o menos. Que treballa més amb el monitor que no amb els nens, però bueno ja fa la feina.

Comissions?

L'any passat, aquest any no tenim comissions. Ens agradaria treballar-ho com l'any passat però és difícil sobretot amb la gent nova. Hi ha una comissió de festes, comissió de pares la tenim però aquest any amb la manera que anem no podem estar per ells. Vam començar l'any passat la comissió de pares, una mica per tractar temes, o que ells diguessin la seva. Què penseu que haurien de fer els pre-monitors, no? No portar lo que ells diguessin a fer-ho però sempre una opinió com a pares dels seus fills. Han d'estar involucrats perquè l'educació dels seus fills, encara que hi ha pares que flipes, que passen olímpicament d'això. I per això aquest any fèiem una reunió de responsables sense ells i una un tros amb ells que parlàvem del tema.

Hi ha immigrants al municipi? Quants? De quin origen?

La majoria són magrebins, van començar a estar fa sis anys o més però poquets. A lo millor una mica més. Una vegada em vaig trobar una marroquina que em va preguntar on estava la Meca de Donants, què? No en tenia ni idea. Ni sabia que hi havia. Bueno, Meca o Mesquita, el lloc d'oració. No sé si és on es reuneixen. D'homes si segur. Vaig veure com ells s'ho van muntar i a vegades els veus com van amb les xancletes. A més, si aquest és el meu carrer, aquesta és la illa, està aquí la mesquita.- Mesquita es diu?- doncs aquí hi ha un bloc de pisos vells i aquí viuen tots, casi tots són magrebins.

Està a prop de l'esplai?

És que aquí al poble tot està a prop de tot. No està al centre, queda una mica més llunyà però relativament està a prop.

Dels immigrants extracomunitaris hi ha infants?

Sí, i aquí a X tenim l'agrupació, bueno agrupació, tenim una entitat que és del grup dels magrebins. Una entitat que és la de, a veure tenim la de Pau i solidaritat, i després està la del col·lectiu Magrebí, o no sé com li diuen. Està format per magrebins però aquest el porta l'Abdul, que és el forner, que tothom el coneix, que és un noi molt maco. Però que ell al·lucina amb els del seu lloc d'origen. Per exemple a la festa del meu barri, el meu pare era el president i li va dir, doncs mira muntem un cous-cous i tal i... fins i tot ell va dir, sí, sí, i els mateixos magrebins el van deixar penjat a ell. O sigui que tampoc pots comptar amb ells per... van una mica a la seva. Ell està força integrat per exemple quan es va acabar el cous-cous els que vam estar ajudant vam menjar. Típic amb la plata al mig, menjant amb les mans i hi havia dos nens que jo coneixo de l'escola i que no van voler seure a la taula perquè hi havia dones. I el Abdul li deia "oye que no estás en Marruecos, siéntate!". I ells deien no, no! Estava assegut darrera. Coses d'aquestes que criden l'atenció.

Des de l'esplai s'ha pensat alguna manera de dinamitzar la participació dels immigrants? Donar a conèixer l'esplai? Ells saben què és l'esplai?

A veure, jo crec que sí que ho coneixen, perquè és lo que et deia, que casi tots els monitors de l'esplai i escoltes treballem al casal d'estiu bàsicament. Jo per això et deia que aquest any n'he tingut tres al casal d'estiu que eren del grup gran. De petits n'hi havia forces perquè a més van venir saharauis d'intercanvi, es va muntar un cristo aquí, hi havia saharauis, marroquins aquí que bueno. Es va liar, però bueno! Que ja més o menys et coneixen i sinó et veuen pel carrer. A lo millor falta una mica però al ser de la parròquia potser queda una mica...

Creus que el fet de ser un esplai parroquial pot ser una barrera?

No sé, és que van molt a la seva, jo trobo que van... a lo millor nosaltres no ens hem apropiat, no ho hem treballat però a vegades jo prefereixo treballar amb els que tenim ara, amb els nens que tenim que no anar a buscar-los. Sí que els animes i a vegades... al Casal d'Estiu expliques les colònies i dones informació.

Vénen de colònies?

No

I al Casal d'Estiu?

Sí, al Casal d'estiu perquè a lo millor, per mi que de la meitat de coses no s'enteren perquè no entenen el català o el castellà, no saben escriure.

Al Casal d'Estiu vénen obligats per algú?

No, suposo que l'assistenta social, almenys els que tenia jo eren dos germans i l'altre em sembla que tenien beca, no eren gaire els diners del casal però eren diners i venien amb beca i sé que els pares van venir a la reunió de pares. La mare no tenia ni idea de català ni de castellà, ara quan em troba em dóna dos petons i "hola, què tal..." Però el pare era el que sabia una mica més, però em vaig trobar amb això que van arribar els nens que feia dos mesos que estaven aquí que no tenien ni idea de parlar. Jo vaig tenir la sort de trobar-me un noi a la piscina que tenia 16 anys "oh, que guay de venir a la piscina!" i li vaig dir "Escolta no et faria res d'ajudar-nos com ajudant i ens fas de traductor?" "ah sí!" I el vam tenir menys una setmana que va marxar al Marroc, cada dia, matí i tarda. I es feia

el programa, no? el casal d'estiu el que passem és "anem a la piscina, cal portar banyador, no sé què no sé quantos". Clar jo li donava això a la mare i no s'enterava d'un pijo del que li estava dient. Després em venia el nen, anàvem a la piscina i no portava el banyador. Ja podíem fer gestos que a vegades no s'enteraven. Llavors el Anuar me'l feia amb marroquí a sota, ho escrivia amb l'àrab per passar-ho i llavors la mare tota contenta i els hi deia no? Jo treballava amb p3 a l'escola, una nena que venia i la mare ni idea. Et portaven la medicació i els hi preguntaves "¿Qué le tengo que dar? pero cuando? Deias home es que estàs donant una medicació. Després sort que venia una altre mare que sabia i llavors,,, però aquesta falta no? Una vegada els hi vaig comentar amb el Abdul, el que hauríeu de fer en aquesta associació es que sí que han d'entendre el català o el castellà, lo que sigui però a vegades al principi costa perquè és molt diferent. Pues els papers de la reunió de pares fer-ho en marroquí. Marroquí-català, marroquí-castellà perquè vegin la... perquè a vegades no s'enteren, van al seu rotllo... piques entre ells, el que et deia. Aquest germans el germà, eren un germà i una germana, i no va venir uns dies el Ridi i em va venir el seu pare i em va dir que "no quería follones perquè siempre había piques" i saps?

Com és la relació entre monitors i immigrants o entre infants autòctons i infants immigrants?
Bé, cap problema.

Participen en totes les activitats?

Sí, sí. El que feia gràcia era que aquests dos germans tenien un germà de cinc anys, viuen lluny i venien sols. Jo els veig que estan els nens allà sueltos ale! Que són una altra cultura que està acostumat que el nen petit vagi amb el seu germà que té deu anys i el cuidi. I et fa gràcia no? això, li dius Mohamed con quien te vas? I ja venia al germà dient no, no..., va con nosotros. Si que venia la mare a vegades però no sempre. Jo li deia a la mare: "dímelo porque yo no sé si me dicen la verdad o no! Se van solos, se van solos pero hi ha un bon tros", jo deia "mare de Deu per com pot traspasar la carretera..." que hi ha coses que dius... Però estan tan acostumats i també el casal d'estiu va ser diferent pq al haver-hi saharauis el centre d'interès era d'integració, la diversitat de cultures.

Com es va tractar el tema?

Jo tenia una japonesa al meu grup, tres marroquins i una japonesa. Es va tractar tocant cada setmana una mica cada continent. Oceania em semblava que va ser el que va quedar penjat, però clar vam fer una setmana Àsia, una altra Àfrica, i llavors miràvem a part de la piscina i això pues cada setmana tocava gastronomia. A Àsia va venir el pare del Jung i del Kei i ens va venir a fer l'entrepà que s'emportaven els japonesos d'excursió. Era una bola d'arròs amb algues, una cosa raríssima que van fer, no? que era molt xorra però que deies "això portes d'excursió?" i sí, sí, això era l'entrepà. Després amb els marroquins, no sé què és el que vam fer. Te, em sembla, i tortes, i no sé, ara no me'n recordo. No, les tortes eren de Sud-amèrica, vam fer Amèrica, vam tocar una mica... el que sí que ens va agradar és que a vegades trobes al Museu d'Història de Catalunya, a Palau de Mar, que feien activitats que es va dir que un altre dia ens avisés una mica més que és un casal d'estiu, no és un col·le. Però bueno va anar molt bé. Muntar una activitat sobre què ens havien aportat els àrabs a la nostra cultura, hi ha un joc i hi vam anar. Al meu grup va arribar la informació i vam dir que hi podíem anar i després anem a la platja, no? ja que la tenim al costat. Va estar molt bé, li va dir la monitora "calieu" perquè clar ho tenien en àrab i el noi que venia amb nosaltres va dir : ho teniu mal ficat perquè això és allò i allò és això. Ho tenien girat perquè eren les espècies, ...era un joc ambientat en una sala on tot era àrab, molt guay no? els nens es ficaven dintre. Després vam fer cartells d'hola, en diferents idiomes... Va estar bé.

Els pares d'aquests dos nens marroquins molt agraïts perquè un dia els hi vaig comentar "escolta, que he intentat fer te y no me sale!" I em va portar la tetera amb tot preparat, només havia de ficar aigua calenta. "Tu nomás agua caliente, reposo, tienes que servirlo, volverlo a poner y fuera. Te dejo la tetera, los vasos". Perquè vaig pensar millor que vegin com són els gots. I tothom al·lucinant i estava boníssim.

Us heu plantejat objectius dins l'acció educativa d'interculturalitat?

Clar els valors generals de l'espai ja és una mica això no? Tractar el del costat bé. Es que es una mica l'ideari de la fundació. El casal d'estiu clar és diferent. Ja és de l'ajuntament no és l'espai, no és confessional, és diferent, tot i que molts monitors i el director son de l'espai i llavors això. Es treballa molt i jo crec que massa, lo de la integració. No massa, vull dir, perquè l'altre dia ho parlàvem amb el mossèn. Un nen es àrab no pot menjar porc. Vale, el respectes i al menjador tu no li dones porc li dones una altra cosa. Però els cristians que en Quaresma en teoria no poden menjar carn i no ho respecten. O sigui a lo millor s'ha arribat un punt que és més per l'altra gent que no mirem pels de casa. M'entens? Saps què vull dir-te? Que o sí el magrebí tal... però a vegades tens un al costat també. Una persona molt solidària amb el magrebí però té el veí de casa i passa olímpicament d'ell.

Jo ho veig a l'escola. Oh, oh, els magrebins, però escolta, també hi ha gent d'aquí joestic deixant de banda aquesta persona però mira també això. Si hem de fer ara religió àrab, però escolta si molts som cristians aquí. S'ha mirat a l'escola pública de fer religió? De posar-la com opcional, no com a obligatòria. La catòlica, l'evangelista, la que sigui. Però s'ha arribat a un punt de que ... "oh es que mi religión no me deja hacer gimnasia", "escolta també estàs aquí!" Jo si vaig allà sé que a lo millor hauré de portar el cap tapat perquè és una falta de respecte, pues m'hauré de tapar el cap. També és una mica una manera de pensar però ho vam parlar amb el mossèn un dia amb monitors de l'espai. Que s'arribava a un punt exagerat de dir pels altres i ...amb això el mossèn està molt cabrejat. Però és veritat, té tota la raó en aquest aspecte. Es mira molt tonteries d'aquestes, ara ja la Quaresma és una mica diferent, no?

Creus que estan integrats?

És que clar, no! Jo veig també l'economia, aquesta gent és d'economia mitja, la mare dels argentins és mestra de la Universitat d'Argentina. Va venir aquí i el seu titol no l'accepten, li estan donant classe i ella, mentre, passa classes per internet a Argentina. Econòmicament estan bé. Tenen molts diners ... una mica de desestructuració familiar perquè aquesta família en concret, la dona, pobre dona, van tenir un accident quan eren petits els nens, l'home va morir, la nena que és una mica més gran va quedar una mica tocada. La mare diu "yo como docente sé que esta niña no está bien, yo a mi un psicólogo me tienen que decir ..." té una mica, no sé què té. Això de l'economia es nota. No tenen cap problema. I els asiàtics també, perquè els 4 japonesos, sembla que dos venien amb la seva mare. Bueno és que són els dos nens, les dues nenes les seves mares són catalanes i són germanes, i després els pares són cosins. Es diuen igual. Em sembla que els que porten més l'economia perquè a vegades m'ha vingut a buscar la inscripció... ha sigut la mare dels nens, però bueno la mare de les nenes també. No veus un problema econòmic. Jo crec que això és diferent, no? Jo crec que això repercuteix molt.

Quins avantatges i inconvenients té per un infant anar a l'espai?

Jo crec que l'educació en el lleure ja no és la relació de l'escola, és la relació com a grup. I això és molt important i es nota. Jo ara veig nens que ja són grans, bueno grans, que ja no estan a l'espai, que no són monitors, i els veus pels carrers i es nota que han vingut a l'espai, no? Que a lo millor no són capaços de tirar un paper a terra. Coses d'aquestes saps que de vegades els pares, trobo que ara els pares passen de moltes coses. Espero que l'espai no es passi. A vegades també dius això és la teoria, quan fas la reunió amb els pares l'espai és educació en el lleure, és molt important que el nen rebi l'educació dels pares, de l'escola... que és tot allò que t'expliquen als cursos de monitors o de directors, però que és important, viure amb la natura, viure amb un grup i no a l'escola treballant sinó anant d'excursió, anar a cantar, a patinar, anar a veure algú. Dins l'espai es pot treballar. Hi va haver un grup que durant un temps va anar al Coto Lengua, eh, van anar a fer un camp de treball. Pots treballar altres coses que a l'escola potser és més difícil perquè el nen dir anar a l'escola o anar a l'espai, als escoltes ja és diferent. El seu xip canvia, a lo millor és el mateix però el xip canvia. Ara, que amb la reforma això és diferent, sembla que l'escola és el cachondeo padre que no veas.

Per un immigrant quin avantatge creus que pot tenir anar a l'espai?

Pues igual, igual. L'únic que, a veure, si anés sol, una cosa és com quan jo vaig venir. Jo sóc de Saragossa, aquí coneixia els meus cosins i de seguida vaig fer amics però sempre a lo millor et costa, a vegades és més difícil, no t'entenen però ja començant amb l'escola.

Tenim nens que han vingut per l'assistent social perquè tenien problemes de comunicació. Hi ha nens que han canviat massa. Tenim un que va ser la bomba els pares diuen "tanto psicólogo, si arribem a saber el portem abans a l'espai!". Se ha vuelto un gamberro de mucho cuidado no sé què era millor.

Com es la relació amb altres entitats?

X és un poble molt viu d'entitats. Hi ha les reunions d'entitats una vegada al mes, l'únic que estan perdent per culpa de la regidora dels nassos. És que ens posa a parir a tots. Uf! Uf! Nosaltres estem dins el patronat de cultura, llavors nosaltres hi estem dins, fa dos anys em sembla que van treure l'associació de veïns com a relacions ciutadanes o no sé què i ja no estan en aquestes reunions però ens porta una mica de..., nosaltres necessitem alguna cosa d'una entitat, cap problema! Normalment és al revés, les entitats ens criden a nosaltres, "escolta que hem de fer una cosa pels nens, que podríeu venir?" I ara et sap greu no, perquè dius que un dels objectius és treballar amb el poble però clar has de veure que són els monitors qui ho han de fer. Primer els teus nens i després els de fora i aquest any hem hagut de dir a moltes coses que no. És això de la relació, hi ha bon rotllo.

Feu activitats obertes al poble?

Sí, a veure el que et dic de la festa major ho fem com a comissió de la festa major però som gent de l'espai. Ve gent a ajudar-nos perquè necessitem gent de fora. Sabem que som l'espai perquè a més ho diem, no és l'ajuntament el qui ho fa, som nosaltres que som uns tontos i que estem aquí fent. Perquè el pressupost és una merda i després es gasten la tira i mitja.

S'ha muntat alguna activitat de tarda amb els escoltes. Tot i que es nota la diferència. Amb els escoltes ho hem parlat, quan vas a l'ajuntament i et diuen "és que els escoltes..." i als escoltes els hi diuen "és que l'espai..." A veure nosaltres estem becant els nens, però hauria de ser l'Ajuntament que té un pressupost de Benestar Social i que ho pagui ell. I amb això estem tots dos d'acord. Però amb això l'Ajuntament et xafa. L'Ajuntament en comptes d'ajudar-te et xafa. Nosaltres una vegada vam fer les colònies a l'agost, no va funcionar. Llavors nosaltres, l'any passat amb piques i tal vam anar directament a l'alcalde, tot el follón. Nosaltres "que la culpa és vostra", ells que la culpa és nostra... Bueno, al final, què vam poder fer? Vam fer casal d'estiu una setmana abans, vam començar al juny, va acabar al vint-i-pico de juliol i nosaltres a final de juliol vam poder anar de colònies. Però aquest any jo vaig enviar una carta dient "escolta que ens aniria bé marxar de colònies l'última setmana de juliol". Al cap de tres setmanes, en teoria jo ja havia llogat la casa, em diu que no, que aquest any arriba fins el 28 de juliol el casal d'estiu. Què passa? Nosaltres vam anar a l'alcaldesa amb gent de la comissió de pares. Nosaltres com a monitors estem durant tot l'any sense treballar, o treballem però aquell mes ens va molt bé de treballar com a monitors, no? Estem en una entitat del poble. Al final vam aconseguir amb els escoltes que al concurs es comptés més si eres d'una

entitat de lleure del poble que no de fora. Anàvem així, nosaltres com a monitors que si anàvem al Casal no anàvem de colònies, què fèiem deixàvem penjades les colònies? I els pares, com a pares de dir jo si tinc els meus fills al casal què faré, l'última setmana no anirà per anar de colònies? Bé, aquest any hem vist que passa olímpicament de tu i quan el Tal diu s'ha d'ajudar, tota aquesta història em fa gràcia. Abans hi havia un govern que passava una mica de tot però cadascú feia el que volia. Però ara s'estan posant en plan tonteria i clar al final rebenten. No t'ajuden en res.

Teniu relació amb l'associació d'immigrants magrebins?

A l'espai? No. A veure ho coneixem a través de la Coordinadora per la pau. Sí que es demanen coses... és que està dintre. Aquí hay un follón de entidades tan impresionante. Està a dintre de la Coordinadora per la pau, perquè l'altre dia van fer el concert magrebí i em sembla que va ser la Coordinadora per la pau. Tampoc no es deixen veure gaire, no saps on trobar-los. Els veus a la fira de Nadal que tenen una parada, o a l'Abdul, el truques i li dius... Si vols parlar amb ell, el truques.

Entrevista 3:

Esplai:

Vam arribar a tenir uns 100 nens i d'aquí va anar baixant, baixant i aquest any tenim 35. Els 100 vam arribar fa dos o tres. Però ara és que també han obert un club de futbol i per molta gent, uns cinc-cents o així. Per grups d'edats són de 3 a 6 uns 10, de 7 a 9 uns 13, els grans de 10 a 12 que n'hi ha uns 5 més o menys.

I monitors vam arribar amb 25 ja fa temps i ara amb nens en som 6 i amb col·laboradors que és el president, la vocal, economia, som uns 13.

L'esplai està dins d'una estructura més gran?

Sí, nosaltres al principi vam començar, bueno el va fundar un mossèn que hi havia per allà, va agafar quatre joves i els va ficar allà. Però no sé com vam anar pujant, pujant, ens vam fer el NIF i es va quedar com una mica que funcionem sols i no té res a veure. Tenim NIF propi i nosaltres ens organitzem, el que passa és que estem ficats a la parròquia. Anem al consell parroquial, fem missa i participem amb ells però que no depenem d'ells i els locals on estem sí que són d'ells. Al 1988 va ser quan es va crear l'esplai.

Com us organitzeu?

Aquest any hem fet un organigrama diferent, partint dels que organitzen que és el president, l'economista i la secretària que li diem comissió d'esplai, no? Després hi ha una altra comissió que hi ha la vocal, la responsable dels monitors i el president, que això ho fa més l'equip de monitors, on treballen, fan formació i després està l'equip de monitors que dins l'equip de monitors hi ha el cap de Cap grossos que estem creant. Estem formant Cap grossos. Està també material, tenim una persona alliberada... Els caps grossos surten de l'esplai però també participa l'associació, estem barrejats! És que els mateixos que estem a l'esplai, estem a l'associació, estem a la parròquia, som poquets i estem a tot arreu.

Tots els col·laboradors aquests havien sigut monitors, s'han casat i ara porten economia, un altre que fa recursos, el president, una vocal que ajuda al responsable de l'esplai per animar també els monitors. Per treure feina als monitors perquè no tinguin que...

Quina és la població d'immigrants extracomunitaris al vostre municipi?

L'esplai està al barri de R que està a la perifèria, bueno, darrera nostre n'hi ha un altre que és S però que aquest ningú el coneix. És la gent gran que va quedar aquí, hi ha altra gent però bé... i el nostre barri ara el que està passant és que han vingut tots els immigrants. Bueno, van venir fa uns anys i molt bé. Una relació amb ells... sobretot això, d'àrabs. I res pue, amb les festes d'allà del barri hi van participar, van fer que n'hi havia una comissió que ells hi estaven també implicats, però va venir un grup de joves i tal... i ja es va... Van venir uns 30 o per allà, si vam sortir a la tele i tot! Si és que tenen com bàndols allà. Lo que tenen un bar i nosaltres anàvem allà, anaves l'estaves amb ells, et relacionaves... però va haver un moment que van venir aquest joves i clar, perquè els altres estaven massa asseguts, vull dir amb la família, buscaven feina, però aquest no. Estan allà perquè a vegades no els deixen ni entrar en aquest bar. Ara s'han buscat un altre i estan allà ficats els joves. Pues no sé què busquen.

Quines edats tenen?

Pues des de 16 a ... no sé! Es que conec alguns perquè hem intentat fer relació. Vam fer un partit, bueno, un torneig de futbol. El vam convocar des de l'associació però es participava des de l'esplai. Participaven de l'associació, l'esplai, els àrabs, els gitanos... no? tota aquesta ètnia, i bueno! Se armó allí...! vam sortir bueno, la policia allà. Van haver conflictes. Per tant la presència d'immigrants en el barri és notable... ara sí.

Origen?

Els que nosaltres coneixem són àrabs, els que tenim més prop, els altres ja...

Nosaltres el que hem fet és... bueno, l'esplai abans abarcava molts més joves. Ara el que hem fet, com som tan poquets monitors, és reclutar fins 12 i agafem nens de 3 anys fins a 12. I el que estem fent amb Serveis Socials és ens relacionem, participem, i agafem a nens... però estem agafant a petits. Vénen un nen de 4 anys i els altres ja pugen, un nen em sembla que té nou, l'altre deu i els altres també pugen. Són dos germans i dos veïns. Aquests nens van venir a través de Serveis Socials perquè tenim en l'equip de monitors una assistenta social i parla amb les del barri i bueno, van venir.

Us heu plantejat fer algun tipus d'activitat a fora el carrer per atraure aquests nens?

Sí, lo que passa és que quan fem activitats al carrer, bueno al carrer no, tenim un parc que allà n'hi ha dos bàndols. Hi ha la gent gitana, i d'ètnia àrab. I quan fem una cosa allí els àrabs no s'apropen, però els gitanos sí. I tenim relació amb els gitanos i tal, però quan vénen uns, els altres no vénen i tens allà un conflicte que no saps. La relació entre gitanos i àrabs no és bona i entre gitanos i autòctons sí que ho és. I entre nosaltres i els àrabs, els que estan

més a prop i es fiquen més dintre, sí. Amb els altres no tenim cap tipus de relació. Intentem fer relació però amb això, partits de futbol, anem i passes una estona amb ells i els coneixes de vista i tal, però no t'impliques amb ells.

Els nens que vénen assisteixen regularment? Vénen obligats?

Vénen cada dissabte perquè volen. I l'altre dia perquè nosaltres tenim l'estàndard, que si un nen no està apuntat a l'esplai perquè un nen pot venir i nosaltres el perseguim fins a un punt que diem, si no t'apuntes no pots venir i l'altre dia els dos nous que van venir, van venir per provar i aquesta setmana tenim una excursió. Van dir que si no s'apuntaven no podien venir i tal, doncs, plorant que volien venir, que no sé què que no sé quan... i ja l'hem apuntat i ja està, aquest dissabte ja pot venir d'excursió.

Heu pensat de potenciar la participació dels immigrants en el centre?

Sí, lo que passa és que, bueno, el que jo penso que passa, personalment, que la gent que va a Serveis Socials és perquè vol implicar-se i ficar els nens on pot, no? al futbol, a l'esplai... però hi ha molta gent que no va a Serveis Socials, que pensa que si van allà els hi prendran els nens ...

Creus doncs difícil arribar a aquesta gent?

No, nosaltres vam fer, i bueno si vénen dos, vénen dos, si et coneixen vindran més i això és el que volem potenciar. Perquè ens va passar amb l'ètnia gitana, no tenim a ningú. Això de venir cada dissabte de tal hora a tal hora, no ... no! no volen! Pues quan fas una cosa a l'exterior els tens allà, els de sempre, que ja et coneixen. "Eh! tal dia anem al parc... no sé què!" i ells vénen al parc i estan allà amb tu i quan volen marxar, que no poden seguir una estructura.

Els àrabs no, els poquets que vénen, vénen sempre. Esperem a que ... perquè es van apuntar aquest dos, ara s'han apuntat més i a veure si coneixent-lo veuen que poden venir.

Coneixes algun àrab de la teva edat que pugui ser monitor?

L'any passat pel Casal d'estiu van intentar amb un però al final no va poder ser.

Vénen més immigrants al Casal d'estiu?

Aquest any sí, però obligats des de Serveis Socials. Vam tenir dos de 10 i 12 que s'escapaven, parlàvem amb els pares, havien de venir... però el pare deia que si no volia pues que no vingues, i la mare deia que no que havia de venir a dinar perquè Serveis Socials havia ja pagat la beca... Un conflicte!

La relació amb els pares?

Al Casal d'estiu no en van tenir massa perquè això... però amb aquesta sí perquè està implicada a l'associació, la coneixem. La mare, l'àvia si fem una paella pues vénen, si fem un dinar al carrer pues venen porten cous-cous d'aquest... que sí, que estan implicats. Ella és la que fa de mitjanera.

Aquests quatre nens fa anys que vénen?

Els dos van venir a principis d'any i ja porten trimestre i aquest altres l'altre dia, abans del carnestoltes. I els 2 primers és el primer any que vénen. Sempre hem estat fent a veure, a veure si venien però l'any passat al Casal d'estiu vam tenir aquests, van relacionar-se, ens van conèixer i aquest any per fi. Perquè estaven neguitosos de què feien. Hem arribat a la conclusió que quan ens coneixen pues... que vindran.

Heu pensat fer alguna cosa perquè us coneguin?

Obrir més les activitats al carrer però amb sis monitors, no podem fer massa! Fem això, a l'Urban l'altre dia van fer una diada que van participar els AMPAS, l'associació i bueno... 300 persones allà... que ja et coneixen una mica més.

Creus que el fet de ser un esplai confessional sigui una barrera a la participació d'immigrants?

No, perquè nosaltres el que fem més que res eduquem amb els valors als nens, treballem amb ells.

Creus que els pares dels immigrants saben què es fa a l'esplai?

És que no sé si ho saben els altres. No sé, tens sempre els mateixos, que vénen des de petits i van continuant però els nous ni vénen a l'esplai ni a la reunió de pares.

Hi ha comissió de pares?

No, vam tenir un grup de pares fa molts anys però ja no va continuar.

Treballem l'educació intercultural?

Al Casal més que res. El Casal es diu el Casal Rodamón i bueno, no sé! Va participar SOS Racisme, hi havia una activitat programada que al final no es va fer que era pels àrabs que vénen a passar l'estiu aquí... Al nostre municipi hi ha un centre que vénen amb famílies, viuen allà al municipi i de dia van a un Centre i van venir uns quants d'ells. Tot es relacionava amb això intercultural i educació per la Pau. Es va crear com un espai de... també hi ha... és que són moltes coses! També hi ha a les activitats que fem al Casal es prepara la festa al barri i també es va decorar el carrer amb això, el dret dels infants, amb fotos... Són activitats obertes al carrer en les que hi participa l'associació, la parròquia, i ara amb l'Urban.

El dissabte passat van fer una diada, la diada de l'Urban, van participar l'AMPA que va fer patinatge, nosaltres vam fer tallers, vam portar els nens i vam fer diferents tallers (diàbolos, maquillatge...) vam fer el dia de la tortilla. Vam portar tortillas, vam fer un concurs, també vam fer un espectacle. Vam portar la Roda d'espectacles, també es va fer una diada de voleibol, de futbol.

Porteu algun projecte en comú amb l'associació?

No, nosaltres el que fem a principis de curs veiem la gent que n'hi ha a l'espai i la gent que n'hi ha a l'associació i fem activitats. Plantegem activitats, nosaltres participem amb això, això i això. L'associació fa un calendari i diem pues nosaltres vindrem a això i... les festes del barri, nosaltres farem aquest taller, participarem en això... i així compteu amb nosaltres. Aquest dissabte no l'altre fem el dia de la primavera, doncs sempre fem una catifa al carrer. Ells tanquen el carrer, posen la sorra i nosaltres el decoram...

A les reunions es parla d'educació intercultural, integració...?

No, normalment al Casal d'estiu, com que ve gent de tots els llocs. Bueno l'any passat va ser el primer any i vam tenir 30 voluntaris. Era pel matí, per la tarda, quinzenes...

Els 30 voluntaris no cobraven?

No, vam cobrar les directores que estaven allà de les 8 del matí a les 8 de la tarda. I ho veiem una mica... per fer voluntaris una mica massa. I això, vam moure 30 voluntaris... jo puc venir tots els dies pel matí, doncs tots els dies pel matí, jo puc venir dilluns, dimarts pel matí... Bueno un croquis per tenir cobertes totes les hores. I amb això sí que fem abans de que comenci el Casal formació per tots els monitors. La formació ho prepara el director i la comissió aquesta del Casal, que tenim l'assistent social aquesta, ara mateix tenim a la directora, hi ha tres persones. I si necessitem alguna cosa truquem a l'assistent social del barri o a SOS Racisme. Vam fer també una diada allà. Van venir, van donar un curset...

A nivell de formació?

Hi ha de tot, hi ha gent que no té res, que de tota la vida ha estat a l'espai, n'hi ha molta gent que estudiava educació infantil, postgraus... tot això.

Us plantegeu objectius?

Dins l'espai anem fent. Ara el que estem fent és una campanya de voluntariat que ja ahir es van donar els tríptics, els calés i ja comença per l'institut, agafarem i posarem monitors. Agafem voluntaris per l'espai, pels caps grossos, també els que estiguin més especialitzats... perquè al nostre municipi s'ha creat el centre X, que és un centre obert diari, i que la gent més especialitzada que veiem que a l'espai la podríem aprofitar però que allà és molt més necessari, pues també la dirigirem cap allà. Coneixem a la gent que està allà. Està creat pels Maristes, vam tenir un consiliari que era Marista, vull dir ja els coneixem. Al nostre poble tota la gent vol donar suport a aquest projecte.

Quins valors creus que s'haurien de transmetre a l'espai?

No sé, nosaltres tenim l'ideari i aquest any principalment, pues això, que és un centre cristià, comunitat amb la parròquia, amb l'associació, ... Fem festa, fem país, tenim un mapa de Catalunya i cada vegada que fem una sortida ho senyalitzem. Fem barri, que és el més principal. També fem per la pau, s'ha de començar de petitons, no?

Quins avantatges té el fet d'anar a l'espai?

Pues això que eduquem, intentem educar el dia a dia. Tu mires el nen, l'analitzes on té el problema, o no té problemes i el pots ajudar, entre cometes, i si no el derives a Serveis Socials. Sempre, nosaltres tenim els nens dividits per grups. I tots els nens són de tots. Cada grup es prepara un nen, d'on ve, o viu, quina problemàtica veiem, en què podem ajudar... Nosaltres el divindrem fem reunió i fem una formació per mes i els altres dies parlem d'un nen. El grup prepara un nen i porta el paper on diu on viu el nen, els pares estan separats, o viuen junts, té tants germans o viuen... Quina problemàtica veus. A lo millor és un nen normal i en realitat dius, si li fas una abraçada et pega una bufetada. Per què ho fa? Pues, que intentem que a lo millor un dia ens fiquem tots al lavabo i estem allà i com que no pot evitar que la toquem... i treballes amb tot això. Amb tots els monitors, què pot fer cada persona? L'experiència també cal transmetre, també pots ajudar a un altre grup. A mi m'ha passat això amb aquest nen i no sé què fer no? Doncs mira, a mi m'ha passat això, a mi...

La formació d'un cop al mes la dona l'equip, ara mateix estem fent coses com els prejudicis. Busquem informació i a nivell bàsic. Fins aquí hem fet els prejudicis i l'observació. Com observes els nens i segons el dia fem una diada de dansa, o de jocs per si tens un temps mort què fer. L'esplai el fem dissabte al matí.

Per un nen immigrant quin són els avantatges?

Hem la relació amb les altres persones i que li va bé. I també a la mare, la mare quan ve a recollir el nen està amb unes altres persones i també coneix a altres mares i vulguis o no és com l'escola.

Creus que hi ha diferència entre el que pot obtenir un nen a l'escola de l'esplai?

Pues a l'escola que està tot concentrat i que a l'esplai és més a nivell bàsic i jugant, que ells ni potser es donen compte.

Hi ha espais exclusivament d'immigrants?

El bar i un punt d'acollida. Bueno i el parc, un immens parc que està com dividit. La part dreta és dels gitanos i la part esquerra és dels immigrants. És un parc que volien donar molta empenta i que res, està amb gent àrab i amb gent gitana.

Us heu plantejat fet una campanya per buscar immigrants que participin a l'esplai?

No, això ho vam fer fa uns anys, quan vam anar a parlar amb Serveis socials i derivaven a la gent però és que no venien. I dèiem "què passarà que no vénen?" I aquesta resposta no la teníem. Anàvem allà, parlàvem amb l'educadora "sí, sí aquesta setmana han d'anar" i ... aquí no ha vingut res, a veure què passa i fins que hem aconseguit aquests dos perquè volen. Suposo que els altres eren més inculcats, heu d'anar perquè ... en realitat no volien. Però aquests dos sí i han portat altres i esperem que més.

Quina relació teniu entre escoles i institut?

Res, amb les AMPA allò que et deia de la tortilla, però abans res.

Per què creus que vénen tants immigrants al barri?

Perquè està a la perifèria potser, no sé perquè van haver uns quants que es van quedar allà i en van portar més, no? suposo. I el que passa és que la gent d'allà s'està marxant. S'està creant com guetos, estan els immigrants, l'ètnia gitana i ara també els xinesos que estan venint.

Entrevista 4:

Esplai:

Actualment hi ha quatre nens immigrant a l'esplai i fa dos anys hi havia dos germans, un nen i una nena que tenien 12 anys quan venien a l'esplai i bueno, la nena va estar un any i ho va deixar. Jo crec que va començar a sortir més amb noies, perquè estava molt amb occidentalitzats. La noia va començar a sortir i va deixar l'esplai. I el nen va continuar venint a l'esplai, s'engrescava molt però van haver una sèrie de problemes i llavors va deixar de venir a l'esplai.

Actualment hi ha dos nens de 7 anys i dos més de 12 anys més o més, i molt bé. Un dels petits entén l'espanyol i el parla una mica. No ho entén molt, es tanca basant pel que fa a les formes de jugar de l'esplai. A vegades no vol jugar perquè simplement ell no vol jugar, no vol integrar-se, no perquè no ho entengui sinó perquè no vol entendre-ho. Joga una mica amb el tema de que ell no entén... I l'altre no, l'altre està molt ben integrat. Els grans fa temps que vénen i molt bé. Els quatre vénen per l'assistent social, tots.

El barri on estem no hi ha població àrab, nord-aficà no n'hi ha cap. Vénen per l'assistent social d'altres barris. Al nostre municipi n'hi ha bastants però al barri on estem nosaltres, no. El barri es diu El barri del Centre.

A l'esplai actualment hi ha 100 nens apuntats. Llavors ens repartim en cinc grups que van de 6 a 7 anys (15 nens), de 8 a 9 (15 nens), de 10 a 11 (20 nens), de 12 a 13 i amb de 14 (25 nens), i després el grup de grans. Aquests arriben fins els 16 (20-25 nens) i d'aquí ja passen a ser monitors.

De monitors en som 20 ara mateix.

Els 100 estan inscrits, que han pagat l'assegurança, que després vinguin un dissabte i que l'altre no, i que després els hi costa apuntar-se llavors som 120. Els locals són bastant grans, tenim espai, un pati molt gran, està en el centre. L'esplai aquest és el 20è aniversari. Té una tradició feta al municipi i vulguis que no això als pares els hi entra més.

Forma part de la parròquia, de fet l'esplai està al costat de la parròquia, estem al costat. I fem activitats de fe, cada trimestre fem una eucaristia on hi participen els nens amb la preparació d'ofrenes i pregàries i tal.

Què tal és en aquest sentit la participació d'immigrants?

Molt bé, molt bé. Com que és tot molt laic, és fer ofrenes, clar és una ofrena a Déu està clar però per nosaltres expliquem que ells tenen un altre tipus de religió i és com si li fessin al seu Déu. És una mica integrar-los, intentar que entenguin el que nosaltres fem i intentar que participin. Si ells volen fer-ho a través del seu Déu, com si ho fessin al seu Déu, doncs ho fan tranquil·lament. Sinó, doncs res, ho fan allà i participen. Si és una activitat, és una gimcana, o s'ha d'anar a buscar una peça o així, ells hi participen normal. Després a l'hora d'estar pròpiament a la missa, sempre estan però no hi participen. És tot com molt aliè tot. Recordo a unes colònies fins i tot un nen que es va dormir. O sigui, pobre es va quedar clapat. De les colònies estava clapat i allò amb ell li venia molt llunyà. Però bueno en general molt bé.

I els pares?

Els pares no diuen res ni participen en res. Els coneixem molt poc. Gairebé les secretàries sí perquè tenen contacte mínim. Els pares, normalment la mare ve a l'esplai i els apunta. Els grans normalment ja s'ho fan ells, s'enduen la inscripció, se'n van a casa i els pares la signen. Als petits ve normalment la mare, el traductor, però res, vénen i ... La comunicació mínima. La inscripció i els pares ja no apareixen més per l'esplai. Després, clar, com que són nens que vénen per l'assistent social, tenim un contacte amb l'assistent social per comunicar l'assistència dels nens. Però nosaltres amb els pares poquíssim.

I a la reunió de colònies?

No vénen. Nosaltres el que fem és explicar a l'assistent i ella s'encarrega de que ho portin tot... Necessitat de saber que fan els seus fills a través nostre cap! És una mena de... jo a vegades ho veig com que la societat els obliga a que els nens vagin a una entitat d'aquí, que no estiguin al carrer. Perquè no estiguin al carrer l'assistent diu doncs, mira porta'l a l'esplai! Que així anirà millor perquè així t'ajudaré jo també si tu ens ajudes a nosaltres... Ara ho veig com una mena de pacte que fan. Necessitem que el nen faci una cosa que no sigui estar al carrer, o que (que em sembla molt que bé que ho facin en forma de pacte). L'interessant per mi és que els nens vinguin a l'esplai o que vagin a un altre espai de temps lliure i que aprenguin coses. Per mi això és lo principal. Però clar... de cara als pares ho veuen molt com una imposició i per això ho veuen des de fora i no volen integrar-se.

Els nens ho viuen com una obligació?

No perquè de fet vénen, participen, estan contents.... Vénen regularment? Sí, sí, vénen normalment i participen i súper integrats i molt bé. Els nens també els accepten molt bé. També ja veus que només en tenim quatre i només tenim una religió, potser si en tinguéssim més tindríem més problemes. Però els anys que porto jo molt bé, cap problema.

Nosaltres no quedem lluny del barri amb més immigrants però és un altre món. Precisament nosaltres tenim l'oportunitat de veure les diferències perquè la zona està molt lligada i fem aplecs, i tal i ho veiem molt. I quan quedem els responsables de l'esplai una vegada al mes doncs ho veus. Veus que les inquietuds i els problemes són diferents.

L'evolució de l'esplai ha estat constant?

Sí, potser comencem amb pocs però quan ve el millor temps comencen a sorgir-ne més. Però la línia és constant, aquests 100 nens, 80 és constant. De monitors sí que és un cicle: de vegades és molt alt sobren monitors, no saps on ficar-los però has de guardar-los perquè sinó l'any que ve no n'hi haurà. De monitors sí que sempre amunt i avall, amunt i avall, però de nens cap problema.

Em pots explicar com us organitzeu?

Nosaltres fem esplai dissabte a la tarda de 16:30 que és quan els monitors i els nens comencen a venir. A les cinc fem l'esplai fins les set i mitja. I després de vuit i mitja fins les deu fem la reunió els monitors. Així de dur i de solemne. No hi ha més dies, perquè per quedar tothom és difícil. Quan jo vaig començar ho fèiem els divendres a la nit però, els divendres a la nit hi ha molta gent que va a la facultat a la nit, que treballa i era molt caòtic. Però ja que estem aquí costa molt més entrar però val més la pena. Dissabte tarda nit i després a les 10 si vols sortir encara pots i ja ho has fet tot. Tens les coses també més fresques, pots discutir més. Això a nivell general. La reunió nostra implica revisió del que s'ha fet a la tarda i preparació del dissabte següent. Revisió que s'ha fet, cada grup de set i mitja a vuit i mitja. Després arriba la reunió i fem la revisió conjunta. Això en quant a organització del centre. Durant la setmana cada grup se les fa per preparar les seves activitats pel dissabte següent.

Hi ha un responsable general que sóc jo però hi ha un responsable de l'entitat que és el mossèn de la parròquia, vale? Llavors nosaltres decidim si fem o no una cosa, el croquis de l'any, les activitats que fem durant l'any, decidim les coses més de funcionament de centre però si hi hagués un problema molt general o molt concret, l'última persona seria el mossèn. Ve a les sortides, a les colònies per fer l'eucaristia i estar una nit. Porta un seguiment però ens deixa fer a nosaltres. Després, hi ha el responsable del centre i càrrecs. Cada monitor te un càrrec: administració, material, secretaria, farmaciola, relacions amb l'assistenta social o educadora social, animadora de la fe, consiliari (aquest any ho fa un seminarista que tenim), manteniment del centre.

Després hi ha el treball amb comissions, hi ha diferents activitats puntuals a l'any que poden ser carnestoltes, la gala de primavera on fem una festa on convidem els pares i la gent del barri, el sopar de Nadal que també participen els pares, fem nosaltres un espectacle, una xocolatada pel dia de carnestoltes, què més? Fem Sant Pons, l'aplec de zona, la festa de l'últim dia (al matí i a la tarda), després fem un Betlem vivent (aquest any l'hem fet com a primícia).

També tenim el moniday, llavors aquest dia està dedicat als monitors. No fem esplai amb els nens i ens dediquem als monitors. Això va sortir l'any passat i va tenir molt èxit. És més que res parar perquè a vegades hi ha monitors que passen i tenen relació amb els seus monitors, arriba la reunió conjunta, tenen relació amb el d'aquí amb el d'allà i ja està, no tenen relació amb ningú més. Una mica és per tenir relació amb tothom. El contacte.

I què més... segur que hi ha més comissions... Després està la comissió del cap de setmana que fem el primer trimestre, per la setmana santa fem colònies de 4 dies i el tercer trimestre fem colònies d'estiu que són deu dies i això també va per comissions. Llavors arriba la preparació de l'any abans de començar l'esplai, sempre agafem un cap de setmana per preparar el curs. Aleshores fem els monitors que van a cada grup i les comissions. Llavors cada monitor es posa a una comissió, això el primer cap de setmana de preparar tot l'any. El monitor ja sap que la xocolatada l'ha de preparar ell, per tenir les dates més agafades i que després no digui que no pot. La comissió aquesta prepara l'activitat, la posa en comú amb tothom, si a tothom li sembla bé ho tirem endavant.

Tu creus que el fet de ser un esplai confessional pot ser una barrera pels immigrants? No, no, no, perquè cap problema penso. Que va, que va.

Hi ha comissió de pares o participen puntualment?

Participen puntualment, tenim molta relació amb 10 famílies, ens ajuden molt, són gent d'esplai com els hi dic jo. Per mi és la joia perquè després dels nens són els pares i estan molt per nosaltres, però dels altres... quiero decir, no en sabem res, no ens diuen res. Mira que donem papers, eh? Fem circulars, truquem, i si un nen no ve truquem... sí que ho fem perquè tenim por que el pare es cregui que un nen està a l'esplai i després no estigui a l'esplai. Tenim por que alguna vegada hi hagi algun problema que el pare cregui que el nen ve a l'esplai i faci dues setmanes que ho ha vingut. O si fem una sortida sempre truquem per si no poden vindre.

Quin és l'origen dels immigrants que vénen a aquest municipi?

Magrebí, però ara estan venint molts asiàtics, molts asiàtics estan venint, molts, molts. No sé si els que venen tenen fills, però segur que d'aquí a uns anys aquesta població augmentarà bastant.

Quan fa que estan els immigrants magrebins?

Fa anys, crec que sí, per mi jo crec que fa més de 10 anys. Els que venen a l'esplai jo crec que sí. Dels immigrants que vénen a l'esplai el que porta menys anys, porta 4 anys. Han conegut l'esplai per SS.SS. (...) Aquest nen que tenim ara que a vegades fa que no entén el castellà també té reaccions de quedar-se sense voler jugar, fer res... De vegades, no vol, no vol... estem pendents de parlar amb l'educadora.

Participen a tot tipus d'activitats, colònies, sortides?

Sí, sí, com que els hi paguen no tenen problemes econòmics. Això els hi paga l'assistenta social. De matrícula em sembla que només han de pagar un 10%.

Heu plantejat a les reunions el tema de la integració o de com resoldre certs dubtes com si feu o no eucaristia?

No, no, no, com que són tan poquets. Que jo recordi l'última vegada que va estar més present el tema va ser quan el MCEC es va fer la campanya del Tercer Món, allà sí que es va parlar molt. Però ara no... hi ha algun centre d'interès que va lligat.

Us plantegeu algun objectiu en aquest sentit?

Sí, bueno, sí a nivell de centre sí que n'hi ha.

La relació entre immigrants i autòctons?

Ah, molt bé, ells són amics surten i com que a vegades coincideixen els grans que van a la mateixa classe, escola.

Avantatges de venir a l'esplai per un immigrant?

Home... fff! Avantatges jo crec que totes perquè poden veure què és l'altra cultura i participar-hi i formar part d'ella i conèixer sobre tot. Sobretot a nivell de religió que és totalment diferent.

Inconvenients?

Inconvenient, home... potser que els hi pot crear una mica de conflicte per tot el que dèiem, la religió, el tema de que tinguin una sèrie de normativa de la seva família i religió i que els altres nens no tenen. Això els hi pot crear una mica de dir, jo perquè no i els altres sí, o perquè a mi no em deixen.

Per un nen autòcton quins són els avantatges?

Principalment perquè s'ho passen bé, fan activitats, són diferents totes i no estan a casa seva mirant la TV. Llavors, més avantatges, crear amics, conèixer gent, fer sortides, conèixer l'esplai i estar en un ambient de bona relació. I al nostre nivell conèixer la religió cristiana. Sobretot jugar i aprendre en el temps lliure. Que a vegades els pares els han d'estirar per treure'ls perquè estan amb la consola, la pel·lícula, i clar haver de sortir a les 4:30 per anar a l'esplai els hi costa.

Actitud dels pares?

De moment cap problema però a mi em dona que si hi haguessin molts immigrants això crearia conflictes, jo crec que sí. Perquè clar ara les reunions que fem dels pares sempre ho fem en català, llavors clar si hi ha nens que venen de fora, són immigrants i els pares no coneixen el català, segurament crearia una mena de conflicte el fet de fer la reunió en castellà. Els pares reivindicarien la reunió en català. Em fa por que un dia vingui una mare àrab i aixequi el braç i demani que se li expliqui en castellà. Crec que és un tema que va en augment a la societat.

Teniu relació amb altres entitats del barri?

Ara com ara, tenim relació amb el Casal del centre de veïns, escassa però hi ha algun tipus de relació. A nivell de nens, poqueta. Després tenim relació a nivell de zona. Amb l'ajuntament activitats puntuals, carnestoltes, sant Jordi, o... també vam fer l'any passat una activitat conjunta amb l'ajuntament.

Entrevista 5:

Aquest centre fa esplai els dissabtes per la tarda i també de dilluns a divendres. L'esplai setmanal és la primera vegada que es porta a terme en aquest centre. La iniciativa de muntar l'esplai diari prové d'un projecte engegat des de l'ajuntament en el que un dels objectius és integrar als nens/es i joves immigrants extracomunitaris. Com veurem al llarg de l'entrevista hi ha notables diferències entre l'esplai setmanal i el de cap de setmana, sobretot en quan a participació d'infants d'origen magrebí.

Dades del centre:

Ens dividim per edats de 6-7, 8-11 ó 12, depèn perquè hi ha un període que és entre 12 i 14 que fallen molt. El grup de joves per exemple és de 14 a 15, hi ha una època que fan molt esport i que fallen. De 6 a 10 n'hi ha molts de 11 a 12 hi ha quatre gats. Els més grans són el grup de joves que són 14 ó 15. D'aquí a uns anys possiblement seran monitors.

L'esplai està dins d'una estructura com pot ser la parròquia, l'escola, el casal...?
La parròquia

Quina forma jurídica té?

D'associació, té NIF propi, té estatuts...

Quan es va crear l'esplai?

Em sembla que els primeres colònies van ser al 1962. Això va néixer com a grup de colònies i després van fer esplai, casals ... i tot això.

Quina evolució ha seguit?

Hi ha menys nens que quatre o cinc anys endarrera. Ara com tenen més que si esports, sortides, ... hi ha una baixada però a nivell del municipi. Nosaltres som un esplai que hem notat bastant el nombre de nens. Clar a l'estiu puja 80, 90, clar la mentalitat dels pares és també que faig amb el nen, doncs a l'esplai! Però bueno... A l'estiu fem casals i colònies. Fem de l'última setmana de juny fins a la tercera de juliol, i després colònies. Empallem!

Estructura organitzativa. Treballeu per comissions (pares/mares, pedagògica...)?

Les decisions es prenen entre tots (monitors i responsables). Igual hi ha decisions que només les prenen els responsables, una festa... El mossèn tampoc participa en totes les activitats, és un home d'uns 60 anys... de fet ho portem entre nosaltres, el director i el responsable.

Treballeu per comissions?

Comissió Economia, comissió festes, comissió sortides, comissió revisió trimestral, comissió de pares/mares. Els mateixos monitors pot ser que portin aquesta comissió, no ha de ser un responsable.

A part de la comissió de Pares/Mares hi ha un grup de P/M. Amb aquest grup fem activitats. Nosaltres els hi muntem activitats i ells en munten per a sí mateixos. Fan coses a part i coses amb els nens. Cada quinze dies ens veiem amb ells.

Teniu col·laboradors?

Sí, exmonitors que fan motivació, vénen en alguna excursió, festes del barri, festa major...

Presència d'immigrants?

Nosaltres hem vist una creixuda d'immigrants bastant important al barri. Però clar... sempre n'hi ha hagut. Sé que aquest és un dels barris més importants del municipi, entre 12 i 13 mil habitants. Hi ha molt comerç. Allò que va passar a l'estiu, no sé. A nosaltres ens va xocar molt. De tota la vida hi havia gent magrebí.

Quan fa que estan al barri?

Ja fa temps. Perquè hi ha gent que té comerços aquí des de fa any, uns 20 anys i més.

Origen dels immigrants?

Magrebins

Quants nens/es immigrants teniu a l'espai?

A l'espai de cap de setmana, em sembla que no ve ningú. Vénen dos nois que són dominicans, em sembla. No sé si són nascuts aquí o no, sé que la mare és dominicana. Entre setmana de dilluns a divendres, em sembla que meitat i meitat. Si hi ha un total de 80 nens,, em sembla que són 40 d'integració.

Tot això va amb el Centre Cívic, els educadors de barri i tot això. Són els que deriven els nens. Els nens vénen derivats de l'Ajuntament, concretament de Serveis Socials. Si són ells els qui els deriven, els porten. Porten la inscripció i el nen. L'Ajuntament diu tens tantes places, et portaré 15 nens. Aquests 15 nens han de pagar a part i ja està. I la resta ho assumim nosaltres. Igual si tens 30 nens de colònies, igual 10 són magrebins o tenen problemes.

Hi ha algun nen que vingui per conte propi?

Són pocs perquè, no pel nen sinó per la mentalitat del pare/mare. Moltes vegades l'educadora o l'assistent del barri el que fa és anar punxant els pares perquè vinguin. I al final acaben venint. Hi ha famílies que sí que vénen, ja ho saben de cada any i sí que venen. El que fan és anar allà per veure quanta beca li donen. Perquè els nens sí que volen venir. Però clar si el pare o la família no arriben.

Els pares vénen al centre a pagar el que falta?

Sí

Tots els nens estant inscrits?

Sí, tots, tots

Com han conegut l'espai?

Per Serveis Socials.

Teniu algun monitor immigrant?

No.

Aquest nen que vénen entre setmana quan fa que vénen?

És que aquest projecte és nou d'aquesta any. Hi ha nens que igual vénen a Casals, que fa 2 ó 3 anys.

Els que vénen al Casal, vénen pel mateix sistema que vénen al centre diari, per Serveis Socials? Sí

Al Casal d'Estiu vénen més nens que en el casal diari?

Si fa o no fa... em sembla que el diari venen més que en Casal d'Estiu. Aquest és el primer anys que es fa aquest projecte perquè és cosa de l'Ajuntament. Arrel del problema aquest nosaltres vam fer abans que passés res un projecte de barri.

En quin sentit creus que beneficia a un nen immigrant el fet de venir a l'espai?

Suposo que a que es trobi millor perquè aquí és clar, la gent l'ajudarà, els nens... Integrar-se més amb els nens, no és el mateix anar a l'escola que venir aquí. Suposo una mica que sortir de la normalitat.

Com és la relació entre els nens/es autòctons i immigrants?

Bona, normalment els immigrants que vénen entre setmana i no el dissabte s'estan esperant aquí fora, hi havia una colla aquí, abans d'entrar. Aquest són els que vénen entre setmana.

Quin creus que és el motiu per el qual no vénen el dissabte?

Suposo que són els diners. Perquè l'Ajuntament no dona calés per l'espai de cap de setmana.

Quan s'ha de pagar?

Són 7.000 ptes tot l'any

Creus que els diners poden ser una barrera?

No sé, això és molt difícil. Una altra mentalitat, una altra manera de pensar.

El fet de ser un espai confessional creus que pot influir en la participació o no dels immigrants a l'espai?
No, perquè sí que vénen a Casals i vénen a colònies. És que la veritat és un espai confessional, bé, fa coses puntuals. No ha de venir el mossèn a dir no sé què no sé quantos. Tu pots treballar l'amistat, moltes coses, sense que aparegui el mossèn. No ha de ser cap impediment. Els pares ja veuen que això és l'Església, i entren i surten i els nens vénen.

Vénen immigrants a les colònies?
Sí

Les colònies estan subvencionades per l'Ajuntament?

Sí, Serveis Socials una part, el MCEC dóna una part també però de la subvenció de nens que tu portes perquè els subvencionin i nosaltres fem campanyes econòmiques per poder pagar. Clar les colònies valen unes 28 ó 30 mil peles. Clar si l'Ajuntament no donés res, molts ja no vindrien.

Horari:

Això està obert de 18 a 20 i els nens vénen de 17:30 a 19:30. Dues hores.

La participació dels nens és regular durant la setmana?
Vénen cada dia que han de venir.

Tenen obligació per part de l'Ajuntament?

És una cosa que no han de pagar res, no tenen una estricta obligació.... vénen igual. Vénen dos dies per setmana. Dilluns i dimecres un grup, dimarts i dijous un altre i divendres és jornada oberta que pot venir-hi qui vol.

Treballem l'educació intercultural a l'espai?

Això ho fem en el tema de motivació, depèn del curs. Aquest curs per exemple va dels contes, doncs pots ficar coses a la motivació. Altres anys hem fet coses sobre països, depèn del tema sobre el curs.

Ha sortit el tema en reunions?

Això ja és dels estatuts.

Us plantegeu objectius de cara a treballar la interculturalitat?

Els objectius ja no es plantegen fins estar el nen. Hi ha els objectius generals de l'espai, no? Com que és un barri, cada any es revisen perquè hi ha més nens. El que no ho tinguis escrit ho tens al cap.

Quin valors i actituds s'haurien de transmetre per treballar la interculturalitat?

Als nens, no? Primer és la tolerància els uns als altres. Nosaltres no podem treballar una cosa quan després a l'estiu passa el que passa. Si nosaltres ensenyem una cosa i després els nens en veuen una altra. Ara, des de petit si fas casal, tot el dia amb els nens, colònies són 15 dies que estan junts. La integració aquesta, la tolerància, el deixar, no sé què, que no sigui igual que tu. Totes aquestes coses es treballen dia a dia. Que en treus més profit a l'estiu perquè es treballen més, sí perquè clar de dissabte en dissabte es més difícil. A colònies és quan millor es treballa tot aquest tema de la integració, l'ajudar,...

Creus que els immigrants que vénen al centre estan integrats?

Els nens que vénen al centre estan integrats perquè ningú els farà fora d'aquí, ni els nens mateixos que són els seus companys estan bé. En el barri no sé, perquè en el barri hi ha tanta gent que alguns l'acceptaran i altres no! Els nens no tenen la culpa, és la mentalitat de la gent. Perquè elli no sigui igual que tu, no és millor que tu. Només per l'aspecte físic no s'ha de criticar a ningú.

Creus que varia el procés d'integració entre els nens en funció de l'edat?

Penso que no perquè es clar, aquests nens de 13-14 anys porten aquí 3 ó 4 anys o sigui que la integració suposo que serà la mateixa. L'únic problema que teníem eren les nenes. Els pares! Els nens no eren cap problema perquè vinguessin, però les nenes eren més difícil de que vinguessin.

Em pots dir els avantatges i inconvenients que hi ha per un nen immigrant el fet de venir a l'espai?

Suposo que li dones més, més... més facilitat per comunicar-se després fora, no? perquè aquí fas coses jugant. Clar, després et serveix per la vida, pel col·legi, el carrer... tot. És una manera més d'integrar però jugant, fent excursions...considero una manera més laica d'educar-lo. És com si jo anés a França, la manera més fàcil d'integrar-me allà seria... fent jocs, coses d'aquestes més senzilles.

Inconvenients?

Suposo que seria a l'entrar en un lloc que no coneix a ningú, a veure com reaccionaran, suposo que la religió, el fet de pertànyer a una església, que farem, tot això. Es el més complicat, intentar que es vegi que és com tu i que faci les mateixes coses que tu. Cap problema!

Per un nen autòcton?

L'esplai ensenya a educar d'una altra manera. El propi pare veu com una altra persona educa el propi fill. Bueno educar? l'amistat, el deixar coses, totes aquestes coses,... que igual ho aconsegueix més que el propi pare, no? jo vec perquè bueno, porta molts anys i vec això. Molts pares deien a l'esplai que allà està millor, els hi ensenyeu més coses...

Creus que venen menys nens a l'esplai perquè hi ha més alternatives d'oci?

Sí el bum aquell dels esports, els casals d'esports, colònies d'esports van fer una baixada impressionant. No podem compartir amb unes colònies de La Caixa, coses d'aquestes.

Quina és l'actitud dels pares en quan a la participació dels immigrants en els centre?

Normal són pares que tenen l'esplai molt assumit, no? O sigui que no hi ha cap problema.

Es queixen de que les subvencions se'ls hi dona més als immigrants que als autòctons?

El que passa és que la gent això ho té molt assumit, aquí el barri és d'una classe mitja que més o menys es poden pagar les coses, no? Tampoc 7.000 ptes l'any, a més es donen facilitats, pots pagar en dos o tres vegades. Home! Pots sentir una queixa a colònies quan has de pagar 20 o 30 mil ptes i tens 2 ó 3 nens però aleshores també rebaixem nosaltres. No, ja ho saben els pares que l'Ajuntament dona a qui dona!

Hi ha espais exclusius dels immigrants?

Hi ha dos o tres esglésies, bueno, mesquites. A la plaça C n'hi ha una. Es reuneixen allà, un local social però només hi van els homes.

Espais compartits entre immigrants i autòctons?

Tots

L'Esplai fa activitats obertes al poble?

Sí, fem la festa de Nadal, la festa, a l'estiu, la Festa Major... tot obert. Hi participen immigrants i no immigrants.

Teniu relació amb algun tipus d'institució a part de l'Ajuntament (concretament Serveis Socials)?

Dins l'Ajuntament amb Joventut. El Departament de Joventut és qui ha muntat el projecte aquest d'esplai diari. També treballa amb adolescents, com integrar-los dins el barri,... Això es fa des de l'Ajuntament, hi ha un parell de monitors de diferents esplais del municipi que és com un grup que el porta un conseller de l'Ajuntament.

Entrevista 6:

Situa'm una mica el Casal, quan va començar, els nens, els grups com estan dividits...

El Casal, més o menys, deu fer que funciona com a CE uns 15 o 17 anys. Va néixer una mica de la necessitat de que (no s'entén) Va començar en tres grups, clar això s'ha anat ampliant amb el temps i ara, actualment, hi ha cinc grups que participen de l'espai cada cap de setmana. Que són: els de 8 a 10 anys, els d'11 a 13 anys, els de 13-14, els de 14 -15 i l'últim any de 16 a 17.

Actualment hi ha per monitors aquest anys seran una mica més justos, uns 22, tres monitors per grup. Altres vegades hi havia lo ideal uns 4. De nanos, de personal humà entre uns 20 i 30. Per cada grup? no, en total. Això més a nivell de monitors i de nanos uns 100. Han baixat eh! s'ha notat la baixada de natalitat.

A nivell de participació del pares i comissions...

Hi ha un equip directiu dividit en dos parts: un que es l'equip directiu, directiu, que és d'alguna manera qui fa les feines més executives, això és nou d'aquest anyl, és qui fa la feina més de secretaria, de papers, feines que s'han de decidir més d'un dia per l'altre. Aleshores també hi ha un altre equip, que és l'equip pedagògic que en principi no està dins l'equip directiu però que treballen conjuntament. Fa més tasques de suport de nanos, d'activitats, ...també hi ha l'animador de fe, que es solapa una mica amb perquè és la mateixa persona que fa les tres coses. I això d'animar activitats, ...

Els pares,... és un tema pendent. En l'equip directiu sí que hi ha un pare, que acostumava a fer coses com gestionar festes, i ... perquè a part té molta facilitat per això. A llavors a partir d'ell des de fa temps s'ha volgut organitzar una comissió de pares i algun cop s'ha convocat però costa. Sempre són els mateixos. Els pares són com els nens, s'ajunten tots. Quan avises vénen, però costa, costa això dels pares. Jo recordo que quan anàvem fèiem festes de principi i de final de curs amb trobades de pares... i així, i ara cada vegada això, i nosaltres mateixos anem reduint perquè tampoc hi ha la mateixa resposta, no? Vale, hi ha pares que sí que s'impliquen en el projecte. Hi ha una colleta de pares que es belluguen amb coses. Però és això, no hi acaba d'haver la comissió constituïda, s'ha convocat, llavors no s'ha tornat a convocar. També un pare de família sempre va molt pillat, té molta feina. Ha convocat un cop els pares, han quedat amb el que sigui i llavors en la següent convocatòria ja no es troben. Una mica així.

Per què es diu Casal?

Actualment ha canviat una mica la història eh? perquè clar això va començar que només es feia el centre d'espai, llavors amb el temps s'ha anat ampliant, ha passat per diferents processos. Clar hi havia la gent que acabava el Casal i no volia fer de monitor que es quedava una mica...què faig no ara? I llavors hi ha hagut intents de crear un grup de joves, o així, i ara sembla que s'ha aconseguit més perquè l'espai ho val. Perquè es un espai al costat mateix de l'edifici de l'espai, que es on s'agrupen diferents moviments, on s'hi troba diferent gent, grups de joves, de reflexió, de pregària, de solidaritat amb Nicaragua, de matrimonis, ...

Qui ho ha dinamitzat tot això?

El mossèn

La realitat el que s'ha fet ara és dir, el Casal és tot i llavors es diferencien diferents espais. Un dels objectius de l'espai A és seleccionar material que es pugui necessitar (llibres, documents, coses actualitzades...). A vegades costa una mica el cuidar-ho perquè hi passa molta gent.

Presència d'immigrants al municipi.

Les quantitats si vols, perquè jo de memòria no t'ho sé dir, sé que n'hi ha molts, però ara no et sabria dir una xifra. Quan vaig fer el projecte, allà hi són totes les dades, les del municipi, d'anàlisis de coses, percentatges...

Dins del municipi, viuen junts, dispersos. El fenomen que s'ha donat al municipi és que clar, hi ha hagut una mica tot el que era el casc antic, com a tots els llocs, el fet d'anar-se'n els d'aquí ha sigut el lloc on ha donat espai a aquests. Si que bàsicament es concentra més en el Casc Antic però tot i així n'hi ha distribuïts a d'altres llocs, amb tant per cents també. El que passa és que les altres zones són les que ara estan ocupant la gent autòctona. Els llocs on estan als magrebins són cases velles i encara a vegades... On està situat al Casal, en tot el carrer n'hi ha, no? Hi ha carrers molt marcats. Llavors n'hi ha d'altres que no són tant, no n'hi ha tants.

I a l'espai en teniu?

Sí bueno, actualment està difícil. T'explico una mica el procés de com ha anat a l'espai perquè el tema és molt difícil de treballar amb monitors, hi ha molta falta de conscienciació en relació a la importància que té el tema. I en la importància que un espai pot influenciar en el nen. Va començar en que l'espai funcionava feia menys de 10 anys. Va començar a anar el cap de setmana, llavors en el carrer s'hi va començar a notar molt més la presència d'immigrants amb els nens que jugaven al carrer i coses així. Llavors en aquell moment un grup de persones vam pensar que ja que estem aquí ja tenim els locals i els nanos estan al carrer podríem aprofitar i obrir l'espai al seus

carrers. Però clar, això va durar una setmana l'esplai funcionava a la setmana. Vam començar a obrir improvisadament, el qui havia per allà estava amb els nens, sense haver preparat masses activitats ni res. El que passa és que això ho portàvem una mica descontrolat perquè clar, evidentment aquests nanos són els que estan acostumats anar pel carrer, a nivell de disciplina a casa... per part del pare si que hi ha disciplina, ... però a vegades en algun moment era una mica un caos i llavors el que vam dir que ja que estem aquí a veure si es podia plantejar una mica més, si podíem trobar gent. Llavors vam començar cada dia de la setmana hi anirien monitors, però clar això és una feina voluntària, que ho fa gent que està treballant, estudiant o té altres feines, i cada dia haver de preparar activitats, i tot plegat, no, no? Llavors el segon procés va ser dos dies a la setmana, millor que ho fem ben fet...no? Llavors acabaves fent per fer! Suposo que aquests processos mica en mica et vas plantejant més seriositat, no? I bé, ara que ja els tenim, ja els coneixem, que ja tenen com a referència l'esplai, el local i la gent, doncs ara ho fem dos dies a la setmana. I en aquest moment va ser quan vaig començar a estar-hi dos dies a la setmana, que eren dilluns o dimecres, o dimarts o dijous. I amb aquestes vas plantejant amb els monitors que érem com treballar amb aquests nanos. Bueno, en aquí també hi va haver un ..., perquè en principi vam començar a obrir més esporàdicament, la població que hi havia encara no eren tant immigrants, bé eren immigrants però més immigrants de la resta de l'Estat o també hi havia gitanos, però el tant per cent de nens magrebins era més reduït. Hi havia un 50 i 50, o un 25 i 75. I que això amb el temps, o sigui quan jo em vaig introduir bàsicament era el revés: hi havia 1, 2 ó 3 païos i gitanos i la resta eren tots magrebins perquè cada vegada van anar augmentant.

El Mossèn què feia, anava a les cases?

No, no, els nens eren al carrer. Eren els nens que et venien. El que passa és que els nens d'aquestes famílies, i sobretot els que són més, no? pues estant moltes hores al carrer, tenen molta llibertat, les nenes no tant. Els nens tenen molta autonomia. Llavors van ser els nanos no, que si van apuntar. Llavors més tard sí que vam fer l'apropament a les famílies. Explicava allò que havíem fet els dos dies a la setmana, en aquest moment també va ser un moment... les famílies saben que vénen, les famílies saben que hi ha això organitzat. Hauríem també de començar a fer inscripció, a més a més la inscripció per legalitzar la situació. A part d'això et suposava anar a les cases, perquè en un principi l'apropament l'has de fer tu, no? I clar el fet d'anar a fer la inscripció perquè et coneguessin estaven contents perquè els nens venien contents de l'esplai. N'hi ha algunes que feien el té, les galetes,... i mentre feiem la inscripció. Clar si els hi donaves als nens, els pares a vegades tampoc no ho acaben d'entendre i estaven una mica desconfiats donat a la situació que pateixen d'immigrants.

Els fan firmar i no hi estan acostumats, doncs molts vénen de medis rurals. Llavors clar desconfien una mica ... Si hi havia la dona a casa en aquells moments, perquè clar era molt més fàcil que trobar l'home que treballava moltes hores. I dir, no és que tu també pots firmar. Al final l'acabaven firmant per confiança però alguna no. Però moltes no per vergonya, perquè jo, jo? la diferència.

Els hi fèieu pagar alguna quota?

No quota no els hi fèiem pagar perquè sabem que en el moment que els hi fessin pagar una quota, els nanos desapareixerien perquè clar no... N'hi tenen l'hàbit, ... el que ens interessava era que els nanos vinguessin, llavors clar el que ens interessava els que els nanos vinguessin. És el que vam anar fent, és anar creant consciència no? Perquè sinó és ells crear una consciència assistencialista i tampoc no pots ser això, no? Llavors el que et deien, és dir, els nens tenen una setmanada, les nenes no, però els nens moltes vegades els pares els hi paguen una setmanada. I veiem que a vegades s'anaven a comprar el croissant i la coca-cola i llavors venien a l'esplai. Aleshores també que valorin una mica, nosaltres hi som, nosaltres guirlem. No sou pobrecitos, alguna cosa podeu fer. Llavors en algun moment donat demanàvem alguna aportació. I això sí, pocs diners, només 100 ptes, més que res que fos significatiu pel compromís.

Ara actualment, clar el procés va ser: quan van fer aquests dos dies ens vam començar a plantejar, a veure estem treballant amb aquests nens, aquests nenes tenen l'edifici com a referència, per tant els hi està donant una certa integració a la ciutat. Més que d'infraestructura, de convivència. Llavors vam dir clar potser ja han anat fent un procés com perquè,, i tal com veiem que està anant la ciutat, que treballen els immigrants, que la relació és difícil, potser comencem a treballar des d'un principi. Treballem amb els de la ciutat el dissabte i amb els immigrants durant la setmana. Sembla que potser per començar sí que va ser un bon mètode, però sembla que estem creant un gueto. Llavor al plantejar-nos això el que vam fer va ser, obrim l'esplai, no tanquem, perquè a més hi havia gent que ho podia fer en aquells moments, l'esplai durant la setmana perquè es una oferta important per els nens que no poden fer extraescolars, és una manera que no estan al carrer i que fan altres activitats educatives, però obrim-los-hi també l'esplai als dissabtes. Clar, llavors era, qüestionem com, no? perquè clar, també n'hi ha molts. Clar el procés no era tampoc que vint o trenta nanos d'aquests arribessin de cop el dissabte. Perquè llavors podria ser un xoc. Llavors vam decidir quins, vam escollir, una tria. Vam haver de prioritzar, davant del grup ens vam proposar aquells que feia més temps que venien, que es sentien més identificats, o que... se'ls hi va proposar d'anar el dissabte tot i que sabem que era difícil. Clar el dissabte no hi havia els mateixos monitors que hi havia a la setmana. Malgrat establir contactes, hi havia relació, i parlar dels nens i de com eren, i dels problemes que podrien sorgir, llavors clar no eren els mateixos. Aquest era un primer handicap perquè la consciència dels monitors que es van plantejar això, que eren els que estaven durant la setmana, per necessitat d'aquesta relació, no és la mateixa consciència que la dels monitors que hi havia el dissabte.

Jo sempre explico, que és una anècdota, però que clarifica molt bé. Vam utilitzar els grups petits, com més petits més normal. Van anar tres o quatre nens amb els nens més petitons. Llavors a partir d'aquí havíem de canviar el plantejament de l'esplai, perquè l'esplai té unes normes, hi ha horaris de berenar, horaris d'arribada, i amb aquest

nanos no pots partir de la mateixa. Perquè amb aquells, per exemple, no els deixaven sortir a l'hora de berenar, amb els nanos de la ciutat. I com tu li prohibeixen a un nen que està tot el dia al carrer, que no pot sortir a berenar. Clar era buscar normes que hi havien de ser-hi però buscar també més la flexibilitat, no? A vegades per no deixar de dir-les o insistir-hi, però també entendre una mica la situació de l'altre. I això realment no va ser fàcil, perquè clar llavors hi va haver el xoc cultural entre nanos, no? Perquè a la ciutat hi ha prejudicis, no? n'hi ha molts. Llavors no van haver de començar gaire contents amb els nanos i la lectura que es va fer va ser: fins ara no teníem problemes, ara tenim problemes. Per tant era la identificació del problema amb el nen. Ho entenem però és que ens porten problemes. Llavors, en comptes d'elaborar la superació del problema és que el xoc s'està produint, el xoc cultural. Els nens s'ho passaven malament, no? Van arribar a passar-ho més malament del que havien d'haver passat. Llavors va ser com una pitota no? Llavors no es va fer res massa per solucionar-ho. Quan anàvem amb les famílies hi anàvem moltes vegades un dels monitors que hi havies estat durant la setmana. Anàvem amb ells a veure la família, a dir -mira hi ha aquesta sortida-, clar a les sortides tampoc hi anaven, per les noies... Veure la diferència econòmica amb els nanos els hi costa molt. De moment ens ajuntem per grupets abx. Al veure que les diferències...

Amb un dels grups va quedar bastant fluix... Es van fer, es van agobiar de la situació. I que hi era, jo ho tenia súper clar hi seria (parla del conflicte), era inevitable. Però a més a partir d'aquí treballar-ho, no? Es a partir del conflicte que es pot treballar la intercultural, del quotidià, sobretot del quotidià. Clar ara tens molt la mentalitat de espai de 4 a 5 tal cosa, de 5 a 7 activitat... saps de trencar, trencar una mica. Arribaves a la setmana i ja hi havia mapa. Teníem una activitat preparada però si en algun moment donat s'havia de parar l'activitat, un monitor anava a parlar amb un nano... doncs era possible. En canvi l'espai de dissabte estaves més acostumat a... i clar adonar-nos d'això ens costa perquè vol dir que ha de treballar més amb improvisació i respondre més al moment. Perquè si un nano d'aquest se't posa... pues igual l'has d'agafar i anar-te'n a parlar amb ell i passar de l'activitat. Totes aquestes coses costaven. O si se n'anaven a esmorzar o berenar igual has d'agafar i sortir tu també al carrer. Tot això que és del quotidià que és imprescindible perquè una relació intercultural camini, perquè sinó ja pots anar fent activitats, si no hi ha un apropament de persona a persona, no... I tot això va costar. I amb els que va anar més bé va ser amb els grups de petits perquè hi havia noies i llavors les noies són més calmades. Llavors al no crear tants problemes diguem que la experiència va ser més positiva. L'altre grup va quedar amb una experiència negativa i sense resoldre. I els més petits con que van ser noies magrebines petites no hi va haver problema. El ser més petits i nenes també va ser més fàcil. Tot i així, els nens d'aquest mateix grup eren bastant poc assidus, si tenen un partit no venen al Casal. Però es passen pel Casal en quan,... per veure si n'hi ha. Sé que el Casal era igualment una referència, però l'assiduitat, o dir de 4 a 5,...és difícil perquè una nena d'aquestes que moltes vegades amb 12 anys ja porten una casa i que ha d'anar a comprar, no li pots dir vine a la tarda de tal a tal hora. Cal entendre.

I ara es porta a terme l'espai entre setmana?

Ara diem que pràcticament ha desaparegut bastant perquè el procés va ser que... clar el desaparèixer les dues o tres persones que ho teníem més o menys... clar s'ha anat perdent bastant. Els nanos aquests també s'han anat fent grans, llavors ... jo estic contenta perquè estan pel carrer però sé que tenen l'espai com a referència, i que si en algun moment donat hi passen, i que si hi ha una festa sempre els convidem, encara que no estiguin apuntats. S'ha perdut perquè d'una banda no s'ha trobat gent per seguir, ni gent que s'ho cregués, ni gent que pogués disposar de temps.

Les noies que es van integrar del grup de petits, han continuat?

No, elles quan passen pel Casal et saluden, però difícilment entraran a fer una activitat. Entren i podem la xerrada. Sí que hi havia menys problemes però la integració plena, no... perquè per contrapart les noies són més tímides. I no només per això, no només per l'educació que ells tenen, sinó també perquè al veure la diferència social i cultural crea distàncies. Veure que hi ha nens que ho tenen tot tant fàcil, i les olors...

Per què els nens que eren: nascuts fora i vinguts aquí, o nascuts aquí?

Hi ha de tot. Alguns han viscuts fora, han viscut al Marroc. Arriben llavors ells es situen per grups d'amics, i ells continuen tenint un model de referència per viure, que és el seu, el que porten del seu país. Llavors, amb les seves diferències cada família es va integrant. Altres adopten més formes d'aquí, d'altres no tant, però sí que tenen establert una cosa que els hi fa fer el seu origen. En canvi, els nens que són de segona generació es troben entre dos marcs, clar, a casa viuen un món, a l'escola un altre, estan dins d'una societat de consum que se'ls menja i que el seu poder adquisitiu no els hi arriba però que igualment a ells els hi és igual d'alguna manera. Vull dir que si ells poden portar unes bambes Nike de segur que aniran a treballar caps de setmana si cal per poder-se comprar unes bambes Nike.

Llavors, les nenes mateixes, n'hi va haver una que s'havia integrat en (...) problema, quan va fer els 12 anys la família no la va deixar anar. Llavors què feia? quan anava a comprar parava un moment i es passava pel Casal. Clar aquesta nena va patir. Jo crec que una tercera generació, ella amb els seus fills ja no ho farà.

I com es pot treballar això des de l'esplai?

Jo ho vaig preguntar una vegada. Com pots treballar amb una nena que pateix aquesta situació? A més, si ella manifestés que no vol venir, doncs dius, bueno això també ho has de respectar, no? però si ella et manifesta que vol venir, i que venir no vol dir renunciar a la seva cultura. Tampoc anava vestida amb "xador". I el que ens van dir, el que em van contestar és que el que hauriem de fer és igualment no deixar d'anar a la família, doncs si hi ha una sortida, plantejar la sortida, explicar-la tota. Evidentment l'última decisió és de la família, però ja l'estàs qüestionant, fas que raoni unes coses o unes altres. Però ja haurà tingut una primera crisi.

No és una cosa que es solucioni d'un dia per l'altre, és del quotidià, de relacions primàries i que es tracta d'anar superant crisis i xocs, i anar-ho resolent. No deixar de qüestionar mai res del que tu creguis que ha de deixar llibertat. Tu pots oferir aquí hi ha això, això és compatible amb això i això.

Ens ha donat molts criteris d'anàlisi, què tenen al cap quan parlen d'integració, hi ha molts models d'integració. Sí, des del que és una activitat dedicada a treballar la interculturalitat, des de lo diferents que som... També depèn de la qualitat del centre d'esplai, si en el CE hi ha la realitat dels nens immigrants cal treballar des del quotidià, i això no vol dir que no facis activitats, però lo imprescindible és la relació afectiva i humana que estableixis, i treballar al conflicte. I en canvi en un esplai que no hi ha la realitat, t'has de basar en aproximacions a partir de testimonis, d'activitats.

I quins conflictes sortien?

Baralles, ara no sé dir-te a partir de quin moment s'originava la baralla, potser igual per qui mirava el partit de futbol, o per qui... el problema era també, que potser no haguessin anat més enllà si en aquell moment no hi hagués hagut una persona. Aquí també el que és molt important la figura del monitor o la monitora com a mediador de la situació. Ha de ser present en tots els conflictes. Ells tenen dificultats de relació entre ells. Nosaltres som adults i ja tenim molts, ells encara en tenen, els hi manca, estan creixent, la relació amb l'altre no és fàcil, es necessiten unes capacitats per anar-ho fent. Llavors, en el moment que allà hi ha un conflicte i allà hi ha un mediador, aquest diu vinga, aquí no passa res... o bé que es quedin els nens amb un racó i els altres nens estan jugant a futbol. Això si no ho fa el monitor, ells difícilment ho faran. Però clar, llavors ficar-t'hi a jugar a futbol. I estar allà per quan sorgeix un conflicte.

En parreu a la reunió d'aquests temes?

Sí, es parlava aquests temes a nivell individual de cada nen. El problema era també que quan s'havia de parlar a nivell del grup que funcionava durant la setmana clar, teníem molt clar quan hi dedicàvem, què era prioritari. L'altra contrasenya era dir, bueno nosaltres vindrem, ens passejarem algun dia el cap de setmana. Però nosaltres estem venint molts dies durant la setmana, llavors dèiem de passar-nos comunicacions. Però les comunicacions aquestes, suposo que pel fet de ser una feina voluntària era difícil. En algun moment es va demanar algun reforç però últimament no, simplement perquè no es feia. No perquè no ens ho volguessin dir. S'anava fent així, a vegades allò que vas tirant una mica sense plantejar-te algunes coses. Llavors el que hagués sigut bo és que alguns monitors de cap de setmana, haguessin passat en l'espai de durant la setmana. No m'hi puc dedicar, però m'hi passo, vec els nens... Això també hagués normalitzat més la situació. El nostre plantejament final era que durant la setmana també hagués acabat sent mixta. Clar, aquí hi ha d'haver molta conscienciació per part de l'equip. A vegades quan uns estan conscienciats és quan ja acaben i comencen monitors nous. Directament aquí hi ha problema. Una mica aquesta dificultat pel fet de ser voluntaris. Però per altra banda, pel fet de ser des del temps lliure, és molt important perquè és una situació no formal, una situació on s'estableixen moltes relacions. Si fos professional ja seria una altra cosa.

A nivell de relacions amb les escoles?

Tenim relacions sobretot amb els nanos que preveiem problemes d'integrar-se a la ciutat o que tenien un comportament més... Sobretot va ser a nivell de trucar. Va haver un parell de nois que ens van passar els informes. Abans hi havia dues escoles molt (...) i en una d'elles la directora estava especialitzada en el tema i alguna vegada havia vingut, això dels principis, a donar una xerrada a l'esplai. El que passa que a vegades quan parles... no coneixia els conflictes de l'esplai. A part, ella estava acostumada a viure-ho des d'un àmbit formal. Ella per exemple deia, si han de venir a les 4 obligatòriament han de venir a les 4. I és que a l'escola tu pots obligar aquests nens anar a les 4. Però a l'esplai i a les colònies vénen perquè volen ells. No perquè algú els hi obligui. Per ells lo important era, i aquestes era una de les nostres armes, perquè ells a vegades ens comparaven amb el Centre Obert de l'Ajuntament. Clar al ser CO de l'ajuntament, a vegades tenien valors per anar, per exemple ara per Nadal, al Festival de la Infància i la Joventut. Els hi donaven un val, clar els nens del Casal no en tenien. Però és que ells no eren nens de Centre Obert, vosaltres veniu perquè voleu, en canvi els nens del CO de l'Ajuntament hi van perquè els han obligat. És gestionat per Serveis Socials, són famílies que tenen problemàtiques.

A vegades compartíem nens, l'objectiu no era fer la feina de Benestar Social, sinó està en el barri. Sí que podien haver amb més o menys problemes però també en tenim nosaltres amb els nostres fills. El nostre objectiu no era aquest, aquest potser sí que s'ha de definir més professionalment, no teníem ni preparació ni gent. El que volíem era que els nens vinguessin perquè volen. Has d'anar inculcant que a les 4 de la tarda has de venir sempre.

Entrevista 7:

Dades de l'esplai:

Edats: de 5 a 14. Mitja d'infants i adolescents: 30-35 esplai, 40-45 colònies (mes de juliol), enguany estan matriculats: 32 (hi ha nens en llista d'espera).

Mitja de monitors/es: enguany: 16 (monitors i nens que col·laboren)

Nombre de nens/es per edat (aprox.): De 5 a 9 anys (vénen dilluns i dimecres): 16. De 10 a 14 anys (vénen dimarts i dijous): 16.

Els divendres vénen tots els que volen apuntar-se i fem ludoteca. Canviem d'activitats.

L'esplai està dins d'una estructura com pot ser la parròquia, l'escola, el casal...?

No

Quina forma jurídica té?

És una associació sense ànim de lucre.

Quin any es va crear l'esplai?

1985

Quina evolució ha seguit?

Hem arribat a ser 40-45 nens i monitors 3-4 i obrir dos dies a la setmana. Amb els anys hem passat a ser més monitors, obrir més dies i passar a fixar, pel tema espai, 15 nens per dia. Una evolució constantment creixent. Els nens normalment entren als 5 anys i als 13-14 potser els perdem perquè ja tenen altres històries. Segueixen des dels 5 fins als 14, veiem tota l'evolució.

Treballem per comissions (pares/mares, pedagògica, gestió i organització, interculturalitat)?

És una estructura a nivell d'esplai funcionem per comissions, a nivell d'associació no és el mateix. Té la junta, els socis. Com esplai funcionem de forma assembleària i llavors anem per grups: petits i mitjans. Després tenim comissions: sortides, de pares i llavors ens estructurem per activitats. La comissió de pares és fixa, d'administració, pedagògica, secretaria, material, cuina (perquè donem berenar) què més? Tots són comissions, dues persones són les responsables... Comissions són: pares, administrativa, pedagògica, secretaria (2 persones), material (1 responsable), cuina (1 responsable però hi ha més gent que dona suport, llavors no li diem comissió però sempre hi ha més persones). I la sortida el que fem és hi ha l'activitat, els dividim i llavors preparem cada activitat. Un responsable de sortida i la resta funcionem com a comissions. També la de fe. Un responsable de petits, un de mitjans i dos generals.

La comissió de pares va començar a funcionar l'any passat. Portàvem molts anys intentant, l'any passat va començar a rutllar la cosa i estem fent però és de fa un any. Llavors comencem, iniciem. Col·laboren puntualment, es presenta el Nadal, ells aporten idees, nosaltres diem, i llavors celebrarem el Nadal junts un dia. Comencem a fer aquestes coses. Que els pares es vagin integrant dins la dinàmica de l'esplai. Són coses que costen. L'any passat ja vam començar vam fer una sortida, va anar molt bé. A partir d'aquí anem fent. En sí es van engrescar a partir de la sortida. Llavors, anar fent.

Teniu col·laboradors/es? Quin tipus? (familiars, ex-monis, ex-pares...)

Sí, gent que no fa intervenció directa però sí que vénen a sortides, a reunions, a colònies participen. Per motius no poden fer intervenció directa tot el dia però sí fan altres tasques. A colònies, la intendència.

Els col·laboradors són ex-monitors que perquè han començat a treballar, normalment per això, han hagut de deixar l'esplai. Llavors segueixen col·laborant, si cal fer tal cosa, ho fan. Vénen a les reunions i tal. Tot és voluntariat menys dues persones assalariades amb un conveni del pla integral.

Horari?

De 5 a 2/4 de 8. I dissabtes no i diumenges tampoc perquè ja hi ha altres entitats que ho fan al barri. Aquí que funcionin de dilluns a divendres només són dos. El casal infantil que depèn de l'Ajuntament i nosaltres. La demanda està aquí, per això tenim llista d'espera. Però les coses van com van.

Coneixes si hi ha molta immigració al municipi?

Sí

D'on vénen?

La majoria són magrebins. També hi ha dominicans, hi ha una colònia important de dominicans, hi ha hondurenys, també senegalesos...

Quan fa que estan al municipi /barri?

És difícil de dir. Fins i tot hi ha nens que ja són nascuts aquí. Hi ha altres que han vingut des del Marroc.

Quants nens/es immigrants teniu a l'esplai?

petits- 1 nen i 1 nena (els dos pares són immigrants)

mitjans- 1 nena (nascut a Bcn) i 2 nens (1 nascut a Bcn i un a fora)

A colònies sí, dels 10 nens que vénen nous la majoria són de fora. I si miréssim les llistes d'espera també en trobaríem.

Com han conegut l'esplai?

A través d'amics o de Serveis Socials. Els nens autòctons també vénen derivats de l'assistent social (bastants!).

Quant temps fa que vénen?

Els petits un fa 2 anys, i la nena 1 perquè té 5 anys. I els altres, el de fora va venir el 1r any quan va venir. Venir quan va estar aquí, fa 3 anys. l'altre des de petit, doncs fa 6 anys i l'altre també, fa 6 anys.

Participen en activitats d'estiu? (campaments, colònies, ...) Vénen a l'esplai regularment?

Sí. A més respectem molt la religió.

Influeix el fet de ser un esplai confessional?

No, tenim molt de respecte. Quan fem una eucaristia intentem adaptar perquè hi ha parts que són comú la seva religió de la nostra. Intentem participar d'alguna manera. Som molt respectuosos. Igualment es participa. No pregunten pel fet de ser confessionals, com porten molt de temps venint.

Algunes colònies no vénen perquè alguns se'n van al Marroc. Obrim i et plantes amb 4-45 nens. Clar són del barri. N'hi ha alguns que són immigrants d'altres no. Però majoritàriament ens vénen nens que ja han vingut a altres colònies, que durant el curs fan altres activitats escolars, però que nosaltres ja tenim un seguiment d'ells. Llavors ja los conoces, de colonias en colonias los vas conociendo.

Quan al menjar, ho tenim en compte: El porc no els hi posem amb ells. Guinem porc però no els hi posem amb ells. Per exemple hi ha hamburgueses de porc, ells tenen hamburgueses de pollastre. Canelons, con que normalment els congelats tenen porc doncs ells els tenen de pollastre. Lo mateix però canviant l'ingredient. I cap problema. És això, ho tenen súper acceptat. No a ells no les pongas! i ja està. En comptes de fuet, formatge. I els altres nens ho entenen. Nosaltres donem berenar aquí i llavors hi ha els bocadillos de queso i els entrepans de salsichón. Primero ellos, ells t'ho diuen. Ells agafen els de formatge, si sobra formatge, formatge hi ha dies que tots formatge i punto! Bé, bé, ho saben. No hi ha problemes. Al principi sí, fa anys. Hi havia més resistència però ara no.

Estan inscrits?

Sí Paguen quotes

Disposen d'ajuts econòmics (beques externes a l'esplai, beques que ofereix el propi esplai, beques del MCEC...)?

Bé, bastants nens són derivats de Serveis Socials i hi ha nens que paguen n'hi ha que no. Però no pel fet de ser immigrants els diferencia un dels altres. Els que vénen de Serveis Socials també paguen algo. A todo el mundo se les exige algo. Lo mínim, mínim, mínim però per part de la família ha d'haver-hi un mínim de compromís. Eso es innegociable. De gratis su hijo no viene a l'esplai. I ho tenen clar eh?? negociarem però gratuït ningú. A no sigui un cas que ens interessi molt que vingui, perquè ve per moltes altres històries, primer els enganxem perquè vinguin a la sortida i després els fem pagar. Tot té el seu procés. Ningú es queda sense venir pel tema econòmic però sí que paguen algo. Sembla contradictori però es una manera d'enganxar.

El tema de diners no ve tant pel tema de si són de fora o no. Hi ha molts d'aquests que se saben moure. Molt!! Hi ha gent d'aquí no es saben moure, molt menys, molt menys. Ells saben moure molt bé. És un passada!

Feu activitats específiques sobre el tema?

No. Ho integrem. Tot el món és igual i ja està. El que sí que tracte, a vegades aquest any i l'any passat ja ho vam treballar és les diferents cultures. L'any passat vam fer a través de nens, un llibre on el centre d'interès era conèixer les diferents cultures. Els nens ens presentaven el gripau que és la nostra mascota que viatjava en globus i anava a visitar diferents països. Donava la volta al món. I llavors ens escrivia una carta, aquest llibre, d'un nen que explicava i a partir d'aquí feiem l'activitat. Els nanos per exemple, com van estar al Marroc vam preparar l'activitat amb ells.

L'altre dia vam anar per exemple a una ludoteca on tenen jocs del Marroc. Encara que els pares siguin, la mare sigui o el pare sigui també els interessa és un fet cultural.

A nivell organitzatiu, hi ha una comissió específica d'interculturalitat?

No

Se'n parla a les reunions (de l'educació intercultural, integració, ...)?

No, respectem bastant tot el tema cultural i no és un tema específic. És un tema més específic de reforç escolar o econòmic que no pas un tema cultural. Estan totalment integrats. Convien amb ells a l'escola, al carrer, a casa... no hi ha problema tu eres moro, tu eres...

Us plantegeu objectius en aquesta línia?

No

Com és la relació entre nens/es immigrants i autòctons?

Convien amb ells a l'escola, al carrer, a casa... no hi ha problema tu eres moro, tu eres... A veure quan es volen fer la punyeta parlen amb àrab així de clar però bueno ja ... si quieren que hablen castellano que todos lo entendemos. Només per fer-se la punyeta i segons a quins llocs.

Com és la relació entre monitors i infants immigrants?

Amb els més gran hi ha el tema de la relació monitora -nen. Costa molt! Pel fet de ser dona. Els nens tiren més a nois. Són els mitjans immigrants. Jo crec que els hi trenquem molts esquemes. Almenys la majoria aquí són noies. Ens fan cas però amb els nens jugues molt el tema afectiu, el tacte, li toques el cabell... amb els grans costa molt més que no pas amb petits. A nivell de referent saben perfectament què, però el que passa és que busquen molt més el model masculí. Està claríssim. Aquí el que manda és el home. En moltes coses. Això sí que és un tema cultural. Si un home a la cuina per colònies costa, els impacta al principi. Després ja és més normal, no? A colònies si ha un home li toca servei d'escombrar, escombra. Como todo el mundo! Això costa més oi! si té una germana que li faci la germana, no! no! lo haces tu. En alguns se'ls hi ha de dir en un principi. Tu hermana no barre. Tu ets tu y hermana es tu hermana. Cadascú farà lo seu. Les noies estan molt més acostumades a fer tasques de casa que els nois. Està però claríssim.

Quins avantatges i/o inconvenients té venir a l'espai?

Tots són avantatges, inconvenients no n'hem trobat. Els inconvenients hi són si no hi ha respecte. Aquí al Cas Antic estan molt integrats, bueno integrats... a l'espai. Hi ha nens d'aquí, nens de fora, nens immigrants que són ho dominicans o de pares dominicans. tots són immigrants, aleshores tots tenen cultures diferents. Això són avantatges perquè lo que fa això és... mi madre me cuenta de la república dominicana, mi madre me cuenta del Marroc, no? és molt diferent i tots dos són immigrants. Vulguis o no són avantatges el poder compartir tot això. Visites simbòlicament diferents països i a més a dins per exemple del Marroc el poble d'on és la teva mare és diferent que el poble d'on és la meva, perquè allà tenen uns costums i aquí uns altres. Veure aquests diferència està bé. Tots són avantatges perquè a cada lloc les coses són diferents. Cada família també és un món eh? n'hi ha que són més estrictes n'hi ha que no tant. Sobretot en el sentit de mantenir les tradicions. N'hi ha alguns que estan molt més occidentalitzats. És una qüestió principalment de família.

Quina és l'actitud dels pares/mares enfront la participació d'immigrants al centre d'espai?

A molt bé, cap problema. No diuen res. El que està clar és que participen molt més els pares d'aquí que els immigrants. Principalment qui ve a portar els nens són les mares i les germanes. Els pares o treballen perquè han de treballar. Els nens el porten a l'espai per portar-lo, perquè hi ha una activitat... allà no hi ha espais, allà no hi ha temps lliure. Llavors clar...és un concepte que costa molt entendre. En nen està o en casa o en la calle. Com expliquen de vegades, no? allà temps lliure és ... en general no hi ha centres d'activitats de temps lliure. Llavors costa molt més que els pares... i l'associacionisme no està. Llavors, aquí sí que ho palpen però no ho han viscut.. Estan a la comissió de pares? No, intentem que participin en les sortides i ens encantaria que estiguessin. Però els extracomunitaris no. N'hi ha altres que sí però no són extracomunitaris. No parlem amb els pares? Sí, els citem en reunions o diem "escucha dile a tu madre que venga porque tenemos que darle esto" Llavors tenim obert, normalment fins les 9 del vespre, doncs vénen. En algun moment apareixen. Si diem: "ha de venir", viene. "Si no tu no vienes a la salida, o no vienes de colonias". "Hombre, mi niño no lo coloco yo durante 10 días, no, no, aquí tinc que fer algo". Llavors vénen.

Qui ve normalment pare o mare?

Normalment les mares. Hi ha famílies àrabs, magrebins, que apareixen les germanes. Els germans no, les germanes!!

Hi ha espais compartits al municipi / barri (Immigrants i autòctons)?

Sí, l'escola, l'escola d'adults,

L'escola C és la que té més immigrants.

Hi ha espais exclusivament dels immigrants?

Sí, Hi ha associacions de Senegalesos, dominicans, ...

L'espai es relaciona amb altres institucions (escola, associacions, instituts, Serveis Socials...)?

Amb l'escola pel tema de reforç escolar.

Hi ha la Federació d'entitats del barri: acull diferents entitats de tot, des d'escoles d'adults fins a entitats del lleure, associacions de comerciants. Diferents entitats que es vulguin federar. Això està distribuït per comissions, aquests comissions treballen diferents temes. Per exemple nosaltres estem a la d'infància que treballa cultura i lleure. Aquesta a part de tenir projectes concrets, de mediació i tal realitza una setmana intercultural on es fan diferent activitats en les que hi participen ...entitat de no sé que munta un casament marroquí, la comissió d'infància munta pel matí una ginkana, l'associació no sé què munta un sopar on tothom portarà tal... aquests històries.

Entrevista 8:

Com esteu de nens?

Estem al voltant de 160. En cada grup hi ha 30 nens/es més o menys. Ens anem mantenint des de fa molts anys, de 100 no baixem mai. Entre 120-130-140.

Núm. de monitors?

28 em sembla que són.

Tots sou monitors?

Sí, més algun responsable

Comissions?

Tenim una comissió de Projecte Educatiu. Un cop la comissió va tenir fet el Projecte Educatiu i es va revisant, també es dedica a fer altres tasques pedagògiques, com pot ser això.

El primer trimestre el PE ha recollit els objectius específics de cada edat... altres coses. Al llarg del primer trimestre és per això, revisar els objectius més específics, els general ja es mantenen. Si n'hi ha algun que veiem que va d'un any per altre, el variem però sinó es van canviant els específics de cada franja, de cada grup. O sigui que aquella comissió li pots canviar el nom, es pot dir comissió pedagògica o projectes. Fa dos anys era reglament de règim intern, abans era Projecte educatiu, ... ha anat elaborant documents d'aquesta.

Sabeu a nivell de número de població (presència d'immigrants al municipi)?

Un centenar, potser més. Més perquè en principi només hi havia l'home, ara han vingut moltes famílies i les famílies són molt nombroses. Ha crescut en pocs anys cap aquí. Els últims 3 ó 5 anys. Molt recent. En dos anys han obert 3 carnisseries que tenen ells. Això és simptomàtic. Com més població hi ha més comerços per ells s'obren.

Hi ha algun espai on es trobin ells?

A la mesquita i a un bar que hi ha aquí a la cantonada. I després, per la nit, al T, un altre bar que hi ha aquí. Però només hi van els nois eh? I els que no practiquen lo del no fumar i no beure. Són nois que estan integrats ja. Potser fa més anys també que estan aquí. Per la manera de vestir que van es veu diferent ja. No, no, noies no. No veus cap noia.

Com espai aneu en aquests espais?

No, hi vas a nivell personal i te'ls trobes, però no...

A nivell personal teniu relació amb algun immigrant?

No, no, ... la B, com es diu aquell noi que va amb la B a vegades. Mohamed? Lo típic. Doncs aquella noia, bueno no sé ben bé si viu amb ella o...no. Surten molt junts amb un noi que es diu Mohamed.

A l'espai m'has dit que hi ha sud-americans?

Aquestes són noves incorporacions d'aquest any. Tant els magrebins com els sud-americans vénen per Serveis Socials. No és un cosa que ells, d'integrats que estan vulguin anar a l'espai. Més aviat és una condició que posa Serveis Socials. Jo et dono això a canvi de que portis el fill a l'espai, a l'escola, jo què sé... I aquest anys tenim una dotzena llarga de Sud-americans. Quan a Serveis Socials o a Càritas deleguen un nano, han de portar els nanos al nostre espai, no el porten a un altre espai.

I per què?

Pel fet de ser parroquial. A les famílies els hi agrada això, de que l'espai sigui parroquial. Algunes vegades, de cara a colònies intentem parlar amb les mares d'aquests magrebins. Pel tema de la dieta intentem mantenir-ho molt que no mengin porc i concretament també pel tema religiós. Les mares estan encantades de que sigui un espai confessional, que el nen vagi a pregària, que el nen vagi a missa. El que passa que no participen activament. Estan allà, quan fan les pregàries estan en allà però no se'ls obliga a participar activament.

Serveis Socials deriva als autòctons a altres espais, i als immigrants només els envia aquí.

Els sud-americans són nous que han vingut aquest any procedent de reagrupacions familiars. Que estava aquí el cap de família o el pare o la mare, qui fos, i ha demanat el reagrupament familiar. Des d'un CAS de Serveis Socials i ells ens els envien cap a l'espai. Ha sigut més aquest anys això de sud-americans. Els magrebins fa 3 ó 4 anys que estan.

Ells han fet que vinguessin d'altres?

No, més aviat al contrari. Quan les nens arriben a una certa edat, el pare sobretot diu, s'ha acabat l'esplai perquè la nena ha d'anar a la Mesquita i ha d'aprendre el que ha d'aprendre una noia musulmana.

També el que els hi imposa molt són les sortides. Si fas les sortides de trimestre, de cap de setmana ... i per les noies és complicat.

I no vénen?

Si els pares pregunten si han de dormir nens i nens junts, com que diem que sí, aleshores no vénen. Els nens sí, les nenes no.

I a colònies?

A colònies, torna a ser el mateix. Que ha una certa edat s'elimina, la nena ja no ve. Ja no fa esplai ni res de tot això. De totes maneres a joves vam tenir fa dos anys vam tenir un nano, però costa més la integració. En joves costa més. Hi va haver una família que van començar a deixar de venir perquè els dissabtes havien d'anar a la Mesquita. Havien d'anar allà i prou. A llegir el Coran... o jo què sé. És que havien vingut aquells nens, i aquest any ens van comentar que ja no venien. Ho vam preguntar i ens van dir que havien d'anar allà. I l'esplai per ells es va acabar.

I d'altres espais, encara que no tinguin derivació de Serveis Socials no tenen immigrants?

Jo et diria que no. Els escoltes han tingut algun tipus d'integració de nanos amb dificultats psíquiques. Més a nivell de deficiència física i psíquica.

I a nivell de participació de la família, els pares?

No, ni amb els més petits. Fins i tot hi va haver alguns casos que era l'assistent social qui els venia a recollir. Designava una persona que els ve a portar, a buscar, que fa els tràmits de papers. Als pares no els coneixem, ho hem intentat moltes vegades preguntant-ho a Serveis Socials. Mira escolta ens agradaria parlar amb els pares d'aquest nens... però no ho hem aconseguit mai.

Alguna vegada un pare a deixar-los per marxar de colònies, però jo vaig intentar parlar amb ells i ni mitja paraula. Va deixar els nens i va marxar corrent. Si algun dia alguna mare, però molt distants eh? Suposo que és també l'idioma. Les mares tenen limitacions de llenguatge, i nosaltres també amb els seus.

Dins de cada grup com ho viuen els monitors el fet de tenir nens d'altres cultures?

No ens plantejem si un nen és magrebí o no. Sí que es va amb compte a l'hora dels àpats, a veure si hi ha un menú que hi ha porc. Però no es té cap mirament amb ell. Alguna vegada, en algun joc s'explica en castellà perquè si el nano ha arribat fa poc no ho entén. Normalment es fa en català. A vegades et ve i et diu, que no lo he entendido. I li expliques. Diguéssim que no es fa diferenciació ni res.

És que el nostre esplai ja té l'hàbit aquest d'acollir, no? Sempre ha tingut o nanos de Serveis Socials amb dificultats i els altres nanos veuen que, entre cometes, que això és un nano especial, i sempre s'ha treballat bastant això. Suposo que els monitors ja ho tens adquirit això, no? De què aquell nano s'ha de tractar igual i que has d'intentar transmetre a als altres nanos, podríem dir això, normals que s'ha d'ajudar i que si entre tots ho fem tot. Per exemple un nano és magrebí però a un altre potser li costa pujar les escales, doncs entre tots l'hem d'ajudar a pujar les escales i al nano magrebí entre tots l'hem de fer entendre el que volem de cara a passar-nos-ho bé jugant amb ell. És una cosa que cada any tenim, ja ho tenim adquirit.

A colònies vénen nanos de Càritas, alguns magrebins però altres d'aquí. Els que són musulmans potser sí que... perquè hi ha alguns aspectes. Però els altres, els monitors no ho saben, eh? I jo me'n recordo que va haver un dia que va sortir: aquest nano és de Serveis Socials o no? Clar són més. És un més. I més de colònies que no són els grups normals, sinó que s'apunten més. Els monitors en general no saben quins nens vénen d'on. El cas dels magrebins o sud-americans es veu, però ja està. Igual que un nen d'aquí necessita unes medicines especials. Cada nen necessita una cosa especial.

Com beneficia als nens el fet de venir a l'esplai per als nens immigrants?

Tot el tipus d'educació no formal és un dels mitjans més rics que tenen per poder-se integrar. A l'escola, al ser una educació formal és molt més difícil assolir els continguts que et volen transmetre i a més a més integrar-los en aquesta societat. Aquí és un altre ritme el que es porta. El que més es nota és la confiança. Et trobes que el primer dia d'aquell nen, suposo que és també motiu de la parla, el trobes bastant aturadet. Però quan veus l'últim dia d'esplai que ja corre per aquí fora i és el núm. 1. I a colònies una passada. Sobretot agafen molta confiança amb els nanos del grup. Suposo que si el poses amb un altre col·lectiu es trobarà igual. Trobo que agafen més empenta. És un mitjà més fàcil. A l'escola... un mestre no és el mateix que un monitor, no?

A nivell de reunió de monitors, se'n parla del tema?

Quan fem revisions, a part de revisar el trimestre fem una dinàmica de treball i algunes d'elles s'han dedicat a això, a la integració.

En quin sentit?

Doncs saber cada grup és el que ha fet i que no ha fet, amb què s'ha trobat. Si de fet és més fàcil la integració en petits, el mètode que s'utilitza per el grup de petits ha canviat un mica per funcionar amb un adolescent. Sí que veiem que compartir experiències d'aquest tipus a través d'una dinàmica o un debat ens pot ajudar a tots plegats.

Quan ho vam treballar més és quan ens vam qüestionar això que comentàvem abans. Quan el grup de joves se'ns perdia o no arribaven a quallar en el grup, llavors ho vam treballar bastant. Clar també vam veure que també era una cosa externa nostra. Han d'anar a la Mesquita, tenen altres obligacions familiars que no hi tenim res a fer nosaltres. És tema de cultura seva que no canviaran aquesta estructura. De moment!

Jo m'he trobat sortides que no han vingut els nens magrebins perquè era el Ramadà, per exemple. I clar, per anar i no menjar, o bé menjar el vespre. Clar, nosaltres integració sí però no canviar els nostres hàbits. Clar evidentment el que no farem és donar-los-hi de menjar a les 12h del vespre. Hi ha coses que ells ja decideixen autoexcloure's.

Ho parreu això?

Amb els pares no però amb el grup de monitors sí. A vegades són ells que et diuen que no han vingut a la sortida perquè és el del Ramadà. Evidentment no podem canviar els costums de l'espai o d'una casa de colònies per un nen, dos...

Després tenim revisions amb l'assistent social de l'Ajuntament. Ella és qui té el contacte més directe amb la família. Cada trimestre es fa una revisió amb ella per a veure com van aquests nens, si vénen sovint, si han faltat molt. Informació per les dues bandes. El que li puguis dir i el que et pot dir. Dóna recursos més específics.

El noi que s'ha incorporat aquest any, ha estat fàcil la integració?

També el que passa és que aquest trimestre entre que nosaltres comencem més endavant perquè celebrem una festa del poble i tot plegat, els ponts. A finals d'octubre ja tenim el pont de l'1 de novembre, el pont de desembre que no es fa espai. A més com només tenim contacte un cop per setmana... a més ells comencen més tard, no vénen els primers els dies d'espai. Passen dos, tres dies i llavors es van incorporant de cop. El primer trimestre no pots avaluar res perquè n'hi ha que han vingut dos dissabtes. La Sofia que va venir? Fa dos dissabte que es van incorporar. I n'hi ha alguns que encara no han vingut. Estant apuntats des de Serveis Socials però encara no han vingut. És arriscat fer una valoració.

I els altres que ja fa temps que vénen?

La integració va començar al principi. La típica conyeta ja d'entrada amb els noms. Un que es deia Fuat, li deien que si l'Espatec, que si el Tarredelles, que si... aquesta nena del grup de grans... Per ells els hi sap greu. Mica en mica se'ls acostuma, als nens d'aquí, que és un nom com qualsevol altre. És com si una nena d'aquí que es digui X i vagi a Andalusia li diran Z, ves a saber com li diran. O el típic Aitor que li diuen ay tortilla.

El que passa és com tot, això passa amb tots els nanos. Els que es posen amb nosaltres, estan les típiques bromes però no et sens ofesa. En canvi amb aquests nanos et sents ofesa perquè et veus diferent. Clar els primer dies vénen molt a la defensiva. Són uns nens que aterrisen aquí, potser l'any passat, el posen en un context que no té res a veure amb el seu món, i n'hi ha que... i espavila't. Jo diria les colònies, això és una passada, la integració que pots arribar a fer en 10 dies de colònies és microcosmos fora on no hi ha altres factors externs sinó que allà tots som iguals.

A nivell de vivència de la religió?

El treball que es fa a l'espai a nivell de fe, no és un treball catequístic per tant és un treball de vivència dels valors en la quotidianitat i això és apte per a tothom. Llavors quan es fa un treball directament de la cosa de la fe, que és per exemple les pregàries, però les pregàries estan enfocades d'una manera que són vàlides per a tothom. Reflexionem sobre els valors, sobre el transcendent i li donem un sentit de que tot ve de Déu, és igual per a ells. I si agafem la figura de Jesús, per ells Jesús és un profeta, tampoc no té cap inconvenient. Al contrari, alhora de les pregàries ells intervenen com un més. A vegades ho han relacionat amb coses seves. L'únic és el dia que celebrem la missa, llavors jo personalment les vegades que m'he trobat he parlat amb els nens i li he explicat. De dir mira ara anem a fer això, això pels cristians és això,... amb ells normalment els hi sona, saben almenys de què va i jo les vegades que ho he fet els hi he dit: "si vols ser-hi sigues-hi però si no vols venir no vinguis" però normalment han vingut sempre. Enfocat a dir, escoltar, sabràs, coneixeràs una cosa que potser no coneixes, evidentment a l'hora de combregar no combreguis però fixa't que hi ha altres nens que tampoc no combregaran. Hi ha altres nens que són de família no creient o que no han fet la comunió, per tant aquests tampoc no combreguen. Enfocat d'aquesta manera ha sigut sempre molt enriquidor fins i tot de cara als altres. Llavors ho explicaràs als altres que ells no és de la nostra religió, sinó que és musulmà, d'una altra religió. A vegades a colònies és quan això es pot viure més. L'any passat teníem a colònies aquell, l'Ismael, i va fer unes converses interessantíssimes. Mai ha sigut un problema.

L'únic problema, entre cometes, que m'he trobat jo és que ells, la seva religió no estan permeses les imatges i la primera vegada que van entrar a l'església i van veure un crist, van dir a mi què em fan aquí dintre, em pengen també? I clar llavors el capellà li va explicar que era un símbol, no pateixis a tu no et posarem cap creu. El mossèn estava contentíssim que els nens aquells li havien preguntat i ell abans de la missa els hi havia estat parlant amb tots ells dos. Ell estava molt content d'aquest intercanvi.

Quins valors i actituds s'han de potenciar des de l'esplai?

Potser els més típics, el valor de la tolerància per exemple, amb ells els hi va molt bé. Ells saben que són diferents, se senten diferents i els hi agrada que els tractis com a un igual però respectant el tret diferencial. El valor de l'amistat, de relació amb el company. Aquells valors que per un esplai confessional són molt del dia a dia, amb ells, doncs bé... Valors que formen part del nostre ideari. Són molt d'estar per casa.

Formació específica en aquest tema s'ha fet?

No, el més que s'ha fet és algun monogràfic

El nostre cas tampoc no depèn de nosaltres és Serveis Socials d'aquí, de la vila, que funciona d'aquesta manera. A vegades als espais estem al que ens diuen.

El que passa és que tant Serveis Socials com Càritas si veien que no es fa un treball poc coherent o suficientment bo no t'ho dirien any rera any. Passarien a dir-ho a altres espais o als escoltes.

Deu ser també que l'esplai cobreix unes necessitats que no cobreixen altres institucions, no?

Sí però en aquest cas al nostre poble tenim una altra institució que podria cobrir el que l'esplai està fent, que és l'altre esplai que hi ha. Amb ells no se'ls hi diu. Suposo que és això. Buscarien altres recursos o s'anirien al poble d'aquí al costat. O altres espais i més ara que cada poblet té esplai. Es podria delegar.

Treballem amb instituts, escoles?

No perquè ho fem tot a través de l'assistent social. L'únic contacte que podem tenir doncs és que alguna mare d'algun nen d'aquí sigui mestra i tingui a la classe algun dels nens que vinguin aquí. Llavors et comenten, "que tens aquest nen? Sí, ah, jo el tinc a la classe". A nivell molt particular. No hi ha contacte amb l'escola. O el monitor que col·labora en alguna escola. Es més per ocupació dels monitors de dir: "mira la mare d'aquest nen és mestra, a veure si en té algun". O al revés, la preocupació de les mares: "mira he vist que teniu aquest nen, no el tinc a la classe!".

Feu activitats amb contingut cultural provinent d'altres cultures?

Jo recordo una activitat sobre les religions que era com una mena d'oca. I no sé. Em sona de l'any passat en el que el centre d'interès és si viatges pel món algun dia vas a petar... doncs a... a on sigui, i sí que mires de recollir una miqueta material. Però així com dir a veure ens plantejem de fer un objectiu que sigui la integració d'aquests infants mantenint el tret diferencial, la seva cultura i tal.

Per què? Per què esteu en contra?

No, no, no, no ... suposo que no ens hem plantejat mai de fer aquest tipus d'activitat. Si que es té en compte a l'hora de fer l'activitat si es fa aquesta activitat de viatges a no sé on, de recollir material, de parlar amb algú que saps que hi ha estat, que coneix el tema...

Trobaríeu fàcil la recerca de recursos en aquest sentit, per aquestes activitats?

Tens moltes coses, des de centres de recursos, a mestres que coneixes... De recursos, tens. El que passa és que es treballa amb aquesta metodologia. Tu tens una programació feta i se t'incorporen uns nanos, llavors el que fas és modificar l'activitat o la programació per tenir una mica més de tacte en alguns temes. Però no fas una programació basada en què tens uns nanos que se t'incorporen. Primera perquè la seva assistència és irregular i tardana. Llavors no té molt de sentit de treballar amb uns nanos que no et vénen.

Seguint el mètode que hem fet servir sempre, tampoc no ens hem trobat que ens vagi malament. No tens perquè plantejar-te aquestes activitats. A més des de Serveis Socials ens diuen que no cal fer res especial. El que ells volen és la integració total i que ells participin, que no es faci cap tipus de modificació en absolutament res. Si nosaltres volem fer la modificació del menjar què és el cas més típic, nosaltres ho fem perquè som conscienciadors d'aquesta realitat. Però des de Serveis Socials ens diuen que no cal ni que ho feu. Clar això ja són principis i tot plegat. Els monitors això creiem que, a veure, és com si nosaltres anéssim allà i ens diguessin: no podeu fumar!. A veure, un fumador potser ho passaria malament. Aquí també cal respecta'ls-hi. Són coses que es poden respectar. Ara després ells vénen aquí a conèixer. Ells han de conèixer la societat en la que estan perquè no es pot enganyar, no estan al seu país. No se'ls hi pot dir farem lo que feieu allà. Ara això sí, tot el que poden s'adapten.

Jo penso que si tot són activitats molt centrades en ells tendiríem molt a la creació de guetos potser. I això penso que no és gens satisfactori ni per a uns ni per a altres.

A nivell del municipi, creieu que estan ben integrats?

A nivell de formació jo crec que molt. Totes les escoles i instituts s'han adaptat força i totes les noies que no poden arribar a seguir estudiant, per problemes de cultura de casa, també s'ha fet tipus escola taller, em sembla que uns curssets de cuina, ... Potser en coses de lleure, a part d'espais... hi ha algun cas aïllat que s'ha integrat en un equip de futbol. Es poden integrar en coses individualistes, no? El tema de biblioteca. Vas a la biblioteca i et trobes els nanos allà, estan amb l'ordinador, ... no sé si saben ben bé el que fan, però veus que ho estan descobrint, no? A nivell de grups grans és complicat.

A nivell de la població, els d'aquí, estan oberts a que vagi venint més immigració?

Hi ha de tot, hi ha de tot. Suposo que hi ha des del més racista que no els podria ni veure a la persona que els acolliria a casa seva. Depèn, dins del col·lectiu aquest hi ha de tot. Es com el col·lectiu gitano, hi ha gitanos bons i boníssims i després hi ha gitanos més dolents. Amb aquest col·lectiu et trobes amb gent que van a treballar i que tenen la seva botiga i porten el negoci perfecte, i després també hi ha els que han robat a segons quin lloc, no? Això crea mala imatge! Els 4 que no es comporten.

Tot i que penso que l'esforç més gran el fan ells. Em va fer gràcia un dia que vaig anar a correus i hi havia un parell de magrebins que parlaven en català. No ho havia sentit mai. Sempre parlant en castellà, em vaig quedar tot sorprès, no? L'esforç gran suposo que l'han de fer ells. Són ells els qui han vingut, qui han triat estar aquí, són ells qui han de posar més per adaptar-se. Igual que si nosaltres anéssim allà, a veure!

Entrevista 9:

Dades del centre:

Enguany tenim inscrits 39 nens/es en vénen 32. Mitja no podem dir perquè hem anat creixent. Monitors que estan directament amb els nens: 13. Nombre de nens/es per edat (aprox.): de 5 a 7 anys són 8, de 8 a 10 anys són 11, de 11 a 13 anys són 10, de 14 a 17-18 anys són 10.

L'espai està dins d'una estructura com pot ser la parròquia?

Sí, ufi està dins de moltes estructures. De fet, l'espai fiscalment depèn d'una Fundació Privada que és d'una comunitat cristiana de BCN. No és la parròquia a on estem fent espai ni molt menys. És una projecció de BCN. També està molt vinculat a Càritas de Barcelona és a dir la subvenció, tots els diners els posa Càritas. El NIF és de la Fundació.

Quin any es va crear l'espai?

Al 1978 comença a funcionar, el que passa és que al principi feien colònies i després al 1986 van començar a fer espai setmanalment.

Quina evolució heu seguit?

El que passa és que hem canviat de lloc moltes vegades. El nostre espai és un espai itinerant que anem allà on Càritas ens diu. Al 78 eren colònies només i venien nens de tot arreu, de la X que encara existia, barris gitans, de Y, Z. Allà on hi havia un col·lectiu molt gran de gent atesa per Serveis Socials. Quan es va fer espai setmanal vam començar a un lloc i després ha anat canviant de local, i de barri. Al que hi ha un lloc on la oferta d'espai era suficient o deixaven d'haver-hi nens, doncs nosaltres no hi pintàvem res allà. Una mica l'objectiu nostre era estar allà on tot aquest col·lectiu no té la possibilitat d'anar a un altre lloc, a un altre espai. Després vam estar una parell d'anys allà i ara fa cinc anys que estem aquí. Aquest és el cinquè curs aquí. És molt fluctuant el nombre de nens.

Els monitors van variant?

No perquè l'equip tots sortim de la comunitat de X de Barcelona. És una projecció que és fa cap a fora. Va sortir d'una demanda que va fer Càritas. Concretament va dir, escolta necessitaríem algú que s'encarregués de portar a aquells nens que no van de colònies a colònies l'any 78. Llavors es va formar un grup de gent allà que va dir, doncs els portem! En principi ja dic, vénen de tot arreu.

Vénen derivats d'algun lloc?

Sí, vénen derivats de: Serveis Socials, de Càritas, de l'Ajuntament, del programa Urban. Anem amb una furgoneta per a recollir-los en un punt concret més centric els nens que viuen més lluny.

Estructura organitzativa:

Hi ha un organigrama ben definit i organitzat. Hi ha un Consell Coordinador- El CC diríem que és el màxim òrgan directiu de l'espai. En ell hi ha: un responsable general, com que estem vinculats en tantes coses amb Càritas, amb l'ajuntament, fa falta una persona que miri més de cara en fora. Aquest sóc jo que és el RG. Responsable d'activitats: s'encarrega més de cara en dintre, concretament del funcionament ordinari de cada dissabte, les excursions.... Entre els dos fem un híbrid amb altres relacions com la del MCEC. Responsable de cada grup d'edat. Administrador. Secretari. Consiliari. I aleshores hi ha una figura que ve en un CC cadascuna, que es van alternant. Només si és molt important el CC, que la periodicitat és d'un mes, vénen les dues. De Càritas ve un representant, i és, una vegada ve l'assessora psicopedagògica de Càritas ve a algun Consell, i el proper ve la responsable de relació amb la demarcació que és una assistent social. Es van alternant entre les dues. A part hi ha subcomissions que creen els monitors per organitzar activitats concretes. Reunions periòdiques de cada any que són 1 cop setmanal. Ens trobem un cop cada dos mesos perquè estem elaborant el Projecte Educatiu de Centre, l'estem refent. Ens trobem un cop cada dos mesos o així la responsable de relació de Serveis d'Urban, qui ens fa el vincle amb Urban. Tenim nens de tots els assistents.

Després encara podríem posar que fem una reunió amb els professionals que treballen amb els nens durant la setmana. Durant la setmana molts dels nens van a un centre obert. Molts! dels 39 deu haver-hi un 10 o 11 que van a un centre obert. Llavors ens trobem amb els professionals d'aquest centre obert.

Teniu col·laboradors?

Sí, però des de fa uns anys vam eliminar la figura de... fins fa poc sortien a les documentacions però n'hi havia tants que ara els hem eliminat com a figura que existia. N'hi ha però és una cosa més de tipus sentimental que una altra cosa. Que vol dir que ens ajuden eh? Que si els hi demanes que vinguin a fer el que sigui, vénen a fer-ho. La gent des de que va començar l'any 78 continua estant-hi molt implicada perquè molts són de la comunitat aquesta. Segueixen el funcionament, saben com va anant tot. És una figura no molt consistent.

Comissió de pares?

És impossible. L'any passat vam fer per primera vegada a la història una sortida de pares i nens. Va ser un èxit total. Eren els més feliços del món, d'anar a excursions. Després quan t'expliqui la realitat és molt difícil de que vinguin els pares, a fer una comissió, a fer el que sigui. Potser ens ho plantejem perquè hi ha un parell de senyores que vénen molt, que estan molt ficades, que parlen molt amb nosaltres. Hi ha mares molt joves que vol ser monitora. Clar, nosaltres tenim mares de nens de 10 anys que tenen 25, 26, 27. Són mares molt joves que estan súper entusiasmades, però vaja, és atípic. Resulta difícil de fer una comissió de pares.

Sabries dir-me on viuen els immigrants?

Vénen de llocs molt diferents i alguns és molt difícil saber d'on vénen perquè tampoc saps ben bé on viuen. Però és que tampoc ho saben les assistents socials. És bastant complicat perquè com que són moltes vegades un pare i tres mares. Perquè ells poden, si són musulmans els pares. Tots els negrits, que em penso que la majoria són de Gàmbia, pues el pare està casat amb tres senyores. Aleshores jo no aribo a saber mai on viuen les tres senyores, si viuen juntes, amb dos diferents, entre ells es diuen primos. Fins que no arribes a saber que realment són fills, bé, és una cosa una mica embolicada. Tots vénen d'aquesta zona (senyala el mapa).

Pel que fa al municipi hi ha immigració extracomunitària. Clar, no som d'aquí. Jo en veig molta perquè vénen, però potser em vénen tots els que hi ha. No sé si és que n'hi ha molta o tota la que hi ha és la que ve a l'esplai.

Això nosaltres tenim pendent amb Urban, que ens va oferir com a contraprestació -com que diners ens en donen molt pocs- formació per a monitors. Aleshores en ves de demanar formació de tècniques, que d'això n'estem bastant bé, va demanar formació sobre realitat socioeconòmica del barri. Estem pendents de que ens ho facin. De que ens expliquin això. Jo no en tinc ni idea. Jo em penso que són els que ja vénen a l'esplai. No és un col·lectiu grandíols d'immigració.

Per què creus que és important conèixer la realitat socioeconòmica del territori en el que esteu?

Per fer-nos una idea nosaltres. Jo penso que és important saber-ho. Si són els únics és diferent que si el col·lectiu és molt gran. Fins i tot per fer-te la idea de dir, a veure, si tots els que ens vénen són els que hi ha això vol dir que tots els immigrants estan en una situació precària. Si no voldria dir que dels immigrants extracomunitaris n'hi ha que no vénen aquí i això voldrà dir que estan perquè tenen famílies totalment estructurades, van bé econòmicament... hi estan en altres agrupaments, espais. Però si tots vénen a petar a nosaltres vol dir que alguna cosa passa perquè com que a nosaltres vénen a través de Serveis Socials, vol dir que algo ha passat perquè vagi a parar a l'assistenta.

Tots els nens vénen derivats de Serveis Socials?

En aquests moments en tenim 1 ó 2 que no vénen derivats, que són amics. Però no vénen derivats però perfectament podrien venir derivats. Quan els coneixes, vull dir, que no estiguin atesos no vol dir que no ho necessitin.

Origen dels immigrants.

Gàmbia i Marroc (Casablanca). Tots els negrits em penso que són de Gàmbia però no sé, els fills són d'aquí, la majoria són nascuts d'aquí.

Quants nens/es immigrants teniu a l'esplai?

De 5 a 7 són 3, de 11 a 13 són 3 ó 4, de 8 a 10 són 5 ó 6, de 14 a 17-18 són 1.

Explica'm el procés de derivació:

Hi ha dos processos: un, Càritas els hi diu als pares -mira hi ha un esplai que els hi anirà de conya als teus nens, porta'ls-. Un procés és de Càritas o Urban cap a nosaltres o de Serveis Socials cap a nosaltres. Detecten el problema creuen que és convenient que aquests nens tinguin molt reforç educatiu extraescolar i aleshores ens els envien.

L'altre és a la inversa. Uns nens ens coneixen perquè tenen amics que vénen a l'esplai i aleshores nosaltres diem parla amb l'assistent social. Això és totalment protocol·lari perquè si volen venir igualment vindran sense passar per l'assistent social. Però ens agrada que l'assistent social estigui assabentada i aleshores els hi omple la fitxa de la beca i tot això. Perquè la majoria no paga però volem que el nen sigui conscient de que l'esplai costa diners.

Els fem demanar una beca, ells paguen quotes molt simbòliques de 20 duros al mes o coses així. I inclou tot, les excursions, les colònies. Potser paguen 1000 ptes per les colònies i així. Clar nosaltres posem el que val realment. Clar si vols, demana beca, aleshores han d'anar a l'assistent. Aleshores aprofitem perquè ens omple, ens fa un informe de la família aquella, posen el segell i ja tenim coneixement de la família aquella. Veiem en quina situació està i tot això.

L'esplai és diari o setmanal?

Setmanal, els dissabtes de 10 a 13 del matí amb una primera mitja hora o tres quarts per esmorzar. Els hi donem esmorzar.

Saps si hi ha algun mediador entre l'assistent i les famílies?

No, no hi ha ningú. És l'assistent directament, no hi ha mediadors. Sé que hi ha altres pobles, la Generalitat ha posat a X, em sembla, un mediador. No, no,... aquí és directament l'assistent social qui parla. Per això et dic que em sembla que no són massa gent. Clar els llocs on hi ha molta immigració, que el gueto es nota, jo entenc el mediador. Però clar aquests em sembla que estan més sols que la una. No són un col·lectiu que puguin tenir un mediador. Això em fa l'efecte.

Monitors immigrants teniu?

No, no en tenim

Teniu relació amb l'escola?

Directament no. Tenim a través de Càritas, per això fem la reunió amb la responsable de la demarcació. Perquè con que ells sí que es troben de tant en tant amb l'equip.

Hi ha nens d'aquestes 3 ó 4 escoles.

Quan temps fa que vénen els immigrants?

Depèn, ha anat creixent el núm. Ha anat venint tota la família. A veure 1 els que estan des del principi, fa 5 anys. Des de que estem aquí, els marroquins estan des del principi. Hi ha també tres negritos que estan des del principi. Des de que eren molt petits.

Vénen regularment a l'esplai?

Vénen cada dissabte

Hi ha algun tipus de control d'assistència?

Sí, no és que els hi treguin la beca. Sí és que no vénen ens enterem de perquè no vénen. Li diem i a veure, depèn. Amb els immigrants em sembla que ara no hi ha cap que sigui obligació per la mare de portar-los. El porta perquè la mare vol, Càritas els hi ofereix i si la mare el vol portar, el porta. Fa un temps hi havia la Pirmi que deia, mira si vols tenir-lo, obligacions, acompanya el nen al cole, acompanya el nen a l'esplai, acompanya el nen aquí, acompanya el nen allà. Si no anava a la tercera de canvi sí que li podien tombar la Pirmi. Però ara no en tenim cap.

Els que tenim vénen normalment i si vénen ara és perquè volen. Per decisió dels nens perquè s'ho passen bé. Si no vénen avisem a l'assistent social i en parlem. El que passa és que dels immigrants no fallen, els que fallen més són els altres. Aquests vénen sempre.

Participen a totes les activitats, excursions, sortides...?

Sí, va haver un temps que les noies semblava que no podrien venir, a lo millor depèn de les colònies o així però ara ja està. Vénen contents i ve el pare i tot a les trobades de pares, i la mare també. És un dels senyors que té més relació amb l'esplai.

Parleu directament amb els pares?

Tots els negritos no, perquè és difícil saber qui és el pare i qui és la mare. A més a més, hi ha mares que no parlen gens l'espanyol. Hi ha un senyor que mig parla l'espanyol i fa la traducció de totes quan vénen. Però amb aquests tenim poca relació amb els pares.

Estan tots inscrits?

Inscrits ho estan quasi tots, actualment en falten dos que no aconseguim de que... ahir ho vam parlar amb Càritas i volem saber perquè no s'han inscrit. No sabem ben bé què es demana. L'altre dia vam descobrir amb l'assistent, que la mare devia ser la persona que els va venir a inscriure. Perquè inscrits sí que estan, però no tenen el paper de Càritas. Va venir una senyora, que suposem que és la mare, a fer el gargot a sota, em va deixar la cartilla, el DNI, bé, el seu document amb la X davant, d'immigrant i suposo que era la mare d'aquest dos nens. Perquè a més no sabia espanyol ni res. Aquesta li falta passar per Càritas a que li diguin lo de la beca, que ompli de que no ha de pagar res. Ens falta això, però amb autorització estant tots. Tots!

Tots els nens disposen de beca?

Excepte un que no la demana. En quan a pagar, l'esplai val x peles. Nosaltres els hi diem 3000 ptes al mes, tu demana una beca pel que vulguis. Amb l'assistent social parla a veure què és el que pot pagar. Puc pagar 1000-500-100 ó 0 i que marquin amb una creu. Ells van amb l'assistent i ho omplen plegats. S'han de posar d'acord. La majoria omplen 100 ó 200 ptes el mes per tots els germans. Es per obligar-lo a pagar una tonteria. Tots estant becats i funciona així. La majoria paguen 100 ó 200 ptes al mes. Es molt simbòlic, és més pedagògic. L'any passat vam recollir de quotes 70.000 ptes en tot l'any i el pressupost és de 3.200.000 o alguna cosa així. O sigui que...

Els diners vénen de Càritas 60%, coses simbòliques de l'Ajuntament que paga beques d'estiu d'algun dels seus

Entrevista 10:

Deies de mitjans, 15 de 8 a 12 anys. Petits: tenim de 3 a 7. Grans de 12 a 16, 11 o 12. Monis: 6 o 7

Dins de la parròquia. Som esplai parroquial, sense personalitat jurídica pròpia. Porta uns quinze anys o més. Si vols tenim una memòria, ara no ho sé ben bé.

Com us structureu? Feu reunions?

Els monitors som un grup d'amics i ens ho parlem. L'esplai es fa els dissabte de 5 a 7, els monitors ens trobem una hora abans per preparar les coses. Hi ha un projecte fet. Les coses que necessitem les comprem al principi del trimestre i així no tenim d'anar comprant. I després de l'esplai ho parlem així a veure com ha anat. Tampoc fem fibres, com a altres espais, tampoc tenim com secretari i tot això perquè som molt poquets. Jo sóc responsable perquè sóc la més gran d'aquí. Però bé som un grup d'amics.

I els pares participen?

Bastant: l'any passat es van distressar amb nosaltres, vam fer aquest distràs de lacasitos, i van haver-hi molts pares. Després al pessebre també ens ajuden molts. Sí que participen. El què passa és que encara no hem fet cap sortida amb ells.

I a nivell de comissions?

No n'hi ha. Nosaltres els enviem cartes i els proposem les coses.

I els exmonitors?

Tampoc. És que aquest esplai ha tingut molts talls. I els exmonitors ja són gent gran, s'han casat i tenen nens i ja no vénen mai a l'esplai, o han marxat a viure fora.

Per què, que acostumen a marxar del poble els joves?

No, si gairebé tots els exmonitors estan vivint aquí, però algun ha tingut que marxar per la seva feina, era metge... Alguns han marxat però dels monitors que hi havia no. Aquest esplai ha tingut molts... No sé si és perquè és un esplai parroquial i la gent no s'apunta o a lo millor perquè la gent marxa els caps de setmana.

Què feu perquè s'apunti la gent?

Fem propaganda. Després com que fem el pessebre, ens fem propaganda amb el pessebre. Al carnaval, també. A un periòdic que tenim aquí a l'ajuntament també posem propaganda. També per gent que ens coneixem. Els monitors coneixem molta gent d'aquí del poble, llavors sabem que està l'esplai. El mossèn mitjançant la catequesi, la missa... No sé si serà perquè som un esplai parroquial. Però no ho crec perquè hi ha un altre esplai aquí, que és el C, tenen no tenen ni vint nens, no poden fer ni grups ni res. Nosaltres al començament també ens passava això, que no podíem fer grups perquè teníem molt pocs nens i més o menys adaptàvem les activitats a les edats que teníem que era una mica difícil, però ho fèiem. Al final hem pogut fer una mica així de grups i està bastant bé.

On se situen els portuguesos?

Hi ha molts gitanos i també portuguesos. N'hi ha molts en tres carrers. Sí que vénen a catequesi, però no a l'esplai.

I no heu fet res perquè vinguin?

No, és que és molt difícil. I l'esplai és una cosa voluntària que tenen que agradar als nens. És una cosa que els nens han de dir al pare "mira, vull anar". I per això: és una cosa del nen. Esplai fa molta propaganda, posem tríptic. Ells ja saben l'existència de l'esplai, serà que no volen o que manxen el cap de setmana o que van als mercadillos d'aquests ambulants... no sé, no sé.

Sabries dir quanta gent representa respecte el total?

Doncs no. Quan vam fer el projecte de monitors ho vam fer i després si vols ho miro.

Saps quant de temps fa que estan aquí els portuguesos?

Fa molt temps. Porten molt de temps. Estan molt assentats. Sí, sí. És que aquí hi ha molt pocs immigrants, aquests són els únics que jo veig. Els immigrants jo també considero que són la gent que ve d'Andalusia i tot això. Són immigrants entre cometes. Ho són els pares. Els nens ja han nascut aquí... llavors ja no són immigrants. Aquí al poble, la gent que viu ja porta molts anys. Immigrants jo no n'he vist pel poble.

I al centre?

Uf, molt menys, com a molt aquí al costat sí que poden haver-hi. O a ... Al centre res, no en busquis perquè no en trobaràs (per què?) perquè no, perquè al centre hi ha gent que es pot dir que la categoria econòmica és més alta que aquí. Hi ha l'X, és del MCEC, som amics, està a la parròquia. Són una barbaritat de nens. Es nota la categoria que tenen ells a la categoria que tenim nosaltres. Ja només pels pares: són més participatius, es mobilitzen més. Aquí, a nosaltres ens ha costat moltíssim que alguns pares s'impliquessin dins de l'esplai i encara així no som tots els pares que estan així. Ja et dic que allà al centre no en trobaràs. On pot haver-n'hi és al centre o altres barris. Hi ha un esplai però no és del MCEC. N'hi ha uns quants que no són del MCEC.

Algú del grup de monitors té relació amb algun jove dels portuguesos o gitanos?

No, em sembla que no. No sé si coneixen algun, a lo millor ells, aquesta noia que hi ha aquí ara li preguntaré. Però suposo que no. Jo crec que, no és per res, ells es mouen per uns llocs i nosaltres no.

Vosaltres dèieu que feïeu el carnaval i el pessebre, que diguem-ne són activitats obertes a tot el municipi...
Les colònies d'estiu també les obrim a tot el poble i s'apunten bastants nens pel preu, perquè nosaltres ajustem el preu i no cobrem res més. S'apunten bastants nens de fora. El carnaval el fem pels nens de l'esplai, els nens i els pares, però sempre hi ha cosins, amics que volen disfressar-se i es disfressen. I el pessebre ho fem nosaltres perquè tot el poble ho vegi. Estan les portes obertes i ve tot qui vol. Ja porta 5 anys d'edició aquest pessebre. Aquest any és el cinquè.

Inclús encara que ells facin catequesis, en el pessebre estan interessats els nens. És que ja ho fem dins l'esplai i llavors els nens que es disfressen són els nens de l'esplai i els grans organitzen amb nosaltres, ens ajuden. I els nens de la catequesis vénen a veure o amb els pares però a participar dins l'esplai o pessebre, no. Són activitats que ja preparem els dissabte aquí, les disfresses i tot això. Llavors no participen aquí.

A nivell d'escola, deuen anar a l'escola els fills de portuguesos...

Sí que hi ha, i nosaltres a l'escola portem propaganda o sigui que ens coneixen, hem fet activitats pel poble i participem amb l'associació de veïns, i a lo millor del col·legi ens han trucat per fer una activitat de a lo millor les 24h del T per fer alguns tallers pels nens. O sigui que no és perquè no ens coneixen. Aquí sí que a l'escola hi ha molts portuguesos. Abans estava aquí l'acadèmia que era un col·legi privat. Llavors aquí no hi havia portuguesos. Tots estàvem a l'escola pública.

A nivell de planificació del trimestre?

Preparem uns objectius. Bueno els objectius generals ja els tenim de proposats. Llavors els objectius més bàsics d'un comportament dels nens, la relació de nens i nenes, tot això que és el que més o menys treballem. Però que més o menys són uns objectius generals. No preparem, hi ha altres centres d'esplai –que ho sé– que preparen un centre d'interès per un trimestre i això. Nosaltres per els monitors que som, no ho fem. Nosaltres preparem activitats una mica tallers, o jocs... però no basats en un centre d'interès, ho fem més general.

Perquè a nivell dels temes d'interculturalitat, de coneixement d'altres cultures...

Del MCEC ens van enviar una vegada del Tercer Món, o no sé què, un totxo així que d'allà sí que vam treure activitats. I l'ajuntament també proposa coses així però no ho fem. No per a res, no? Perquè suposo una mica per temps, perquè no tenim temps de preparar i ho fem una mica a corre cuita tot. Però no és per res de discriminació ni res, ni molt menys.

Heu anat fent els cursos de monitors?

Sí, sí que tenim. Aquí hi ha la R i jo que som les més grans, que tenim la titulació de monitores. Després aquest any ja no estan, la M i el J que ho van fer amb nosaltres. Nosaltres no ho vam fer amb el MCEC el curs de monitors la R i jo. Ho vam fer per l'Aula del Vallès perquè l'ajuntament ens subvencionava el curs, perquè el MCEC no ho subvencionava. I el J i la M sí que ho van fer pel MCEC.

Algú es planteja de fer el de directors?

Doncs saps el que passa, jo sí que em vaig plantejar de fer-ho. El que passa és que després van passar sis mesos que no vaig estar aquí, vaig marxar a Palma a treballar. Llavors ja ho he deixat i ara no estic treballant però clar si trobo treball és una mica... no... ara el que miro és treballar, no... L'altre noia que estudia no sé si ho farà. També s'ho va plantejar una vegada però com que vaig marxar jo... Ens ho vam plantejar perquè creiem que és una cosa important a fer.

Deies que l'ajuntament us proposa activitats...

Sí, a l'ajuntament hi ha un consell de joves i llavors allà participen totes les activitats joves del poble. A nivell de tots els barris que tenen entitats. També està obert a tots els joves del poble, no tenen que ser d'una entitat. Si volen anar al consell sense ser d'una entitat poden anar, tranquil·lament. Ara faran un local de joves a Montcada, que és on estarà tot concentrat una mica així per joves.

A nivell aquí quan es fa la G, que és una concentració de totes les entitats del poble i es preparen concerts, activitats, de tot una mica. L'any passat va venir gent de València. Es participa bastant a nivell de les activitats de l'ajuntament. No sé, ara ahir va ser Santa Llúcia i preparem amb l'ajuntament. L'ajuntament és qui organitza, ens truca a tots els espais, a totes les entitats. Després els Casals d'Estiu aquí truca a tots els espai i fem un conveni amb l'ajuntament i nosaltres organitzem, preparem tot el que és el Casal d'Estiu.

I cobreu?

Sí, el Casal d'Estiu sí que cobrem. L'ajuntament dona una subvenció per nen i els nens paguen una quota també. I això sí que ho cobra. Ells en ves de llogar una empresa privada, pensa que és molt millor que nosaltres que coneixem el poble, que coneixem els nens, que preparem... cadascú té la seva zona per preparar. Nosaltres no som suficients monitors per preparar. Els pre-monitors que tenim, la majoria no tenen 18 anys. Hi ha dos que sí que tenen 18 anys. Nosaltres abans de tenir el grup de grans, erem un grup i llavors la R i jo no podíem portar tot l'espai i llavors van venir ells. Eren nens que venien a l'espai i es van posar com a pre-monitors. Ara ja tenen 18 anys. Però l'any passat no podien fer el Casal perquè no eren majors d'edat. També exigeixen titulació. L'ajuntament deixa un 25% o algo així per gent que no té la titulació que pot treballar. Un 75% de la gent ha de tenir titulació. Nosaltres que no tenim suficients monitors, el C i nosaltres ho fem conjuntament. El C són monitors que van treballar al Casal i van muntar el C. Abans d'això treballàvem al Casal tots junts. Però no es van posar d'acord amb nosaltres. Perquè ells van venir amb nosaltres per fer l'espai aquí, el que passa és que no es van posar d'acord perquè deien que volien treure l'espai de la parròquia. Però nosaltres considerem que l'espai és un espai parroquial i si marxem, marxem com monitors. L'espai es queda aquí i nosaltres podem muntar un espai a un altre lloc. Nosaltres dèiem que en un començament podríem començar aquí, si s'apuntessin molts nens demanar locals a l'ajuntament però una part de l'espai es quedaria a la parròquia. Però ells no van voler. Hi ha relació amb ells, o sigui, no estem enfadats.

Saps si estan federats en alguna federació?

Han fet el seu estatut, els han portat a l'ajuntament però no estan federats.

A nivell de zona feu activitats?

No participem en cap del MCEC. I ben bé és perquè fan molt tard les reunions. Jo ara no estic treballant, però quan estava treballant no m'anava bé, o bé perquè no tenim cobre, se'ns va oferir un noi de la nostra zona, en va dir que ens portaria en cobre, que ens vindrien a buscar. Però és clar, el temps, les fan molt tard i a l'endemà has d'anar a treballar o estudiar. I no participem per això. Ho fan a unes hores que molt i molt tard. I si parlen d'una cosa en concret, però parlen de moltes coses i jo a les reunions que vam anar no van concretar res. Van parlar molt general, van quedar les coses una mica. A més la zona és bastant ampla i a vegades està molt lluny.

Quines poblacions agafa?

Doncs no sé, però es bastant àmplia. Tota la comarca, em sembla. Jo sé que és bastant àmplia.

Trobades de Joresco?

Hem anat a algunes, no a totes. Saps què ens passa també, hi va haver una temporada, quan hi havia l'altra responsable. Ella es va fer gran, està casada i té nenes i tot i llavors va deixar l'espai, normal. L'espai també considero que és una transició de la teva vida. També considero que no pots ubicar-te plenament a l'espai per molt que t'agradés. Llavors, ella ho va deixar i va haver una transició aquí en la que no rebíem propaganda del MCEC, que vam estar a punt de sortir-nos del MCEC, perquè no presentàvem els papers ni res. Llavors l'any passat ja vam presentar tota la documentació i al final ara jo rebo la propaganda.

A nivell de formació, l'ajuntament organitza coses?

Organitza, no moltes, però sí que organitza. Diades de tècniques, xarxes,... sí que organitza bastantes coses. El regidor de joventut sí que organitza coses. No participem en totes però si algunes diades sí que hem participat.

Els avantatges creus que tenen els nens que vénen a l'espai?

Avantatges? Avantatges jo crec que moltes,...la relació amb altres nens que no són de la mateixa classe o del mateix col·legi. Els nens aprenen moltes coses, es desenvolupen millor alhora de relacionar-se amb altres nens. Manualitats tenen molt millor perquè jo tinc cosins de les edats que tinc aquí i un nen petit d'aquí et fa una manualitat millor que el meu cosí. Tenen uns valors molt diferents a d'altres nens. Altres nens potser només pensen amb les joguines i aquest nens els hi agrada jugar amb jocs que no tenen a veure amb les joguines de la TV. Els hi agrada fer excursions. No sé, té uns valors interiors molt diferents a nens de fora. Jo crec que comença moltíssim els nens que vénen aquí a l'espai. Aquí, el problema que tenen els nens és que els pares, o la majoria dels nens estan pel carrer tot el dia, i són nens que podrien estar tranquil·lament dues horetes el dissabte a l'espai i estarien ocupats i no estarien al carrer. Aquí els nens estan fins a les 10 de la nit al carrer. Llavors els nens que vénen aquí a l'espai estan recollits, i estan fent una cosa que a lo millor estarien tota l'estona al carrer i ara no, ara estan aquí. I els amics, sobretot els amics, la relació que tenen. El grup de grans quan va començar sí que es coneixien entre tots però no es veien al carrer, del mateix grup eren grups fora el carrer i jo sé que aquest estiu s'han ajuntat tots, s'han fet molt amics. Són valors molt diferents dels nens que vénen a l'espai. I que tot això es nota.

Coneixes algun espai on ells es trobin?

Els joves es troben molt a la plaça B. Sobretot els nens juguen molt allà. Ara ja no tant perquè la plaça B davant hi havia gronxadors, i ara no, ho han arreglat tot això i no hi ha res. Es diu plaça B però no hi ha res, hi ha quatre bancs i ja està. No tenen res per a jugar els nens, abans sí que es concentraven els nens allà. Ara els qui més es concentren són els joves. Els més grans dels portuguesos i gitanos. No són conflictius. Estan allà, jo els veig per tot el poble, no són gent conflictiva com altres gitanos o portuguesos, doncs aquests no.

Entrevista 11:

Dades de l'esplai:

Mitja d'infants i adolescents: 112-120, enguany estan matriculats: 126 (+15 immigrants no documentats). Mitja de monitors/es: 22, enguany: 22

Hi ha a més un grup que està compostat per 15 nens immigrants àrabs que il·legals que no tenen on dormir. Passen el dia al centre (de les 10:30 a les 19 o 20 de la tarda) se'ls hi dona sopar i se'n van, fins l'endemà. No saben l'edat que tenen perquè no porten documentació i no saben parlar el català o espanyol. Estan al centre des del mes de setembre.

L'esplai està dins d'una estructura com pot ser la parròquia, l'escola, el casal...?
Dins la Fundació del mateix nom.

Quina forma jurídica té?
Centre Obert

Quin any es va crear l'esplai?
1979

Quina evolució ha seguit?

Una evolució de creixement constant, des del nombre d'infants fins a la professionalitat de les activitats. En un principi, en els seus primers anys el centre desenvolupava principalment una tasca de "cuidar" els infants i joves. Actualment els educadors són professionals desenvolupen les seves tasques seguint el seu propi projecte educatiu.

Teniu col·laboradors/es?

Fins ara no, però enguany hem començat a treballar més directament amb els familiars. Es pretén implicar més els pares (principalment a les mares) a través de tallers. Cal tenir en compte que parlem de famílies molt desestructurades, amb greus problemes econòmics... i aquest fet fa difícil en alguns moments treballar amb ells. Ara es pretén treballar la relació dels pares amb els fills, que siguin els mateixos pares qui vagin a buscar i a portar els fills a l'escola, a l'esplai, al centre...

Coneixes si hi ha molta immigració al municipi? Quanta, aproximadament?
A les escoles públiques del barri, el 70% dels alumnes és immigrant extracomunitari.

D'on vénen?
Àrabs, Pakistanès, Sud-americans, Filipins

Quant fa que estan al municipi /barri?
Hi ha de tot

Quants nens/es immigrants teniu a l'esplai?

Al centre hi ha: 40% de l'Estat Espanyol, 20% gitanos, 40% extracomunitaris (20% àrabs i 20% paquistanès, sud-americà, filipí). No hi ha gaire diferència entre el nombre de nois i noies però és probable que ni hagi més nenes que nens.

Com han conegut l'esplai?

Han vingut derivats o el coneixen a través d'altres que ja vénen, s'ho comuniquen i vénen a demanar places. Ara, quasi tots vénen pel seu compte, derivats n'han vingut per Càritas (1 noi) i ningú més -crec!-

Participen a l'esplai regularment?

Tot l'any fem activitats, excepte els dies festius. El dissabte també perquè hi ha l'esplai com a pròpia activitat d'esplai. Aleshores ho deixem voluntari, no vénen tots. A vegades un dissabte vénen tots, un altre dissabte en vénen uns quants. El dissabte és més lliure en el sentit d'anar implicant a la família també que no els vinguin a portar sempre aquí. Per Nadal, fora dels dies festius hi haurà cada dia Casal. L'horari inclòs s'amplia. El casal d'estiu és juliol i agost, i llavors s'amplia: estan des de les 10. En canvi durant el curs l'horari és partit perquè van a l'escola.

Pel que fa al monitors de l'esplai, se n'afegeixen més però els responsables són els que estan durant la setmana. Havíem provat que fos un equip diferent -havíem funcionat sempre així- però aleshores tenien molta dificultat aquests monitors els cap de setmana i ara es mira que sempre hi hagi un educador de cada nivell (petits, mitjans i grans). Que cada dia hi hagi un responsable d'aquests. El nen ja sap que no pot prendre el pèl aquests que vénen.

Participació voluntària per part dels monitors i dels nens.

Participen en tot tipus d'activitats (excursions, celebracions...)? A quines sí? A quines no?

La participació depèn de les activitats. Hi ha activitats que els hi agraden més, n'hi ha que els hi agrada menys. Depèn. Hi ha activitats que hi van tots, llavors hi van tots els educadors del centre. Activitats que hi van tots, per exemple, l'última que vam fer... dissabte passat que van anar a una granja. I llavors van anar 33 nens del grup de petits amb 7 monitors. El grup de petits a lo millor són 40-45 nens.

Pel que fa al grup d'immigrants indocumentats i no acompanyats, aquest és una barreja. Hi ha uns educadors de carrer que no són del centre i aquests educadors són els que els capten i els porten aquí. Aquí costa una mica al començament fins que agafen confiança. Perquè aquests nans en un primer moments es pensen que nosaltres podem estar en contacte amb la policia, etc. Fins que agafen confiança, fins que hi ha un nivell que creuen que no hi ha, vaja que s'està amb ganes d'ajudar-los i de col·laborar amb ells, a llavors s'estableix un mica el grup. Però sempre... la llista que tinc... Bueno a part... a llavors, quan aquí hem fet un procés, si és positiu i arriben a acceptar una residència de la Generalitat, passen a aquesta residència de la Generalitat. Si nosaltres, aleshores es descobreix que són més grans o més petits, etc., a llavors entrem en contacte amb Caritas que té un altre grup, o un altre Casal que té un altre grup i llavors a vegades es varia. Per exemple aquí posa baixes a confirmar, aquest tres, i llavors a lo millor canviàvem de grup. Veus!, tots derivats al Casal. I llavors van entrant de nous, i anem fent aquests canvis, etc.

Avui a lo millor aquí en falten dos, i d'aquí a un rato ens cridaran de zona 2- que és la policia d'aquí- que n'han detingut dos. O algun que està a la comissaria que el tenen detingut, que l'ha parat la policia, no tenen documentació, llavors els agafen, encara que van amb una sèrie de "salvo conducte" que l'Ajuntament -ara estem coordinats també per a l'Ajuntament- conforme estan aquí al centre i llavors hi ha policia que en fa cas, hi ha policia que no en fa cas. També depèn de la reacció que han tingut ells davant de la policia. (Si vols els grups són aquests, de les edats!) Nosaltres tenim nens de 4 a 18-19 anys.

Estan inscrits?

A l'Esplai vénen els que estan inscrits al centre obert, i n'hi ha algun, inclús, de fora. Algú que està en alguna residència de la Generalitat, que el cap de setmana estan a casa, i llavors ens deriven algun cas aquí. Perquè puguin fer les activitats...etc. Però en principi són els del centre. El gran nombre són els del centre. És a dir no es pot obrir massa perquè està ple. Al llarg de... igual que a l'estiu, colònies, etc. Sí que podem admetre alguns, però molt pocs.

Com trebal·leu l'educació intercultural?

Els diferents grups,... mmm..., hi ha tallers, des de, per exemple, el taller de cuina, de veure menjars diferents, els preparen ells, etc. A través dels grups, a nivells d'habilitats socials, conèixer altres països, conèixer altres maneres de fer, costums. Sí que es treballa en diferents tallers, diferents activitats, s'aprofita ...per exemple si algun d'ells a anat a Argèlia, al Marroc, a Filipines durant l'estiu...lo que sigui, pues que després puguin explicar on han estat, on és, ...etc. Sí que hi ha un sentit d'aquest. I viceversa, vull dir, d'integració a través de la llengua sobretot, conèixer aquí el país, de les activitats, les externes en el centre. Sí que domina el sentit de transmetre el nostre en ells. D'ells cap aquí,... de cara als nans els costa més d'acceptar-ho. El dominant és l'altre.

Aquestes activitats es fan durant la setmana i també a l'esplai. Per exemple una que van fer aquest grup, abans de que comencés aquest grup, van ser uns murals per la jornada de dissabte a diumenge de SOS Racisme -crec-. S'aprofita els caps de setmana per totes aquestes altres activitats que hi pot haver-hi a nivell de ciutat. En aquest sentit d'interculturalitat. Doncs llavors, participar-hi també d'una forma activa, no només anar a veure, sinó participant-hi. Aquest anys per exemple vam fer uns murals que van muntar ells.

A nivell organitzatiu, hi ha una comissió específica d'interculturalitat?

No. Nosaltres ho fem tot l'equip d'educadors i llavors, en principi es treballen les guies de les directrius que surten de l'equip directiu on hi ha coordinadors i el cap pedagògic, etc. I per nivells, es quan ho adapten a cadascuna de les edats, etc.

Se'n parla a les reunions?

Sí, sí, per exemple ara hi haurà el Ramadà. S'ha d'anar amb cuidado de mirar l'horari, els àpats. El menjar es respecta al màxim en aquest sentit. I llavors, algunes interferències que mitjans i grans hauran d'anar menjant quan (???) Respecte. Inclús d'afavorir, ...si algú vol anar a la Mesquita durant l'horari de centre. En principi no es fan aquí favoritismes ni en un camp ni en un altre. És una fundació canònica i que depèn de l'Arquebisbat però aquí no es fa catequesi, no es fa religió, en aquest sentit és molt obert.

Creus que hi ha aquesta percepció des de fora o bé pel fet de ser de l'Arquebisbat hi ha una certa reticència a venir, sobretot en el cas dels nenes/es de religió Islàmica o altres?

No, no, més aviat la problemàtica és a nivell,... per exemple d'aquesta mare que ha vingut, hi ha hagut una família, uns nenes que els han retirat d'aquí perquè teníem aquest grup de 15 immigrants. Han retirat els nens del centre. Nens que han nascut aquí. Són una família gitana i llavors els ha retirat. I això que quan van fer els grups, i els altres anys, hi ha nens també d'aquests. Però, aquells potser el fet de ser més grans... com acaben d'arribar, etc. hi ha una problemàtica. Per exemple aquesta mare que ha vingut ara hi ha un problema amb la seva filla i ho atribueix a una relació que pot tenir amb un noi d'aquests. Llavors sí que a vegades hi pot haver problemes. Però a nivell d'educadors ho tenim molt clar això. Aquesta família que ha retirat els nens, a nosaltres no ens ho ha dit directament i a nosaltres al no saber-ho directament tampoc no ens hem preocupat d'anar a veure perquè no vénen. El que no podem fer nosaltres és dir, accedir a que hi hagi un nivell de racisme del que posa aquí. Ho tenim molt clar això.

Us plantegeu objectius en aquesta línia?

Jo crec que cada vegada més. N'hi ha i cada vegada més. Per exemple entre l'equip d'educadors actualment hi ha dos marroquins. I ara probablement contractarem a un argelí. És a dir perquè ens interessa tant de conèixer tot això, per poder-ho plantejar des d'ells. Si no som nosaltres qui intentem apropiant-se, que sigui des d'ells. Llavors hi hagi (?) en aquest sentit. La mateixa llengua, ells parlen àrab i llavors hi ha una comunicació molt més ràpida amb els que poden ser reactis a acceptar aquest acompanyament, inclús amb els costums. Entre ells, per exemple marroquins i argelins hi ha unes diferències, per això ara mirarem de contractar un educador argelí.

Quins valors i actituds transmeteu? Quins creus que caldria transmetre?

Hi ha el potenciar que la diferenciació positiva, però que tots som iguals. Ha d'haver un respecte, una comprensió i una acceptació de lo que ens poden aportar els altres. Aquest seria, jo diria, el principal. Llavors serien els valors de conèixer altres cultures, altres maneres de fer. Inclús conèixer, jo diria, gestos o el que poden significar altres cultures, per comprendre una mica millor. La llengua mateix, s'afavoreix. Ara mateix hi ha monitors que estan aprenent l'àrab per poder-se comunicar millor amb ells mateixos, els nois. I llavors hi hauria els objectius que nosaltres tenim en un principi, que tothom es pugui defensar, pugui arribar a una autonomia de poder-se integrar plenament, per això, conèixer la llengua, els costums, el conviure entre tots normalment. Llavors no hi ha cap diferència. I amb això que s'hagi retirat algun nen, alguna família, no! Si cas ha estat al revés, alguna dels d'aquí que perquè atenem aquests, s'han retirat. Seran els primers, a vegades, d'aquests que es queixen ara de que ells s'han marginat. Perquè hi ha un ambient tant a nivell social com nostre ara de que atenem millor o més a aquests, que no pas els d'aquí. I no és cert eh?? A nivell educatiu atenem a qui creiem que hem d'atendre i amb la urgència que s'ha de fer, siguin d'un lloc o altre. El que passa és que el nen, com t'he dit abans, s'està exigint una mica a les famílies. No a nivell econòmic perquè ningú paga res, sinó a nivell educatiu i de compromís en l'educació dels seus fills. Llavors si a alguna família li demanes algo en compensació, algo que va a favor dels seus fills... en compensació,... a vegades no ho volen. Llavors és quan ells diuen que atenem millor a uns altres que en amb ells. El que passa és que l'altra família respon i tu no respon. A nivell d'ajudes de menjar, ajudes de pagar el rebut de la llum, etc. T'hem ajudat això però ara tu tens que anar a buscar cada dia el nen a l'escola i portar-lo. Si es neguen a coses d'aquestes llavors no se'ls hi dona tot el que demanen.

Estan integrats els monitors immigrants?

Sí, són gent que està molt integrada aquí. Tant culturalment com que porten temps, han fet estudi aquí, ... vull dir...están integrats completament.

Com és la relació entre nens/es immigrants i autòctons?

Inclús els nens, no perquè hagin nascut aquí perquè alguns no han nascut aquí però la integració és molt més fàcil. Hem trobat nans que no havien parlat res el castellà o català. Per exemple aquests a vegades que vénen de la Creu Roja i entre ells no hi ha cap dificultat, i es posen a jugar i amb gestos i el que sigui. En carni amb la família és més difícil.

Com és la relació entre monitors i infants immigrants?

Es bona. Hi ha la diferència que hi pot haver-hi, no sols amb els immigrants sinó amb els d'aquí mateix. Els més petitets i mitjans accepten més tota el que sigui anar acompanyat. Els grans a vegades costa més, però costa amb uns i amb uns altres. No hi ha diferència.

Quins avantatges i/o inconvenients té venir a l'espai per a un nen/a immigrant?

Avantatge és el de l'acolliment, d'integració. Se'ls ajuda molt a la integració per poder estar en un centre així. L'acompanyament per conèixer, per veure, al menys tenen que anar-se fent l'equip per poder tenir les opcions a un treball, perquè a través de la mateixa borsa de treball tenen una gran avantatge perquè t'he dit a través de la mateixa borsa de treball tenen una gran avantatge. Perquè directament, difícilment trobarien aquestes feines. Després que els seus nens-fills puguin disfrutar de tota una sèrie d'avantatges de lleure, d'higiene, les ajudes que tenen a través de la treballadora social, per conèixer tots els recursos que poden tenir ells aquí, que els d'aquí poden tenir més fàcilment i llavors la facilitat per poder comunicar-se. Ara mateix aquest grup dels últims, el de 15, a vegades tenen judicis, no coneixen la llengua, pues que puguin anar a un educador que saben que... no que els defensaran, com a mínim vigilaran perquè no siguin trepitjats els seus drets. Hi ha una seguretat pel nen darrera

del centre, els educadors. És per això que vertaderament sí... se'ns emplenaria tots si els d'aquí ho deixessin d'immigració, perquè hi veuen aquesta ajuda que hi ha.

Teniu dificultats en qüestió de la llengua (català-castellà)?

Pels que en vulguin aprendre no. Ajudem a l'escola i col·laborem en aquest nivell, el que passa és que molts no en volen aprendre sobretot els adults, les dones. Perquè si estan a casa tot el dia perquè no les deixen sortir... i aquí llavors a vegades tinc els fills per intèrpret. Perquè la mare no ho entén. No fan l'esforç i a vegades no tenen la facilitat perquè els marits no les deixen sortir i no els hi deixen fer. A vegades l'excusa també de la borsa de treball per això allà els hi fan classe de català. A vegades aquests acompanyaments a l'escola, i tot això, inclús nosaltres atribuïm que ho fan millor elles a que és una qüestió per sortir de casa. Cosa que no tenen els d'aquí, no? i a vegades els d'aquí amb més dificultat, vull dir.

Quins avantatges i/o inconvenients té venir a l'esplai per a un nen/a autòcton?

Els avantatges són el conèixer i rebre altres maneres de fer, altres cultures,...enriquir-se com a persona, no? Un altre avantatge és veure que hi ha unes persones d'altres països que han tingut unes dificultats determinades que ells no les han tingut. Llavors ajuda a que ells mateixos, a nivell educatiu, vegin que s'ha de posar un esforç i que hi ha altre gent que ha patit més que ells, etc. Hi ha les dificultats que hi pot haver de llengües, a vegades d'entendre maneres de fer dels uns i dels altres. Hi ha les desavantatges dels tòpics que es senten en els grans: que aquests ens vénen a treure treball, que aquests ens vénen a ocupar, etc. Però això mateix, també per un altre cantó, també ens ajuda a fer entendre que a vegades els d'aquí no entenen certes coses, certes maneres de fer, de treballar, etc. Que l'altre a lo millor no té treball perquè tu o el teu pare l'ha despreciat.

Hi ha a vegades dificultat de relació, sobretot entre pares més que entre els nanos. Es a dir, ...o mares, més que pares. Perquè per exemple dels skins coneixem el 90% de mares i els pare no s'hi acosten.

Quina és l'actitud dels pares/mares enfront la participació d'immigrants al centre d'esplai?

Costa, fas una reunió i tots s'ajunten amb un cantó i els altres amb un altre o a lo millor els d'una cultura determinada pues amb una festa que vam fer ara pels 20 anys, de famílies pues actuen fàcilment, els altres no volen saber res. La relació entre els adults és més difícil. No tant entre els nens. Inclús els nens, no perquè hagin nascut aquí perquè alguns no han nascut aquí però la integració és molt més fàcil. Hem trobat nanos que no havien parlat res el castellà o català. Per exemple aquests a vegades que vénen de la Creu Roja i entre ells no hi ha cap dificultat, i es posen a jugar i amb gestos i el que sigui. En canvi amb la família és més difícil.

Per exemple a nivell de treball mateix, això sí que ho tenen molts els d'aquí que es creuen que els hi treuen el treball, quan la veritat és que fan els treballs que els d'aquí no volen.

Hi ha espais compartits al municipi / barri (immigrants i autòctons)?

Sí, El Centre Cívic, l'Escola...

Altres centres oberts o espais dins el barri?

Sí, molts espais i centres oberts. Tots això ho tenen molt clar.

Hi ha espais exclusivament dels immigrants?

Sí, l'associació àrab que fan activitats varies (culturals...) i s'hi troben. Ara pel Ramadà faran un torneig de futbol-sala.

L'esplai es relaciona amb altres institucions (escola, associacions, instituts, Serveis Socials)?

Seguiment escolar dels infants a les escoles (a través dels tutors, formació...), amb Serveis Socials a través del qual ens deriven molts dels nenes que tenim EAIA (grups d'atenció infants i adolescents) -derivats de la DGAi fan el seguiment dels avisos que els hi arriben, amb l'escola, la parròquia, la Creu Roja. I després tenim la Coordinadora on estan tots aquests esplai que t'he dit i alguns més que treballen amb infants. Que en diem Coordinadora d'Entitats Privades d'Infants, Adolescents. Joves i famílies del barri. Algun dels centres és pròpiament de famílies, per exemple la Llar on hi va molta gent immigrants.

Entrevista 12:

Dades de l'esplai:

Mitja d'infants i adolescents: 150, enguany estan matriculats: 170. Mitja de monitors/es: 29, a més de 5 monitors alliberats que de moment no tenim res a nivell específic amb nanos.

L'esplai està dins d'una estructura com pot ser la parròquia, l'escola, el casal...?

A la parròquia

Quina forma jurídica té?

Dependència de la Parròquia, el NIF és de la Parroquia

Quin any es va crear l'esplai?

1970

Quina evolució ha seguit?

L'Esplai ha seguit una creixement constant. A Colònies és diferent. Va haver molta marxa fins que no es van fer colònies a l'escola. Al fer colònies a l'escola va ser quan es va trencar totalment. Suposo que és el plantejar-se una miqueta les peles. L'escola val peles aleshores han d'escollir entre les colònies de l'esplai i les de l'escola. Triar per triar hi ha pares que es tiren per les de l'escola. A colònies havíem arribat a ser 200 entre nanos i cuineres, ... Ara arribem a uns 85.

Estructura organitzativa. Treballeu per comissions (pares/mares, pedagògica, gestió i organització, interculturalitat...)?

Comissions, comissions no funcionem. El que fem és una trobada a la setmana general en que un representant de cada grup d'edat, més o menys - com a mínim 1-. Cada dimecres som uns 14 ó 15. No sempre són els mateixos. Hi ha que són fixes però normalment 15, 16, 17. No està establerta una persona per grup. Aleshores el que fem és una reunió general, replantegem quina feina s'ha fet a l'esplai perquè se sap la programada, com ha anat l'activitat, una miqueta també l'assistència del nano, quines problemàtiques hi ha hagut amb els nanos, llavors plantejar-se la feina que hi ha per l'altre dissabte. Repartim els locals i concretem on aniran els nanos perquè normalment a l'esplai el que fem no és està en locals tancats sinó que sortim a fora. Millor treballar fora. Fem activitats a fora. I com que som molts també ens repartim el poble. Això ho fem els dimecres. Llavors per grups un cop a la setmana també es troben. Sigui dilluns, dimarts, dimecres... depèn de com els hi va bé al grup. I llavors preparen l'activitat del dissabte.

A part hi ha alguna comissió que hi ha. Per exemple amb el 30è Aniversari hi ha una comissió a part, una altra que preparar les festes de Nadal que s'estan preparant per la setmana vinent, la Cavalcada de Reis, la comissió de preparar la Festa Major, una altra que prepara una trobada general que tenim l'esplai, una acampada fora. Marxem tot el cap de setmana fora. Cosetes aquestes que van sortint i per anar traient pes a la carga dels monitors perquè sinó seria massa.

Equip directiu no en teniu?

Equip directiu no existeix, no sé. Nosaltres deixem molt que cadascú porti la seva. Hi ha un cap per dir una miqueta... però nosaltres volem que el col·lectiu treballi, que les idees siguin de la gent jove. Sempre actues una mica per sobre controlant una miqueta. El que més separat està de fet seria els diners una mica. Hi ha una persona que s'ocupa. Que mira que quadrin els números, de que quan demanin diners n'hi hagi, demanar les subvencions, anar-les a cobrar i això.

Teniu col·laboradors/es? Quin tipus? (familiars, ex-monis, ex-pares...)

Sempre són ex-monitors que tenen altres feines i que no poden assistir a l'esplai perquè tenen feina. De moment no ho deixen, es queden i estan col·laborant. Hi ha gent que ha vingut a colònies, i si per exemple hi ha sortides hi ha algun monitor que no hi pot anar-hi també hi anem. És la feina del dimecres, és quan es busca si hi ha algun grup que es queda penjat es va a buscar aquests monitors perquè vingui ajudar aquell cap de setmana.

On viuen els immigrants?

Tots viuen al nucli urbà. No hi ha cap tipus de gueto. Són molt diferents entre ells. Crec que són molt diferents els que venen d'un nucli urbà a un nucli rural.

Coneixes si hi ha molta immigració al municipi?

Sí.

Quanta, aproximadament?

Pel que és al poble deu ni do el que hi ha. I el que estem dient, normalment tenen molts fills i aleshores...

D'on vénen?

Del Marroc

Quan fa que estan al municipi /barri?

N'hi ha que porten 5 ó 6 anys. No és que n'hi hagin molts però deu ni do pel que és el poble.

Quants nens/es immigrants teniu a l'esplai?

Tres famílies diferents. Quatre famílies. Tots són família entre ells. Hi ha un tiet i un nebot. Nois i noies. En total són 6 (el Lluís, la Fatima, la Hana, la Nadia, el Abdelkarim i la Med)

Com han conegut l'esplai?

Per l'escola. Con que van a escola aquí també es coneixen i s'ho diuen. Vénen i s'apunten. I si no vénen més és per casa seva, eh! Suposo una miqueta perquè deuen pensar que... con que de nivell no poden gaire... Cosa que l'assistent social també les hi diu que han de portar els nens, que es comprometin. L'assistent deia a canvi de portar els nens de colònies i a l'esplai, la mare havia de respondre, de comprometre's i de cuidar-los.

Com han vingut a l'esplai? (per escola, per si sols, per assistent social...)

Alguns d'ells vénen per l'assistent social del poble.

Quant temps fa que vénen?

La Nadia deu fer 4 anys, i els d'aquí al costat deuen fer 5, 6 anys.

Participen en activitats d'estiu? (campaments, colònies, ...)

A colònies els fa venir l'assistent social, sobretot a una família que tenen un fill problemàtic. Es un nen que tota la vida havia estat pujat a la cordillera de l'Atlas i vivia en sons avis. I cuidava un ramat de cabres tota la vida, no havia anat a escola. Tot per ell estava ben fet, no hi havia límits de res. Que algun li digués algo no ho entenia.

Estan inscrits?

Sí. N'hi ha que són escrits pels pares, n'hi ha que per l'assistent social.

Disposen d'ajuts econòmics (beques externes a l'esplai, beques que ofereix el propi esplai, beques del MCEC...)? Sí Quin tipus?

L'Ajuntament ens paga el que normalment valen les colònies, l'assistent social. Vol ella també que la mare es comprometi a donar-li una cosa, sinó s'acostumen. A l'esplai també paguen una quota a l'any, si no la poden pagar no passa res però intentem que almenys ens paguin algo, encara que només sigui 500 peles. Tampoc se'ls hi ha de donar fet.

No tots vénen per l'assistent social, només les dues nenes. El que passa és que si no vénen és perquè no tenen el control de res, n'hi ha! El Karen i l'altre no... aquests són diferents. La mare està molt pels nanos, sempre els porta molt a sobre, aquesta dona sempre va ... Aquests d'aquí al costat són molts divertits perquè des d'aquí a casa, al cel obert, entre ells parlen el català. A més parlen un català tan català, català d'escola. No és un català après al carrer sinó és d'escola. Entre els nanos parlen en català però en canvi quan estan amb sons pares parlen el castellà. Francès també.

Feu activitats interculturals?

No, perquè entenem que ells s'han d'integrar totalment, s'han d'integrar conjuntament tothom igual. Potser con que sempre ha sigut una minoria, no s'ha fet res. Vénen de l'escola, van a l'escola junts, sempre... No s'ha mirat mai de fer una cosa diferent. Inclús el cantar abans de dinar...

El fet de ser un esplai confessional ha estat una barrera?

Tampoc hem sigut un esplai confessional al 100%. Nosaltres estem oberts a tothom. Nosaltres agafem a tothom, vingui lo que vingui. Llavors, a l'hora de fer una celebració eucarística tampoc obliguem a tothom a que vingui. Sinó que es treballa de diferent manera. Quan venia el mossèn de colònies, els nanos que són creients anaven a missa

i els que no els posàvem a part i llavors el que els hi fèiem era un tipus d'activitat-col·loqui. Si vas a mirar dura molt més una reflexió d'aquestes que no pas una missa. Si els has de fer reflexionar una miqueta se'ls parla del que s'ha de fer, que és el que està malament, les pautes que normalment no les tenen. No han tingut mai cap problema.

Els immigrants, creus que estan integrats a l'esplai? Si Per què?

A nivell d'esplai no porten masses problemes, eh? Més problemes han portat si de cas la part aquella de la L. Sempre han portat més problemes. Si el nano estava amb les cabres, la nena aquesta... ara ha canviat bastant, ha canviat molt aquesta nena. Molt, molt... de comportament. Quan van venir, no tenen, no tenen... tot està bé. No tenen pautes marcades, que han de fer que no han de fer. Ara no, ara aquella nana es comporta molt bé, inclús lliga bastant amb els nanos. Al principi costava molt, sempre hi havia un roce entre ells, però al final ella s'ha portat molt bé i els nanos bé. Amb la petita no hem tingut cap problema.

Com és la relació entre monitors i infants immigrants?.

Cap problema. El que va passar un anys és que dos nens que eren molt amics. És que eren macos perquè saps aquella amistat de dos nens? era una cosa! eren inseparables. Llavors quan es feien els grups era molt difícil de separar. Es tancaven molt. Com amics una passada, no només a l'esplai, sempre. Però això passa aquí quan hi ha un grup muntat i costa de separar-los. Però ara ja no. Ara es comporten molt bé.

Com és la relació entre infants autòctons i infants immigrants?

No hi ha cap problema. Que sapiguem, no. Clar a nivell d'esplai són només dues hores cada dissabte, però encara que marxin el cap de setmana fora, o d'excursió. No perquè, per exemple la Nadia sempre es posa a jugar aquí al carrer amb altres nens i es posa a jugar. Hi ha nanos que juguen a futbol. Ara potser se senten una miqueta més ells, potser, potser una mica més. Potser una mica més entre ells a nivell de carrer. Aquí sí que es veu més clar que han de jugar junts.

Com és la relació amb els pares? Existeix una comissió de pares?

No, avui dia no. Hi havia estat, sí.

En quan als pares d'infants immigrants són ells els qui fan la inscripció, els papers d'autorització...?

Uns, l'assistent social és qui se'n cuida. Els d'aquí al costat com que ja són grans.... aquests el pare no l'he vist mai. N'hi m'han parlat mai del pare. Aquest el pare només futbol, futbol. La relació que tenim, ni amb sa mare, és amb la germana gran. La germana se'n cuida molt dels nanos. Les noies se'n cuiden molt dels nanos.

Quins avantatges i/o inconvenients té venir a l'esplai per a un nen/a immigrant?

Com qualsevol nen que ve a l'esplai, no? I per ells,... poder-se adaptar més al que és una normalitat del lloc que han anat a viure. I que d'aquí ells poden treure moltes més experiències. Igual que els altres nanos. Inconvenients, no en veu cap. Bé, potser l'inconvenient, no és un inconvenient.... a vegades costa aquesta nanos de que facin papers. Els pares no són ben conscients de perquè venen a l'esplai. Més la que és més jove és diferent. Bé, és que tots són diferents. Cada família és molt diferent.

Una família: una dona amb un país com el Marroc fos capaç de marxar sola, només això! una dona eh!! Primer va venir ella i després mica en mica ha anat portant tots els nanos. No sé si en queda algun més perquè n'ha portat 4 i tots d'edats ben diferents.

L'altre cas, primer va venir ell a treballar i després pel que es veu, no és l'immigrant, immigrant doncs que no té cap tipus de cultura. Bueno de cultura ... de cultura cadascú té la seva. Va venir ell, va anar amb una casa en condicions i fins que no va tenir una casa en condicions no va portar la família. Tots els ha portat aquí, i després quan arriba l'estiu envia a la dona amb els fills al Marroc i ell continua aquí treballant. El que podria fer qualsevol... tu veus els nens. Com una família d'aquí!

L'altre és el germà d'una noia que porta anys aquí. El seu germà petit va venir més tard i ho porta molt bé. I ara aquesta noia té el nen seu que és el petit, aquest nen va néixer aquí al carrer. Es la noia que porta cobes, que treballa, va vestida normal, bé normal, com la majoria d'aquí. Cosa que aquesta primera va vestida... amb el mocador. Bé, és d'una altra manera! És que d'entre les famílies també hi ha... per dir-t'ho d'una manera també hi ha classes! Com aquí, normal!

Teniu dificultats en qüestió de la llengua (català-castellà)?

Els monitors ens dirigim en català. El que passa és que hi ha molta mania amb els nens, molta! a parlar en castellà. Però això no amb aquests perquè vinguin marroquins. Només que vinguin un de fora que parli una vegada en castellà ja canvien. És un fenomen general, no perquè siguin marroquins. Quan veuen una cara desconeguda, ja... parlen només en castellà.

Quina és l'actitud dels pares/mares enfront la participació d'immigrants al centre d'espai?
Com que van començar a l'escola i va ser el mateix escola i aquí, és que no, no... Vull dir mai, ningú.

Hi ha espais compartits al municipi / barri (Immigrants i autòctons)?
En aquest cas deu ser el futbol

L'espai es relaciona amb altres institucions (escola, associacions, instituts, Serveis Socials...)?
L'assistent social, doncs deriva nens. L'escola saps què passa? que per exemple molts dels mestres que viuen aquí porten els nens a l'espai. I llavors més que l'espai, si l'Ampa organitza alguna festa, a vegades demana i l'espai ajuda a muntar-la.

L'espai fa activitats obertes?
Per la Festa Major fem diferents activitats l'espai, un és de jocs al carrer que vingui qui vulgui. En aquestes activitats vénen més nens immigrants? No, és que no n'hi ha gaires més.

Entrevista 13:

Dades de l'esplai:

Mitja d'infants i adolescents: 65-70. Enguany estan matriculats 72. Mitja de monitors/es: 12. Enguany: 10 monitors + 3 col·laboradors. Cinc grups d'infants-adolescents-joves: nascuts entre 94-93: 19, nascuts entre 92-91: 20, nascuts entre 90-89: 13, nascuts entre 88-87: 10, nascuts entre 86-85: 12.

L'esplai està dins d'una estructura com pot ser la parròquia, l'escola, el casal...?

Parròquia

Quina forma jurídica té?

Forma part de la Parròquia, NIF de la Parròquia

Quin any es va crear l'esplai?

1974

Quina evolució ha seguit?

En els anys 70 hi havia un volum d'infants bastant petit entre 50 i 60. En els anys 80 i fins els 90 havíem arribat fins i tot a 150. A partir dels 90 es va anar reduint fins arribar a aquesta mitja que anem portant aquest últims anys. De totes maneres ha pujat una mica els últims anys.

Estructura organitzativa. Treballeu per comissions (pares/mares, pedagògica, gestió i organització, interculturalitat...)?

Tots funcionem per un sol grup. Hi ha un responsable i l'equip de monitors però quan fem les reunions ho fem tot junt. Al ser un equip molt petit ho fem junts. Per edat hi ha dos monitors.

Comissions no en tenim. L'única cosa que hi ha responsabilitat són de tipus de material, secretaria, biblioteca, aquesta anys que ve hi ha responsable de Mercat de l'Alegria. El responsable més que res ha de comprovar que vagi funcionant. Per colònies l'únic que fem ara és buscar la casa, de moment no hi ha responsable.

Col·laboradors... n'hi ha tres. Un és encarregat de material (ex-monitor que degut a que estudia a Girona no pot portar colla, només s'encarrega de material, si té temps dona un cop de mà a algun grup). L'altre és encarregat de cançons. Fa el cançoner, s'encarrega de preparar les cançons de les misses, va buscar les cançons per caramelles... L'altre és el comptable, ell sap com va la comptabilitat.

Teniu col·laboradors/es? Quin tipus? (familiars, ex-monis, ex-pares...)

Bé, hi ha comissió de pares però no és molt activa. Vol dir que el funcionament de la comissió de pares és quan nosaltres diem, necessitem fer... hi llavors vénen i ens donen un cop de mà. Però ni interessats per... ni per la comptabilitat estant! Les activitats que fas els hi semblen perfectes, mai diuen res... alguna vegada es queixen perquè és normal però...

Havia funcionat antigament?

Sí però fa molts anys molts anys. Havien fet alguna coseta de xerrades, i alguna activitat... Bàsicament aquí l'única cosa que estirem una mica els pares és amb el Mercat de l'alegria que ens venen a ajudar. I després amb la sortida que fem anual amb els pares que també fan una coseta. Bé, ells només vénen el diumenge.

On viuen els immigrants?

No estant tot junts, no és dir-te que en aquesta illa d'aquí en viuen molts. Viuen en cases antigues però no estant en un lloc en concret junts.

Origen dels immigrants?

Àrab

Quant fa que estan al municipi/ barri?

N'hi ha de tot, deu ni do. N'hi ha un que deu fer un dotze anys que viu aquí i la dona i fills deu fer 4 o 5 anys. Aquests són dos dels nens que venien a l'esplai. Amb els pares dels altres no va haver manera de parlar amb ells. Amb aquesta vaig parlar-hi jo perquè sense que vinguessin els nens ja el coneixia.

Com han conegut l'esplai (els nens/es immigrants)?

Hi ha el Mercat de l'Alegria que és una festa que fem al poble i que està megaoberta a tothom i la gent hi passa. És una cosa que l'activitat d'esplai es nota moltíssim, pensa que potser passen... si aquí hi ha 9.000 habitants empadronats aquell cap de setmana potser en passen dos mil, o una tercera part. Perquè es veu moltíssim, es fa molt d'escàndol. Sobretot els que viuen a l'entorn del casc. I aquests (es refereix als nens immigrants que van venir a l'esplai) van aparèixer per això. A més a més com el nano aquest és molt xerraire, parla el català perfectament. El seu pare no n'enganxa n'hi una i ja fa la tira d'anys que volta per aquí.

Els altres van venir arran de que potser jugaven junts i ... és que a veure! aquest va venir un dia. Va aparèixer a dos quarts de set, al cap d'una hora d'haver començat i se'n va anar a les set. "No, que m'he tengué que ir, que me'n haig d'anar..." i se'n va anar. Ja no el vam veure més.

Participen en tot tipus d'activitats (excursions, celebracions...)?

No, van venir a una excursió. ... mm! jo penso que possiblement una mica de culpa va ser nostra perquè vam anar a Bcn, d'entrada ja no portaven diners però vam pensar que era igual. Vam pagar l'autobús, i tota la pesca i... no portaven dinar, res! res de menjar, ni dinar, ni esmorzar. No nos han dado nada, ens van dir. Jo preocupat perquè vaig pensar que quan tornéssim ens estarien esperant a la parada d'autobús. Clar perquè si no s'han portat abans és perquè penses que tornaràs abans. Però no, no.. no va aparèixer ningú. Eren nens que tenien... uns 10, 11, 12 anys, tres nenes i un nen.

A quines no?

Colònies, campaments...

Estan inscrits?

Tenien fitxa però no havien pagat, van firmar-les perquè les vaig aconseguir parlar amb l'assistent social i ella se'n va encarregar de que les firmessin. Ella va anar a casa seva, els hi va demanar que sobretot allò tenia que estar firmat. Es va poder burxar i tal. Les fitxes les vaig aconseguir a finals d'any. No vam poder parlar mai amb els pares. Bé, amb aquest sí perquè és paleta i me'l trobo a les obres i tal però... tampoc,... defugia bastant parlar de l'esplai. Deia, què, el xaval viene? y qué, se porta bien? l'únic que preguntava és si es portava bé.

Disposen d'ajuts econòmics (beques externes a l'esplai, beques que ofereix el propi esplai, beques del MCEC...)?

Si plorem molt l'Ajuntament ens donen ajut, però tampoc som un esplai que anem molt escanyats, si hi ha un nen que no paga o tres, tampoc no ens amoinem. Fem que és una subvenció de l'esplai i ja està. Tampoc és que sigui molt car. El preu de la inscripció és de 7.000 ptes l'any. Si ara has d'anar a emprendre a l'ajuntament perquè et doni 14.000 ptes... tampoc no... Si tinguéssim 50 ó 60 nens que no ens paguen, aleshores sí que t'has de buscar la vida però no és el cas.

Creus que el fet de que no vinguin nens immigrants és degut al diners que han de pagar?

No perquè en cap moment els hi vam dir que tenien que pagar ni res. D'entrada la nostra política és dir que sí, que s'ha de pagar. Si algú té algun problema que ens ho digui. També hi ha un altre nen que també ens costa moltíssim que ens ompli la fitxa. La seva mare no sap escriure, el seu pare passa bastant olímpicament, i ens costa moltíssim que ens faci la fitxa. L'única cosa que fem és que quan bé, l'escrivim nosaltres, l'omplim nosaltres i la firmen. Aquest van molt malament de peles perquè el seu pare sabem que de tant en tant treballa, un mes que treballa un mes que no. Ni ens amoinem de demanar els diners. Normalment els que vénen a l'esplai tots van sobrats. No és allò que diguis la gent que ve a l'esplai no tenen peles.

Els monitors coneixen gent immigrant?

No, hi va haver fa dos estius, des d'un grup d'aquests que no tenia a veure amb l'esplai, se'ns va ocórrer muntar un Casal d'estiu però per la tarda, obert a qui volgués venir, sense pagar res, muntant activitats, molt laic, tot molt obert, que no tinguessin pensament en cap moment d'estar controlats. Bueno, una de les coses que veiem és que els nens magrebins els costa que es vegin molt controlats. Que si inscripcions, que si horaris, que si has d'anar a tal hora. Vam dir fem una cosa ben oberta i... va funcionar molt bé. I venien tots els magrebins que hi ha al poble. Ho vam fer una mica de cara als més grans, de 13 a 14 anys i bueno dels més grans eren els que en venien menys i en venien nens des de 7 i 5 i 4 fins a 14-15 anys. Clar allà venia la germana gran que en té 13 amb el germanet que en té 4. M'imagino que els pares els hi anava bé que hi anessin perquè hi anaven tots, tots junts. No anaven desperdigats. Molts dels nens els hi fan cuidar els més petits, doncs clar els altres tenien la llibertat de poder-se'n anar. Es va fer durant tot el mes de juliol fa dos anys.

Venien regularment?

Avui venien, demà no. No era la continuïtat aquesta que et dic de que diguis, ah, pues mira sabem que cada dia hi haurà tanta gent, no? L'única cosa que vam aconseguir era que qui vingué apuntés que havia vingut. De totes maneres no s'apuntava tothom. Hi havia una llista penjada en un cartell, que llavors ningú no anava allà a dir "veure

tu que entres com et dius?" no! estava la llista al tablero i qui volia s'apuntava.

Hi havia gent gran que feien tallers de cosir, altres de xanques, vam intentar fer les xanques però no hi va haver manera. Moltes de les activitats però eren jocs eh? Jocs de taula, ping-pong,...

La relació amb els nanos era molt bona. Hi havia molts magrebins i molts pocs autòctons, i els que venien molt predisposats a la bona relació. Tots eren grans, tots eren nanos de 12-13 anys. Eren gent que en tenien ganes. Eren gent que ja hi estaven o jugaven amb ells.

Quan vas escriure els cartells per anunciar aquesta activitat vas posar si anava dirigit a un grup concret (immigrants,...)?

No, era un simple casal d'estiu obert a tothom.

Per què no el feu fer l'any següent?

Perquè la gent no... no érem un grup, ens vam ajuntar una animadora de l'escola, a qui se li va ocórrer perquè coneixia a molts nens.

Els nens immigrants que no han vingut mai a l'esplai, coneixen l'esplai?

De conèixer, coneixen però segur que no saben el que es fa.

Hi ha altres centres d'esplai al poble?

No, hi ha el centre excursionista que fins ara no han tingut nens. Tot eren joves i ara, el grup aquest d'uns 20. No ens portem ni bé, ni malament. Com fins ara en cap moment havíem tingut interès en el mateix, perquè ells agafaven un camp que nosaltres no l'abarcàvem, en cap moment no havíem intentat mai de fer alguna activitat conjunta.

Saps si hi ha immigrants?

No, no en tenen. Ells el que fan bàsicament són excursions.

Hi ha immigrants a les escoles i instituts?

A les escoles públiques sí, i als instituts també.

Trebal·leu l'educació intercultural a l'esplai?

Abans de que vinguessin els magrebins a l'esplai hi havia un servei no sé si de la Generalitat o la Diputació, que hi havia contes d'arreu del món que hi havia... sé que va ser un fracàs perquè no hi va venir ningú. Et deixaven el material i ho fèiem nosaltres.

Se'n parla a les reunions (de l'educació intercultural, integració,...)?

Sí, més que res la problemàtica tema fe. Com ho trepitges, com explicar-los-hi perquè ho entenguin. Era una mica complicat. Potser hauríem nosaltres d'entendre'ls a ells, la seva cultura, per nosaltres poder transmetre bé la nostra.

Creus que el fet de ser un esplai confessional pot influir perquè no participin els immigrants?

Jo diria que és una barrera no únicament pels immigrants, és una barrera en general. No té res a veure amb el tema immigrants. Jo crec que és una barrera de cara a tota la societat.

Per tant m'estàs dient que hi ha gent que no ve pel fet de ser un esplai confessional?

Sí, hi ha gent que no ve per aquest fet.

Us plantegeu objectius en aquesta línia?

Sí bueno, en parlàvem. L'objectiu principal era que estiguessin bé. Un cop aconseguit aquest ja en plantejaríem d'altres. Quan es va acabar el curs, l'any el grup de les tres nenes que anàvem juntes (magrebis) es veien que no continuaria perquè a més a més hi ha un altre fet. No solament aquest. No és perquè siguin magrebins. Els nens que vénen aquí a l'esplai són gent que han anat passant,... vénen dels grups de baix. Hi ha molta poca gent que entri dels grups grans. Els hi costa terriblement que si vénen dos o tres vale, però és complicadíssim que algú encaixi. Hauria de ser un superman perquè algo encaixi i no se'l carregui. Hi ha grups grans. Els grups de petits no tant. Però quan ha volgut entrar algú en un d'aquests grups grans de nens de 12-13 anys se'ls han carregat directament. Hi ha un grup que ara és d'adolescents o joves que són terribles. Però terribles eh! ha vingut gent i ha marxat, no han aguantat. Ha aguantat l'any però ja està! És un grup súper tancat. És un motiu per el qual aquestes tres noies no han trobat, el fet que el grup són mega tancats. Els dos grups de petits és molt diferent perquè hi ha molta més diversitat. Diversitat d'escoles, no només vénen gent de l'escola de les monges.

Està recollit a l'ideari?

Hostia! hostia! ya no me acuerdo de lo que pone en el ideario.

Quins valors i actituds transmeteu? Quins creus que caldria transmetre?

Jo, penso que el més important és que la persona vingui amb alegria. Si hi ha alegria ja és molt important perquè almenys vindrà, si troba bé. A partir d'aquí aconseguir que hi hagi amistat, crec que si hi hagués una bona amistat i la gent ve predisposada i amb alegria, pots aconseguir moltes coses.

Creus que l'esplai pot ser una via perquè els immigrants s'integressin més fàcilment a la societat?

A veure, jo només t'explico per lo d'aquí, eh! la resta ja no ho sé. Aquí hi ha moltes entitats, moltíssimes, moltes d'esport que s'han creat darrerament en els 10 últims anys. Una de les causes, que tinguem un baixon de nens és aquesta. Fa anys enrera no hi havia res, el centre excursionista i el futbol. I prou! i només un equip de futbol. Des de fa uns anys s'han començat a crear moltes activitats.

Jo diria que aquí podria ser una via més però no l'única. Els immigrants també fan esports. És allò del ganxo. A l'escola els esports que fan són extraescolars i clar els tenen enganxats de seguida. Els monitors que fan esports són els que fan els extraescolars. Els tenen megaenganxats i és molt difícil lluitar contra això. A la tarda de 5 a 6 diuen, ens anem a jugar a handbol!

Com es veu la interculturalitat des de l'esplai? I la immigració?

Aquí el tema de la immigració no ha portat problemes, problemàtica que hagin pogut portar ells aquí ninguna. Problemes si hi ha hagut és per alguna baralla i el que ha buscat la baralla és dels que es barallen, no perquè fos un magrebí. Mira, perquè en aquell moment va passar el magrebí i se la va carregar. Hi va haver una època que es van ajuntar, va ser una problemàtica de cara a l'Ajuntament perquè se'ls hi van posar barraques en un terreny privat. I el senyor aquest és el qui burxava a l'Ajuntament perquè els tragués, quan l'Ajuntament no hi tenia res a veure. Aquí l'Ajuntament el que va intentar és solucionar-ho. Intentar que tots, almenys els que estaven legals buscar un lloc per viure, aquí va haver la problemàtica amb la guàrdia civil... però tampoc no es va notar molt en el poble. Era a un lloc que a quasi ve no hi passa ningú, per això si van poder instal·lar i quan es van donar compte ja estava ple. Em sembla que hi havia 5 barraques, amb uns 20 o 25. I tots es van col·locar excepte alguns que no tenien papers.

Els immigrants creus que estan integrats a l'esplai? Per què?

El problema no solament era ser o no. El fet de que no s'integrin no solament és culpa seva, en part és culpa nostra per no entendre'ls. Quan tu estàs fent una activitat que et sembla correcta, per ell potser no l'és, encara que amb la resta de nens els hi sembli correcta aquella activitat. Aquí és on potser vam fallar nosaltres de no mutllar-nos més alhora de buscar activitats i entendre'ls.

Com és la relació entre monitors i infants immigrants?

Cap problema, no, no, si a més a més el nen aquest estic far de sentir-lo pel carrer, cada dia ens toquem pel carrer. Ell segurament que no entén el tema de l'horari, que hi ha unes activitats que es fan quan es fan. Ells van a la seva i encara no sé com van a l'escola. En qualsevol moment va aparèixer i ja no ha tornat més. Ell cap problema, a les noies més aviat els hi va tocar el cor, allò de què, es van trobar potser rebutjades, en canvi el nen no.

Què creus que facilita/dificulta la relació?

D'entrada el que facilita més és l'escola. El nen que parla el català és per l'escola. No ho ha tret del carrer, ni de l'esplai, això està claríssim. Que s'integrin millor les activitats extraescolars, les escoles, en canvi de cara a les seves famílies és més complicat, tot i que des de l'ajuntament se li fan classe. També suposo que la seva cultura. El fet que la dona no pugui sortir... mai es pararan al carrer a parlar amb algú altre. En canvi els homes sí, tu vas a voltar per els bars i els trobes. Segurament a cada bar n'hi ha.

Quins avantatges i/o inconvenients té venir a l'esplai per a un nen/a immigrant?

D'avantatges és la típica, a part de conèixer la gent coneix una altra manera de fer les coses. I després crec que també valorar-les. Inconvenients, podria ser el fet de... de que puguis apartar de la seva cultura. No sé, si el fet d'estar molt de temps podria passar.

Quins avantatges i/o inconvenients té venir a l'esplai per a un nen/a autòcton?

T'ho pots mirar de dues maneres. Si t'ho mires des de la vessant freda podries dir que d'avantatge cap. Si t'ho mires fredament avantatge cap. Ell fa la seva vida, jo la meua. Des de qualsevol del carrer. I d'inconvenients tampoc.

Quina és l'actitud dels pares/mares enfront la participació d'immigrants al centre d'esplai?

Cap problema.

Hi ha espais exclusivament dels immigrants al poble?

Associació no n'hi ha cap. Hi havia hagut el casino que en algun moment se li havia dit la Mesquita però entre cometes, perquè era un lloc on els homes es reunien, anaven a jugar a cartes, feien la cerveseta. Però no hi havia un lloc concret per a ells.

Hi ha espais compartits al municipi entre immigrants i autòctons?

Sobretot els bars, escola, escola d'adults, les botigues.

Des de SS.SS. us han proposat derivar-vos nens?

Quan alguna vegada n'hem parlat van dir podem buscar algo... però com que són regidores que venen subvencionades i els regidors els canvien cada dos per tres. Aquí hi ha una assistent social i una educadora de carrer. Què passa que l'educadora de carrer és compartida i què passa. Per l'educadora és un pal anar d'un lloc a l'altre. Per tant tot ho porta l'assistent social, tot. Cada dos per tres a més canvia (l'educadora). Relacions amb l'Ajuntament fantàstiques.

Quin tipus de relació?

Per subvencions no hi ha cap problema, ni hem de presentar res. Imagina't si està bé.

I amb l'escola?

Amb l'escola l'altre dia em van preguntar si volem fer la castanyada, a que vosaltres teniu unes graelles,... no fa gaire una altra escola ens va demanar que els hi expliqués alguna cosa sobre els diables...

Entrevista 14:

Dades del centre:

Mitja d'infants i adolescents: 50. Enguany estan matriculats: 65. Mitjana de monitors/es:15. Enguany:16. Nombre nens/es per edat (aprox.): de 4 a 6 anys són 11 nens/es, de 6 a 8 són 11 nens/es, de 9 a 12 són 30 nens/es, de 13 a 16 són 8 joves.

L'esplai està dins d'una estructura més gran?

Sí, la Parròquia. No tenim NIF propi.

Quin any es va crear l'esplai?

Que comencés a funcionar al 1995 però em sembla que dos anys abans es van fer activitats.

Quina evolució ha seguit?

Creixent evolució. Hem anat creixent sobretot aquests últims anys. Sempre érem uns quaranta i l'any passat vam arribar a uns 80. Llavors no vénen tots però...

Com treballem?

Som dos responsables en funcions, el consillari. Tots tres som l'equip de responsable. Aleshores a part dels encarregats de material, el secretari i el tresorer. Després funcionem per grups d'edat. Cada grup té uns monitors i un responsable. Reunió dins dels grups i un cop a la setmana reunió general.

Quan a comissió anem funcionant depenen de l'època. Hi ha la comissió de difusió, C. Campanyes econòmiques, C de Nadal...

Comissió de pares, n'hi ha?

No

Col·laboradors?

Sí, monitors que ho han deixat que tenen una altre mena de comissió que si en algun moment falta un monitor ells donen un cop de mà. Els pares en moments puntuals també col·laboren.

A l'esplai vénen immigrants?

No

I en el municipi, n'hi ha?

Sí, el que passa és que potser no ens toca el barri però bueno. El barri està a la part nova del poble i els immigrants estan al casc antic. És això. Hi ha 6 esplais a X.

Quin és l'origen dels immigrants?

Àrab

Quan fa que estan al municipi?

Temps, hi ha una immigració més establerta. Molts d'ells regularitzats. A les afores del poble si hi ha alguna zona amb immigrants no regularitzats, tirant cap a Cubelles.

Algun monitor coneix algun immigrant?

No ho crec. Potser el consiliari.

Creus que els immigrants coneixen l'esplai?

No, jo crec que no. El problema és aquest: primera cosa que ells no coneixen, segon que no és un costum per els països d'origen. És difícil que vinguin a l'esplai si no ho coneixen.

Altres esplais:

Al barri n'hi ha 3, al municipi 6.

L'esplai fa activitats obertes al poble?

No, ara no. Altres anys s'havia fet. Si fem alguna cosa ho fem tots els esplais a través d'una Coordinadora d'Esplais del poble.

A les escoles hi ha immigrants?

Sí, al barri n'hi ha dues. Hi ha magrebins i africans.

Feu colònies? Vénen immigrants?

Sí, fem colònies. A les colònies deu ser encara pitjor perquè al ser més cares.

Rebeu algun tipus d'ajuda?

Sí, però es que clar. Això no ho coneixen i és clar, anar de colònies tant de temps. És això. Es forma una mena de gueto sense voler-ho.

El fet de ser un esplai confessional, creus que pot ser una raó per la qual no vénen al centre?

No, no crec. Jo crec que és el fet de no conèixer. El fet també de no perdre les seves tradicions. També és que ells vénen amb la idea de que no es quedaran. Estar un temps i tornar al país. Llavors clar suposo que per no abandonar les tradicions les mantenen massa ...bé, els hi costa la integració. Tant per part nostra com per part d'ells. És una cosa que a l'esplai difícilment vindran.

Us heu plantejat alguna vegada el tema?

No, l'altre dia quan em vas trucar ho vaig estar pensant. Clar sí ells ho desconeixen i nosaltres no els anem a buscar... Sí, potser de cara l'any que ve és interessant.

Quina gent ve a l'esplai?

Els que vénen més són nens de les escoles del barri. Nens sense cap problemàtica. Els nens que vénen són els que han vingut cada any. S'ho diuen entre ells.

Es treballa la interculturalitat?

No. S'han treballat centres d'interès sobre països però d'interculturalitat pròpiament dita, no.

Se n'ha parlat a les reunions?

No.

Quins valors i actituds s'haurien de transmetre?

En els autòctons primer la tolerància, l'acceptació. Ja veus a vegades que hi ha moments que rebutgen. Aquest és el que més em preocupa. I amb els immigrants suposo una mica que l'adaptació, no? la integració. Trobar un equilibri entre les dues cultures. Què és per a tu l'equilibri? Un immigrant no ha d'oblidar els seus orígens, que ve d'una cultura diferent, i que els costums i la manera de viure és totalment diferent. Aquí, ells per a no oblidar la cultura d'origen, el fet de voler-se sentir el que són, els hi costa molt entrar en la dinàmica. I els que estem aquí no ens hi preocupem. Haurien d'adaptar-se a la manera de viure d'aquí sense oblidar les seves costums i tradicions.

Avantatges i inconvenients per un immigrant el fet d'anar a l'esplai?

És una manera d'integrar, és molt important, fins i tot més que a l'escola perquè a l'escola no deixa de ser una institució poc atractiva. L'esplai van ells, sí els eduquem, però van ells perquè volen. Un nen que no s'ho passi bé a l'esplai no vindrà. És una manera d'integrar-lo. De fer un grup. A part l'esplai són uns valors que tu els tens en compte. Amb immigrants encara més. El sentiment de formar part d'un grup, la tolerància, ajudar-se els uns als altres. És una cosa que si l'immigrant ho comença a viure a l'esplai és més fàcil que això ho pugui traslladar a l'escola, a la família. Si els nens de l'esplai no el deixen de banda i ell es sent integrat, jo crec que això és molt important. Jo crec que entre els nens no hi ha problema d'integració.

Inconvenient?

Si es produís el cas contrari. Ell es sentirà malament, els monitors també si no ho aconsegueix. Clar aquí no només intervé l'educació de l'esplai, la dels pares també. Si un pare parla malament dels immigrants, quan un immigrant vingui a l'esplai aquell nen no el veuran bé.

Avantatges per els nens autòctons el fet de venir immigrants?

Acostumar-se a viure amb persones.

Inconvenients?

No en veig massa, potser perquè tot ho veig avantatge.

Participació de pares?

Suposo que no tardarà molt a sortir una comissió de pares.

Hi ha espais exclusius d'immigrants?

Una mesquita al Barri de la Geltrú i al Casc Antic. Com entitat hi ha Càritas que sé que fa cursos per immigrants.

L'esplai es relaciona amb altres institucions (escola, associacions, institucions, coordinadores, Serveis Socials...)?

Escoles: a nivell únicament de difondre què és l'Esplai, el psicòleg de l'escola ens envia nens. Coordinadora: entre Ampas i els esplais de la Coordinadora s'organitza el Carnaval Infantil. Servis Socials deriven nens a altres esplais. Ajuntament: subvencions (conveni).

Entrevista 15:

Dades del centre:

Mitjana d'infants i adolescents: 20. Enguany estan matriculats: 17. Mitja de monitors/es: 6. Enguany: 6

L'esplai està dins d'una estructura com pot ser la parròquia, l'escola, el casal?

Dins la parròquia.

Quin any es va crear?

Fa 10 ó 12 anys.

Quina evolució ha seguit?

Ha anat oscil·lant

Estructura organitzativa?

Com que som un grup petit, vull dir, jo més o menys intento posar ordre, cosa que a vegades és difícil. S'intenta fer la majoria. Entre tots ho fem tot. El fet de ser un grup petit... Ara a afectes legals el responsable sóc jo.

Trebal·leu per comissions (pares/mares, pedagògica, gestió...)?

Tenim responsables de material, d'arxiu (documentació de secretaria, economia...), animador, farmaciola...

Teniu col·laboradors/es?

Els pares estan força ficats en tot. Col·laboren en sortides... Amb els pares no hem tingut cap problema. Amb els pares que tenim aquest any i els de l'any passat són una parella que hi pots contar de tot i per tot. Excepte algun pare esporàdic com t'he comentat abans que no saben ni què és un esplai i llavors ja no s'impliquen. Ara la majoria estan ficats i només falta que tu demanis perquè t'ho facin. Quan els hi hem demanat alguna enquesta, o escrit t'ho porten fet. Sí, sí amb aquest aspecte molt bé.

Teniu comissió de pares?

Ho havíem intentat el que passa que llavors, col·laboren de tot i per tot eh! El que passa que a vegades és difícil reunir-los tots junts perquè muntin alguna cosa. Nosaltres per separat els hi podem demanar coses però per reunir-los és difícil. Un treballa al vespre i a la tarda aprofita per dormir i no sé, històries d'aquestes.

Quin és l'origen/ens dels immigrants del municipi?

Magrebí la majoria, també hi ha algun xinès, però poc, els del restaurant xinès

Quan fa que estan aquí?

Ben bé cinc anys.

Teniu nens immigrants?

Actualment dos magrebís de 4 i 7 anys. Un noi i una noia que són germans. Estan matriculats, tenim inscripció.

N'havíeu tingut més?

Matriculats no, el que passa que aleshores tot plegat en va venir un que és sord-mut. Venia una setmana sí, aleshores estava temps sense venir. I aleshores tornava a venir.

Teniu contacte amb els pares d'aquests que vénen?

Sí perquè a més són veïns d'unes nenes que vénen fa molts anys a l'esplai. És això, quan van a buscar els nens al cole, entre tots en parlen i això. Els vénen a buscar i tal. I bé, ara que hem de fer una sortida i se'ls hi ha de dir unes coses, se'ls hi dirà i punt, sense cap mena de problema. L'altra cosa és que et vinguin o no et vinguin, però crec que sí que vindran.

Com han conegut l'esplai?

Per l'escola i veïns.

Teniu relació amb l'assistent social?

No.

Les inscripcions com es fan?

Hi ha una part que han d'omplir els nens i la part més facultativa de metges i les dades del col·legi, el nom dels pares, el DNI... però ho omplim allà. Al començament de curs obrim unes dades d'inscripcions i ho omplim allà. Perquè a vegades els havíem repartit però es perdien els papers... Dels immigrants va venir la mare amb la veïna.

Quan fa que vénen a l'esplai?

És el primer any.

Participen en activitats d'estiu, excursions...?

Encara no ens hi hem trobat. Ah, sí, vam fer una sortida i no van venir. El primer trimestre vam anar a patinar a Puigerdà i se'ls hi va repartir la carta i tot això i no van venir. És possible que el pare treballés. Em sembla que alguna història d'aquestes hi havia.

Tenen problemes per pagar la inscripció?

Si el tenen no ens ho han comentat. Nosaltres el que fem és no els hi cobrem tot de cop. Nosaltres s'entén que si són 2 germans o 3 pagar-ho tot de cop se'ls hi pot fer molt costós i llavors se'ls hi dóna facilitat a l'hora de pagar-ho. Però això a tots els nanos perquè el fet d'estar en aquest barri qui més qui menys té algun problema així.

I el que intentem és tractar a tothom per igual. No aquests perquè són magrebins se'ls hi fa un tracte especial. Intentem integrar-ho, el que passa que a vegades amb més o menys sort. Ara en el cas d'aquest dos no ens ha costat gents perquè anaven a la mateixa classe, són més amics que mai...

Teniu algun tipus d'ajut econòmic? Creieu que el fet d'haver pot condicionar al fet de que no vinguin?

No, perquè hi havia hagut la Nora que no li podien pagar i li havíem dit alguna vegada si volia alguna ajuda. Clar però com que no ens hi hem trobat així, tampoc no ens hi hem preocupat. Inclús em sembla que a través de la Fundació Pere Tarrés hi ha alguna història d'aquestes, hi ha beques, i llavors de cara a les excursions hi ha els números. Igual que aquella nena que tenia el seu pare a la presó. Va venir algun dia de l'any passat que jo li feia catequesi el que passa que va plegar perquè és una família molt... viu amb la iaia.

Feu activitats específiques sobre el tema de la interculturalitat?

Ha sigut una cosa esporàdica, per ara no.

Sabeu si els altres centres d'educació en el lleure tenen immigrants?

Ho desconecem, al menys jo. Em sembla que no n'hi ha cap als altres, ni idea. Aquests altres esplai seleccionen més la classe de gent que hi va, són més selectius. Sé que al grup aquest algú no volia discapacitats, nens amb disminucions. Nosaltres n'hem tingut sempre algun i sé que havien comentat que havien anat a comentar aquí si els volien i no...

El vostre esplai fa activitats obertes al poble?

Algún any si que n'hem fet, home a veure, la festa del porc i la cervesa, vam anar a la fira de la Pau. Vam col·laborar, portàvem aquell mapa del món.

I activitats fetes aquí?

Sí, la festa del porc i la cervesa que vam muntar paradetes, fèiem activitats on tothom hi podia anar participant. S'hi havia de fer un porc amb plastilina, hi havia diverses activitats en plan mogudes perquè és clar la comissió de l'ajuntament ens va demanar si hi podríem participar. Clar nosaltres al ser una entitat del poble vam dir que sí.

Van venir nens/es que no vénen usualment a l'esplai?

Sí, sí que n'hi havia. Va estar obert a tot el poble i va venir molta gent. Els d'aquí ens van felicitar i molt bé. I a veure, i sempre si l'ajuntament ens demana, eh tu! a veure, podeu col·laborar amb això? I nosaltres normalment no hi solem posar cap problema. Un dels nostres objectius és participar amb les festes del poble i que coneguin les de nivell de l'estat, comarcals. Que ho coneguin una mica tot. També havíem anat a Sant Jordi però era una fira més del barri pobre, ai pobre! Queda molt malament això!. Del barri baix. Era més una fira que es feia al voltant del mercat municipal. Era una fira d'entitats d'allà. Eren les parades del mercat que sortien el carrer i nosaltres també hi anàvem.

Creieu que aquest tipus d'activitat poden ser una via perquè la gent us conegui?

Sí, perquè repartíem tríptics també, i algun o altre també sempre ha vingut després. El que passa és que l'any següent comencem un nou curs i llavors l'amiga li diu a l'amic, -tu que jo aquest any faré allò! - i llavors pam el nen se'n va cap allà.

Per què creus que no vénen més nens a l'espai?

Perquè no ho coneixen, home, i suposo que també pel fet de ser un espai cristià, no? Perquè tenir una altra religió suposo que també pot influir això.

Es parla a la reunió d'interculturalitat?

A vegades havíem dit abans de Nadal, que havíem fet figuretes de fang per fer el pessebre. A veure tenen una altra religió, què fem? fem l'activitat o no? Al final vam decidir que sí perquè és bo conèixer totes les religions i vam veure que els nens estaven enterats de tot. "Mira joestic fent de sant Josep!" i la nena petita sempre li demanava al seu germà "què és la verge Maria?" i ell deia "és la dona d'en Josep". Inclús un dia vam cantar nadales i les coneixien totes. Vam quedar parats perquè pensàvem a veure com ho fem. Vam dir ho provarem i de cara l'any següent ja ho sabrem. I cantant nadales i els nanos eren els primers que cantaven. De la primera a l'última. Igual que amb això de les figures que també feien animalons del pessebre i vam veure que ells feien un porc, un cosa tan prohibida per la seva religió.

Teniu objectius per treballar la interculturalitat?

Un tracte d'iguals tant en magrebins, com en nanos discapacitats que tenim, com amb tothom qui vingui. El que no volem és a veure, tu perquè ets així. Que, a veure, això és una finalitat també dels espais, de tractar a tothom per igual. No perquè tu siguis així se'l ha de tractar diferent. A veure en el cas dels nanos discapacitats clar, quan fas una activitat se l'hi ha d'adaptar una mica segons a les seves necessitats, o ajudar-lo. Però sempre i quan ells primer ho intentin. És un dels objectius nostres que tenim, de tractar a tothom per igual.

Entrevista 16:

Dades del centre:

Mitjana d'infants i adolescents: Enguany estan matriculats: 27 (15 nens, 12 nenes) + 25 adolescents. Los niños/as de 7 a 12 años vienen los sábados por la mañana. Los adolescentes de 13 a 17 vienen los sábados por la tarde.

Mitja de monitors/es: 8. Enguany: 8 entre 18 i 22 anys.

L'espai està dins d'una estructura com pot ser la parròquia, l'escola...?

Sí, dins la parròquia.

Quina forma jurídica té?

NIF parròquia

Quin any es va crear l'espai?

1995-96

Quina evolució ha seguit?

Ha variado la edad de los niños, en el sentido que anteriormente venían niños más pequeños.

Com us organitzau?

Esencialmente la reunión de monitores. Luego dentro la reunión de monitores están ya los cargos que dice el MCEC y bueno, yo también soy el coordinador. Pero por necesidad tenemos también una vice-coordinadora que terminó la carrera de magisterio, trabaja en un comedor escolar y entonces para algunas reuniones que yo no puedo ir va ella. Luego el resto de la organización es el equipo de monitores. A parte secretaria y todas estas cosas.

Dividimos el espai del grupo de adolescente. Dentro del espai nos dividimos en grupos y en los adolescente están juntos. Porque esto, como es de este año estamos caminando un poquito por ahí, a ver un poquitín por a donde vamos a salir, a la hora de organización y de grupos.

Los monitores están fijos en cada grupo, luego a parte del monitor hay el ayudante de monitor que es uno de ellos. Que vienen por la mañana a ayudar. Les gusta el tiempo libre y trabajar con los niños. Así que cada grupo funciona ya autónomo. Hay actividades conjuntas pero el monitor una vez planteada la reunión ellos se organizan la actividad.

¿Hay comisiones?

El año pasado intentamos hacer eso de las comisiones pero no nos dio resultado porque entre otras cosas por motivo de estudios de monitores, teníamos que hacer una reunión y siempre... Yo creo que no lográbamos... entonces dejamos un poco el tema y decidimos que fuera siempre en la reunión de monitores. No obstante la idea sería recuperar otra vez las comisiones.

¿Los padres colaboran?

Esencialmente con los padres la colaboración es personal, personal porque algunos padres son colaboradores de la parroquia, otros padres tienen a los niños en la catequesis, son bastante cercanas. Luego en cuestión de lo que es para todos los padres pues por ejemplo ahora por Navidad que tenemos.

¿Teneis colaboradores?

Tenemos un grupo de gente que ha estado de monitor que de hecho en verano ayudan también en el casal. Se encargan de cosas técnicas, preparación equipo de música, iluminación, si deben hacer una canción la hacen...

En verano hacemos Casal de 20 días. Normalmente el horario va a ser de 9:30 o 10, depende, hasta las 14h. Luego a la tarde se puede alquilar una película de video y luego hay otros días que el día completo es una salida de todo el día.

¿En el espai hay inmigrantes?

Actualmente no, vinieron, estuvieron viniendo... hubo el año anterior no, el otro hacíamos unos talleres y venían pues en concreto una familia. Eran tres hermanos bueno, eran más, pero nos mandaban los tres hermanos más pequeños. Entonces venían a los talleres, no venían el sábado. A un cierto momento dejaron de venir, pero dejaron de venir pq los intereses del padre eran que hicieran refuerzo escolar. No era tanto el tiempo libre sino de refuerzo escolar. Venir por la parroquia vienen de vez en cuando a pedir alimentos, ahora por Navidad vienen a recoger dinero.

En el horario base del esplai no venían, venían en unos talleres que organizábamos nosotros de manualidades y teatro de hace dos años que eran los martes i los jueves, a eso sí venían.

¿Como conocieron esos talleres?

Yo creo que fue por el educador de calle. Te digo creo porque no estoy muy seguro porque eso lo contactaron con otro sacerdote. Pero creo que fue el educador de calle, o la asistente social, o algo así que hablaron y se dijo que sí que vinieran. Per un cierto momento el padre soltó la... que aprendan a leer, que aprendan a escribir...hacer esto, lo otro. Claro, nosotros eran talleres, no refuerzo escolar. A un cierto momento los hijos dejaron de venir. Parece que esta familia ahora estan mejor. Más de ellos trabajan, han cambiando el nivel económico y también desde el educador de calle a la asistente no han vuelto a decir nada del tema este. Ahí se perdió la cosa.

Origen de los inmigrantes

Marroquí

¿Hace años que estan en el municipio?

No te lo sé decir porque yo solo hace dos años que estoy aquí.

¿En otras actividades como el Casal d'Estiu habeis tenido inmigrantes?

No tampoco.

¿Para los talleres tenia que inscribirse?

Tenían que apuntarse pero no tenían cuota, no sugirieron desde Serveis Socials que no pidiéramos dinero.

¿Habeis trabajado en el esplai la educación intercultural?

Que yo sepa o recuerde, no.

¿Sale el tema en las reuniones?

Bueno, eso sí. El tema por ejemplo de la tolerancia lo tocamos a nivel de niños, no? En alguna ocasión se ha sugerido la idea de proponer a inmigrantes que conocemos de la zona el hecho de venir al esplai. Esto creo que somos todos conscientes, yo también. Concientes que sería una cosa a potenciar, el problema es que no sabemos cómo. No sabemos cómo porque desde la experiencia que yo he tenido y la de otros monitores ha sido siempre estar por una temporada más o menos corta y desaparecer. Entonces como no hemos visto tampoco por parte del Ayuntamiento tampoco o de educador de calle retomar el asunto de decir pues esto es urgente, hace falta esto... no ha habido tampoco una... o quizás nosotros no nos hemos metido demasiado. A lo mejor porque no hay tanta demanda.

¿Crees importante para los inmigrantes el hecho de ir al esplai?

Yo creo que sí, es importante como lo es para cualquier chico joven. El tiempo libre dentro de unos objetivos para la educación, no? Yo creo que sí es para cualquier persona, para ellos por lo menos igual que los demás.

¿Ventajas e inconvenientes de ir al esplai para un chico inmigrante?

Ventajas yo creo que tendría un poco, la integración. Y desventaja... yo creo que ninguna. Sé que decir ninguna es peligrosa pero conociendo bien a los chicos y monitores yo creo que no habría problemas.

¿Y las ventajas e inconvenientes para los chicos autóctonos?

Pues también, enriquecimiento. Conocer la realidad de que no todos pensamos igual, por ejemplo, que no todos somos de las mismas costumbres, tradiciones... y sobretodo el respecto a las personas es para cualquier persona, no para los del núcleo de cada uno, no?

¿Crees que el hecho de ser un esplai confesional es una barrera para que no participen más niños/as inmigrantes?

Pues no sé qué decirte, puede ser, puede ser que haya algun prejuicio. Por parte de ellos de decir, ir a una iglesia. Mas en este caso. Mas que el hecho de ir a un esplai confesional, ir a una iglesia. Para ellos esto es venir a la iglesia. Por otra parte para ellos esto es ... El ir a un esplai confesional creo que no, pero ir a una iglesia creo que sí. De ir lo que es al templo.

¿Crees que la cuota anual que se debe pagar en el esplai es un motivo para no venir?

No, en nuestro caso creo que no.

¿Teneis becas?

Nosotros no tenemos beca porque la cuota es de 5000 pesetas todo el año, entonces no tenemos beca. Pero cuando se ve necesidad no se cobra ni siquiera las cinco mil. Nos mantenemos por la cuota de los participantes, con la subvención del Ayuntamiento, con lo que da el MCEC y luego ya, de cosas que va entrando vía parroquia. Por ejemplo por ser de aquí no tenemos que pagar ni luz, ni agua, ni limpieza porque limpiamos nosotros mismos. No tenemos gastos. Además, un poco el objetivo nuestro como parroquia ha sido siempre favorecer a las clases más... Nosotros ponemos por encima de todo esto la fe. Ser atractivos desde la fe y la caridad.

¿Qué valores son importantes en la educación intercultural?

Yo creo ante todo la gratuidad, el diálogo, el respeto, entiéndase el respeto no ya de tolerancia sino el respeto por las personas. Básicamente esto. Englobaría esto en el de la amistad. Y esto por un motivo, y es que tratar el tema de la tolerancia a veces puede estar demasiado cargado para los niños autóctonos, no? Y por otra parte, para nosotros una pesadez porque da la impresión que se trabaja la tolerancia porque ese grupo autóctono no acepta esto. Sin embargo si se pone a niveles más de base...

Entrevista 17:

Estructura de l'esplai, quants nens teniu...?

Bueno, començo per la història una mica explicant-te com es va crear aquest esplai, vale? L'Ajuntament va veure aquest problema, que hi havia molts immigrants a la plaça jugant sense ningú. Llavors van fer un projecte de fer un esplai per ells, i va presentar la idea la Creu Roja local i el Parroquial. Llavors el parroquial va agafar la idea, va acceptar el projecte i uns monitors de l'esplai parroquial al matí venien a la plaça i van començar amb els nens. Això va ser... no va arribar un any. Llavors a l'arribar l'any van decidir que l'esplai que llavors era "al carrer" amb "a", van decidir crear un esplai completament a part del parroquial. Un esplai a part. Es va escriure "Esplai el carrer", vam canviar el carrer per qüestió de noms. Això fa 7-8 anys, contant mig del parroquial. Va ser per això, aquesta mancança que hi havia a la plaça.

Què més?

Número de nens és relatiu, és allò que t'he dit abans, no paguen quota per tant no és un llista de nens apuntats, en tinc 24 i van 24, no! Hi ha tres grups: petits, mitjans i grans. Els petits i grans encara, perquè els petits la majoria els porta el germà o el pare, n'hi ha que vénen pel seu compte però la majoria no! Per tant estan fixes. I els grans igual. Quan un gran vé a l'esplai és perquè ja està conscienciat, sap que hi ha esplai, està conscienciat que el dissabte a les 11 vindrà aquí es trobarà amb els monitors i sap que hi ha un grup més o menys consolidat. Mitjans més potser... si avui hem tingut 15 nens, i a lo millor el dissabte que ve en tenim 20 ó 10 i a lo millor 2 ó 3 són els mateixos. Ells són així, no se'n recorden, estan a l'altra plaça, a lo millor se'n recorden i vénen... m'entens. Hi ha més problemes! nens al voltant d'uns 40 a 50, que vénen a la plaça uns 40, ara comences a treure la llista dels noms apuntats i potser en tens un 80 o més.

De quines edats?

Agafem a partir de 4, petits serien uns 4-7 petits, 8-11 mitjans, i 12-14 (algun especial que té 17 i una noia que en té 16). Aquest dos són especials perquè han vingut tota la vida i ens agrada i comencen a fer tasques de col·laboració una mica... i això els hi agrada, que tinguis confiança amb ells...

A partir de 14 què fan? Quines alternatives hi ha?

El problema és que són nens de carrer, que estan tot el dia, que alguns comencen com a monitors, i llavors ja comencen amb la nòvia, i la discoteca... Ja surten per les nits,... un parell o tres ja diuen que sí, que volen ser monitors a l'esplai però ... són nens de carrer que en aquesta edat ja és més difícil continuar amb ells.

Que teniu molts magrebins?

Molts molts no! La meitat de nens que són gambians i magrebins. L'altra meitat, d'aquí. N'hi ha que estan aquí i que tenen problemes econòmics, familiars...i també hi ha nens que els pares han passat per aquí els hi ha agradat i han portat el nen. Nens normals que no tenen cap problema, ni de diners, ni de res. Però en principi són nens amb problemes de diners, són immigrants... són nens de carrer.

I de monitors, quants en sou?

Actualment som 12 monitors, 4 per grup. Edats? tenim un de 17 fins a 24. Formació? Joestic a Educació Social, una companya meva també, tenim un d'educació especial, dos que han estudiat psicologia, i els demés ja són... formació? formació? hem fet una formació de jocs interculturals a la Pere Tarrés al Poble Espanyol, activitats una mica relacionades intentem fer-les, tampoc fem moltes per el tema econòmic. M'entens? perquè l'esplai no pot pagar la formació. Si et vols treure el carnet de monitors és pel teu compte. Jo me'l he tret pel meu compte, me'l tinc que pagar jo. Són coses que... no és com altres esplai que poden subvencionar la meitat. Els esplais de MCEC, la meitat el MCEC, l'altre l'esplai. Llavors no pagues res, saps? Després fem formació amb l'Esplac. Intentem nosaltres també autoformar-nos. Per exemple, fer un curs de cultura marroquines, jo i la meva companya d'Ed. Social al SOLC i el que aprens vens aquí i dius, doncs aquesta tarda explicarem el que vam fer. Una mica això, autoformar-nos entre nosaltres. El que un ha après per un costat, jo que sé si tens una amiga Mohamed que es de Trabajo Social i vindrà un dia a això, trobar lo que puguem, lo més econòmic.

Us organitzeu...

En assemblea, tenim el capo que és el representant, que en teoria és el que menys fa, vull dir supervisar una mica. No tinc cap feina especial, si hi ha alguna cosa...jo sóc el responsable, però sempre hi anem tots. Reunió local amb el regidor de joventut, no vaig jo, anem tots els que podem. Intentem que sigui l'esplai de tothom. Des que entres formes part d'aquest esplai que no... Sí amb els nens ja intentem aquest esplai obert, de tothom qui passa per la plaça sigui ric, pobre... pugui gaudir de l'esplai. El monitor que entra aquí perquè vol doncs igual. I forma part de l'esplai com si jo fa 4 anys o acabo d'entrar. Tu portes 4 anys? No jo porto 2 i mig. Tenim la Marta que en porta 5, en Jordi i l'altre Jordi 3 o 4... i altra tanda d'entre 2 i 2 i mig, i ara n'han entrat de nous. I ara ha començat a que l'edat de monitor sigui més gran. Perquè abans 3 anys era molt. Es un esplai que crema una mica més que l'altre, perquè hi ha moltes coses a fer, hi ha moltes reunions, tema local, tema diners. La Roda d'espectacle, clar si volem espectacle gratis hem d'anar a la Tamborinada, a la Roda,... si volem que ens paguin la subvenció hem d'anar a les

assemblees de Congressos d'Esplac, Esplac comarca. Si volem recollir petes hem d'anar a fer actuacions pels barris, fem quatre festes obertes al públic. Té un preu, pensem que no és el mateix ser de l'esplai parroquial per exemple hi ha dos coordinadors que xupen molta feina, per tant, tens molt lliure, tu només t'encarregues dels nens. El que és una activitat, i poc més. El teu càrrec de material però poc més. Creiem que això crema una mica més que els altres. Últimament hem aconseguit que s'allargui una mica més

Contacte amb pares, com el feu?

Porta a porta. Si hi ha excursió o activitats culturals les pedimos colaboración, por ejemplo si hacemos la fira gastronómica pues a lo mejor pedimos que nos traigan algo de ellos. Es la relación que tenemos, porque en el esplai no los vienen a buscar. Nosotros tenemos relación con los niños. Con los padres es cuando vas a su casa para decir que su hija ha de venir, y que si no puede pagarlo que no pague. La relación es esa.

Lo que pasa es que tenemos padres de todo los tipos. Esto es en el caso de los padres inmigrantes, en el resto de casos tampoco... no, hay alguno de los niños sí que tiene bastante problemática en casa. Entonces son niños que tampoco vienen a buscarlos, que son de la calle totalmente. Hacemos reuniones con los padres. Aprovechamos en las salidas de dos días para las reuniones pero... El año pasado a la primera vinieron 3 padres, y la segunda vino uno más. Antes venían los Baldé, que era una familia muy grande de negritos, gambianos. Cuando después de, yo que sé, también está Peter que después de ir 4 veces al año y decirle eso y que el padre ve... te ve por la calle y el padre saluda -hola Albert! Ya empiezan a tener contacto con tingo pero claro, es una tarea muy difícil. Y pasa que a veces cuando ya tienes el contacto se cambiando casa.

¿Qué teneis, más niños o niñas?

Niños. Las chicas magrebis a los 12-14 años ya vienen con el hermano pequeño, no pueden por ejemplo si mitjans va a un lado y grans a otro, no pueden separarse. Si las madres le ve que ha dejado el niño allí y no le cuida... pues es broncón. Por lo tanto o se quedan en casa o vienen con el hermano pequeño. Esos son de 11-12 años. De 12 y a partir de 13 ellas ya vemos ninguna. Muchas veces han venido chicas de 12 años que vienen con la hermana pequeña y hemos llegado hasta nosotros quedamos con el cochecito, decir ya lo cuido yo un rato. Es a ratos. Y aunque hayan venido solo a ratos se sienten superidentificados con el esplai. Te valoran mucho, son niños muy agradecidos.

¿Vienen a las excursiones?

Les cuesta más. Cuando tienen confianza sí, pero hay padres que todavía no. No entienden que es un esplai, que se lleven el niño dos días fuera eso no lo entienden y eso que dijimos y si no pueden pagar que no paguen. El tema económico que no sea un motivo para que el niño no venga. Vienen pero poco. Vienen los que llevan tiempo y los que ya nos conocen sus padres.

A los padres que tu vayas a la plaza a jugar con sus niños eso no les molesta. Pero que tu te los lleves a los niños ya es otra cosa. Y a la niñas y los niños pequeños todavía más. O tienes mucha confianza de años con el padre o... Normalmente lo que suele pasar es que hay un niño de grans que tienen hermanos pequeños y este es capaz de explicar a los padres lo que es un esplai y lo que es una excursión de esplai. Si tiene un niño grande el padre ya se fia más, pero si todos son pequeños, entonces no.

¿Como han conocido el esplai?

Por pasar por la plaza i ver gente. Entonces cuando tu ves un niño pasando por ahí tu dices, oye niño quieres venir a jugar con nosotros. A pues si se queda aquel día dices, a el sábado que viene a las once volvemos a estar aquí. Es que eres tu quien estás en su plaza, eres tu quien dice "oye, quereis hacer un taller de titellas?" Y tienes que ir tu a las gradas a decirles que pueden jugar, que no le importe, aunque solo vengas hoy. Entonces eres tu quien te metes en su, lo que él está haciendo. Bueno, es que la plaza tiene, hace una especie de grada, entre una calle, la gente suele pasar por arriba, se sienta en la grada. En principio distante, luego cuando tu vas, ah pues sí,... Ir tu a buscarlos.

Y estas subvenciones que decís que os daba el Ayuntamiento os la da por cada niño o por...

A ver la subvención se divide en partes. Sí, una parte sí por niños sin cuota pero es casi mínima. La mayor parte es por cosas que hacemos en el pueblo, para fiestas que hemos hecho, un convenio... sí, sí, nosotros hacemos cuatro actuaciones para el pueblo, en Nadal que hacen la fira de jocs infantils también participamos. Pues ellos cuentan, cuatro a 25.000 ptas por esto pues 100.000 ptas. ¿Y en Esplac? En Esplac nos dan la assegurança de los niños y luego una mínima cuota. Pero como un año nos dieron una assegurança sin que estuviéramos en Esplac, pues no hemos cobrado. Queda por pagar esto, la assegurança y esto... El año que viene empezaremos a cobrar...

Tipo de actividades que haceis con contenido intercultural

Todas las actividades que hacemos procuramos que sean interculturales, aunque sea buscarle el sentido cultural, haces modificación.

Actividades de cada sábado suelen ser talleres, juegos,... por ejemplo con un centro de interés. El año pasado con el centro de interés cogimos el Rodamón que era una persona que cada día te envía una carta de él en la que te explicaba algo del país en el que estaba. Els petits también hacen uno que es como una especie de marciano y todo es diferente. Intentar que en el planeta de ese hombre en vez de hablar,... mostrarte la diferencia. También hemos tenidos el centro de interés de juegos interculturales buscando en libros ... y ha funcionado muy bien. Luego también habían juegos de mesa. Se hace también deporte una vez al mes, y una vez al mes taller. Esto funciona con diferencia en los grupos. No todos los talleres tienen vista multicultural pero si intentamos tener un centro de interés, intentamos que esté el toque intercultural en todos. Hay días que lo consigues más, hay días que lo consigues menos. Lo tienes presente a la hora de hacer una actividad. Más que intercultural también, la diversidad, lo diferente.

Luego hay dosieres, o sea siempre hay alguien que te dice, mira esto está lleno de juegos interculturales. No sé de dónde los sacan pero... Fuimos a la ludoteca intercultural a visitar ideas de juegos. Hay gente que trabaja en escuelas y también sacas de allí alguna guía de recursos. Como somos tantos siempre hay quien saca de algún sitio y lo bueno es también reciclar de otros años porque si han pasado cinco años se puede volver a hacer otra actividad. Y luego ya ideas propias que se le ocurren a uno, imaginación. Normalmente es gente que ya hemos trabajado en otros sitios.

¿Todos los monitores tienen el "chip" este de interculturalidad?

Cuando han de entrar aquí se les explica el esplai como es y... sabes? bueno, antes de entrar ya lo conocen, nadie entra si no ha sido de esplai por haber sido colaborador, o amigo o algo, o de asociaciones culturales. Cuando nos falta alguien a lo mejor cogemos la figura del colaborador para que conozca un poco el esplai y si quiere entrar que no entre aquí sin saber que es. Lo que es interculturalidad está presente en todo, tampoco hay que remarcar... no!

¿Hacéis reuniones específicas?

A ver, a parte de la de evaluación de actividad y a partir de allí pues si ha hay algún problema racial o de algo, o un niño lo ves... pues claro hablamos de eso. Pero no hablamos en ningún punto el tema cultural, sabes?

Se evalúan las actividades, se preparan las nuevas actividades. Vamos trabajando sobre lo que son las actividades. Problemas concretos con los niños tampoco hemos tenido. Quizás eso la asistencia. Vamos a poner carteles allí donde hay fútbol muchos negritos y tal y gente de esta que dicen que está en la calle. Vamos a poner carteles o un día vamos a hacer una actividad allí. ¿Me entiendes?

Esto parte de todo, no es que hagamos el hipócrita. Se dice oye mira en GRAMM nosotros también tenemos un grupo de niños marroquíes que se pasan todo el día mirando pero nunca vienen ¿qué podemos hacer? Se habla entre todos, pues mira tendríamos que acercarnos, ir a hablar con ellos, o yo qué sé... pero no es que cada semana se vaya hablando de este tema. Algun punto específico, ponerse un poco al día, sí!

¿Y los vais a buscar?

El centro de esplai empezó aquí porque habían muchos aquí, y ahora últimamente hay también bastantes allí. Hay unos pisos y hay bastantes, por tanto nos dimos cuenta de eso, de que en ese momento mira que hay muchos arriba. Pues un día pusimos carteles "esplai al carrer, sábado" fuimos todos allí con la idea un poco para recaudar niños. Funcionó. Hubo muchos niños y a partir de aquí pues... a lo mejor un día un sábado a las once, once menos cuarto sube allí si ve algún niño dice, "baja que vamos...!" o ponemos carteles "el esplai al carrer" esta palabra la ponemos en catalán, a lo mejor ve el cartel y se acuerda y baja. Y también jugamos con haberlo escrito en árabe y a ellos ya les pica la curiosidad de saber que es lo que pone en el cartel en árabe.

¿Y quien sabe árabe?

Yo, bueno lo conseguí a partir de que estube ayudando a dar clase a los inmigrantes, de voluntariado, y el pedí a una chica si me podía escribir esto y me lo escribió en árabe y lo pusimos allí.

La semana pasada hubo aquí en X una lectura del Corán aquí en el centro cívico y fuimos un par del esplai. También es una manera que los chavales nuestros que están allí pues digan que hace este aquí, no? un poco entrar también en su mundo y saber de qué va. Que ellos vean que te interesas por ellos y que te preocupas. Evidentemente el esplai no es solamente para ellos, no? es para todo el pueblo. Pero cuando ves que alguien necesita una atención especial, como ellos que han de ser un poco más desplazados o... forzar un poco la cosa y venga, vamos a escribirlo en árabe y vamos a ir a la lectura del Corán y vamos a buscarlos... Es moverte también por ellos, no?

¿Y les sirve el esplai?

A ver, ellos se lo pasan bien. Lo que es la tolerancia entre ellos, yo creo que es un tema que lo tienen muy asumido en el colegio, en la calle. Les sirve para educar un poco valores que tengas tu con la imagen de monitor, ¿me entiendes? que estamos haciendo allí, la imagen de la mujer. Recuerdo las cosas en este aspecto, que no insistes, pero que tu como monitora ya lo dejas ver. No son objetivos que están marcados pero son objetivos que están. Que la figura del monitor... también esto, les sirve a ellos... nuestra intención es que ellos se lo pasen bien y que si no pueden ir nunca al escating o no puedan ir nunca al zoo, pues puedan ir, que si no pueden pagar que no paguen

y que se puedan beneficiar de todo lo que puedan en el esplai. Y si nos dan juegos o algo así, pues en Navidad les damos las bicis que nos han regalado.

No pretendemos nada, no pretendemos nada así importante. Que se lo pasen bien y que disfruten al máximo de lo que puedan. De cosas que no pueda beneficiarse en otro sitio pues que en este esplai pueden hacerlo. Es que para ellos es injusto que en otros esplai pidan cuotas que no puedan pagar y no puedan juntarse pues. Nuestra intención es que dentro de nuestras posibilidades todos hagan todo, igual, sin diferencia. Lo que les sirva a ellos luego esperamos que sea mas, luego ellos te lo demuestran con su cariño y su respeto. Te demuestran que de algo les ha servido, que están agradecidos. Esto lo ves con los mayores que antes estaban allá, ahora están aquí. Cuando te ven, son personas super agradecidas tio! no sé.

¿Os planteáis la transmisión de valores o actitudes?

No, explícitamente no, o sea, cada sábado -esta semana el valor este, tal y tal- pero tu reflexionas y ves que el niño se ve influenciado por el monitor, no? Y si yo, yo que se pues eso de la mujer, trato por igual ... y temas yo que sé, de reciclaje. Si el papel lo tira al suelo y le enseñas que aquel papel a la basura, y encima esta...- mira este papel lo ponemos... sabes? valores de estos que tu puedes hacer normalmente pero que no te los planteas a la hora... a veces reflexionas de que si, que si, que realmente tu estás educando cosas al niño que son positivas pero eso no te lo planteas a la hora de hacer una actividad, a no ser que quieras hacer alguna cosa como -hacemos reciclaje- eso si pero... muy puntual.

¿Hay muchos inmigrantes en el pueblo?

Deu ni do. Me parece que son 3000 y algo, de 26.000.

¿Y están repartidos en los esplais?

No, en el de la parroquia no hay ninguno, en la otra hacen un proyecto desde hace dos años pero me dijo que no funcionó. Son escoltes catalans. Había un cuarto, pero tampoco.

¿Y estos también están federados en alguna Federación?

Están en el Movibaix, los del Cau me parece que están en la agrupación de Escoltas, el parroquial está en el MCEC, en el Pere Tarrés y nosotros estamos en el Esplac.

¿Qué opináis que los otros esplais no tengan inmigrantes habiendo 3000?

No sé, yo no opino nada. Es que creo que... lo que pasa es que los niños no.. o sea ellos tienen niños. Nuestros niños no pueden pagar 6 o 7 mil pesetas, tampoco son niños de cada sábado, sabes? son niños que vienen el sábado que pueden. La verdad es que tenemos muy pocos constantes. Supongo que es un esplai que ya tiene los niños de toda la vida y que tampoco interesa... no les hace falta, no se plantean... ya en 24-25 años trabajando con niños de la parroquia... y en ningún momento creo yo que... otro si, quizás sí se planteó un proyecto de intentar... pero no lo consiguieron pasaba eso de que los niños no tenían continuidad y al final lo dejaron porque no... O sea los de allí si se lo planteó, el parroquial no.

Ellos, bueno ellos, alguna vez he hablado con ellos, dicen que si un niño viene y no pueden pagar la cuota, si el niño quiere ir, ellos no se van a negar nunca. Pero claro no es lo mismo que poner los carteles en árabe, ir a buscar los niños por la plaza... Ellos no se cierran pero tampoco van buscándolos. Yo supongo que cuando estás ya establecido y... tampoco pringas tanto como lo que decíamos -mira déjame el carrito de tu hermano y tu vete a jugar que yo ya... no sé ya tienen otra filosofía. Llega un momento que si tu ya tienes tu grupo, ya funciona bien, y todo el rollo, no te complicas.

El hecho de que este esplai ofrezca esta alternativa el ayuntamiento, las escuelas, debe de tener otra visión, no?

Si, las escuelas, gente... A ver, si tienen otra visión es tbén pq nosotros perseguimos. A principio de curso hemos ido a hablar con los directores, sí, explicamos lo que somos, quién somos, lo que hacemos,... si es el ayuntamiento del dinero que queremos, de lo que estamos dispuestos a dar para que nos den dinero. Y perseguimos, e intentamos explicar lo que es nuestro esplai, a quien va dirigido. Bueno, a todo el mundo va dirigido. Pero que quede claro de que nosotros nos movemos bastante, bastante. Que las escuelas del pueblo no sé si tienen mucho interés de saber algo de los esplais. Pero que es diferentes para quienes tiene los niños seguros que no hace falta que... ellos dicen, mira una carta diciendo, del día se han inscrito. Los mismos, igual por allí viene y se apunta. Y nosotros tenemos que ir a los colegios, a avisar que si mira si algun niño tiene algun problema hacemos esplai al carrer, que sepas que puedes contar con él. Por ejemplo el colegio de allí tiene muchos niños inmigrantes, el 45% o así de niños inmigrantes en el colegio y montó una semana multicultural y nos pidió ayudarles a montar talleres.... Ellos tenían referencia de que nosotros existíamos y vinieron a nosotros. Llega un momento que sabes que la gente te conoce, sabe lo que haces, ... el cole se dirige a ti. Pero eso es un esfuerzo. Es normal que el cole se implique con un esplai.

¿Teneis contacto con asociaciones de aquí?

Nosotros contamos con Creixent y Benestar, però intentamos cuando hay algo cultural ir allí y mira...colaborar con lo que queráis, tener que desmontar algo, que estais habiendos a participar. Nosotros a principio de curso siempre nos planteamos damos a conocer, esto implica de gente de la asociación de inmigrantes, si te enteras que hay alguna en el pueblo. Que se ve que hay una, nosotros no lo sabíamos. Y somos nosotros los que vamos a ellos a pedir ayuda, como nos podemos asociar, como podemos beneficiarnos los unos a los otros, y como podemos trabajar.

Por eso, la relación es la que buscamos. Si que nos conocen todos los esplais del pueblo, todo el mundo nos conoce, y bienestar ¿Bienestar del Ayuntamiento? Sí, Serveis Socials, donde hay el departamento de inmigración, un departamento de infancia, con un educador de calle que sabe que existe un esplai de carrer, ... Por conocemos todo el mundo nos conoce. Si necesita nuestra ayuda para algo en concreto, ahora por ejemplo vienes tu,... se dirigen a nosotros para ver si podemos hacer unas jornadas... y bueno. Hay un planteamiento que han planteado ellos hacia nosotros, no? pedimos nosotros ayuda para lo de multicultural y ellos piden ayuda para otra cosa, no?

¿Para que os han pedido ayuda?

Para unas jornadas de cooperación, sí unas xarxes de cooperación, ... todavía no está hecho el proyecto. Quiero decir que ya... a lo mejor han dicho, vosotros que trabajais este tema y queremos que nos ayudeis. Nosotros tratamos este tema y creemos que podemos ayudarles a la hora de hacer eso.

¿Conocels otros esplai en la comarca que funcionen com vosotros?

El único más que conozco que me enteré el sábado es el esplai B que también pagan cuota, es un barrio a lo mejor no hay muchos inmigrantes pero los niños son conflictivos. Lo mas parecido que conozco. Pero también pagan cuota, y que es diferente.

¿Que son de Esplac también?

Sí,... lo más...

¿Acogen inmigrantes también aunque no sean del mismo estilo que vosotros?

No sé, a lo mejor tienen uno o dos sí, pero que tengan un numero tan importante, yo no conozco tampoco ninguno. Solo conocía la ludoteca intercultural de Teià, y a parte ahora está a punto de cerrarse.

Entrevista 18:

Dades del centre:

Organitzativament estem funcionant tres centres per edats tot i que són formalment o jurídicament, per entendre'ns, quatre. Estructuralment i funcionalment funcionem amb tres. Un centre és de 6 a 9 anys, un segon és de 10 a 12 i un tercer de 12 a 16. Correspost amb els tres cicles de primària.

En tots els centres teniu immigrants?

Sí, en tots ells.

Quin és el percentatge?

El 70% aproximadament d'assistència diària, potser d'inscripcions serien un 60%.

Quants monitors porten...

No són monitors són educadors. L'equip és de 8 educadors i després hi ha uns vint i pico voluntaris.

El centre està dins d'una estructura més àmplia?

L'entitat titular és el Centre Infantil i Juvenil de la Parròquia que inclou aquests quatre Centres Oberts, un servei d'inserció sociolaboral, algunes coses de temps lliure com els Casals d'Estiu, un grup d'Escalextrix, un grup de joves, etc.

Dins dels centres quin tipus d'activitat es porten a terme?

Horari d'atenció és de 17 a 20h, diari lògicament i aleshores en cada una de les seccions hi ha unes certes variacions però aproximadament l'esquema formal és el següent: de 17 a 18 hi ha acollida, espais lliures, de deures, de ludoteca, cursets variats d'informàtica i coses així, de 18 a 19 h. hi ha l'espai d'activitats que a cada centre són diferents. Un espai d'activitats organitzades. Per exemple en els adolescents el dilluns hi ha assemblea, el dimarts hi ha grups de tertúlia, el dimecres hi ha esports, el dijous hi ha tallers i el divendres hi ha activitats grans (conjunctes o sortides, coses d'aquests estil), de 19 a 20h hi ha la franja de suport educatiu. Aleshores tenim diferenciats els nanos en tres col·lectius: 1er. Tenen suport educatiu perquè venen derivats de l'Institut etc. 2n. Tenen seguiment, aquests vénen derivats de Serveis Socials i són uns quants amb els quals es fa la feina de forma oberta i desenvolupada. 3r. Podríem dir que són els d'integració. Nanos que s'inscriuen pel seu compte.

És a dir treballem amb un model de centre obert d'integració. Les primeres franges hi som tots i la tercera només hi són els de suport educatiu o els de seguiment que aleshores hi ha els espais de tutoria o aquest tipus de coses.

Presència d'immigrants al barri?

El barri forma part d'una ciutat gran però sempre parlem de zona que inclou dos barris perquè són dos barris que corresponen a la zona de divisió municipal que correspon exactament en aquest cas, amb la demarcació de la parròquia, que és el que ens correspon a nosaltres. És un avantatge perquè coincideixen exactament i a més és un espai físicament ben delimitat.

Aquests dos barris són diferents. Un era un antic poble que ha desaparegut fa uns anys. Era de pagès i aleshores hi ha hagut un èxample urbà. En canvi l'altre va ser un antic polígon d'immigració als anys 60 etc. La població es barreja a diferència d'altres llocs on hi ha unes poblacions molt caracteritzades, aquí hi ha des dels nivells més alts a més baixos de població, barrejats lo qual és un avantatge. Curiosament s'ha convertit juntament amb el barri veí en una zona d'afluència massiva d'immigrants. En aquest sentit hi ha un procés gairebé diari d'arribada de famílies immigrants. És a dir que hi ha l'acumulació de la immigració aquí. Llavors de les quatre parts que tenim relació nosaltres tres som de les que hi ha d'haver-hi plans d'adaptació pels immigrants per tots aquest conflictes que es deriven de l'excessiva acumulació etc.

Quin és l'origen dels immigrants?

Són fonamentalment de dos tipus. A diferència d'altres llocs estan molt localitzats també. També n'hi ha de més, eh! Però fonamentalment són Senegambians que també són d'una determinada zona del país, que no són d'un origen massa variat de llocs. Després els altres són la majoria Berebers de la zona de Nadors i del Ris. Lo qual li dona unes característiques també especials. Ara, hi ha de tot. Hi ha argelins, d'altres coses, però a diferència d'altres llocs hi ha uns col·lectius molt marcats.

Fa temps que estan aquí?

No, massivament és un procés que podríem parlar de 3 ó 4 anys. N'hi havia hagut algun cas aïllat però vull dir que per això és un fenomen nou o recent per la zona i el barri.

El fet de que sigui recent podem parlar de queixes dins el barri?

Les normals que hi ha en aquests casos als barris. Potser a nivell de barri l'únic que és, és per exemple la possibilitat d'entrar al parvulari públic o el tema de beques de menjador, o beques d'estiu,... que aleshores a l'haver-hi una població més empobrida llavors hi ha queixes. Aquest és el tipus de queixa, per la resta hi ha una bona convivència, de moment!

Concretament en el Centre Obert?

En el CO en principi els nivells de convivència i tolerància són bons. És un dels temes que treballem, el que passa és que també és cert que per exemple en els adolescents hi ha col·lectius que deixen de venir, en el sentit que hi ha aquest percentatge de... d'això. Però clar, això és un tema inevitable.

Hi ha monitors/educadors immigrants?

No

Com han conegut el centre els immigrants?

Hi ha diferents coses: Alguns derivació de Serveis Socials, altres de la pròpia entitat, altres de Càritas, altres de les escoles i instituts. Tenim un xarxa establerta de relacions molt ampla.

D'alguns lloc més que d'altres?

No, si fa o no fa el mateix. Com que havíem començat nosaltres, ja tenim arrelament al territori. Normalment coincidim també amb els que derivarien d'un lloc i de l'altre. No hi ha mai grans discrepàncies. En aquest sentit aleshores, com que no es pot agafar a tothom, atenem als que hi ha més coincidència de casos.

Em pot parlar una mica més sobre aquesta xarxa establerta?

Evidentment, bé vull dir que la relació que entre Serveis Socials, les escoles, l'institut i d'alguna manera les Ampas i associacions d'alumnes, tot això són ja línies que s'estan treballant amb la relaboració d'un Pla d'Acol·lida, etc. En aquest sentit hi ha una xarxa de relacions molt establert i consolidada.

Des de quan?

Des del començament, 3 ó 4 anys.

De qui va ser la iniciativa?

De tots plegats. Això va sortir tant de les entitats com dels mateixos Serveis Socials de l'ajuntament, i dels educadors especialment. I llavors ja vam treballar amb col·laboració i les escoles també. Vull dir que en aquest sentit hi ha una xarxa perfectament establerta.

Que els immigrants vénen al centre podríem parlar de quants anys?

Tres o quatre anys, el que passa és que hi ha molts nous vinguts. Vull dir que és un tema que és clar d'alguna manera s'ha caracteritzat per la situació de nou vinguts. Molta recepció i atenció.

A part de l'assistència diària durant els curs escolar, participen també en activitats d'estiu com podrien ser les colònies, casals d'estiu...?

A l'estiu lògicament ja es fa la idea de que el casal d'estiu i les colònies ja es fan perquè ells hi estiguin present. Aleshores hi ha molta més integració en el sentit de que al ser més ampli numèricament es pot fer més. També està dins el Pla de Ciutat.

L'assistència al centre és regular?

Vénen molt regularment. Tenen l'obligació de venir? Obligats no però es treballa perquè vinguin en el sentit que és convenient per evitar el carrer... però bé, la gent ve regularment. Vénen perquè sí troben bé.

Estan inscrits?

Sí, passen totes les famílies obligatòriament. És un dels temes que treballem. El pagament és simbòlic i educatiu, són 1000 al trimestre. Els problemes que puguin sorgir es treballen.

Hi ha relació amb els pares/mares d'immigrants?

Sí, tenim relació. Tots els pares han de passar almenys una vegada. Després amb la secció de mitjans i de grans hi ha algunes reunions de pares a l'any i amb petits s'està intentant fer conjuntament amb el treballador familiar un pla de treball. Vol dir que els aspectes que es treballin amb els nens als centres treballen també les famílies amb els grups de conversa i altres coses.

Un dels objectius que aquest any s'ha aconseguit és que tots els pares passessin a inscriure els seus fills al centre. L'any passat va ser potser un 70%. Ja era una batalla que portàvem des de fa temps.

És un objectiu plantejat conscientment a principi de curs?

Sí, la primera setmana està dedicada en això bàsicament i qui vingui al llarg del curs un cop agafada la inèrcia ja...

Com ho feu?

Això s'encarrega en els casos més complexos l'assistenta social, la treballadora familiar o l'educador, llavors hi ha els acompanyaments i tot això. Amb els altres intentem connectar directament. Són avantatges de treballar en xarxa.

El fet de ser un centre de parròquia ha privat a alguna família d'una altra religió que no fos la catòlica a participar en el centre?

No, no ha portat mai cap problema.

Treballem l'educació intercultural en el centre?

Aquest és un dels temes que hauríem de treballar més. Procurem amb les temàtiques, presentacions i tot això tenir-ho present. És difícil perquè hem hagut d'estar molt centrats amb aspectes més directament educatius, el tema de llengua, instrumentals i d'habilitats socials. Aquest és un altre aspecte que ara es començarà a treballar més. Però no és el que hem desenvolupat més.

Quan fa referència a la necessitat de treballar les habilitats socials, s'ha de treballar més amb immigrants que amb autòctons?

Amb alguns temes sí, en el sentit que evidentment les coses per moure'ns en la nostra ciutat són diferents de les que necessitaven per moure's ells en la seva ciutat. En el cas dels adolescents hem tingut molts adolescents que han passat directament d'un ambient absolutament rural sense cap mena d'escolarització a un ambient urbà. Evidentment que han d'aprendre moltes coses que els d'aquí per la inèrcia i la pràctica ja tenen assumits. El tema de la llengua és una altra de les qüestions fonamentals amb la que hem centrat molt més els esforços. Procurant tenir de totes formes, els exemples, les coses, respectar-ho i tal... però vull dir que és un tema que hem de treballar molt més, la interculturalitat.

Nosaltres sempre partim de la idea que treballem amb adolescents i infants no que treballem amb immigrants. Aleshores el projecte de treball és globalitzat. Les necessitats educatives són les que determinen el que s'ha de fer i els continguts. Per això els grups de reforç per la llengua procurem que siguin barrejats. El que passa que hem hagut d'establir sempre grups d'alfabetització i d'alfabetització des de zero perquè no hi havia altra resposta. L'institut era molt insuficient pel volum de la dificultat que hi havia, però es clar, hem tingut grups d'alfabetització en aquest sentit. Si amb això es pot dir específic, sí, és això el que hi ha hagut, grups d'alfabetització inicial, més avançat, grups de reforç... hem fet iniciació a la llengua a molta gent.

Es parla a les reunions de l'educació intercultural?

Sí, és un dels temes. El que passa és que hi ha molt més el treball individualitzat, de seguiment dels nens, d'avaluació del reforç escolar... però vull dir es va avançant i hi ha intenció de fer-ho en un futur.

Us plantegeu objectius en aquest sentit?

Sí, a veure, a nivell de l'entitat global un dels temes que hi ha és el de treballar-ho amb la resta de la població. Per exemple el programa d'integració sí que va en el sentit de treballar amb la població normalitzada i sensibilitzar en el tema de l'acollida, per exemple. Uns dels lemes que tenim nosaltres és passar de ser receptors a ser acollidors. I tot el que això significa a nivell de barri local, etc.

Després, una altra de les línies que treballem molt en el nostre cas és el de comptar amb els recursos normalitzats per fer inserció. El que passa que és difícil trobar recursos normalitzats per fer inserció. D'esplais o de Mijacs o de grups esportius o de coses d'aquest estil és una línia de treball que tenim plantejades per desenvolupar aquesta any.

Què vol dir recursos normalitzats?

És a dir que la gent, a banda d'estar en el centre obert estigui en recursos normals. Un Mijac, uns Escotles, un club esportiu,... etc. Això és una forma de normalització i de treball amb aquest sentit molt prioritari per nosaltres.

Quins avantatges té participar en un esplai?

Avui dia, el treball amb els iguals, el treball d'integració, dimensions que viu qualsevol infant.

Pot ser una via d'integració social anar en un centre d'educació en el lleure?

Sí.

Creus que estan integrats socialment els nens/es i adolescents?

Què vol dir?

Per exemple, sorgeixen conflictes entre immigrants i autòctons?

Tenen desavantatges i desigualtats, des d'aquest punt de vista tenen totes les dificultats que té qualsevol pobre, qualsevol persona que pateix d'exclusió. Factors econòmics, socials, culturals... un conjunt de coses que fan molt més difícil la situació d'un d'aquest que uns altres. A més el sistema legal discrimina moltíssim, el sistema educatiu no està donant les respostes adequades que es tindrien que donar. Per exemple els nous vinguts els posen amb l'edat corresponent sense tenir en compte el nivell i sense adequar els recursos per les necessitats tant diferents.

La relació entre infants autòctons i els immigrants?

Bé, com pot ser la relació entre dos nans autòctons. El que sí que hi ha és tendència a agrupar-se per origen i la llengua que es parla i tot això. Això és evident, però no hi ha especials dificultats.

Avantatges i inconvenients per a un nen immigrant de venir al centre obert o un centre d'esplai

Són diferents les coses que els hi aporten. Evidentment! Aquí hi ha un seguiment més individualitzat, aquí treballem a partir de tota la dinàmica de l'educació social i per tant hi ha uns objectius molt més individualitzats, un reforç educatiu. Hi ha tot un seguit de coses que ho fa totalment diferent. En aquest sentit també hi ha la part més lúdica, d'activitats d'esplai... en tot cas recull avantatges per les dues bandes. Ara evidentment l'altre (ref. als centres d'espais, mijacs...) té un aspecte socialitzador més gran. De totes formes aquest aspecte de la integració, és un dels que treballem com a fonamental.

Avantatges i inconvenients per a un nen que ha nascut a Catalunya compartir espais amb els nens/es immigrants al centre obert o un centre d'esplai

Els nans petits això és molt més evident, amb els adolescents a vegades costa més. És un enriquiment veure que hi ha gent de totes les menes i arribar a un altre nivell de normalitat absolutament.

Amb els joves hi ha més dificultat perquè el procés ha sigut superior. En canvi els petits tindran unes altres dificultats. Els petits tenen el problema de la identificació cultural perquè hi ha models molt diferents entre la família, l'escola, etc. En canvi els adolescents han viscut un procés que l'han patit ells, molts d'ells i tenen ja l'estructura feta amb la qual cosa és més senzill una adaptació que ha de ser laboral o cultural perquè no tenen tant esbiaixament mental com poden tenir els més petits.

Entrevista 19:

Expliquem com es va crear l'associació, com es diu...

Jo formo part de l'associació d'immigrants del poble. Sóc la secretaria de l'associació. Com diu el nom és una associació d'immigrants extracomunitaris. L'associació es va formar fa aproximadament dos anys, un any i mig, i es va formar amb l'objectiu de ser un lloc de trobada dels immigrants on poder parlar els nostres problemes, els nostres dubtes, un lloc de trobada.

El nostre treball està dedicat bàsicament a la segona generació que són els fills d'immigrants. Volem, desitgem, el nostre objectiu és la integració, entre cometes, tampoc és integració, ja t'explicaré. La integració d'aquest grup d'immigrants a la societat d'acollida però sense la pèrdua de la identitat cultural d'aquests.

Es va formar amb un grup d'immigrants, amb pares de la primera generació, la va formar els primers immigrants, la primera generació d'immigrants, amb l'objectiu aquest de treballar els seus propis fills. Trobaven la mancança d'un lloc de trobada i conscienciació d'aquesta segona generació. Un lloc on ensenyessin als seus fills a valorar la seva identitat cultural, no? I que no es perdés.

Som bàsicament marroquins, senegalesos i gambians, som majoritàriament extracomunitaris tot i que a vegades participa amb nosaltres un fotògraf francès i una noia catalana. Tenim una activitat de llengua àrab, són classes de llengua àrab a la segona generació d'immigrants. Tenim dos grups de treball, els més petits i els més grans. Els més petits els porto jo i els més grans els porta un altre noi. I les classes de llengua àrab vénen a ... considerem que la llengua és una de les parts més importants de la identitat cultural del nostre col·lectiu. El que intentem és no perdre aquesta llengua, i una conscienciació de que aprendre una llengua, aprendre l'àrab és poder tenir l'àrab a més del català i el castellà. Per nosaltres és una riquesa de cultura i de llengua. També fem jornades, exposicions i conferències o per exemple l'any passat a l'estiu que vam fer un dia de mostra gastronòmica, una exposició d'escultura marroquina, una exposició de fotografia, una exposició de calligrafia, un concert de música àrab. Ho vam fer dins la jornada de festa major del poble. Amb això intentàvem que els immigrants es sentissin part de la festa major, que es sentissin ciutadans de tot dret i veure que part de la festa era també per a ells. Que no se sentissin tan desplaçats.

Pel Ramadà vam fer unes conferències sobre el Ramadà, conferències d'explicació del Ramadà que era una manera de conscienciació de la població autòctona i també dels propis immigrants del per què el Ramadà, què es fa en el Ramadà, ... i l'objectiu d'aquest perquè molts immigrants ells tampoc ho saben.

També vam fer una festa, la festa de la *id*, que va ser la festa de finalització del Ramadà i un concurs de recitació del Coran, de nens petits i nens bastant grans. Després tenim un equip de futbol que el que intentem és fonamentar l'esport d'aquests nois com element de relació entre ells i la societat autòctona. No formar els guetos que s'acostumen a formar. Intentar una interrelació.

Tenim també una assessoria jurídica en la que els immigrants vénen. Tenim un advocat junt amb una associació d'aquí a Barcelona. Tenim un advocat d'ells que els casos que tenim molt de traspàs i de papers els hi passem a ells i ens ajuda a resoldre'ls. I no sé, em sembla que em deixo alguna cosa però ja me'n recordaré. La nostra intenció és ensenyar i que ens ensenyin. Davant de formar el gueto d'immigrants intentem ensenyar la nostra cultura i que la gent autòctona ens ensenyi la seva cultura. Una interrelació que és bastant difícil, no és fàcil d'aconseguir però ho intentem a través de les nostres activitats. No només cap a dintre treballem sinó també cap a fora. Son les conferències amb les exposicions i aquestes coses que fem.

Hi participa la gent?

Sí, hi participa bastant. Quan vam fer, ... durant la festa major va ser increïble. Durant les jornades de conferència del Ramadà també va estar molt bé, molta gent autòctona va participar. Hi ha bastant interès perquè és un tema bastant desconegut, el tema de la immigració. El tema de la nostra cultura és bastant desconegut. Crec que som persones riques amb cultura que podem ensenyar i aprendre bastantes coses, que no només som immigrants, immigrants que treballen. Som persones amb una cultura, amb una identitat cultural bastant forta.

Més que la gent autòctona?

Sí, potser sí perquè la nostra identitat cultural està lligada a la nostra forma de vida. O sigui, nosaltres estem lligats al *tin* que és la religió que vostres dieu. La nostra religió, ... la nostra vida gira entorn el tin, que és la nostra religió, no? Llavors la nostra identitat cultural està com més arrelada, és la nostra forma de vida, la forma de pensar, de vestir. És bastant arrelat no? Per això et deia que la paraula integració no es pot dir. La paraula integració no és l'adequada.

És la majoria qui es sent identificada amb la vostra religió?

Hi ha molta gent que es sent identificada a la religió, més com element. Per no desarrelar-te, perdre la teva identitat cultural és una cosa a la que t'agafes. Més que cap altra cosa és el que més s'agafa la majoria d'immigrants, el tema de la religió. És bastant, ... davant d'un context cultural diferent, de la vida diferent amb el que s'agafa la gent perquè creuen que perdran la seva identitat cultural és la religió. La nostra vida gira entorn això. N'hi haurà que no, però la majoria sí.

Hi participen els immigrants a l'associació?

L'associació la van formar els pares, els primers immigrants, la primera generació d'immigrants, formada amb aquesta idea. Ara com que tenim al mando els fills d'immigrants, ara ens deixen fer. Està bé perquè treballem bé perquè seguim les nostres necessitats. Som nosaltres mateixos els que dictem les nostres necessitats (la dels fills).

Fa un any o així, eren tots barbutos, eren els nostres pares o amics de sempre, ara som tots joves. Tant els àrabs com els senegalesos, eh? Som l'associació de los niños.

Manteniu relació amb altres entitats?

Ara estem mirant un conveni amb una associació d'aquí a Barcelona, l'associació sociocultural Ibn Batuta. Amb ells tenim un conveni de participació que encara no està signat però l'estem estudiant. Després amb l'espai al carrer, ara estem treballant per una festa d'interculturalitat que faran al març. També l'associació Creixent amb la que farem una taula rodona per allò de la dona, sobre la dona musulmana a occident. Amb una associació de Barcelona, associació "Quesmei" (?) per una educació intercultural. També participem amb (...) va participar amb nosaltres durant les jornades del Ramadà.

Ara tinc pensat un institut que es diu d'Estudis Islàmics Catalans, d'aquí a Barcelona. I a veure!

Estem bé, estem bé!! La millor manera de treballar és amb altres associacions. La veritat és que si tenim els mateixos objectius a vegades, com pots fer una activitat i veus que hi ha varies associacions amb els mateixos objectius... lo millor per rendir més és estar amb altres associacions.

Què em dius dels termes interculturalitat, multiculturalitat?

Entenc el terme de multiculturalitat com l'estat en el que estem ara, la coexistència de diverses cultures. La interculturalitat crec que no existeix. Almenys ara no existeix, una societat intercultural era una societat en la que un individu tenia dret a la seva vida cultural pròpia quan hi havia reconeixement de la seva llengua i la seva religió. Crec que aquí no hi ha una societat intercultural. Potser hi ha una societat multicultural, que és la coexistència de diverses cultures. Però una societat intercultural crec que no n'hi ha. L'única societat intercultural que n'hi ha hagut ens els segles i segles va ser la societat d'Al-àndalus on hi vivien cristians, jueus i musulmans d'una manera que cadascú respectava la religió, la forma de vida, la forma de pensament dels altres.

Creus que hem d'anar cap a una societat intercultural?

Sí.

Creus que és difícil? Es pot educar?

Crec que es pot educar però des de molt petit. Ara no pots educar una societat madura a ser intercultural. Hi ha unes coses que sembla que estiguin ja marcades. La forma de vida, la forma de pensament. Crec que una societat intercultural és difícil, però no és impossible. Va ser possible. El tema d'interculturalitat juga amb el terme d'integració.

Jo parlant amb molta gent m'he trobat amb gent que em diu "es que vosotros no os integráis". Un em va dir una vegada "vosaltres no us integreu perquè les dones porteu el mocador i això no us deixa integrar-vos i els homes vestiu d'una manera diferent i això no permet la vostra integració". Jo vaig caure, com potser que coses tant petites, una manera de vestir influènci la teva integració o no integració en una societat. És bastant fort que per una manera de vestir... Vaig pensar que si una manera de vestir és un fre a la teva integració. Per la gent això és una cosa d'ignorància o de desconeixement, no? La interculturalitat es donaria quan hi ha una integració, però una integració existeix quan dues persones són iguals. Tenen els mateixos drets, quan laboralment i jurídicament, allò és una integració. La no integració és quan la persona és considerada laboralment, jurídicament i legislativament molt per sota d'una persona autòctona.

El tema de multiculturalitat, sí que existeix la multiculturalitat, existeix la coexistència de diverses cultures però de moment jo les veig massa separades. No hi ha un element de cohesió entre elles. Jo no sóc catastròfica, ni molts menys! Crec que es pot aconseguir amb una educació a les escoles, amb els pares, una educació a nivell de totes les escales.

Com creus que es pot treballar la interculturalitat?

És bastant difícil. La interculturalitat es pot educar quan a un se li fa entendre que cada persona és individu, que cada persona és persona, i que cada persona té dret a ser com és i que cada persona té dret a escollir com és. El que es tendeix ara és fer una globalització de la societat. Una homogeneïtzació, tot es vol homogeneïtzar. És bastant fort. Tothom vol ser igual que tothom. A vegades no sembla com una manera que tu vulguis, sinó una obligació de ser com els demés. Sembla que sigui una roda que gira el món, que tothom ha de ser igual. Jo crec que la interculturalitat comença quan els nens et vénen que cadascú és persona, és indiferent, cadascú neix diferent i que cadascú és igual de bo amb les seves coses. Que cada persona val el mateix. Totes les persones quan naixem som el mateix, som persones, no tenim ni més ni menys. És entendre això, que cada persona és humana i que cada persona pot ser diferent i això no implica un fre a la seva vida, al seu pensament. Simplement pensar que tots som iguals, no? És la base de tot. El que passa que sobre aquest tema hi ha molt discurs, però a l'hora de la realitat

res d'això passa. Res d'això de considerar el veí igual es bastant... sinó és pel teu color de cabells serà pels teus ulls, sinó serà per la teva forma de pensar o per la teva religió, o per les sabates que portes. Sempre hi ha una distinció bastant clara. Jo començaria per les escoles bastant.

Considereu important treballar dins l'educació intercultural el fet de donar a conèixer una altra cultura?

Sí, és important entendre, que també és un problema de la societat, que no tot lo vostre és lo correcte. Ensenyar les cultures però no com una cosa llunyana, que és el que es fa. No ensenyar "mira allà estan els àrabs, això van fer, això fan i això crec que és dolent o això crec que es bo". O sigui, simplement estudiar les cultures objectivament. Tal i com són i buscant les arrels de les coses. El que es tendeix a fer és per exemple, molts temes com "això està malament, això està malament, perquè a la nostra societat (occidental) aquesta visió, tradició d'orient sembla dolenta" i llavors es tendeix a dir això "estan bojos" i això. Llavors és intentar instaurar el nostre model en una altra societat i llavors no funciona. Cal ensenyar que no tot lo nostre és lo correcte, que hi ha diverses versions de la veritat. Que no existeix la veritat absoluta.

Estàs d'acord amb aquella frase que diu que els immigrants s'han d'integrar a la societat on van a viure-hi?

Ja, ja, ja! És que no s'integren. Jo la integració no l'entenc com vosaltres la treuieu. En temes com el treball, horaris... no hi ha molta elecció, o treballes aquesta hora o no treballes. Jo crec que la gent que parla d'integració ho parla amb un sentit molt ampli, de dir, integració, volen que els immigrants quan arriben aquí siguin una persona d'aquí. T'has de desproveir de tot i has de ser com una persona d'aquí. Això crec que és difícil, no crec que sigui possible. Almenys per nosaltres crec que és bastant difícil. Si emigres, no vas per gust, no vas perquè t'agradi el país. La majoria d'immigrants no estan aquí perquè t'agradi el país. Estan aquí perquè han vingut a buscar una altra manera de viure, a més. Ja és difícil deixar el teu país. Només ens distanciem en el cas dels marroquins, de 14 km, però és tan diferent la manera de viure d'Espanya de la manera de viure del Marroc, que o sigui és posar tot de cap enrera. Ja és difícil que tu vinguis aquí, que intentis adaptar-te als horaris de treball, al treball... no crec que sigui possible, ni just que la societat d'acollida demani una integració plena de desproveir-te de tu, integrar-te a la societat, ... crec que no és possible ni just.

Què em dius del tema de la dona? Què fem quan ens trobem que a l'esplai a una certa edat les noies àrabs ja no poden venir?

Jo crec que davant d'això és un problema més cultural i tradicional que no pas de la religió. Crec que el treball que es fa en aquest problemes és totalment al contrari del que s'hauria de fer quan passen aquestes coses. Per exemple, el que va passar fa temps que una noia la van treure de l'escola perquè l'havien de casar hi va haver un boom de la tv, mitjans de comunicació, la premsa, atacant els pares. Era una cosa extraordinària, veies a la noia que anava a l'escola amb dos mossos d'esquadra. Llavors tu deies. Amb tantes dones maltractades que hi ha i a ningú no li han posat mossos d'esquadra i aquesta noia dos mossos dius, hostia és que això no funciona gaire bé. I veus que en comptes de tractar el tema, intentar conscienciar el pare i la mare, sinó que simplement se'ls atacava. Si aquesta noia fos filla meua i jo hagués estat objecte d'aquest boom de la tv o premsa jo m'hagués tancat més, que és el que va fer aquesta família, no? És una cosa que en comptes d'intentar arreglar el problema, parlar amb els pares, és simplement tabar els pares i la mare i parlar directament amb la noia. És un treball que té molt a desitjar. S'hauria de treballar molt més amb el pare, la mare. Si el pare i a la mare se'ls pot conscienciar de que no és bo, de cinquanta mil coses que no pas atacar-los d'aquesta manera. L'únic que s'aconsegueix atacant d'aquesta manera és que la gent es tanqui totalment en banda. Es el que estan fent moltes famílies.

El tema dels esplais, intentar parlar amb les pares, amb les mares, explicar-li que no passa res. És difícil no et dic que no perquè és una cosa tradicional que sembla que portem a la sang això de... s'ha de parlar bastant, s'ha de conscienciar. Si tot fóssim iguals jo no estaria aquí. No es tendeix a parlar, es tendeix a atacar.

Creus que les dones hauran de reivindicar drets aquí?

Jo crec que jo no puc reivindicar res. Hi haurà casos que no et dic que no, que hi haurà pares que les seves filles tal, les seves filles no les deixaran sortir, o les seves filles fins a certa edat no les deixaran estudiar,... crec que això és més un problema de desconeixement que una altra cosa. De desconeixement d'una realitat que és aquesta. Que el treball de la dona, que la dona estudiï o treballi no és res, que dins de la nostra religió no és dolent el fet. Que moltes famílies creu que a una certa edat... jo crec també que és per por. Les famílies quan estàs en un país estranger, no estàs en el teu país i tens una filla sempre tens por. Prefereixen tenir-la a casa, davant teu que saps on està, que no pas tenir-la a fora. Això al Marroc no passa. Allà estàs en el teu país i les nenes aniran a estudiar amb nenes, amb nenes marroquines. El rol cultural és diferent.

Una persona com tu no està trencant amb la tradició?

Pots pensar així però jo crec que no. Pot haver gent que ho pensarà així, però jo crec que l'accés a la cultura no és res dolent i jo crec que sempre has de demostrar que estàs estudiant o fent alguna cosa i tens un objectiu. Jo per exemple estudi amb un objectiu i sap la meua família que jo he fet un esforç increïble per poder estudiar. Has de demostrar que sí, que tens un objectiu final. Hi haurà gent que sí que pensa que estàs trencant amb la tradició, a casa meua almenys no. El fet d'estudiar el meu pare creu més que és una sort que no pas desavantatge.

Trencar amb la tradició? Quan portes com els meus pares, casi trenta anys aquí crec que aquesta tradició de la dona... no és res dolent estudiar. El fet d'estudiar no es trenca per la tradició perquè al Marroc es fa, Argèlia, Tunis. La dona estudia.

Als teus pares que porten ja 20 i 30 anys, els hi és difícil mantenir les seves tradicions culturals?

És bastant difícil però per exemple nosaltres com que la nostra manera de fer gira entorn a la religió, és una cosa que tens tu, a casa teva, el tin no és una religió només és la teva manera de viure, de pensar, de vestir, ... Els meus pares van intentar que a casa es mantingui la llengua àrab, parlem àrab, ens van ensenyar tin, ens van ensenyar el perquè de les coses. Si tu a casa ho tens clar, si dones una educació als teus fills basada en la teva tradició i ensenya'ls-hi que tenim dos cultures diferents. Que hi ha la cultura autòctona i la cultura que ells transmeten, és una riquesa de cultura i que nosaltres podem agafar i que podem agafar de qualsevol banda. Llavors és tenir clar que la base per mantenir la teva tradició és a casa teva. Jo crec que no es perd, es perd quan tu no inculques als teus fills la llengua, els hi deixes fer.

Influeix el nivell socioeconòmic familiar?

No, crec que no. Per exemple els meus pares són d'un medi rural però, la meua germana és delineant, jo estic ara a la universitat. No té res a veure. Jo crec que és la capacitat de la persona. La capacitat de la persona que tendeix a obrir-se més o a tancar-se més. Tu tens una tradició que la pots mantenir intentant aprendre coses noves. Que és el que han fet els meus pares, mantenir la tradició però sense deixar d'aprendre coses noves, no? Llavors hi ha gent que es tanca totalment a la seva tradició, i hi ha gent que s'obre totalment. Jo crec però que el nivell socioeconòmic no es nota gaire. Depèn de la persona.

Serà més fàcil pels teus fills viure en aquesta societat occidental?

Potser és més difícil perquè ara la tradició la tens més fresca perquè fa pocs anys que hi ha hagut l'emigració però crec que serà més difícil. Si tu ho tens clar, si tens un bon coneixement de la teva cultura, una valoració a nivell cultural plena jo crec que serà bàsic pels meus fills, no? Quan més vas creixent i més vas veient o bé et vas difuminant o et vas concentrant. Jo crec que és bastant més difícil. És difícil de mantenir-ho, sempre has de tenir clar les directius de la teva vida, no? Jo crec això. Segons com jo sigui d'aquí a uns anys serà més fàcil o més difícil pel meus fills.

Has nascut aquí?

No, vaig venir al dos mesos de néixer.

Què passa amb els adolescents en quan a la seva identitat cultural, es senten confosos?

Jo crec que hi ha una crisi d'identitat cultural. A mi a vegades em passa, no et dic que no. Tens una crisi d'identitat increïble quan passen incidents com els que hi ha. Jo crec que aquests fills d'immigrants que estan aquí des de petits, si a casa no els hi ensenyen que ells provenen d'un país amb una cultura diferent i els hi ensenyen la cultura, per tant no els hi ensenyen la cultura pròpia jo crec que després has de tenir una crisi d'identitat forta. Saber alguna cosa de la teva cultura però aquí sempre seràs el d'allà, aquí mai seràs autòcton, sempre seràs immigrant o fill o nét d'immigrant. Llavors crec que hi pot haver una crisi d'identitat bastant forta.

Els nens més grans també tenen problemes, potser han vingut més grans, a l'edat de 14 se'l fica en un institut, se'ls escolaritza, els fiquen a la classe de 4rt ESO de 1r de Batxillerat a fer física o química... Imaginat un noi que té 15 anys, ve aquí i el posen a fer física o química. Entre que no entendrà la llengua, entre que ja ve dient "ui, no els hi agradem!", i els d'aquí diuen "oh, qué chico más raro! que chico más raro!". Als dos dies se'n anirà de l'institut, se'n anirà al carrer, i ni treballarà ni farà res i després d'aquest més i passarà el que passarà. Hi ha conflictes per les dues bandes, si busques conflictes i problemes n'hi ha per a qualsevol lloc, a qualsevol hora. S'ha de ser conscient d'un d'on ve, per què està aquí i del profit que en pot treure d'estar aquí. En pots treure un bon profit. No et regalen res, has de treballar molt però és una oportunitat. Hi ha poca gent a qui li donen, no? Doncs s'ha d'aprofitar lo millor. Jo també tinc crisis d'identitat, eh?

Quan hi ha problemes, com per exemple el que va passar al El Ejido o el que la manifestació que vam tenir aquí, increïble, ... tu dius "mare meva!". Jo estic aquí, estic aquí i... no has de globalitzar la societat d'Espanya, la societat catalana, i dir tots són igual i ningú no ens vol. Però de veritat que se't queda aquí i dius, doncs hi ha gent que de veritat no li agradem, eh? I dius, és que després quan vas al Marroc tampoc ets del Marroc perquè portes tota la vida aquí. Tampoc ets del Marroc perquè tens una identitat cultural però ja és diferent a la d'allà. L'has cultivat aquí, hi ha coses d'aquí i al final dius, ja no sé on anar! Jo que sé me'n aniré a Transilvània amb els pingüins. Jo de veritat ho vaig passar bastant malament. Amb això del El Ejido a casa estàvem molt malament i jo personalment estava molt malament. És una cosa increïble, ja no utilitzes la raó, tota la gent és igual, no? A la mínima que salta algú ja està.

Com es viu l'oci al Marroc?

Jo crec que l'oci, jo et parlo de la zona on visc, val? Jo visc a Tànger i els meus pares són d'un poble de l'Aràbia, vale? Llavors l'oci de les noies, almenys al lloc on jo visc, en el meu barri, t'ho especifico molt per si algú no li agrada la meua opinió. En el meu barri i en el poble on viu la meua àvia, l'oci de les noies no existeix.

L'oci dels nois, en què es basa?

En l'esport, les trobades a les tardes, a les nits el fet d'explicar-se les històries, ... L'oci de les noies no! La noia estudia fins al grau superior o mitjà, es posa a treballar a les fàbriques. La dona de camp estudia els primers anys d'escola, aprèn a llegir i a escriure, potser va a classes de recitació del Coran i quan arriba a una certa edat es queda a casa. El treball a casa, el treball a casa, i amb el bestiar. I la noia de Tànger, ja et dic, estudia però no hi ha oci, potser els dissabtes i diumenges sí, sortim i si li dius oci el sortir els diumenges i els dissabtes a passejar el cap de setmana.

I els infants?

Sí, això sí. Els carrers al Marroc són una passada. Juguen a pilota, a tot el que puguin. Es fabriquen unes joguines increïbles ells mateixos. Aquí a Barcelona no hi ha nens. Allà n'hi ha moltíssims, cada dona cinc, sis i a més un darrera l'altre. Els nens a les 7h del matí els diumenges ja estan assentats jugant al carrer, és diferent. Dóna alegria i tot!

I aquí a Catalunya com viviu l'oci?

Suposo que és l'oci igual que qualsevol noia d'aquí, si estàs escolaritzada, si estàs a l'institut, a activitats extraescolars, si les noies van al parc, van al parc, si hi ha una ludoteca van a la ludoteca, ... com qualsevol d'aquí. I els nois igual, els nois més el futbol i trobar-se al parc a la mateixa hora i ocupar el parc.

Els infants?

Al futbol també o als parcs, molt als parcs.

Trobeu faltar alguna cosa aquí?

Jo vaig allà de vacances sempre però crec que no. Potser les joguines prefabricades. Surt una cosa i tothom es fabrica la mateixa joguina. Allà tenen un joc molt simple, res de nintendos ni aquestes xorrades. Els nens juguen i corren, i cauen, i salten, i ploren. Juguen molt, juguen moltíssim perquè a més allà l'edat d'escolarització em sembla que és als sis anys. Llavors fins als 6 anys estan al carrer para arriba para abajo. Juguen de veritat, juguen entre tots, sempre en col·lectiu. Aquí no, aquí els nens són més possessius, "ésta pelota es mía! Juego yo, esto es mío!, mira que me ha comprado mi padre!" Allà no, allà joguines prefabricades.

Després hi ha una festa al Marroc que és la festa del (...). Una festa on els pares donen joguines als fills i llavors els trobes aquell dia a tots amb el seu camió, les noies amb els seus instruments de música. El dia següent et trobes amb els nois amb la roda del camió, el camió tot trencat. L'altre amb el cap de la nina.

En general des del col·lectiu d'immigrants es coneix què és l'educació en el lleure?

Ho coneixen bastant perquè hi ha moltes vegades que les mares estan treballant i necessiten un lloc on poder deixar els fills i saber que estan bé, que no estan al carrer, que estan aprenent. Hi ha una concepció diferent del fet d'estar aquí al carrer és diferent del fet d'estar al carrer al Marroc. Al Marroc és com més segur. En canvi aquí hi ha la necessitat de trobar un lloc on poder deixar els fills. Que moltes vegades prefereixen deixar-ho a casa d'una amiga o a casa d'una veïna que no estiguin sol al carrer. Hi ha una consciència de l'espai però no massa... No es coneix massa. En el col·lectiu immigrant jo crec que no.

I les colònies?

No sé perquè però els pares tenen al·lèrgia a les colònies. Tenen al·lèrgia, eh? T'ho dic. La meua mare li entra una urticària tremenda. Què va que va. Porten molts anys aquí, però a les colònies diuen nanai! Nanai! Sembla que quan hagin de dormir han de veure el seu fill allà i saber que està allà.

Que me'n dius de l'espai al carrer?

Jo els conec, la meua germana va estar amb ells un parell de dies. I bé, bé,... allà s'ho passen molt bé. Jo faig classes d'àrab i com si tingués un espai també. Fem classes d'àrab, l'estona de pati i tot això, és que els hi encanta jugar, eh?

Què me'n dius de la poca regularitat amb la que els immigrants van a l'espai?

Sembla que hi ha com una informalitat, no? Els nois creuen que els hi prenen el pèl als monitors. No hi ha conscienciació de que l'espai hi ha una cosa sèria, que s'hi ha d'anar cada dissabte sinó que és un "ja hi anirem, ja hi anirem... quan no tinguem res a fer ja hi anirem". No hi ha cap conscienciació ni per part dels fills ni per parts dels pares.

Creus que es pot conscienciar, explicar als pares què és un espai?

Jo crec que sí, el que passa és que hi ha manca de diàleg. Amb qualsevol problema el que manca és diàleg. Amb qualsevol problema falta diàleg.

Costa molt accedir en els pares, què me'n dius d'això?

Jo crec que la millor manera d'accedir als pares és una persona..., jo crec que has d'entendre que els immigrants en el cas dels seus fills sempre quan intentes mediar es creuen que els estan atacant. Molts cops sembla que els estiguin atacant. Per tot el que passa, per tots els problemes que han tingut, sempre quan hi ha hagut una mediació és perquè hi ha hagut un problema. Els pares ja es posen a la defensiva. Jo crec que la millor manera de mediar és una persona que conegui les estructures. Una persona autòctona serà difícil que parlin amb ella directament. Que parlin clarament que és el que pensen, que creuen que és el problema, quina és la solució. Jo crec que la millor manera de mediar és a través d'una persona àrab que conegui la realitat d'aquí i que pugui parlar amb ells sobre la realitat d'aquí i mediar-la i parlar-la amb la realitat de les seves tradicions, cultures... Crec que és important. Si el meu pare tingués algun problema o el que sigui, i l'intentés mediar una persona d'aquí, jo crec que el meu pare es tancaria més en banda. No voldria parlar amb ningú. En canvi si hi ha una persona que parla la teua llengua, que entengui perquè ho fas. Potser el que es fa és, quan es media moltes vegades s'explica el que ells ja saben, explicar que això que feu es bo o es dolent. Però això ja ho saben els pares, però ells tenen les seves causes per deixar que els seus fills no vagin a l'esplai. Caldria mediar i explicar i crec que la llengua és un vehicle que facilita moltes coses. Doncs de dir mira, passa això i passa allò. Jo crec que el mediador ha de sospitar abans de parlar amb els pares per què els pares no volen. Més o menys ho has de saber i no dir això està bé o no.

És el que jo dic als nois. Nosaltres tenim tres mediadors al poble: un noi marroquí, una noia marroquina i una gambiana o senegalesa. Aquest noi, el marroquí durant la manifestació que hi havia dels caps rapats, jo treballa molt amb els nois, no? I als nois els hi vaig dir que aquell dia millor que no es barallessin perquè sabíem que vindria una colla de caps rapats, no? I el que podien fer és no barallar-se, que si havien de sortir aquell dia que sortissin perquè no tenien perquè quedar-se a casa, però que davant la provocació que lo millor que podien fer és passar de la provocació. Que era una provocació clara. Llavors el nostre mediador marroquí els hi parlava en plan discurs d'aquí. Jo veia que els nois feien com dient ja pot dir ja pots dir. I això ho veus clarament. A vegades ja pots ser marroquí o àrab, la persona ha de ser molt conscient que quan parla amb un àrab ha de canviar de xip. No és que parlem de manera diferent però intentar adequar-te a les persones amb les qui estàs parlant, no?

Creus que l'esplai pot ser una via de socialització?

L'esplai crec que és una manera molt bona d'interrelació. La millor manera de que aquesta societat arribi a ser intercultural és amb els nens. L'educació que reps, la gent amb la qui vas, el context històric. Si de petit ja treballes amb aquest tema, o sigui d'ensenyar que ... ho sigui que estàs en un esplai i el noi català ensenyi què és català, les coses que fan els catalans i que l'àrab, el senegales o xinès li ensenyi també. Que hi hagi un intercanvi de comunicació, que aleshores els nens van creixent hi ha un intercanvi més gran. Primer quan ets vell primer parles que el meu pare resa, que és musulmà i potser quan ets més gran ja pots canviar el diferent tipus d'informació. Un intercanvi de comunicació que vagi augmentant des de petit, fins que hi hagi un punt hi hagi un enteniment, és un somni, potser una utopia, que hi hagi un enteniment de qualsevol cultura. Jo crec que un treball molt important seria des dels esplais. Perquè des de les escoles es pot fer però hi hauria massa treball.

Com arribar a aquells immigrants que no vénen a l'esplai?

Ja! ja! mira, jo et dic, a la meua associació no hi havia cap noi. Només hi érem nosaltres i gent gran. Érem jo, un altre noi i gent gran i ara tots som joves. Has de començar per un, has de buscar el cabecilla, però de veritat. Jo sóc marroquí però em va costar, eh? Que vinguessin. Tu has de buscar el cabecilla, fer-te amig del cabecilla, i li comences a buscar responsabilitats, li dius "el jueves me llevas este papel", o per exemple, jo els hi feia així "me llevas este papel y cuando o vayas a la 12". Llavors te'l trobaves amb un altre i li deies "què, m'has portat el paper?" i llavors l'altre s'interessava perquè mantenia un tu a tu amb l'altre i al final, ah doncs per què no fem un equip de futbol i llavors ja va ser el punt, no?

Amb els nens has de buscar una activitat que els interressi o una persona que els atraigui. Si vols atreure nens àrabs, posa un monitor àrab. Potser no s'apropen perquè hi ha una desconfiança. Jo crec que si els hi poses un monitor àrab, tampoc no és una situació molt democràtica, que sembla molt nacionalista però jo crec que si els hi poses un monitor àrab, o els hi fas alguna activitat d'un taller de hena jo crec que sí. O que es vegi un interès d'aquest esplai pel seu món, pel món àrab, llavors s'interessarien bastant. Per exemple la setmana àrab. Jo suposo que vindrien almenys per criticar, "esto está mal, esto..." És difícil, amb els àrabs és difícil, som molt (?) però quan volem alguna cosa sí que la fem.

Entrevista 20:

La mayor parte de los inmigrantes de la ciudad provienen de la zona del Atlas, de la zona de las montañas. No sé si conoces Chauue, la zona cercana a las montañas es de donde viene mayoritariamente toda la gente que hay instalada sobre todo en los barrios estos. Se agrupa mucho en determinados barrios. Sin embargo hay determinadas zonas de la ciudad en los que el porcentaje es insignificante, insignificante.

En el barrio, hay una zona en que los pisos, las viviendas son muy asequibles. Por cinco millones, seis millones puedes tener un piso. En esta zona se ha concentrado gran parte de la población que hay en la ciudad, ¿no? A de más, la gente es mucho de pueblos concretos de la montaña. Como conocen gente aquí vienen a los barrios donde hay esa gente, se ubican en las viviendas. A lo mejor en una vivienda pueden haber 10, 15 personas viviendo tranquilamente. Bueno, en este sentido es similar a la inmigración que pudo haber hace 20 años de Andalucía, tres cuartos de lo mismo. La gente venía de zonas muy concretas de Andalucía y se situaban en el barrio, este es un barrio de inmigrantes. Yo diría que el 80, 90% de la gente del barrio provienen de la inmigración de los años 70 de Andalucía. O sea que es un barrio de inmigrantes.

¿De qué trabajan los inmigrantes?

Hombre aquí no tienen la situación económica tan deteriorada que tienen en El Ejido, por ejemplo, no? Se hicieron unas comparaciones entre el barrio y El Ejido, yo creo que eran unas comparaciones que hay que ver con cierta distancia. La situación económica que viven aquí los inmigrantes es muy diferente. La gente viene aquí y tienen una vivienda en unas condiciones mínimas. No es una situación como la de allí. Ni hablar!

¿De qué viven?

Yo creo que aquí, uno de los aspectos fuertes de estos años es la construcción. Se está construyendo muchísima vivienda y claro, esa fuerte expansión de la vivienda hace que se necesite muchísima mano de obra. Yo creo que la construcción es el ámbito básico en el que se trabaja una buena parte de los inmigrantes magrebíes que viven aquí. Después pueden haber otros ámbitos mas... no sé trabajar ... normalmente trabajan en cosas no muy especializadas, trabajos que no requieren mucha especialización. Trabajos que la población de aquí deshecha. Que no se encuentra gente de aquí que los quiera hacer. Esa gente que nos dice que nos quitan el trabajo, pues... no sé.

¿Hay jóvenes inmigrantes? ¿Cómo ha sido el proceso de inmigración?

Yo creo que en un principio, te estoy hablando de antes. Yo antes trabajaba en aulas talleres y precisamente esas aulas talleres tenían jóvenes y jóvenes inmigrantes. Antes si que quizás se veía que la inmigración venía mas por etapas. Primero venían los padres, luego venía también el hijo, la mujer se quedaba con los hijos pequeños y después se hacía la reunificación familiar. Ahora creo que ya la gente viene en familia, que se viene ya todo el mundo. Hay casos en los que todavía se mantienen allí parte de la familia y la otra parte se vienen. Pero yo creo que ahora ya la gente se viene, se decide mas a venirse todo el mundo. Mas que hace unos años. Antes si que la inmigración era mucho por etapas y después se producía el proceso de reunificación familiar. Pero yo, por lo que ves por las calles, son familias completas.

¿Qué me puede explicar sobre la convivencia entre inmigrantes extracomunitarios y la gente autóctona?

Inmigrantes hay aquí hace más o menos 10 años? No, hace mas de diez años. Lo que pasa es que claro el porcentaje de estos últimos años ha ido aumentando de una forma muy grande. Quizás antes era una cosa muy puntual y ahora no, ahora es una cosa más habitual a la que ya nos tenemos que ir acostumbrando. Que haya una presencia importante y creo que esa presencia importante es lo que en algunos barrios no sé a acabado de asumir. No sé acabado de asumir. El conflicto del barrio fue un conflicto puntual, creo que se le dio demasiada importancia. Creo que ocurrió en un momento en el que no habían noticias. Estabamos en el mes de julio, no pasaba nada y el hecho de que todos los medios de comunicación estuvieran al día siguiente hizo que la cosa creciera. En lugar de pasar desapercibida.

A parte de lo que pasó y de lo que ocurrió a la semana pasada... bueno pero eso es un coletazo de lo que había pasado, que todavía queda algo de... pero actitudes de personas concretas, de cuatro enargúmenos creo que no hay que darles la importancia que se les ha dado porque en definitiva el barrio, y la ciudad en general, siempre se ha destacado por ser una ciudad acogedora en la que nunca ha habido problemas de convivencia. Hace muchísimos años que hay inmigrantes y nunca había habido problemas de convivencia. Y ahora no hay problemas de convivencia, yo no veo problemas de convivencia.

¿Hay espacios de interrelación entre los dos? ¿Hay alguna escuela o instituto gueto?

No, no, no, puede haber institutos o colegios en los que hay más inmigrantes que otros pero, a ver.... en principio hay bastante distribución. Quizás más que antes. En la enseñanza se han dado cuenta de que no es bueno que haya escuelas donde haya un porcentaje muy alto y se ha tendido a que haya mas redistribución. Yo creo que en las escuelas sí que se da el contacto y no creo que haya especialmente en X escuelas guetos. Que puede haber escuelas que acojan a más inmigrantes que otras, seguro!

¿Qué se hizo desde el Ayuntamiento ante el conflicto?

Lo más importante cuando estaba pasando todo era calmarlo. En este sentido se pusieron todos los medios necesarios para que hubiera seguridad, para que la gente impidiera que pudiera haber otros incidentes más graves. Eso se hizo bien desde mi punto de vista, se hizo bastante bien, lo que pasa es que claro ante una situación como esta, la respuesta es una respuesta que hay que pensar, estructurar, que es una respuesta que tiene que ser a partir de proyectos concretos que tienen la convivencia entre las comunidades. Yo creo que lo que ha faltado y lo que falta muchas veces es el conocimiento mutuo entre las comunidades y la convivencia. Pero la convivencia no quiere decir compartir espacios, quiere decir conocer la otra cultura. Que haya un conocimiento mutuo y que ese conocimiento lo que provoque es que no se vea la inmigrante como una persona extraña que es un peligro. Que se vea como un vecino que tiene otra forma de vida, otras costumbres, otra forma de religión,... creo que faltan estos espacios de convivencia y creo que esto es lo que hay que tratar de solucionar con los proyectos concretos que se hagan.

En este caso el proyecto que fuiste a ver en el barrio (l'esplai) creo que va en esta línea. Esa línea de decir, a ver, los niños en los colegios van juntos porque van en el mismo espacio, están ocupando las mismas aulas y están ocupando el mismo espacio de patio. Que es una cuestión de espacio pero que hay que ir más allá. De decir vamos a convivir, vamos a tener una convivencia, vamos a conocer la cultura del otro, vamos a trabajar concretamente en otros espacios como el ocio y eso es muy positivo. En el momento en que en la plaza del barrio, que fue la plaza en que se centró el tema veamos niños magrebíes y niños de aquí, que de hecho ya son todos de aquí porque la mayoría de ellos ya han nacido aquí. Esto es una cosa que no entendemos, seguimos viéndolos como magrebíes cuando muchos son niños del barrio cuyos padres sí que son magrebíes pero los niños ya son de aquí por lo tanto ya son vecinos nuestros y tenemos que entenderlo así. Todo el mundo tiene que entenderlo así. Yo creo que cuando todo el mundo vea a niños de las dos etnias jugando en la plaza empezaran a acabarse los problemas. Esa convivencia se tiene que trasladar a otros sectores de la población y a otros espacios. Pero es un trabajo que hay que hacer poco a poco, que hay que ir cuajando a la población, que hay que ir viendo. Los niños es una buena forma de empezar pero tienen que extenderse, no? Tiene que extenderse ese conocer al otro, ese convivir, tienen que extenderse a otras partes de la población. Que la fiesta mayor pueda haber algún acto en la que podamos ver alguna manifestación cultural de los magrebíes, que en la exposición que se hace, en el barrio se hace una exposición en la fiesta mayor con artistas del barrio que exponen sus obras, no? En el Centro Cívico, cuando haya manifestaciones culturales del colectivo magrebí que tenemos, y quizás llegue a ser una cosa más normalizada, quizás hayamos ganando la batalla a la convivencia. Yo creo que la convivencia es difícil cuando las diferencias culturales son tan grandes como las que nosotros podamos tener con personas que son de otra religión y que tienen una forma cultural muy diferente. Es un reto más importante que cuando había esas diferencias con la población andaluza. Yo creo que hay que superar esas diferencias y entender que los espacios, los barrios, las ciudades son de las personas que viven.

¿Qué ha hecho el Tercer Sector (asociaciones, federaciones, fundaciones,...) conjuntamente con el Ayuntamiento sobre el tema de la inmigración?

A ver, todas las asociaciones de vecinos, la FAV, las asociaciones de vecinos de barrios donde hay mas inmigración... yo creo que han comenzado a ponerse las pilas en el sentido de que tienen que intentar que las personas que las personas que haya en las asociaciones de vecinos en el barrio representen el barrio. Si hay un porcentaje de población magrebí importante también debería de haber magrebíes en la asociación de vecinos, no? Todo y que eso no se está consiguiendo en este momento, no se está consiguiendo. Las asociaciones de vecinos siguen siendo asociaciones que solo hay magrebíes y en las asociaciones de vecinos de los barrios no tienen personas magrebíes, por tanto ahí falta un trabajo importante. Yo creo que la representación de una asociación de vecinos tendría que representar a las personas que viven en el barrio. Pero yo creo que es difícil. Es difícil porque muchas veces las asociaciones de vecinos son cerradas, ya es difícil que de que haya jóvenes. Creo que tienen que haber un trabajo importante de buscar referentes, de buscar referentes en la cultura de estos magrebíes, de buscar personas que tengan representación, que tengan liderazgo e intentar implicarlas en movimientos vecinales, creo que es importante y creo que se tendría que trabajar en ese sentido.

¿Qué conoces del proyecto del barrio?

Bueno pues sé bastante porque yo había estado en el esplai de allí durante muchos años, yo vivo en ese barrio y también me implicué bastante desde el Ayuntamiento, desde la regiduría de juventud, en este caso desde aquí, en ayudarles a los monitores de allí de que el proyecto, de la idea que tenían pasaran al papel, se presentaran al Consejo de Barrio que es una actuación que se lleva desde entre Ayuntamiento y Generalitat, Benestar Social de la Generalitat. Cada uno aporta una cantidad de dinero cada año y esto se está utilizando para trabajar como objetivo, el de evitar la exclusión social y que ese dinero sea gestionado directamente por las entidades de los barrios. Las entidades de los barrios son las que mejor conocen los problemas que tienen, los que trabajan desde el voluntariado para atajar muchas veces estos problemas, por lo tanto son los protagonistas en este caso de gestionar esos fondos para evitar la exclusión social.

El esplai del barrio es un esplai que, supongo como la mayoría, no tenía magrebíes, aunque hay mucha población magrebí. ¿Qué pasa? ¿Por qué esta situación?

Yo creo que se da fundamentalmente porque hay una diferencia cultural, no? Es decir, en Marruecos el tiempo libre es algo que no se valora, es decir los padres no valoran que sus hijos vayan a una institución de tiempo libre porque en Marruecos incluso no sé si hay instituciones y si hay alguna pues es un movimiento que está empezando o que tiene poca fuerza. Aquí en Catalunya tenemos una historia muy importante, tenemos un legado en cuanto a

asociacionismo, en cuanto a esplai muy importante. El esplai hace años celebró el 30 aniversario. Por tanto llevamos muchos años haciendo esplai, no? Llevamos muchos años concienciando a la población, concienciando a los padres de que el ocio es un espacio importante en el que la persona puede crecer y madurar. Pero claro eso en la cultura magrebí no se valora, se valora la escuela, sí pero no se valora el ocio. Esto es una razón importante para que los padres entiendan que sus hijos tienen que ir a la escuela, lo lleven a la escuela pero no se preocupen tanto de cuando salgan a la escuela que es lo que pasa. Los niños están en la calle y no pasa nada, jugando en las plazas. No se valora las organizaciones que se dedican al tiempo libre, entonces... ¿cómo se puede hacer para que eso sea así? Pues yo creo que como se ha hecho en el barrio es un buen paso. El esplai veía claro que había que hacer una intervención, ellos venían muchos niños magrebíes jugando a la plaza. Si fuiste allí, el esplai está en la plaza, en la plaza jugaban muchísimos niños magrebíes. Cuando salían los niños del esplai veías a unos niños magrebíes jugando por un lado y los del esplai jugando por otro. Alguna vez se cometía algún enfrentamiento entre los dos grupos, dices no! Aquí hay que trabajar con el colectivo de alguna forma para que se integren.

Ellos hicieron un primer pre-proyecto de atajar esa solución. Ese pre-proyecto se presentó en las reuniones que se hacían con las entidades del barrio, el tema de los convenios de barrio, los proyectos de dinamización que se presentaban. Las entidades presentaban proyectos cada uno en el ámbito que trabaja. Presentaba un proyecto en como ellos creían que se podía tratar de evitar la exclusión social. En este caso el esplai pensaba que una buena forma de trabajar la convivencia entre las dos comunidades es que algo que faltaba en el barrio. Que los niños magrebíes se implicaran en el esplai del barrio. A partir de esa implicación conocieran las instituciones del barrio, conocieran los equipamientos, los servicios que hay, que se produjera esa convivencia necesaria entre las dos comunidades. Bueno, eso se presentó, en julio pasó todo lo que pasó, lo cual eso le dio mas validez al proyecto, como proyecto necesario y en octubre empezó a funcionar. Entonces cuando empezó a funcionar la dificultad estaba en realmente tener tanto población autóctona como hijos de inmigrantes magrebíes. ¿Cuál era entonces la dificultad? La dificultad era que hubiera un porcentaje más o menos de mitad para que al menos se pudiera trabajar la comunicación, y vivir el contacto entre las dos culturas. Entonces se ofreció, se hizo una difusión... El esplai diario ya funcionaba, ya había actividades de esplai diario lo que pasa es que eran más talleres puntuales, no tanto un esplai diario en el sentido que tienen ahora de presencia de los monitores cada tarde, en diferentes grupos. Aquí en la ciudad hay centros abiertos que más o menos hacen este tipo de labor pero no desde una entidad con ese proyecto. Las instituciones funcionaban a bastante buen ritmo, por otro lado desde Servicios Sociales del Ayuntamiento se ha hecho una labor muy importante de dar soporte al proyecto tanto económico como técnico. La educadora de la unidad básica de atención primaria de ese distrito que está ubicada en el sector cívico del barrio y que tiene mucho contacto con la población magrebí y va concienciando a las familias que era muy importante que sus hijos, a partir de salir de la escuela pudieran estar en algún sitio que la escuela les iba a enseñar cosas importantes. En este sentido se ha tratado de vender a las personas magrebíes el esplai como una segunda escuela. Una escuela que empieza cuando se acaba la escuela a la que van normalmente. Se ha hecho una labor muy importante en este sentido, de que los padres de los niños magrebíes vieran la importancia de venir a ese proyecto, no? Y también sobre todo la presencia de una mediadora magrebí en el proyecto a facilitado que las familias depositaran confianza en esa persona porque es un igual, no? Facilitaran esa confianza y no tuvieron ningún reparo a la hora de dejar sus hijos en els esplai. I de que hubiera una confianza y hubiera una tranquilidad de los padres en al que en aquel sitio sus hijos íran a aprender y se iban a relacionar con otros chavales de los barrios. Esto se ha visto muy bien des de mi punto de vista y el proyecto está funcionando bastante bien. Los resultados se verán mas adelante, si que ahora de momento tampoco podemos dar resultado. Claro los resultados es una cosa que a largo plazo si que se ven las cosas. Quizás a corto plazo se vean menos pero el hecho de ver a los niños magrebíes y a los niños de aquí jugando a la plaza juntos es un buen indicador de que se está trabajando en una buena dirección. Y eso es lo que cuando comentabas en el estudio que estáis haciendo veis que en los esplais no hay población inmigrante creo que es porque claro los chavales se apuntan voluntariamente a estas cosas, o los apuntan los padres. Pero los padres que apuntan sus hijos al esplai son padres concienciados, que le dan importancia lo que hacen en el tiempo libre, son padres que quieren que sus hijos hagan actividades, que se mueva, que conozca a otros chavales. Esto en la cultura magrebí no es importante. Entonces o se trabaja eso o no vendrán los niños magrebíes a nuestros esplais. Se trabaja en el sentido que te comentaba, ahora porque hay niños en el esplai magrebíes, porque se ha hecho un trabajo de concienciar a los padres de la importancia que tiene ese recurso porque hay una persona magrebí que está haciendo de mediadora en el proyecto y que hace que esos padres depositen la confianza. Claro, esto en los esplai no lo tenemos. Viene quien quiere y está bien con todo el mundo, siempre lo decimos. Es como el distrito, está abierto a todo el mundo, vienen quien quiere pero cuando no sepas llegar a los padres, sobretudo en el esplais, mas que en el districte jove. En el districte jove ya son chavales de 15 años que si que nos vienen, conocen el proyecto y si les gusta se quedan y si no, no.

¿Cómo se ve desde el Ayuntamiento el proyecto de intervenir en temas de inmigración desde la educación en el tiempo libre? ¿Cree el ayuntamiento que el esplai es una vía para trabajar las relaciones?

Sí, sí, pero esto hace muchos años, del esplai se está hablando desde hace mucho tiempo. Quizá últimamente se están poniendo más medios, quizás sí, pero más vale tarde que nunca.

¿Conoces de otros centros de educación en el tiempo libre? ¿Trabajan el tema de la integración, o educación intercultural?

En otro barrio funciona un proyecto también desde los convenios de barrio, también es un barrio que tiene población inmigrante pero no sé si se ha llevado como en este, eso no lo sé.

Puntos débiles y puntos fuertes del proyecto.

Yo creo que puntos fuertes tiene muchos. Tiene que está en el centro mismo del barrio, que el espacio está muy bien. Tiene como punto fuerte que el esplai es un esplai que hace tiempo que esta funcionando y que hacen un trabajo, creo, importante. Tienen como punto fuerte que los monitores están implicados en el proyecto. Tiene como punto fuerte que se está haciendo un trabajo importante de coordinación desde Servicios Sociales. Que se ha hecho un trabajo importante de concienciación de los padres de las familias magrebíes. I tiene como punto fuerte que hay una persona mediadora que está haciendo una labor muy importante. I tiene como punto fuerte que es un proyecto que desde el ayuntamiento se está apoyando. I que se ve que es un proyecto que está haciendo una labor importante.

¿Puntos débiles?

Quizá un punto débil es que esté situado en una parroquia, quizás sea un punto débil porque una de las diferencias culturales más importante es la religión y el hecho que esté situado en una parroquia puede hacer que algunas familias pongan trabas para llevar a su hijo en el esplai. Lo que pasa es que está en la parroquia pero un poquito... funciona como un poco independiente. Es decir que es un local que tienen como una entrada propia y que está al lado de la parroquia, no parece que esté dentro de la parroquia.

¿Qué dicen los padres?

De hecho, que sea un esplai confesional cuando tu estás haciendo un proyecto como este lo que miras de trabajar es la integración, la comunicación entre las culturas, y si hay aspectos que pueden ser mas difíciles de trabajar pues lo dejas un poquito más.

¿Cuál ha sido la reacción de los padres autóctonos sobre la participación de inmigrantes en el esplai?

Claro yo creo que a principios puede extrañar que haya tanta presencia de magrebíes en las actividades pero claro porque extrañan porque precisamente en los espais nunca ha habido esa participación. Sin embargo no tienen que extrañar tanto cuando en el barrio sí que hay esa presencia, por lo tanto creo que es un síntoma más de normalidad y así se tienen que entender. Los niños son niños. Todos tienen la misma necesidad de juego, de cariño.

¿Los/las monitores/as que trabajan en el esplai diario que tipo de formación tienen?

Queremos que la tengan, hasta ahora los monitores están haciendo voluntariado en el esplai semanal y que claro no ibais a coger otros monitores por el proyecto. Están haciendo una labor importante todas las semanas los sábados, esta también la pueden hacer a diario. En este caso ellos cobran, en este proyecto ellos cobran. Una cosa es dedicar una tarde por semana y la otra es dedicar todas las tardes de la semana. Ellos cobran una cantidad pequeña como siempre. Pero bueno, si que queremos que tengan una formación específica, de hecho, no sé si te lo comentó el Jordi, hicimos una Taula municipal de joves que es un órgano que tiene el Servei de Joventut para que los jóvenes se impliquen en las políticas de juventud que se hacen desde el Ayuntamiento. Y en esta Taula Municipal de Joves se habló del tema de la inmigración, vino un Sociólogo que está trabajando mucho, el Narbona, y estuvo haciendo una sesión con todas las personas que vinieron explicándonos un poquito aspectos de la cultura magrebí que creo que es importante que conozcamos. Él hablaba de la esquizofrenia cultural que tienen en el sentido que están viviendo en una sociedad en que no se ve ninguna posibilidad de mejora. Y están en cambio viendo todos los días en los televisores el modo de vida occidental. Están viendo la televisión de España, la de Italia... están viendo los programas que hay en los televisores que... tu ves la televisión y ves uno de esos programas que te regalan coches y motos y barcos y fines de semana... Y dices, bueno eso que es. Comparando con el modo de vida que tienen ellos. Claro, la única solución de progresar si un chaval tiene una moto nunca la podrá tener si sigue en Marruecos, no hay ninguna posibilidad. La única posibilidad es cruzar el estrecho, la única posibilidad es venir a Europa. Es decir el hecho de que no entendamos a veces como son capaces de jugarse la vida pasando en trozo de madera para cruzar el estrecho. El hecho de que no entendamos esas situaciones, que no entendamos como se pueden jugar la vida de esa manera lo explicó de una forma muy clara. Es que no queda ninguna otra solución que eso. Y nos explicó experiencias muy curiosas porque él estuvo haciendo un trabajo de campo en Ceuta y Melilla. Explico experiencias muy curiosas con gente que había pasado el estrecho y que estaba a punto de pasar el estrecho. Y los monitores del esplai estuvieron presentes en estas sesiones, todo y que queremos hacer alguna cosa de más profundidad, algún cursillo, algún monográfico.

¿Os habéis planteado alguna vez que algún monitor sea un inmigrante?

Bueno, tenemos uno. La persona que hace de mediador, el mediador hace de monitor, está presente en los grupos. Es como si tuviéramos un monitor más, que entiende el árabe perfectamente.

¿Cree que podría hacer de mediador una persona autóctona?

Sí, si supiera hablar árabe correctamente. Podría hacerlo, pero no podría hacerlo con la efectividad que lo hace una persona porque precisamente la figura del mediador es una persona que entiende perfectamente la cultura que tiene. Por ejemplo esta chica que tenemos, la Riegida, conoce como funcionan, conoce las pautas de funcionamiento de los niños de ahí. Sabe que el tema de la autoridad es diferente de cómo lo viven los niños de aquí. Allí te tienes que imponer más, tienes gritar más, tienes que ponerlos más firmes porque tienen un patrón de comportamiento como más autoritarios. Los padres marroquíes son más autoritarios que los padres españoles, quizás no?

y entonces cuando los niños llegan a unos espacios en los que no hay esa autoridad, tienden a comportarse sin respetar normas, sin respetar otras, si ponemos como norma que no hay que gritar en la sala, que hay que escuchar cuando hablan, que si estas en grupo y quieres hablar para que no sea un girigay o una olla de gritos hay que levantar la mano. Todo eso hay que trabajarlo muchísimo. Y quizás esta persona si que conoce las pautas de comportamiento de los niños de ahí, sabe que el tema de la autoridad es importante y que hay que trabajarlo, pues ayuda a que esa situación se vaya trabajando.

¿Qué valores crees que deben educarse desde un esplai? ¿Cuáles son los más importantes en una educación intercultural?

Creo que la convivencia es un valor vital. La convivencia, la tolerancia, el respeto al otro son aspectos vitales.

Háblame de tu visión hacia los centros de educación en el tiempo libre.

Mi respuesta va a ser muy marcada por mi propia vivencia no? Claro yo quizás entre en los centros de esplai en un momento en los que había una herencia directa de quien los crearon. Podemos hablar de unos treinta años, treinta y pico años, de existencia sobretodo aquí, eh? En Barcelona supongo que empezarian antes. Aquí estamos hablando de que máximo treinta y cinco años llevan los esplais, no llevan más no? Entonces, yo creo que la cosa ha ido cambiando mucho desde los orígenes. Pero ha ido cambiando mucho porque la sociedad ha también a ido cambiando. Cuando se crearon eran movimientos muy fuertes, con una ideología muy marcada, con las cosas como muy claras no? Y en las sucesivas cambios de generaciones, relevos generacionales en los esplais yo creo que se ha ido perdiendo parte de la ideología que hizo que nacieran estos movimientos. También nos hemos encontrado que en la sociedad ha habido muchos cambios, cada vez hay más ofertas a todos los niveles. Ofertas de ocio de los colegios, de academias privadas, inglés, informática, el judo, el karate, tahi-chi, las consolas de video juego, ahora los teléfonos móviles, son cosas que han ido. En el distrito jove y en los colegios a veces es un problema en clase con tanto móvil. Es así eh? Hasta que ponen unas normas de aquí no se entra con móvil. Los chavales juegan con el móvil. Son cosas que van apareciendo en las formas de vida de los adolescentes, los jóvenes, los niños y que van haciendo que cambien muchas cosas. Ya no es tan vendible el esplai, ya no es tan vendible el esplai en cuanto a que atraiga realmente a los niños que se apunten. ¿Qué es el esplai? Educación integral, si vale educación integral pero eso no le vende a un niño, a un niño de vende más judo o karate o hacer maquetas, juegos de rol. Que ven que todo eso se hace en el esplai, sí! Pero como se vende como esplai? Creo que se está perdiendo poder de atracción. Los esplais tienen que hacer una campaña de marketing porque los esplais están perdiendo efectividad porque la oferta está creciendo muchísimo y eso hace que haya dispersión de los niños. Y cada vez cuesta más tener un niño que venga a l'esplai. Después cuando van a l'esplai las familias saben lo que es y se valora y se ve importante. Pero claro si no llaman la atención, si no se apuntan ... yo creo que está bajando el nivel de niños, está bajando el nivel de concienciación de los monitores, también ha bajado la implicación de los monitores creo. Ha habido un auge super importante de las ONG y de este tipo de historias pero el voluntariado que se hacía antes que era casi militancia, era una implicación muy fuerte de la gente cada vez es menor. La gente cada vez la gente su tiempo libre lo quiere para sí mismo y cada vez se dedica menos a este tipo de proyectos de voluntariado. Yo creo que esta bajando la implicación de los monitores. Antes cuando explicabas a un monitor que el esplai no solo era los sábados por la tarde, que había un montón de cosas más, que había que tenerlo claro. La gente lo entendía, lo pensaba, se metía pa lante y a todas ¿no? Y había las reuniones de MCEC, de tal, de la Federación de la ciutat, de La Roda d'espectacles... se estaba en muchas cosas y ahora cada vez se van perdiendo cosas, la implicación de los monitores, los relevos cada vez...

¿Crees que el esplai hasta ahora se ha cerrado a un colectivo concreto? ¿Debería ahora empezarse a abrir?

Yo en este sentido creo que el esplai se tiene que centrar en su territorio. Un esplai está situado en un barrio, y en un barrio hay una población heterogénea que puede incluir diferentes colectivos. Yo creo que se tienen que intentar llegar a la población donde estas presente. Creo que tienes que hacer barrio, que estar presente en los acontecimientos que afecten al barrio, la fiesta mayor, o no sé, cualquier otra historia que afecte al barrio y que tu tienes que estar presente porque formas parte del barrio. Yo creo que tienes que intentar llegar al máximo de población que tienes en tu entorno más cercano. No creo que haya que buscar un colectivo determinado u otro. Lo que sí que creo es que se tiene que hacer un replanteamiento de cómo nos ofrecemos, como ofrecemos nuestra alternativa educativa en el tiempo libre. Como la ofrecemos, como vendemos. No sé si tu ves al Buenafuente, el Buenafuente siempre se mete mucho con el kumbaià, con los esplais, oh! Que bonito y tal... y creo que esta visión un tanto crítica tienen que hacer que pensemos que quizás las formas de cómo nos ven los niños, los adolescentes, nos tienen que hacer pensar de si hemos madurado con la sociedad o nos hemos quedado anclados en una forma de hacer, en una forma de vender el producto, en una forma de entender la educación en el tiempo libre. Creo que el esplai tiene que entrar en esa reflexión porque sinó... cada vez será más común que los esplais tengan pocos niños. Irá perdiendo fuerza el movimiento.

¿Conoces otras experiencias en otros municipios, otros proyectos que se han llevado a cabo?

Aquí hay otra experiencia que también es interesante, que se llama..., que también está trabajando en el Ayuntamiento desde Servicios Sociales, que se llama Un port de mar blava. Es una experiencia que lo que pretende es que esa alfabetización, familias que vienen y que sus hijos no saben hablar el castellano, y que se tienen que implicar en la escuela y que eso crea muchísimos problemas en las escuelas. Pues que se pueda trabajar también a partir del voluntariado, a partir de chavales de secundaria que quieren ofrecer su tiempo libre a este tipo de chavales para que aprendan el idioma. Ese es un crédito interesante que se está llevando.

Después conoces otros proyectos de otras zonas pues que hay una problemática muy importante como El Raval de Barcelona que se está haciendo un trabajo a partir de la educación en el tiempo libre también muy importante. Aquí para centrarnos creo que estos dos proyectos son buena forma de intervenir. Sobre todo ésta del esplai porque no es crear gueto, es simplemente trabajar desde la educación en el tiempo libre intentando que haya un porcentaje de chavales magrebíes pero también un importante porcentaje de chavales de aquí porque se produzca realmente una interrelación que favorezca el diálogo y la comunicación entre las dos culturas.